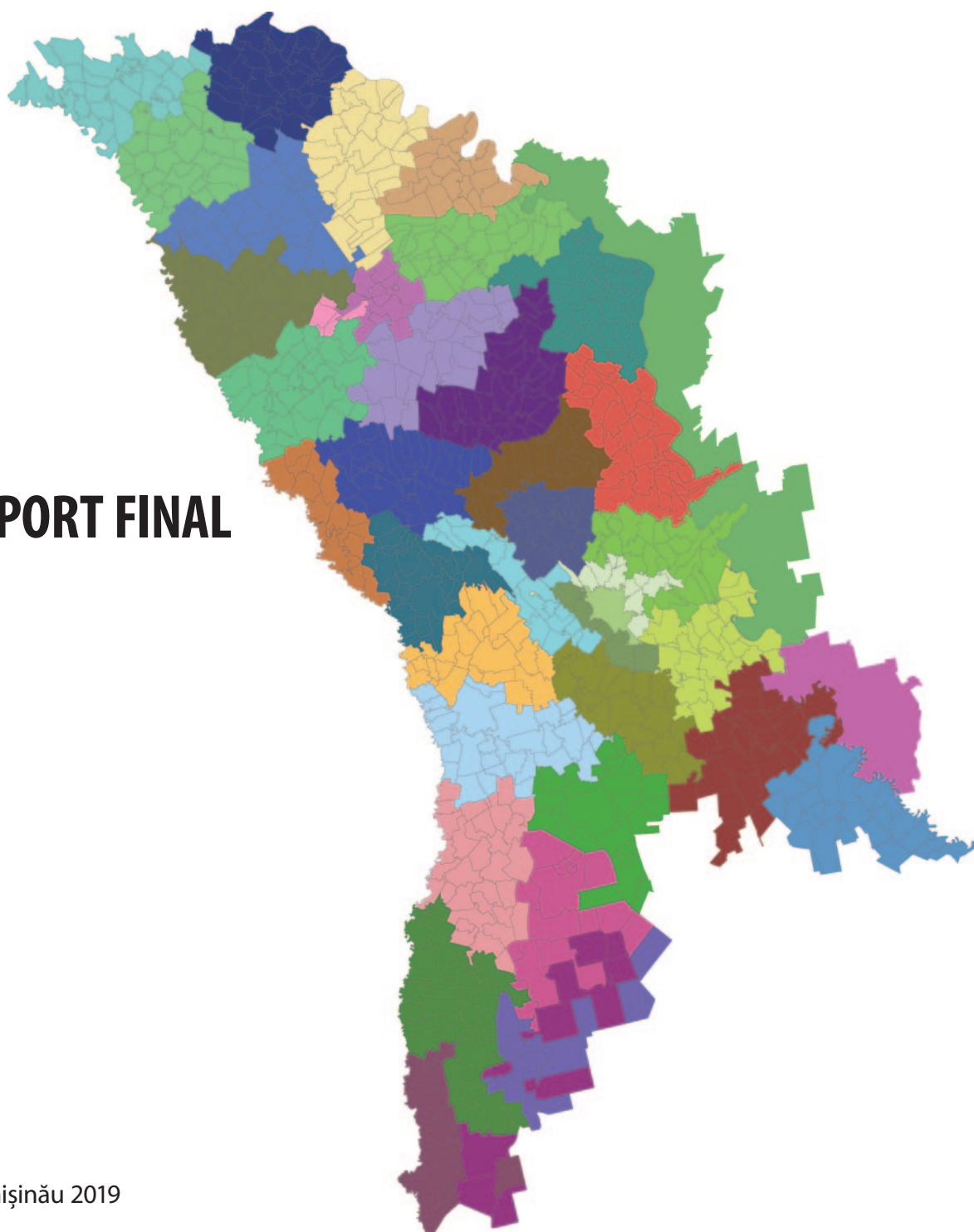

Misiunea de Observare a Alegerilor parlamentare din 24 februarie 2019

RAPORT FINAL

Promo - LEX

Promovarea democrației și a drepturilor omului

coaliția civică
pentru alegeri libere și corecte
www.alegeliber.md

Misiunea de Observare a Alegerilor parlamentare din 24 februarie 2019

RAPORT FINAL

Publicat la 10 aprilie 2019

Chișinău 2019

Redactor: Doina Dumbrăveanu-Munteanu
Design, machetare și tipar: „FOXTROT” SRL

Asociația Promo-LEX

bd. Ștefan cel Mare 127, Chișinău, Moldova
tel./fax: (+373 22) 45 00 24, 44 96 26
info@promolex.md
www.promolex.md

SE DISTRIBUIE GRATUIT

Toate drepturile sunt protejate. Conținutul Raportului poate fi utilizat și reprodus în scopuri non-profit și fără acordul prealabil al Asociației Promo-LEX, cu condiția indicării sursei de informație. Conținutul raportului poate fi supus revizuirilor redacționale.

Raportul este elaborat în cadrul Misiunii de Observare a Alegerilor parlamentare din 24 februarie 2019 desfășurată de Asociația Promo-LEX cu suportul financiar al Agenției Statelor Unite pentru Dezvoltare Internațională (USAID) prin Programul „Democrație, Transparență și Responsabilitate”; al Ambasadei Marii Britanii la Chișinău prin proiectul „Consolidarea responsabilității democratice în Moldova”; al Fundației Soros-Moldova prin proiectele „Consolidarea unei platforme de dezvoltare a activismului și educației de Drepturi ale Omului în Republica Moldova” și „Monitorizarea listelor de alegători și a litigiilor electorale în alegerile parlamentare din 2018”; al Consiliului Europei prin proiectul „Suport pentru monitorizarea alegerilor parlamentare din 2018”.

Responsabilitatea pentru opiniile exprimate în cadrul acestui raport aparține Asociației Promo-LEX și nu reflectă neapărat poziția donatorilor.

CUPRINS

SUMAR EXECUTIV.....	4
INTRODUCERE	10
I. CONTEXTUL POLITIC.....	12
II. CADRUL LEGAL.....	13
III. ORGANELE ELECTORALE	16
IV. DESEMNAREA ȘI ÎNREGISTRAREA CONCURENȚILOR.....	28
V. LISTE ELECTORALE ȘI REGISTRUL DE STAT AL ALEGĂTORILOR.....	33
VI. LITIGII ȘI CONFLICTE ELECTORALE.....	37
VII. ADMINISTRAȚIA PUBLICĂ	48
VIII. CONCURENȚII ELECTORALI	49
IX. FINANȚAREA CAMPANIEI ELECTORALE	59
X. DISCURSUL INSTIGATOR LA URĂ	72
XI. EDUCAȚIA ȘI INFORMAREA ELECTORALĂ	74
XII. ZIUA ALEGERILOR.....	76
XIII. PERIOADA POST-ELECTORALĂ.....	81
RECOMANDĂRI	82
LISTA DE ABREVIERI.....	86
ANEXE	88

SUMAR EXECUTIV

Contextul politic. R. Moldova este un stat cu regim politic parlamentar. Rezultatele alegerilor parlamentare determină direct calitatea, conținutul și direcția procesului decizional la nivel național. Mandatul Parlamentului ales în 2014 a fost unul complet. O trăsătură distinctivă a activității legislativului din perioada 2014–2018 a fost rata mare a deputaților care și-au schimbat afilierea politică – circa 38%. Perioadă preelectorală a fost caracterizată și prin acțiuni ce pot fi calificate drept tentative de intimidare din partea guvernării a diverșilor actori relevanți procesului electoral.

Cadrul legal. Cadrul legal al alegerilor parlamentare din R. Moldova a suferit modificări substanțiale de la ultimul scrutin parlamentar, fiind modificat însuși sistemul electoral. Modificarea sistemului electoral și trasarea hotarelor circumscriptiilor s-a realizat cu mai bine de un an înainte de alegeri, dar în condițiile ignorării recomandării principale a experților internaționali – de a nu efectua modificarea și de a nu adopta sistemul mixt. Promo-LEX, de asemenea, consideră că sistemul mixt nu trebuia implementat în contextul alegerilor parlamentare din 24 februarie 2019.

Analizând modificările introduse în Codul electoral și cadrul legal conexe în ultimul an înainte de alegeri, constatăm că principiul privind stabilitatea dreptului electoral pare să fi fost încălcat cel puțin în următoarele cazuri: organizarea referendumului în aceeași zi cu alegerile parlamentare; eliminarea restricției de efectuare a agitației electorale în ziua alegerilor și ziua premergătoare alegerilor, cu eliminarea spațiului de 100 m de la secție; utilizarea camerelor video în incinta secțiilor de votare (SV).

Raportate la alegerile parlamentare din 2014, din totalul de 21 de recomandări privind îmbunătățirea cadrului legal formulate de Misiune de Observare (MO) Promo-LEX în Raportul Final, 14 au fost total sau parțial implementate. În același timp, legislatorii au ignorat unele aspecte fundamentale pentru integritatea procesului electoral, cum ar fi definirea resurselor administrative în sensul standardelor internaționale și calificarea transportării organizate a alegătorilor drept încălcare a legii.

Printre incertitudinile cu caracter legal identificate de MO Promo-LEX pe parcursul desfășurării alegerilor parlamentare din 24 februarie 2019 se numără: procedura de soluționare a contestațiilor în ziua alegerilor, precum și în procesul de numărare și totalizare a rezultatelor; libertatea exprimării observatorilor în ziua alegerilor; suspendarea activității persoanelor cu funcții de răspundere, conform art. 13 alin. (3) din Codul electoral; incertitudini privind definirea termenului de desemnare a candidaților; lipsa unei reglementări explicite privind modificarea listei naționale de candidați prin completarea listei deja înregistrate etc.

Organele electorale. În vederea organizării alegerilor parlamentare CEC a activat preponderent transparent, adoptând 312 hotărâri. Acestea au asigurat, per ansamblu, organizarea la timp a principalelor activități. Cu toate acestea, cel puțin 4 hotărâri relevante ale CEC au fost aprobate fără a respecta etapele consultării publice.

CEC a constituit consiliile electorale în limite legale, 50 din 51 având componența de 9 sau 11 membri. La desemnarea membrilor CECEU a fost respectat echilibrul de gen. Termenul de alegere a funcțiilor de conducere în cadrul celor 51 CECEU, de asemenea, a fost respectat. În același timp, componența majorității Consiliilor (34 din 51) a fost modificată în mod constant, iar în cazul a 2 CECEU componența a fost modificată în proporție de peste 40%. A fost modificată, în special, componența membrilor partidelor parlamentare (54.24%). Problema instabilității componenței organelor inferioare a fost una generică pentru organizarea alegerilor parlamentare din 24 februarie 2019.

Inițial au fost constituite 2 143 SV, dintre care 125 – pentru circumscripțiile uninominale (CU) de peste hotare, iar 47 – pentru CU din regiunea transnistreană. Constituirea SV peste hotare iarăși s-a realizat în lipsa unei baze legale și metodologice din partea Guvernului și CEC care să justifice criteriile legale utilizate privind numărul și amplasarea secțiilor de votare. Cu 12 zile înainte de data alegerilor Guvernul a micșorat cu două unități numărul de secții deschise în Canada din motivul refuzului din partea statului-gazdă, fără a le suplini cu alte secții în cadrul circumscripției. În opinia MO Promo-LEX, autoritățile responsabile nu au fost proactive în acțiunile lor de identificare a locațiilor. În cazul SV pentru regiunea transnistreană, cu 12 zile înainte de alegeri s-a decis reamplasarea circa a 66% din SV, fapt ce a îngreunat informarea corectă și asigurarea accesului alegătorilor.

Observatorii MO Promo-LEX au vizitat în timpul programului de lucru 1,875 BESV, dintre care doar 1,470 (78.40%) erau deschise. MO a constatat o instabilitate a componenței BESV, aceasta fiind modificată în cazul a cel puțin 31% BESV. În 45.5% din cazuri a fost schimbată persoana desemnată de partide politice. Alegerea conducerii BESV s-a produs cu mici abateri de la legislație: în 6% din cazuri – cu depășirea termenului, iar în 3% – cu încălcarea procedurii de vot deschise. Atragem atenția asupra dezechilibrului de gen în BESV, în organele de conducere fiind cca 84.76% femei. Transparența activității BESV a fost lacunară: doar 45% au afișat date privind lista concurenților și componența BESV. În ziua alegerilor au funcționat toate 2,141 BESV. Majoritatea (77%) au fost constituite din 9 și 11 membri.

Accreditarea observatorilor. Acțiuni de intimidare a activității Misiunii de Observare Promo-LEX.

Pentru alegerile parlamentare din 24 februarie 2019, CEC și CECEU au acreditat un număr de 13,089 observatori/experti, dintre care 12,326 erau naționali și 763 – internaționali. Numărul observatorilor internaționali a crescut cu 16.65% comparativ cu alegerile prezidențiale din 30 octombrie 2016, iar a celor naționali – cu 13%. MO Promo-LEX a acreditat un număr de 2,834 de observatori naționali, chiar dacă CEC a birocratizat în ajunul alegerilor, în mod nejustificat în opinia Misiunii, procedura de acreditare a observatorilor naționali.

În contextul activității de observare a alegerilor parlamentare din 24 februarie 2019, după 16 misiuni organizate și desfășurate de către Asociația Promo-LEX, este pentru prima dată când monitorizarea echidistantă a scrutinului a generat reacții negative, aparent coordonate, din partea membrilor CEC, precum și din partea anumitor concurenți electorali. Misiunea remarcă, suplimentar, că modificarea cadrului normativ privind acreditarea observatorilor în ajunul perioadei electorale a birocratizat și tergiversat procedura de acreditare a observatorilor Promo-LEX.

MO Promo-LEX atrage atenția în mod special și asupra cazurilor de intimidare a observatorilor săi din teritoriu. Au fost raportate cel puțin 7 situații: în 3 cazuri – de către reprezentanții APL; în alte 3 – de către reprezentanții organelor de drept; iar într-un caz – de către simpatizanții unui concurent electoral. În pofida acestor situații, Misiunea a activat transparent, în condiții de respectare a legislației în vigoare și non-partizanat politic.

Desemnarea și înregistrarea candidaților. În circumscripția națională (CN) CEC a recepționat 15 dosare și a înregistrat 15 concurenți electorali, dintre care 14 organizații social-politice și un bloc electoral. Nici un concurent nu a fost exclus din cursa electorală. MO Promo-LEX califică alegerile în cadrul CN drept competitive. În total în listele naționale au fost înregistrați 632 candidați, dintre care 264 femei și 368 bărbați. Cota de gen de 40% a fost respectată, chiar dacă femeile au fost amplasate în special spre sfârșitul listelor de candidați.

În cadrul CU, fiecare concurent trebuia să colecteze semnături în liste de subscripție. MO Promo-LEX susține abordarea uniformă a condițiilor de înregistrare pentru toți candidații. În cadrul a 51 CU au

fost înregistrate 401 grupuri de inițiativă (GI) în vederea colectării semnăturilor. Dintre acestea, 75% (300) au fost constituite de formațiuni politice și doar 25% – de candidați independenți. Numărul de semnături necesare s-a încadrat în limitele impuse de standardele Comisiei de la Veneția (1%). Cu toate acestea, aproape 10% din GI nu au restituit listele completate, majoritatea din partea CI. Concomitent, cu toate că au fost facilitate condițiile de înregistrare (250–500 semnături colectate), constatăm o rată scăzută (21%) de incluziune a femeilor în procesul electoral în CU.

Din totalul de 361 GI care au depus dosarele pentru înregistrare, au fost înregistrați 329 candidați (91%), dintre care 82% (270) au fost desemnați de formațiunile politice și doar 18% (59) – de CI.

În anumite CU competitivitatea alegerilor a fost afectată de ambiguitățile ce țin de procedurile de validare a semnăturilor, precum și de practicile diferențiate de judecare a cazurilor de înregistrare de către instanțe. În funcție de concurenții înregistrați doar PDM și PSRM au înregistrat candidați în toate cele 51 CU.

Listele electorale. Calitatea listelor electorale rămâne a fi o problemă nesoluționată pentru procesul electoral din R. Moldova. Datele din Registrul de Stat al Alegătorilor (RSA), făcute publice în contextul alegerilor parlamentare din 24 februarie 2019, indică asupra creșterii continue a numărului de alegători, contrar sporului natural negativ înregistrat cel puțin pentru anul 2000 (cetățeni care au obținut dreptul de vot în 2018). Se atestă în continuare diferențe între numărul de alegători din RSA și cel din listele electorale. În contextul desfășurării alegerilor parlamentare în baza sistemului mixt a devenit și mai sensibil subiectul celor peste 200,000 de alegători fără domiciliu/reședință și care au fost limitați în dreptul de a-și exprima voința politică în CU.

Activitatea registratorilor pare a fi una ineficientă în condițiile abordărilor sistemice actuale utilizate de CEC. MO Promo-LEX atrage atenția asupra numărului mare de conflicte înregistrate în RSA: în cazul interviurilor cu 330 de registratori au fost raportate 12,351 de conflicte, dintre care cca 54% se referă la conflictele de adresă.

Mecanismul de transmitere a listelor electorale către BESV a fost unul lacunar – doar în cazul a 368 SV (26.29%) membrii BESV au confirmat respectarea termenului prevăzut de lege. În urma monitorizării listelor electorale la BESV, deficiențele cu cea mai mare incidență au fost următoarele: arondarea eronată a alegătorilor la SV (30.31%); erori de adrese (20.37%) și prezența în liste a persoanelor decedate (16.44%).

Litigii și conflicte electorale. În perioada electorală, CECEU au înregistrat 121 de contestații/sesizări. La CEC au fost depuse 86 contestații, iar pe marginea a 46 dintre ele CEC a adoptat hotărâri. Majoritatea contestațiilor depuse la CEC – 40 din 86 – au vizat înregistrarea/neînregistrarea concurenților electorali. Contextual, MO Promo-LEX atrage atenția asupra abordărilor diferențiate utilizate de Comisie și instanțe în interpretarea condițiilor de validare a semnăturilor din listele de subscripție în cazul unor spețe similare. Mai mult, atestăm situații ce pot fi calificate drept examinare formală a litigiilor. Pe marginea subiectului colectării semnăturilor în liste de subscripție, MO Promo-LEX consideră că regulile de completare a listelor de subscripție, respectiv, de colectare a semnăturilor, sunt disproporționate în raport cu dreptul de a fi ales al fiecărei persoane.

Conform observațiilor monitorilor litigiilor electorale, instanțele de judecată au examinat 96 de litigii în materie electorală (litigiile inițiate atât în instanța de fond, cât și la Curtea de Apel, în ordinea primei instanțe), dintre care 49 – până în ziua alegerilor, 39 – în ziua alegerilor și, respectiv, 8 – după ziua alegerilor. În cazul instanțelor de judecată, din totalul de 96 de litigii – 39 se referă la încălcarea dreptului de vot în ziua alegerilor. Acestea includ contestațiile depuse de către cetățenii aflați peste hotare în ceea ce privește subiectul votării cu acte de identitate expirate, precum și votarea alegătorilor

fără domiciliu/reședință în cadrul CU. În opinia Promo-LEX, în ambele situații a avut loc limitarea libertății alegătorilor de a-și exprima voința.

Administrația publică. APL s-a implicat în astfel de activități de organizare a alegerilor parlamentare, cum ar fi: participarea la identificarea sediilor SV; desemnarea membrilor BESV; asigurarea locurilor speciale pentru afișaj electoral și a locațiilor pentru desfășurarea întâlnirilor cu alegătorii.

Atragem atenția asupra faptului că, potrivit observatorilor, cca 20% din APL nu au aprobat decizii privind afișajul electoral sau locațiile de întâlnire cu alegătorii. Și mai multe APL – cca 55% – nu au afișat aceste dispoziții. MO Promo-LEX consideră că ignorarea prevederilor legale respective afectează gradul de informare al cetățenilor privind desfășurarea procesului electoral. În acest context, se impune o monitorizare din partea CEC și CECE pentru a evita agravarea problemei.

Concurenții electorali. Concurenții electorali, în general, au demonstrat un activism sporit pe parcursul atât al campaniei electorale, cât și al perioadei electorale în ansamblu. Potrivit MO Promo-LEX, concurenții au desfășurat cel puțin 611 activități de promovare cu tentă electorală înainte de începutul campaniei electorale (PSRM – 41%, PPȘ – 26%, PDM – 20% și Blocul ACUM – 5%). În campania electorală observatorii Promo-LEX au raportat desfășurarea a minim 2 829 activități de promovare (PDM – 34%, PSRM – 26%, Blocul ACUM – 11%, PPȘ – 10%). Cele mai utilizate activități de promovare au fost: întrunirile cu alegătorii (51%), distribuirea materialelor electorale (29%), postarea afișajului electoral (7%) și dezbaterile electorale.

Campania electorală a fost marcată de utilizarea sporită a resurselor administrative – 536 de cazuri. Comparativ cu alegerile prezidențiale din 2016, numărul acestora a crescut de peste 8 ori. Subliniem că utilizarea resurselor administrative oferă un avantaj necuvenit pentru candidații ce fac uz de acest instrument în raport cu ceilalți concurenți. Astfel a fost afectat atât principiul egalității șanselor, cât și libertatea formării opiniei de către alegători. În funcție de concurenți, în 58% a fost vizat PDM, în 21% – PSRM, în 6% – CI, în 6% – Blocul ACUM, în 4% – PN.

Tot în perioada electorală a alegerilor parlamentare din 24 februarie 2019, observatorii Promo-LEX au raportat cel puțin 188 cazuri ce pot fi calificate drept oferire de cadouri cu tentă electorală, cele mai multe cadouri fiind raportate pentru: PPȘ – 37%, PSRM – 36%, PDM – 21% și CI – 4%.

Din șirul altor încălcări identificate fac parte: utilizarea imaginii autorităților publice în agitația electorală (5 cazuri), amplasarea publicității în locuri neautorizate (113 cazuri), utilizarea violenței în contextul agitației electorale (15 cazuri) etc.

Finanțarea grupurilor de inițiativă (GI) și a concurenților electorali. Volumul total al veniturilor, precum și quantumul cheltuielilor raportate la CEC de către GI în perioada de colectare a semnăturilor constituie 1,624,476 lei. Cheltuielile raportate la CEC au fost în mare parte pentru materiale promoționale – 51%, publicitate – 29%, transport – 8%, evenimente – 7%, cheltuieli suplimentare de întreținere – 5%. În urma monitorizării cheltuielilor de facto, MO Promo-LEX a constatat o raportare defectuoasă a GI vizate pentru majoritatea tipurilor de cheltuieli. Cu toate acestea, din totalul estimat de MO Promo-LEX ponderea cea mai mare a cheltuielilor neraportate (83%) a fost pentru evenimente publice/intruniri, cheltuieli care nu au fost reflectate în rapoartele GI. Promo-LEX a estimat un quantum neraportat de cel puțin 3,937,795 lei pentru întreaga perioadă de colectare a semnăturilor.

Pentru a ajunge la aceste constatări a fost utilizată o metodologie care evaluează corespunderea activității de raportare, evidență și supraveghere a actorilor electorali (GI și concurenți) la normele legale în vigoare. Au fost analizate informațiile prezentate de OTL, în baza cărora au fost estimate cheltuieli la prețul minim de piață, iar ulterior a fost efectuată compararea informațiilor financiare

din rapoartele oficiale ale GI și ale concurenților electorali prezentate la CEC cu estimările efectuate în baza observării. În cele din urmă, a fost evaluată conformitatea constatărilor obținute și raportate la cadrul legal actual.

În privința campaniei electorale, volumul total al veniturilor acumulate și raportate la CEC de către concurenții electorali a fost de 64,080,406 lei, în timp ce cuantumul cheltuielilor efectuate – de 64,066,042 lei. Sursele de finanțare ale concurenților au constituit 2,358 donații din partea persoanelor fizice în cuantum de 39,859,578 lei; 28 donații din partea persoanelor juridice în cuantum de 15,721,000 lei; 29 viramente bancare de pe contul curent al partidelor pe contul „Fond electoral”, din partea a 7 formațiuni politice, donații materiale raportate de către 12 concurenți electorali în cuantum de 2,128,553 lei; 2 credite de la stat accesate de 2 concurenți electorali în cuantum de 60,000 lei.

În rezultatul monitorizării, Misiunea a constatat lipsa raportării la capitolul locațiunea sediilor de campanie, a remunerării staff-ului angajat în scop electoral și a voluntarilor/agitatorilor în campanie, a observatorilor și reprezentanților cu drept de vot consultativ în ziua alegerilor. Raportarea a fost relativ mai transparentă la celelalte categorii de cheltuieli, precum publicitate, materiale promoționale, evenimente publice. Cu toate acestea, cuantumul cheltuielilor estimate ca fiind neraportate – de cel puțin 5,200,863 lei – denotă un grad redus de transparență în reflectarea mijloacelor financiare utilizate.

Discursul instigator la ură. În campania electorală concurenții au continuat să utilizeze discursul de ură și instigare la ură, însă numărul cazurilor în care concurenții au fost vizați a fost cu mult mai mare. Din perspectiva tipurilor de exprimări ale urii, în cel puțin 14 cazuri din totalul de 36 identificate (cca 40%) au fost utilizate prejudecățile sexiste și perpetuate stereotipurile de gen în societate.

Potrivit Promo-LEX, candidații au fost vizați direct în 24 de cazuri de utilizare a mesajului instigator la ură de către persoane publice sau alți concurenți (Blocul ACUM: 13 cazuri; PSRM: 3; PDM: 3; PPȘ: 2; CI: 2; PL: 1). De asemenea, au fost constatate cel puțin 12 situații în care concurenții electorali au generat mesaje care instigă la ură și discriminare (PSRM: 5 cazuri; PCRM: 2, Blocul ACUM: 2; PPȘ: 1; MPA: 1; CI: 1).

Activitățile de educație și instruire electorală. În contextul organizării alegerilor parlamentare în baza unui sistem electoral nou – mixt, atât organizațiile societății civile, cât și autoritățile electorale au desfășurat activități de informare a cetățenilor privind procedurile de vot.

Promo-LEX a desfășurat Campania de informare „turul 2 nu va fi. VOTEAZĂ DIN PRIMA!” axată pe: activități de informare „din ușă-n ușă”; dezbateri publice electorale; dezbateri electorale televizate și radiofonice; realizarea și promovarea de spoturi video; oferirea de granturi pentru campanii de informare.

CEC și CICDE au organizat campania „Democrația contează!” privind educarea și informarea cetățenilor în contextul alegerilor parlamentare, eveniment axat pe: întâlniri cu alegătorii; discuții cu tinerii; publicarea de materiale tematice, distribuirea de materiale informative; elaborarea de spoturi video. Autoritățile electorale au desfășurat și instruirea funcționarilor electorali: membri ai organelor electorale; operatori; registratori.

Ziua alegerilor. MO Promo-LEX au observat procesul de vot în 2,094 SV (în toate 2,018 de pe teritoriul R. Moldova și 76 – peste hotare) din totalul de 2,141 constituite. Procedurile de închidere și deschidere a secțiilor de votare s-au desfășurat, în general, fără incidente care să afecteze integritatea procesului electoral. În același timp, MO Promo-LEX atenționează în mod repetat asupra nerespectării de către o parte din BESV a tuturor cerințelor regulamentare față de procesul de numărare a voturilor.

Pe parcursul zilei alegerilor din 24 februarie 2019, OTS Promo-LEX au raportat un număr mai mare de incidente – 1,118, comparativ cu alte Misiuni organizate de Asociație. MO atrage atenția că, spre deosebire de alte scrutine, în cazul a cel puțin 51 SV (2.4%) observatorilor Misiunii nu li s-au eliberat procese-verbale (PV) de numărare a voturilor. Din punct de vedere cantitativ, cele mai des raportate incidente au fost: deficiențe în listele electorale (129), transportarea organizată a alegătorilor la secții de votare (123) și fotografierea buletinelor de vot sau alte cazuri de nerespectare a secretului votului (107).

MO Promo-LEX scoate în evidență o altă tendință din ziua alegerilor parlamentare 2019 – creșterea numărului de incidente privind posibile recompense materiale oferite alegătorilor – 59 cazuri, majoritatea dintre ele fiind raportate la secțiile de votare unde au votat alegătorii din regiunea transnistreană.

În urma analizei corectitudinii completării a 2,093 de PV privind rezultatele numărării voturilor, Misiunea a constatat creșterea numărului și ponderii PV completate cu încălcarea formulelor de verificare, comparativ cu scrutinele precedente (142 PV (6.8%) – CN; 160 PV (7.6%) – CU). Atragem atenția asupra numărului mare de PV cu erori în ceea ce privește formula de verificare a numărului de voturi ale concurenților (69 – pentru CN; 60 – pentru CU). Cu toate acestea, analiza rezultatelor numărării în paralel a voturilor pe CN și pe cele 51 CU indică că datele finale ale MO Promo-LEX sunt în concordanță cu cele anunțate de CEC, care confirmă poziționarea concurenților în baza datelor finale.

INTRODUCERE

Misiunea de Observare a Alegerilor parlamentare din 24 februarie 2019 este un proiect realizat de Asociația Promo-LEX în cadrul Coaliției Civice pentru Alegeri Libere și Corecte. Asociația Promo-LEX este o asociație obștească, care are drept scop dezvoltarea democrației în Republica Moldova, inclusiv în regiunea transnistreană, prin promovarea și apărarea drepturilor omului, monitorizarea proceselor democratice și consolidarea societății civile.

Monitorizarea procesului electoral s-a efectuat pe durata perioadei electorale de către 48 de OTL, câte unul pentru fiecare din cele 46 de circumscripții uninominale (CU) constituite pe teritoriul R. Moldova și controlate de autoritățile constituționale, precum și câte un OTL pentru CU constituite pentru regiunea transnistreană și pentru CU constituite peste hotare. În ziua scrutinului, MO Promo-LEX a delegat câte un observator pe termen scurt (OTS) în fiecare din secțiile de votare (SV) deschise pe teritoriul R. Moldova, precum și 76 de OTS pentru SV constituite peste hotarele R. Moldova.

Toți observatorii implicați în procesul de monitorizare au fost instruiți în cadrul seminarelor organizate de către Misiunea Promo-LEX și au semnat Codul de conduită¹ al observatorului național independent Promo-LEX, obligându-se să acționeze operativ, cu bună credință și în mod non-partizan. Activitatea tuturor observatorilor este coordonată de echipa centrală a Misiunii. MO Promo-LEX, suplimentar, a gestionat platforma <http://instruire.monitor.md/>, disponibilă în limbile română, rusă și engleză, și care a servit pentru informarea alegătorilor și creșterea nivelului de conștientizare de către cetățeni în ceea ce privește reglementările legale privind desfășurarea alegerilor.

Drept sursă pentru elaborarea rapoartelor de observare ale MO au servit constatările OTL raportate în baza unor formulare tematice, precum și informațiile oficiale publice, raportate de către observatorii MO Promo-LEX.

MO Promo-LEX nu este oponent politic al concurenților implicați în procesul electoral, nu este un organ de anchetă și nu își asumă obligația expresă de a proba constatările observate. Cu toate acestea, rapoartele observatorilor sunt însoțite, în măsura posibilităților, de probe foto și video care pot fi puse doar la dispoziția organelor de drept, în baza solicitărilor corespunzătoare și în nici un caz la dispoziția concurenților electorali. Totodată, încălcările, inclusiv cele presupuse, care se regăsesc în prezentul raport trebuie tratate de autoritățile electorale prin prisma prevederilor art. 22 alin. (1) lit. q) și art. 68 al. (5) Cod Electoral, inclusiv drept sesizări ale observatorilor și urmează a fi examinate conform competenței.

Misiunea Promo-LEX a gestionat platforma web www.monitor.md, în care orice cetățean a avut posibilitatea de a semnală activități cu tentă electorală, pe aceeași platformă sunt stocate informații relevante din rapoartele observatorilor. Semnalările din partea cetățenilor sunt verificate de către observatorii Misiunii în cadrul următoarei vizite planificate în localitatea în care a fost înregistrată semnalarea.

Asociația Promo-LEX organizează Misiuni de observare a alegerilor începând cu anul 2009. MO a alegerilor parlamentare din 24 februarie 2019 este a 17-a Misiune organizată de Promo-LEX. De asemenea, angajații și membrii Asociației dispun de experiență internațională și au participat la observarea alegerilor în cadrul Misiunilor Internaționale din: Armenia, Estonia, Georgia, Germania, Kosovo, Macedonia, Marea Britanie, Norvegia, România, Suedia și Ucraina.

¹ <https://promolex.md/4689-codul-de-conduita-al-observatorilor-electorali-promo-lex/>

Din 2005, Promo-LEX este membru al Coaliției pentru Alegeri Libere și Corecte (CALC). În 2009, Asociația devine membru al Rețelei Europene de Organizații de Monitorizare a Alegerilor (ENEMO), în 2010, a devenit membru al Rețelei Globale a Observatorilor Electorali Naționali (GNDEM), iar în 2013 – membru–fondator al Platformei Europene pentru Alegeri Democratice (EPDE).

Standardele internaționale la care se face referire în acest raport sunt cele elaborate de ONU, OSCE, Comisia Europeană pentru Democrație prin Drept, Uniunea Europeană și Consiliul European. La finele acestui raport sunt formulate recomandări preliminare pentru autoritățile publice, organele electorale, concurenții electorali/participanții la referendum și alți actori interesați, cu scopul de a asigura optimizarea procesului electoral.

Raportul este elaborat cu suportul financiar al Agenției Statelor Unite pentru Dezvoltare Internațională (USAID) prin Programul „Democrație, Transparență și Responsabilitate”; al Ambasadei Marii Britanii la Chișinău prin proiectul „Consolidarea responsabilității democratice în Moldova”; al Fundației Soros-Moldova prin proiectele „Consolidarea unei platforme de dezvoltare a activismului și educației de Drepturi ale Omului în Republica Moldova” și „Monitorizarea listelor de alegători și a litigiilor electorale în alegerile parlamentare din 2018”; al Consiliului European prin proiectul „Suport pentru monitorizarea alegerilor parlamentare din 2018”.

Opiniile exprimate în rapoartele și comunicatele publice ale MO Promo-LEX aparțin autorilor și nu reflectă neapărat punctul de vedere al finanțatorilor sau partenerilor. Conținutul acestui document poate fi supus revizuirilor redacționale.

I. CONTEXTUL POLITIC

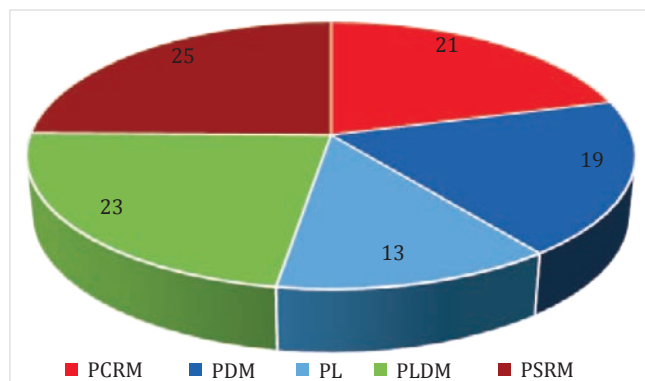
Republica Moldova este o republică parlamentară, în care puterea executivă este exercitată de Guvern, iar puterea legislativă este reprezentată de Parlament, compus din 101 membri. Șef al statului este Președintele care deține anumite atribuții executive limitate, inclusiv cu privire la politica externă și de apărare națională.

Parlamentul este ales prin vot universal, egal, direct, secret și liber exprimat pentru un mandat de 4 ani.² Mandatul Parlamentului precedent a expirat la data de 30 noiembrie 2018.

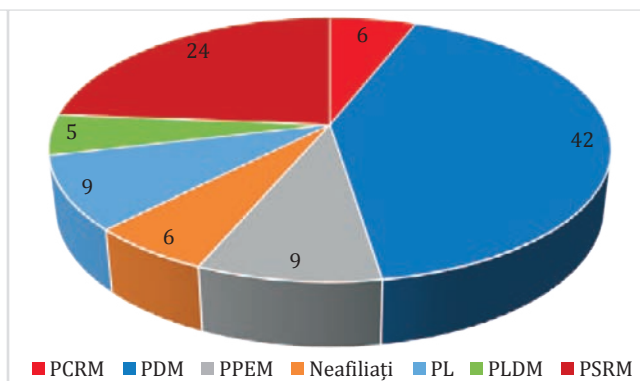
Alegerile parlamentare din 24 februarie 2019 au semnificat cel de al 9-lea scrutin parlamentar organizat în R. Moldova de la declararea independenței în anul 1991³ și primul desfășurat în baza unui sistem electoral mixt, unde 50 de deputați au fost aleși conform votului reprezentării proporționale în CN, iar alți 51 – în baza votului majoritar, în CU.

Mandatul Parlamentului ales în 2014 a fost deplin, iar pe parcursul celor 4 ani de activitate raportul forțelor politice din componența acestuia s-a modificat semnificativ, astfel că pe finalul legislaturii, în rezultatul traseismului politic circa 38 de deputați din 101 (37.62%) și-au schimbat apartenența politică.

Graficul 1. Componența Parlamentului, 30 noiembrie 2014

Graficul 2. Componența Parlamentului, 30 noiembrie 2018

Perioada preelectorală, în opinia MO Promo-LEX, poate fi caracterizată și prin cazuri de intimidare politică a diverșilor actori relevanți procesului electoral: partide de opoziție⁴ și organizații ale societății civile⁵.

² Constituția Republicii Moldova, art. 61, alin. (1) și art. 63, alin. (1) – <https://bit.ly/2E6b3UK>

³ Istoria și evoluția Parlamentului – <https://bit.ly/2Q1qnIR>

⁴ Raport al Comisiei Parlamentare de Anchetă pe marginea cazului Fundației „Otwarty Dialog”. <https://bit.ly/2SQh8Ig>

⁵ Comunicat de presă: PDM constată apariția mai multor derapaje în ceea ce privește încălcarea de către unele partide și organizații civice a Legii privind partidele politice, a Codului electoral și a audiovizualului <https://is.gd/DWHdDd>

II. CADRUL LEGAL

2.1. Expunerea problemelor de ordin legal identificate în rapoartele intermediare

Cadrul legal ce reglementează alegerile parlamentare din R. Moldova a suferit modificări substanțiale de la ultimele alegeri ale deputaților în Parlament. Prin Legea nr. 154 din 20.07.2017 s-a trecut de la sistemul electoral proporțional către un sistem mixt de alegere a deputaților, prevederile Codului electoral privind alegerile parlamentare fiind modificate în mod substanțial. În vederea adaptării cadrului legal la sistemul de vot mixt, au fost efectuate și alte modificări ale actelor normative. Pe parcursul perioadei monitorizate, MO Promo-LEX a identificat un șir de aspecte problematice de natură legală, soluționarea cărora ar permite prevenirea și depășirea unor potențiale situații de risc ce pun în pericol buna desfășurare a procedurilor electorale. Cele mai relevante deficiențe legale depistate pe parcursul perioadei electorale și reflectate în rapoartele intermediare sunt:

- Începutul perioadei de suspendare a activității persoanelor cu funcții de răspundere în cadrul alegerilor parlamentare, conform art. 13 alin. (3) din Codul electoral;⁶
- Libertatea exprimării observatorilor în ziua alegerilor⁷;
- Efectuarea agitației electorale în incinta secțiilor de votare⁸;
- Votarea în afara țării în baza buletinului de identitate sau a actelor de identitate expirate⁹;
- Incertitudini privind momentul începerii efectuării cheltuielilor din contul „Fond electoral”¹⁰;
- Competența jurisdicțională de soluționare a contestațiilor privind acțiunile/inacțiunile concurenților electorali în circumscripțiile uninominale¹¹.

2.2. Incertitudini legale deduse în contextul finalizării procedurilor electorale

După finalizarea procedurilor electorale, MO Promo-LEX a sintetizat un șir de alte deficiențe legale, nereflectate în rapoartele intermediare, dar identificate în urma analizei de ansamblu a cadrului legal al alegerilor deja desfășurate:

- **Lipsa cadrului legal/a normelor de verificare electronică în ceea ce privește listele de subscripție în cadrul alegerilor parlamentare**

Atât Codul electoral, cât și Regulamentul privind modul de întocmire, prezentare și verificare a listelor de subscripție nu prevede verificarea electronică a semnăturilor și listelor de subscripție. Regulamentul privind particularitățile de desemnare și înregistrare a candidaților la funcția de deputat

⁶ Raportul nr. 2 MO Promo-LEX a alegerilor parlamentare din 24 februarie 2019, p. 13 <https://bit.ly/2SmTXsE>

⁷ Raportul nr. 5 MO Promo-LEX a alegerilor parlamentare din 24 februarie 2019, p. 13 <https://bit.ly/2OkcfX0>

⁸ Raportul nr. 5 MO Promo-LEX a alegerilor parlamentare din 24 februarie 2019, p. 11 <https://bit.ly/2OkcfX0>

⁹ Raportul nr. 4 MO Promo-LEX a alegerilor parlamentare din 24 februarie 2019, p. 11 <https://bit.ly/2U1NVOX>

¹⁰ Raportul nr. 3 MO Promo-LEX a alegerilor parlamentare din 24 februarie 2019, p. 11 <https://bit.ly/2FCr18G>

¹¹ Raportul nr. 1 MO Promo-LEX a alegerilor parlamentare din 24 februarie 2019, p. 16 <https://bit.ly/2HTEjkw>

în Parlamentul R. Moldova doar la pct. 58 lit. e) prevede că „dosarul cu listele de subscripție cusute și sigilate conform cerințelor, se transmite responsabilului de introducerea, în format electronic, a datelor procesate conform notei informative și înscrierea numărului de evidență atribuit dosarului procesat.” Utilizarea unui instrument electronic pus la dispoziție de către CEC consiliilor electorale de circumscripție pentru verificarea listelor de subscripție necesită a fi reglementat, întrucât rezultatele oferite de acest instrument sunt în măsură să influențeze înregistrarea sau refuzul înregistrării concurentului electoral.

În acest sens, utilizarea modulului „Verificare Liste de subscripție din SIAS Alegeri” în cadrul alegerilor parlamentare și refuzul înregistrării candidaților la funcția de deputat în CU, ca urmare a rezultatelor oferite de aplicația menționată este în afara reglementării legale. *Prin urmare, lipsa unei reglementări exprese privind procedura de verificare electronică care să conțină descrierea informațiilor pe care se bazează modulul nu poate fi pus la baza refuzului înregistrării candidaților.*

Suplimentar, menționăm că doar în cazul referendumului republican, verificarea electronică a listelor de subscripție este descrisă la pct. 25 din Instrucțiunea privind organizarea procesului de prezentare, recepționare și verificare a listelor de subscripție pentru inițierea referendumului republican, aprobat prin hotărârea Comisiei Electorale Centrale nr. 4526 din 4 martie 2015.

- **Procedura de soluționare a contestațiilor în ziua alegerilor, de numărare și totalizare a rezultatelor**

În urma alegerilor prezidențiale din 30 noiembrie 2016, **Curtea Constituțională a formulat 6 adrese**¹² Parlamentului R. Moldova care nu au fost examinate, contrar prevederilor art. 281 din Legea cu privire la Curtea Constituțională. Astfel, nici până la desfășurarea următorului scrutin național, Parlamentul R. Moldova nu a soluționat problemele identificate de judecătorii Curții în urma alegerilor prezidențiale, inclusiv a celei legate de reglementarea explicită a examinării contestațiilor electorale depuse în ziua alegerilor și ulterior zilei alegerilor¹³.

Astfel, potrivit art. 73 alin. (4) din Codul electoral, contestațiile depuse în instanțele de judecată în ziua alegerilor se examinează în aceeași zi, iar contestațiile împotriva hotărârii organului electoral cu privire la totalizarea rezultatelor alegerilor și atribuirea mandatelor se examinează de către instanța de judecată concomitent cu confirmarea legalității și validarea mandatelor. Totodată, potrivit art. 71 alin. (1) Cod electoral, depunerea cererii în instanța de judecată trebuie precedată de contestarea prealabilă în organul electoral ierarhic superior organului al cărui act se contestă, cu excepția (...) contestațiilor ce se referă la exercitarea dreptului la vot sau la administrarea alegerilor depuse la biroul electoral în ziua alegerilor.

Cel puțin următoarele aspecte necesită a fi elucidate:

- modalitatea de depunere și examinare a contestațiilor privind exercitarea dreptului de vot sau administrarea alegerilor, în absența contestatarilor, în situația în care cetățenii votează în birourile electorale constituite în străinătate;

¹² Hotărârea nr. 34 din 13.12.2016 privind confirmarea rezultatelor alegerilor și validarea mandatului de Președinte al Republicii Moldova (sesizarea nr. 139e/2016) <https://is.gd/AcWTPk>

¹³ Adresa nr. PCC – 01/139e-34/1 din 13.12.2016 – „(...) Curtea a sesizat lipsa prevederilor legale care ar stabili autoritățile competente de a examina contestațiile electorale depuse ulterior zilei alegerilor, precum și obiectul litigiilor care ar putea fi dedus spre soluționare instanțelor de drept comun. De asemenea, nu este clară procedura de examinare a contestațiilor formulate în ziua alegerilor, care nu au putut fi depuse în instanța de judecată în aceeași zi. (...)” <https://bit.ly/2FF17Bu>

- organul competent să examineze contestațiile privind administrarea alegerilor, după ziua alegerilor, atât pe circumscripția națională, cât și pe circumscripția uninominală;
- necesitatea sau lipsa necesității respectării procedurii prealabile în cazul depunerii contestațiilor privind administrarea alegerilor, după ziua alegerilor, atât pe circumscripția națională, cât și pe circumscripția uninominală;
- termenul de soluționare a contestațiilor privind administrarea alegerilor atât pe circumscripția națională, cât și pe circumscripția uninominală, după ziua alegerilor, inclusiv în cazul depunerii contestației de alegătorii care au votat în străinătate cu luarea în considerație a diferenței de fus orar.

Potrivit art. 65 alin. (3), în cazul dezacordului cu rezultatele preliminare ale votării, până la confirmarea rezultatelor de către instanțele abilitate, concurenții electorali pot solicita acestor instanțe să dispună renumărarea voturilor. Renumărarea poate fi dispusă de instanța abilitată cu confirmarea rezultatelor alegerilor pentru motive întemeiate ce afectează rezultatele votării și distribuirea mandatelor și va avea loc în cel mult 7 zile calendaristice de la data adoptării hotărârii privind renumărarea voturilor.

În privința acestei proceduri, necesită a fi reglementate cel puțin următoarele aspecte:

- Care sunt motivele întemeiate pentru care poate fi dispusă renumărarea?
 - La momentul solicitării renumărării, trebuie să existe o hotărâre a unui organ competent sau a unei instanțe de judecată prin care se constată vreo încălcare?
 - În cazul dispunerii renumărării voturilor care se efectuează în cel mult 7 zile, cum poate fi respectat termenul de confirmare sau infirmare a alegerilor parlamentare care este de 5 zile după primirea actelor de la Comisia Electorală Centrală?
- **Statutul experților electorali internaționali și a experților electorali din partea CICDE acreditați de CEC**

În cadrul scrutinului alegerilor parlamentare din 24.02.2019, CEC a acreditat experți electorali internaționali și experți electorali din partea Centrului de Instruire Continuă în Domeniul Electoral (CICDE) pe lângă Comisia Electorală Centrală, indicând în calitate de suport legal pentru acreditarea acestora prevederile privind acreditarea observatorilor. Este neînțeleasă necesitatea și introducerea unei noi categorii de observatori – experți electorali, cu atât mai mult cu cât Codul electoral prevede, în mod expres, ca persoanele autorizate să asiste la operațiunile electorale – reprezentanți și observatori ai concurenților electorali în organele electorale, observatori acreditați de consiliile electorale de circumscripție, observatori acreditați de Comisia Electorală Centrală, precum și reprezentanți ai mijloacelor de informare în masa.

Suplimentar, menționăm că potrivit art. 68 Cod electoral, Comisia Electorală Centrală acreditează observatori la cererea concurenților electorali, la cererea reprezentanților organizațiilor internaționale și guvernamentale din străinătate, precum și la cererea asociațiilor obștești.

III. ORGANELE ELECTORALE

3.1. Activitatea Comisiei Electorale Centrale (CEC)

3.1.1. Hotărârile CEC

În vederea organizării alegerilor parlamentare din 24 februarie 2019, începând cu stabilirea datei alegerilor parlamentare – pe 27 iulie 2018 și până la totalizarea alegerilor parlamentare – 3 martie 2019, CEC a adoptat 312 hotărâri privind: aprobarea Programului calendaristic; elaborarea și modificarea cadrului normativ; acreditarea observatorilor naționali și internaționali; acreditarea experților electorali; constituirea organelor electorale; înregistrarea concurenților electorali și confirmarea reprezentanților; stabilirea numărului persoanelor de încredere ale concurenților electorali; confirmarea persoanelor responsabile de finanțele concurenților electorali; aprobarea modelelor listelor electorale; examinarea contestațiilor și sesizărilor; organizarea secțiilor de votare; organizarea scrutinului.

Totuși, MO Promo-LEX menționează că în cazul a cel puțin 4 hotărâri de modificare a Regulamentelor CEC, din perioada preelectorală și cea electorală, relevante alegerilor parlamentare, Comisia nu a ținut cont de prevederile legale în domeniul transparenței decizionale, și anume: Regulamentul CEC privind statutul observatorilor și procedura de acreditare a acestora¹⁴, Regulamentul privind finanțarea grupurilor de inițiativă¹⁵, Regulamentul privind finanțarea campaniilor electorale¹⁶ și Regulamentul privind particularitățile de desemnare și înregistrare a candidaților la funcția de deputat în Parlamentul R. Moldova¹⁷.

3.1.2. Acreditarea observatorilor

Conform art. 68 alin. (4) din Codul electoral, prin hotărârea CEC sau a CECEU se acreditează observatori din partea asociațiilor obștești calificate din R. Moldova. În contextul perioadei electorale, procesul de acreditare pentru observatorii naționali și misiunile cu un număr mare de observatori a fost birocratizat și îngreunat prin modificarea regulamentului CEC¹⁸. Promo-LEX a criticat împovărarea substanțială, dar nejustificată a procesului de acreditare a observatorilor, exprimându-și îngrijorările prin apel public¹⁹, care însă nu a fost luat în considerație de către CEC.

¹⁴ A se vedea detalii în Raportul nr. 1 MO Promo-LEX a alegerilor parlamentare din 24 februarie 2019, p. 23. <https://bit.ly/2HTEjkw>

¹⁵ Hotărârea CEC nr. 1915 din 11.12.2018 de modificare a Regulamentului privind finanțarea grupurilor de inițiativă, aprobat prin hotărârea CEC nr. 114 din 18.08.2016 <https://bit.ly/2saVnnp>

¹⁶ Hotărârea CEC nr. 1916 din 11.12.2018 de modificare a Regulamentului privind finanțarea campaniilor electorale, aprobat prin hotărârea CEC nr. 3352 din 04.05.2015 <https://bit.ly/2QqoD7d>

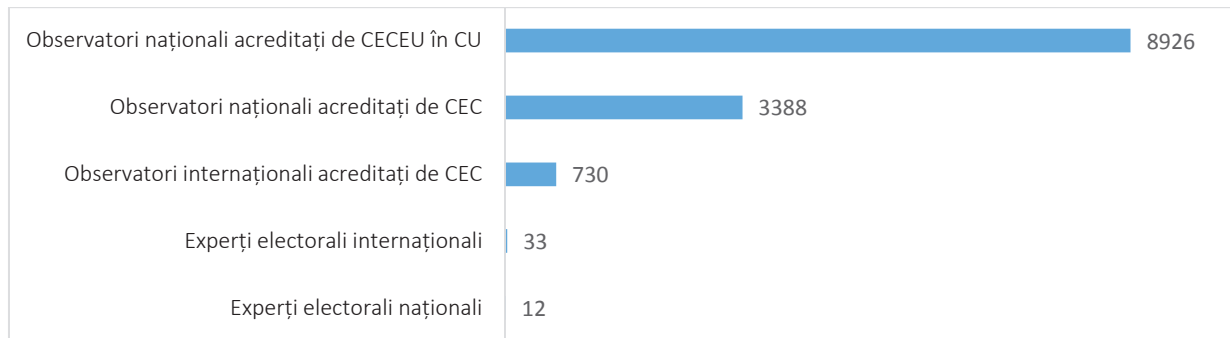
¹⁷ Hotărârea CEC nr. 1993 din 21.12.2018 de modificare a Regulamentului privind particularitățile de desemnare și înregistrare a candidaților la funcția de deputat în Parlamentul RM, aprobat prin hotărârea CEC nr. 1731 din 03.07.2018 <https://bit.ly/2C4LaS0>

¹⁸ Hotărârea CEC nr. 1964 din 12 iunie 2018 pentru modificarea și completarea Regulamentului privind statutul observatorilor și procedura de acreditare a acestora, aprobat prin hotărârea Comisiei Electorale Centrale nr. 332 din 24 octombrie 2006, <https://bit.ly/2EdhHJ9>

¹⁹ <https://bit.ly/2BTuPRn>

În pofida acestui fapt, MO Promo-LEX a depus toate eforturile pentru a fi acreditat un număr de 2,834 de observatori naționali, pentru monitorizarea alegerilor parlamentare din 24 februarie 2019. În total, CEC și CECEU au acreditat un număr de 13,089 observatori/experti, dintre aceștia – 12,326 naționali și 763 internaționali (a se vedea Graficul nr. 3). Numărul observatorilor internaționali a crescut cu 16.65% comparativ cu alegerile prezidențiale din 30 octombrie 2016, iar a celor naționali, înregistrați atât de CEC, cât și de CECEU – cu 13%.

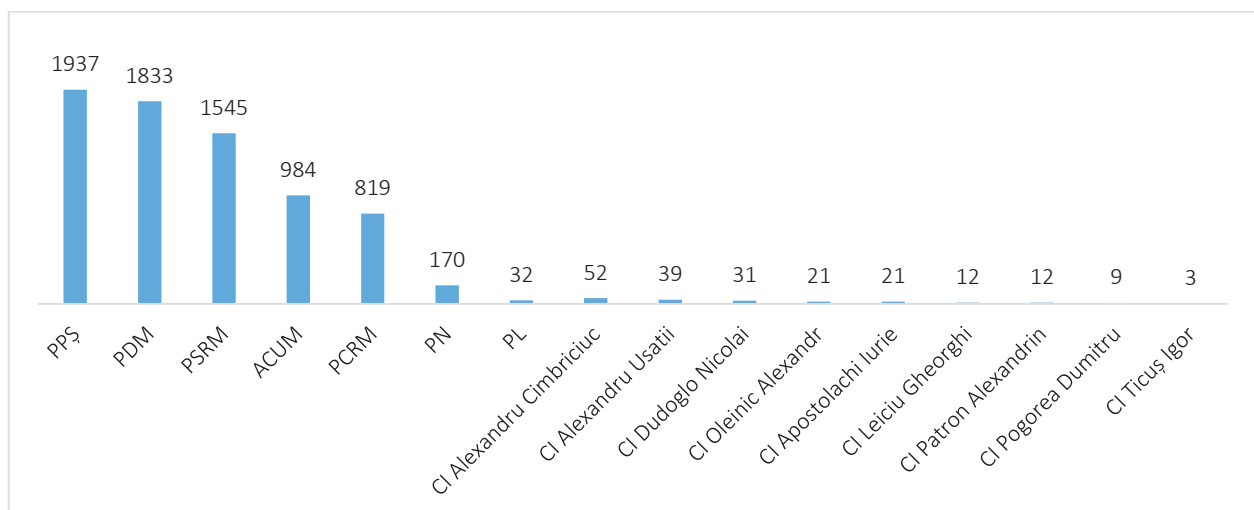
Graficul 3. Numărul de observatori/experti acreditați

Comparativ cu observatorii, procedura de înregistrare a altor două categorii de subiecți ai proceselor electorale – reprezentanții cu drept de vot consultativ și persoanele de încredere – este cu mult mai simplă²⁰. MO Promo-LEX își exprimă dezacordul privind tratamentul inechitabil al observatorilor, pe de o parte, și al persoanelor de încredere sau reprezentanților cu drept de vot consultativ al concurenților electorali, de cealaltă parte, în procesul de acreditare/înregistrare a acestora, atâta timp cât au drepturi similare în fața organelor electorale.

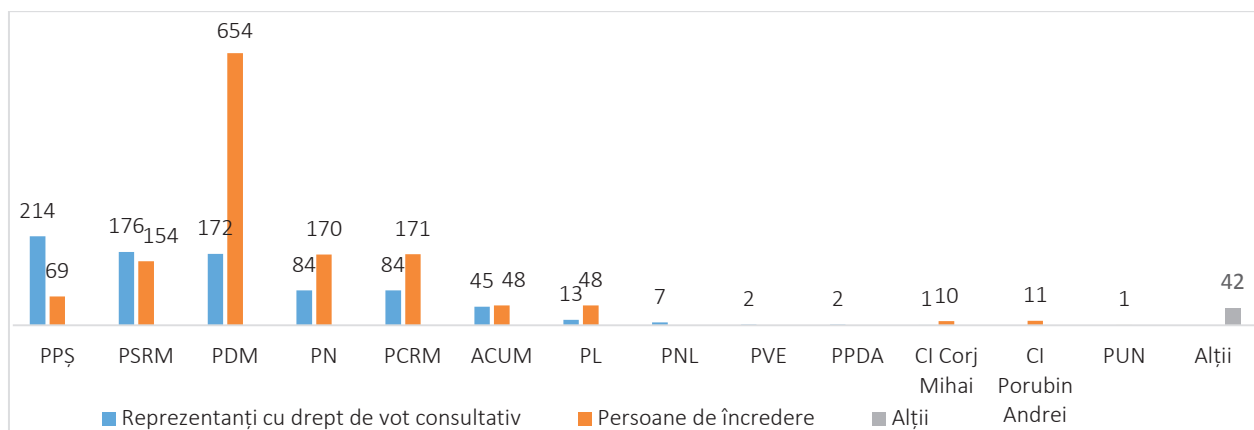
Iar în Graficele nr. 4 și nr. 5 este evidențiat numărul observatorilor acreditați, al persoanelor de încredere și al reprezentanților cu drept de vot consultativ ai concurenților electorali înregistrați la CEC și CECEU.

Graficul 4. Numărul de observatori acreditați pentru concurenții electorali de către CEC și CECEU

²⁰ Conform pct. 6 din Regulamentul cu privire la activitatea persoanelor de încredere, pentru înregistrarea persoanelor de încredere, concurenții electorali depun la organul electoral un demers, însoțit de lista persoanelor desemnate.

Graful 5. Numărul de persoane de încredere și reprezentanți cu drept de vot consultativ, înregistrate la organele electorale²¹

În contextul activității de observare a alegerilor parlamentare din 24 februarie 2019, după 16 misiuni organizate și desfășurate de către Asociația Promo-LEX, este pentru prima dată când monitorizarea echidistantă a scrutinului a generat reacții negative²². Potrivit raportului CEC privind aprobarea Raportului cu privire la rezultatele alegerilor parlamentare din 24.02.2019²³, se menționează că „în cadrul ședinței publice a Comisiei din data de 10 ianuarie 2019, dl Iurie Ciocan, membru CEC, a atras atenția asupra inadmisibilității situației când un observator sau o asociație de monitorizare, în rapoartele sale intermediare, comentează și reflectă activitatea concurenților electorali în campania electorală. Membrul CEC a calificat aceste acțiuni ca fiind o influență și intervenție nepotrivită în campania electorală. În acest sens, a făcut referință la standardele internaționale de monitorizare a alegerilor, potrivit cărora observatorii nu pot interveni și comenta procesele electorale, decât doar după încheierea acestora, în caz contrar misiunile de observare se transformă în formatori de opinie publică în cadrul campaniei electorale”.

În contextul acestei învinuiri și a faptului că, de principiu, criticile au fost provocate de faptul că nu se admite prezentarea de rapoarte intermediare, MO Promo-LEX ține să precizeze că, potrivit standardelor OSCE/ODIHR și Consiliului Europei,²⁴ rapoartele intermediare nu numai că nu sunt interzise, ci, dimpotrivă, sunt încurajate să fie făcute publice în timpul campaniei electorale. Referitor la metodologia aplicată de Promo-LEX, precum și la modul de expunere a situațiilor observate, acestea au fost, în fond, aceleași pe parcursul celor 16 scrutine monitorizare, fiind îmbunătățite constant, în conformitate cu modificările operate în legislația națională și cu standardele internaționale în domeniu.

În opinia MO Promo-LEX, polemica expusă de un membru al CEC a fost preluată de anumiți concurenți electorali care au folosit aceste argumente în cadrul campaniei de denigrare a misiunii naționale de observare Promo-LEX. Deși au fost desfășurate întâlniri de lucru cu organele electorale și concurenții electorali, MO Promo-LEX consideră ca sunt necesare dezbateri publice privind rolul și importanța monitorizării alegerilor de către misiunile naționale independente. De asemenea, sunt

²¹ La rubrica alții din Graful nr. 5 la organele electorale a fost înregistrat un număr de 42 de reprezentanți cu drept de vot consultativ din partea a 42 de concurenți electorali, câte un reprezentant per fiecare concurent electoral.

²² Pentru mai multe detalii a se vedea: Raportul nr. 3 MO Promo-LEX a alegerilor parlamentare din 24 februarie 2019, p. 15–16 <https://bit.ly/2uuIXvw>; Raportul nr. 4 MO Promo-LEX a alegerilor parlamentare din 24 februarie 2019, p. 16–17 <https://bit.ly/2MQLKYm>

²³ A se vedea Raportul CEC cu privire la totalizarea rezultatelor alegerilor din 24.02.2019, https://a.cec.md/ro/pentru-approbarea-raportului-cu-privire-la-rezultatele-alegerilor-parlamentului-r-2751_92711.html

²⁴ Reporting on elections – Council of Europe handbook for civil society organisations (2016), p. 19, 22. <https://bit.ly/2FANaTx>; Handbook for Domestic Election Observers, OSCE/ODHIR (2003), p. 115. <https://bit.ly/2CFZEsm>

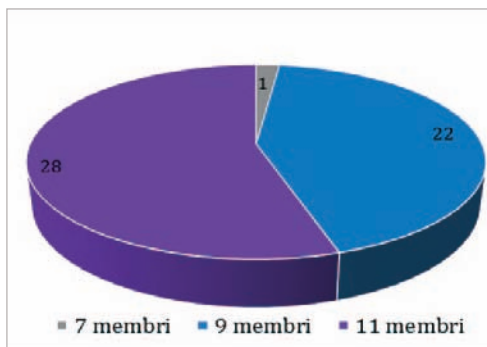
necesare dezbateri care vizează obligațiile de asigurare a transparenței atât din partea concurenților electorali, cât și a organelor electorale.

MO atrage atenția și asupra unor cazuri de intimidare a observatorilor săi din teritoriu. Contextual, au fost raportate cel puțin 7 situații de acest gen: 3 cazuri – de către reprezentanții APL; alte 3 cazuri – de către reprezentanții organelor de drept; iar 1 caz – de către simpatizanții unui concurent electoral.

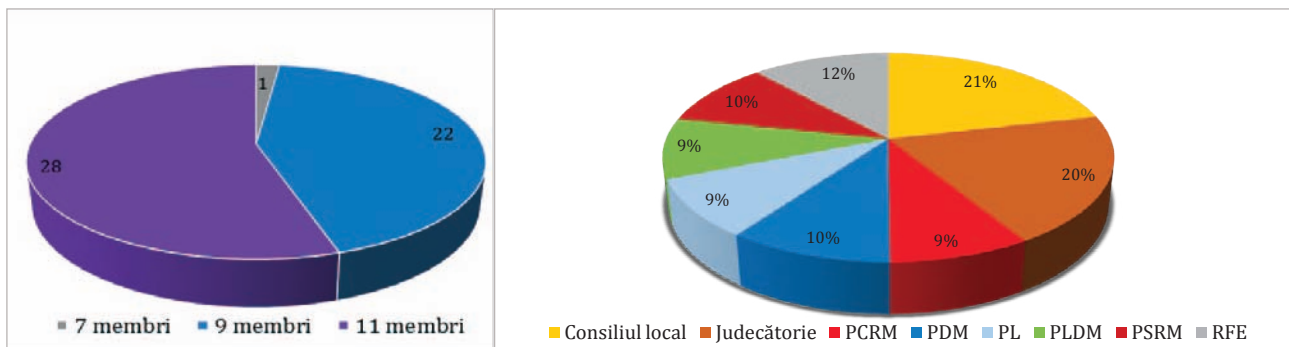
3.1.3. Constituirea și modificarea componenței CECEU

Potrivit prevederilor legale²⁵ și Programului calendaristic,²⁶ CEC a respectat termenul-limită de constituire a CECEU. În funcție de numărul de membri desemnați în componența acestora, 2% (1 CECEU) a fost constituit din 7 membri, 43% – din 9 membri, iar 55% – din 11 membri (a se vedea Graficul nr. 6). La desemnarea membrilor CECEU a fost respectat echilibrul de gen, fiind înregistrat un raport de 57% – femei și, respectiv, 43% – bărbați. Așadar, în cadrul CECEU au fost antrenați 513 funcționari electorali.

Graficul 6. CECEU în funcție de numărul de membri

Graficul 7. Desemnarea reprezentanților în organele electorale

În funcție de părțile care au desemnat reprezentanți în organele electorale, s-a constatat că componența CECEU corespunde prevederilor legale²⁷ (a se vedea Graficul nr. 7). Dintre toate partidele politice doar PDM și PSRM și-au desemnat reprezentanți în toate cele 51 CECEU în timp ce PLDM – în 48, PL – în 46, iar PCR – în 44.

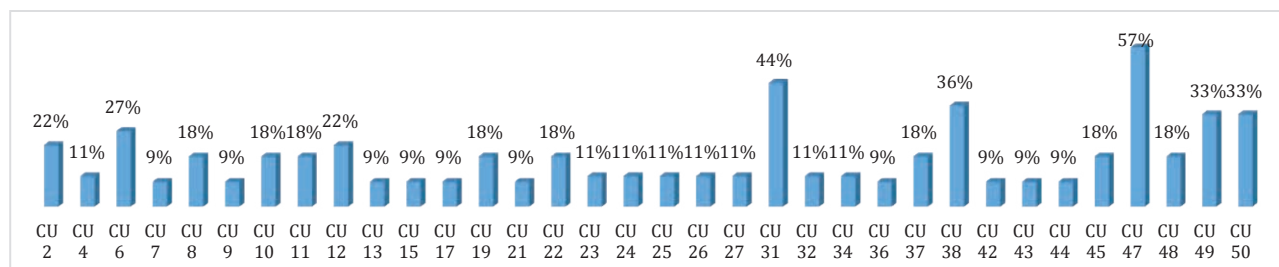
Din momentul constituirii și până la data de 21.02.2019, adică cu 2 zile până la alegeri, componența a 34 CECEU (din cele 51) a fost modificată constant. În rezultat, aproximativ 17% din membrii organelor electorale respective au fost înlocuiți (a se vedea Graficul nr.8).

²⁵ Art. 28 din Codul Electoral – Constituirea circumscripțiilor electorale și consiliilor electorale de circumscripție, <https://bit.ly/2Jcsdy2>

²⁶ Programul Calendaristic al CEC – <https://bit.ly/2AzsOs9>

²⁷ Art. 28, alin. 4 din Codul Electoral – (5) În cazul alegerilor parlamentare (...), candidaturile a 2 membri ai CECE de nivelul doi se propun de către judecătoria sau, după caz, de către curtea de apel, candidaturile altor 2 membri – de către consiliile locale de nivelul doi și Adunarea Populară a Găgăuziei. Candidaturile celorlalți membri se propun de către partide și alte organizații social-politice reprezentate în Parlament la data constituirii consiliului electoral de circumscripție, câte unul de la fiecare partid sau altă organizație social-politică, iar dacă nu este suficient, numărul rămas de membri se completează de CEC, din Registrul funcționarilor electorali.

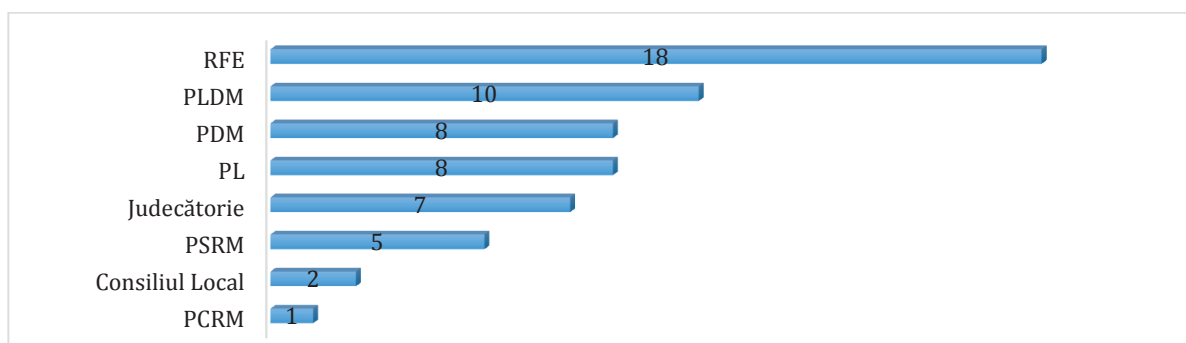
Graficul 8. Modificarea componenței CECEU

Constatăm 2 CECEU a căror componență a fost modificată în proporție de peste 40% (nr. 31 – 44% și nr. 47 – 57%²⁸). În opinia MO Promo-LEX, fluctuația personalului în cadrul organelor electorale afectează calitatea și eficiența CECEU, nefiind asigurată buna desfășurare a procesului electoral. Prin urmare, atragem atenția asupra necesității unei atitudini mai responsabile din partea subiecților cu drept de desemnare a membrilor în cadrul organelor electorale.

În Graficul nr.9 sunt indicați subiecții care au inițiat modificările în componența CECEU. În special, este vorba despre membrii desemnați de partide – 54.24% și cei înlocuiți la inițiativa CEC (RFE) – 31%.

Graficul 9. Responsabilii de modificarea componenței CECEU

3.2. Activitatea Consiliilor Electorale ale Circumscripțiilor Electorale Uninomiale (CECEU)

3.2.1. Organele de conducere ale CECEU

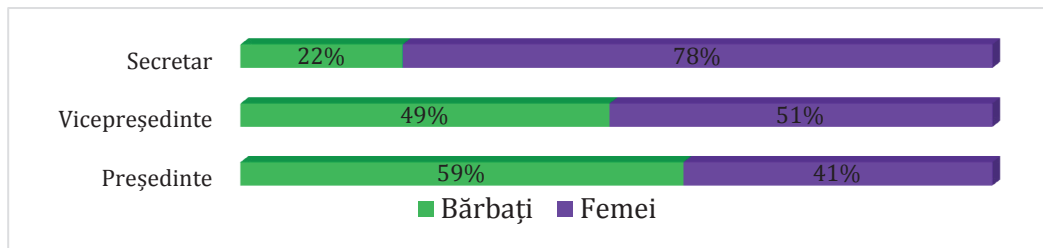
Termenul de alegere a funcțiilor de conducere în cadrul celor 51 CECEU²⁹ a fost respectat. Astfel, 75% (38) din CECEU au votat funcțiile de conducere în aceeași zi în care au fost constituite, adică pe 21.12.2019, 24% (12) – a doua zi, iar 2% (1) – în decurs de 3 zile din momentul constituirii.

La alegerea funcțiilor de conducere a fost respectat, în general, echilibrul de gen, deși constatăm că funcția de secretar continuă să fie ocupată în majoritate de femei (78%). (A se vedea Graficul nr. 10).

²⁸ Cazul abordării diferențiate utilizate de CEC în procesul de modificare a componenței CECEU nr. 47 și 48, responsabile de regiunea transnistreană, a fost reflectat în Raportul nr. 4 MO Promo-LEX a alegerilor parlamentare din 24 februarie 2019, p. 17. <https://bit.ly/2U1NVOX>

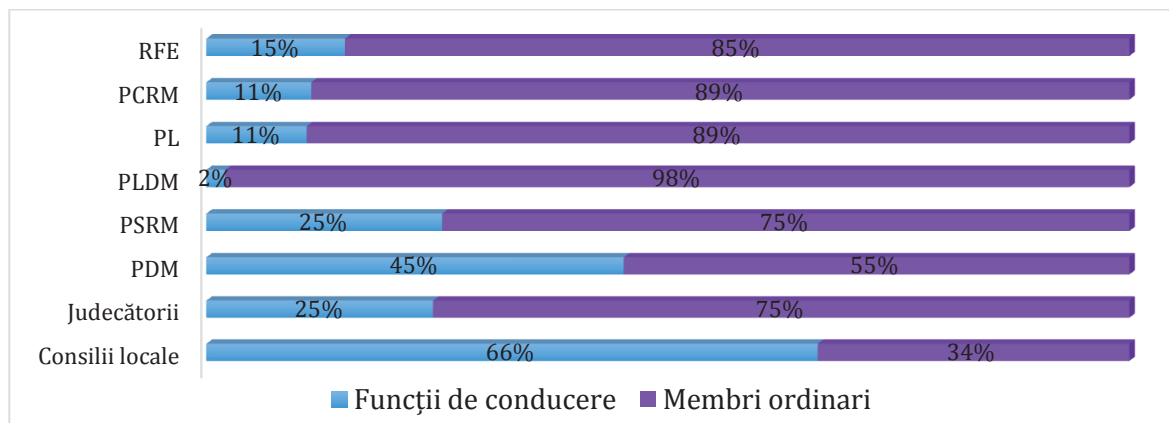
²⁹ Art. 28, alin. (8) din Codul Electoral – În decursul a 3 zile de la data constituirii CECE, membrii acestuia aleg din rândurile lor, prin vot secret, președintele, vicepreședintele și secretarul consiliului. <https://bit.ly/2Jcsdy2>

Graficul 10. Asigurarea echilibrului de gen la funcțiile de conducere CECEU

La distribuția funcțiilor de conducere în dependență de subiecții cu drept de desemnare a membrilor în componența CECEU (a se vedea Graficul nr. 11), constatăm că cele mai multe au fost ocupate de reprezentanții consiliilor locale – 66% din totalul reprezentanților desemnați și incluși în componența CECEU (79 din 109), urmat de PDM – cu 45% din totalul reprezentanților desemnați (23 din 51) și PSRM – 25% din reprezentanții desemnați (13 din 51).

Graficul 11. Distribuția funcțiilor de conducere pe subiecți cu drept de desemnare a membrilor CECEU

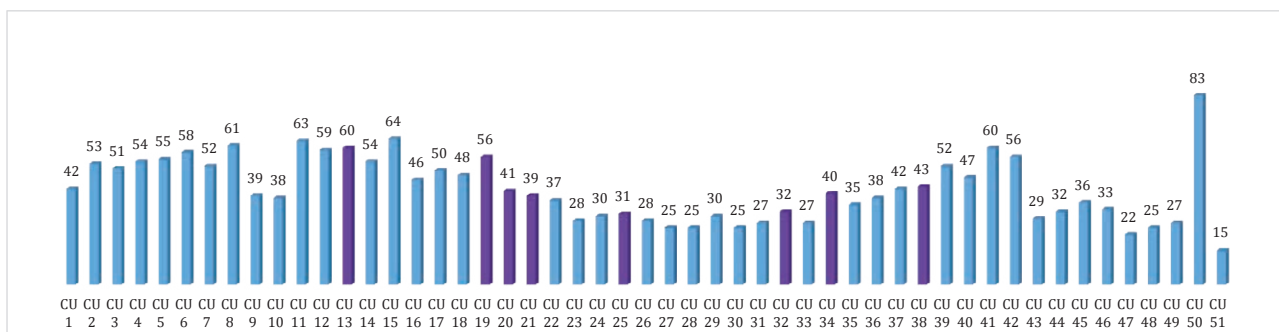
3.2.2. Constituirea secțiilor de votare (SV)

Potrivit prevederilor legale³⁰ și Programului calendaristic CEC,³¹ termenul-limită de constituire a SV a fost respectat în cazul tuturor celor 51 CECEU (19.02.2019). Constatăm că, inițial, au fost constituite 2 143 SV (a se vedea Graficul nr. 12).

³⁰ Art. 30, alin. (2) din Codul Electoral: Secțiile de votare se constituie de către consiliile electorale de circumscripție în localități, în baza propunerilor primarilor orașelor (municipiilor), sectoarelor și satelor (comunelor), cu cel puțin 35 de zile înainte de data alegerilor, și vor cuprinde cel puțin 30 și cel mult 3,000 de alegători. <https://bit.ly/2Jcsdy2>

³¹ Pct. 9 din Programul Calendaristic CEC – <https://bit.ly/2Drpn8P>

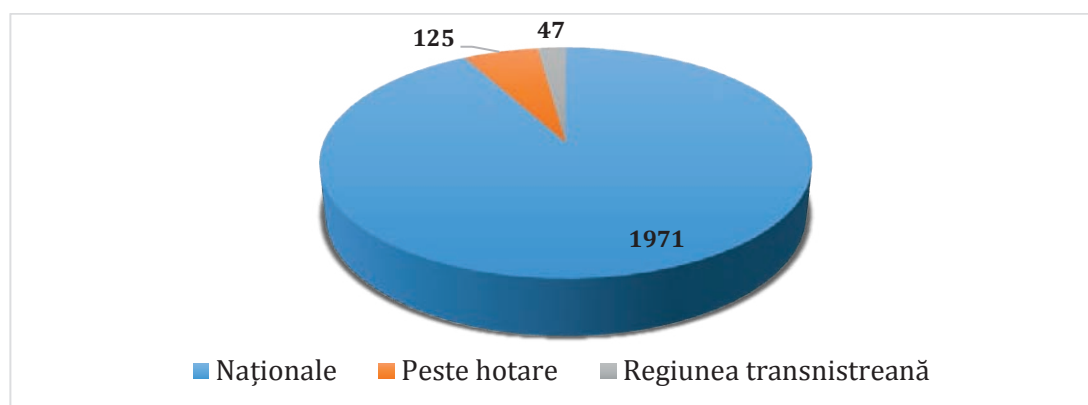
Graficul 12. Constituirea SV pentru alegerile parlamentare din 24 februarie 2019

În cazul CU nr. 13, 19, 20, 21, 25, 28, 32, 34, 38, menționăm că numărul total de SV constituite diferă de cel prevăzut în Hotărârea Guvernului nr. 970 din 15 noiembrie 2017 cu privire la aprobarea circumscripțiilor uninominale permanente.³²

Din numărul total de 2 143 SV constituite, 125 SV au fost pentru CU de peste hotare, iar 47 – pentru regiunea transnistreană (a se vedea Graficul nr. 13).

Graficul 13. SV create pentru alegerile parlamentare din 24 februarie 2019

În cazul SV constituite pentru regiunea transnistreană, menționăm că, inițial, amplasarea geografică a majorității SV a coincis cu punctele de trecere din regiunea transnistreană. Ulterior, însă, la data de 12.02.2019,³³ cu doar 12 zile înainte de ziua alegerilor, doar 34% (16 SV din 47 constituite) au rămas amplasate geografic în apropiere de punctele de trecere.³⁴ Prin urmare, constatăm că hotărârea CEC de reamplasare a circa 66% din SV constituite pentru regiunea transnistreană a fost efectuată în afara termenului legal pentru constituirea SV, iar procesul respectiv a tergiversat informarea corectă și asigurarea accesului alegătorilor despre locația și, implicit, deplasarea la secțiile de votare din cadrul CU nr. 47 și 48. Mai mult ca atât, această modificare ad-hoc a amplasării SV a influențat și situația candidaților pentru aceste circumscripții, având în vedere necesitatea informării potențialilor alegători.

³² Hotărârea Guvernului nr. 970 din 15.11.2017 – <https://bit.ly/2AA8IgN>: CU 13, Rezina: prevăzute 62 SV, constituite – 60 SV; CU 19, Ivancea: prevăzute 55 SV, constituite 56 (inclusiv s. Roșcanii de Sus, inclus în CU prin nota de rectificare din Monitorul Oficial nr. 13–21 din 18.01.2019); CU 20, Strășeni: prevăzute – 42 SV, constituite – 41 SV; CU 21, Criuleni: prevăzute – 40 constituite – 39 SV; CU 25, Chișinău: prevăzute 35 SV, constituite – 31SV; CU 32, Chișinău: prevăzute – 32 SV, constituite – 32, fiind substituită SV din Văduleni cu o SV suplimentară în Tohatin; CU 34, Anenii Noi: prevăzute – 42, constituite – 40 SV; CU 38, Hîncești: prevăzute – 44 SV, constituite – 43 SV.

³³ HCEC nr. 2312 din 12.02.2019 – <https://bit.ly/2OiszYg>

³⁴ Raportul nr. 5 al misiunii Promo-LEX de monitorizare a alegerilor parlamentare din 24 februarie 2019, pagina 17 – <https://bit.ly/2OkcfX0>

Ca dovadă a celor expuse, menționăm că, conform rezultatelor indicate în procesele-verbale de totalizare a rezultatelor din ziua alegerilor, completate de BESV, în cadrul a 8 SV³⁵ (4 din CU 47 și, respectiv, 4 din CU 48) la alegeri nu a participat nici un alegător (56 funcționari electorali implicați), iar în cadrul a 4 SV³⁶ (1 din CU 47 și 3 din CU 48) la alegeri au participat cumulativ doar 14 alegători (26 de funcționari electorali implicați).

În cazul SV constituite peste hotare, din cele 125 de SV constituite, 27 SV au fost pentru statele de la Est de R. Moldova, 83 SV – pentru statele de la Vest de R. Moldova și 15 SV – pentru SUA și Canada.

În opinia MO Promo-LEX, constituirea SV peste hotare a fost netransparentă, iar instituțiile responsabile³⁷ de elaborarea propunerilor de constituire nu au argumentat nici unul din cele 5 criterii prevăzute în Codul Electoral și în baza cărora urmau a fi constituite secțiile de votare.³⁸ Menționăm că în analiza elaborată de Promo-LEX privind mecanismul constituirii secțiilor de votare peste hotare³⁹, s-a constatat că 29% din SV urmau a fi constituite pentru CU nr. 49 (22% constituite de CEC), 61% – pentru CU nr. 50 (66% – de CEC) și, respectiv, 9% – pentru CU nr. 51 (12% – de CEC).

Comparativ cu alegerile naționale din 2016, a fost majorat numărul SV peste hotare (de la 100 – la 125), fiind constituite SV în 4 state unde anterior nu au fost organizate: Emiratele Arabe Unite, Georgia, Croația și Norvegia. Conform analizei efectuate de Promo-LEX menționate mai sus, constituirea SV în Emiratele Arabe Unite și Norvegia a fost motivată de corespunderea acestora celor 5 criterii prevăzute de Codul Electoral, pe când Georgia și Croația nu se încadrau în prevederile criteriilor respective. Prin urmare, constituirea SV în aceste state nu a fost rentabilă (raport cheltuieli/rata de participare). Situația respectivă a fost dovedită și de datele înregistrate în procesele-verbale de totalizare a alegerilor în aceste 4 state: Norvegia – 185 alegători au participat la alegeri, Emiratele Arabe Unite – 85 alegători, Georgia – 18 alegători și, respectiv, Croația – 9 alegători.

La data de 12.02.2019,⁴⁰ CEC a adoptat hotărârea de a reduce numărul SV constituite în Canada (de la 3 – la 1), în baza informației recepționate de la MAEIE care a invocat motivul privind refuzul autorităților canadiene de a accepta deschiderea a 2 SV în afara misiunii diplomatice a R. Moldova.⁴¹ Prin urmare, constatăm că autoritățile implicate în organizarea alegerilor nu au întreprins măsurile de rigoare necesare pentru buna desfășurare a alegerilor. În cazul Canadei MAEIE a propus Guvernului deschiderea SV peste hotare, fără a clarifica a priori poziția statului-gazdă.

³⁵ SV 47/5, 47/11, 47/18, 47/19, 48/5, 48/6, 48/16 și 48/21 – nici un alegător nu a participat la alegeri.

³⁶ SV 47/3 (3 alegători), 48/3 (5 alegători), 48/4 (5 alegători), 48/11 (3 alegători).

³⁷ Art. 31, alin. (2) și (3) din Codul Electoral: (3) (...) Organizarea acestor secții de votare se stabilește de Comisia Electorală Centrală, la propunerea Guvernului, în colaborare cu Ministerul Afacerilor Externe și Integrării Europene și cu alte autorități ale administrației publice centrale <https://bit.ly/2Jcsdy2>

³⁸ Art. 31, alin. (4) din Codul Electoral: La deschiderea secțiilor de votare din străinătate se va ține cont de următoarele criterii:

- a) informațiile deținute de către misiunile diplomatice și oficiile consulare ale Republicii Moldova din țările de reședință;
- b) informațiile deținute de către autoritățile publice centrale, inclusiv datele statistice oficiale relevante;
- c) informațiile obținute în rezultatul înregistrării prealabile a cetățenilor aflați în străinătate, conform procedurii stabilite printr-un regulament aprobat de Comisia Electorală Centrală;
- d) numărul de alegători care au participat la scrutinul precedent;
- e) alte date relevante, obținute de autoritățile publice centrale, la solicitare, din partea autorităților țării de reședință, în condițiile legii.

³⁹ <https://is.gd/rTjPBH>

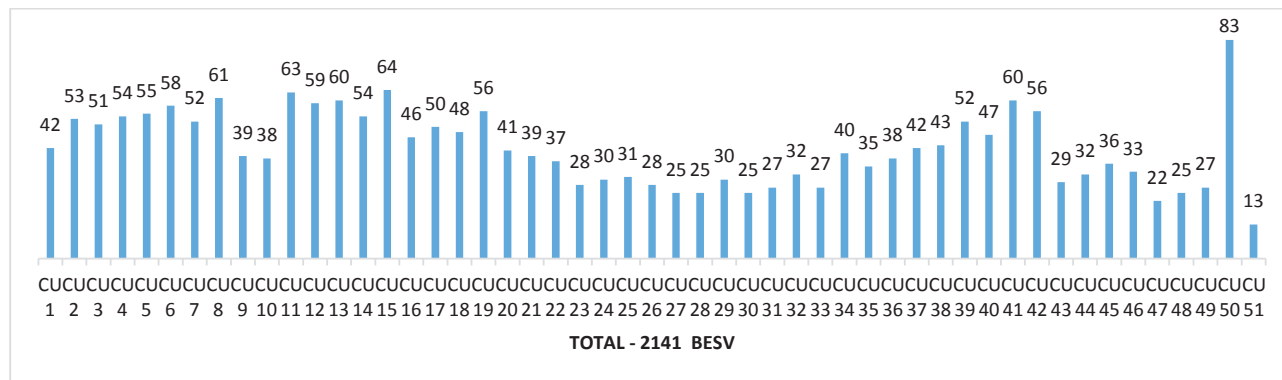
⁴⁰ HCEC nr. 2311 din 12.02.2019 – <https://bit.ly/2Yo3Qqe>

⁴¹ Raportul nr. 5 al Misiunii de Observare a alegerilor parlamentare din 24 februarie 2019, pagina 5 – <https://bit.ly/2OkcfX0>

3.2.3. Constituirea și modificarea componenței BESV

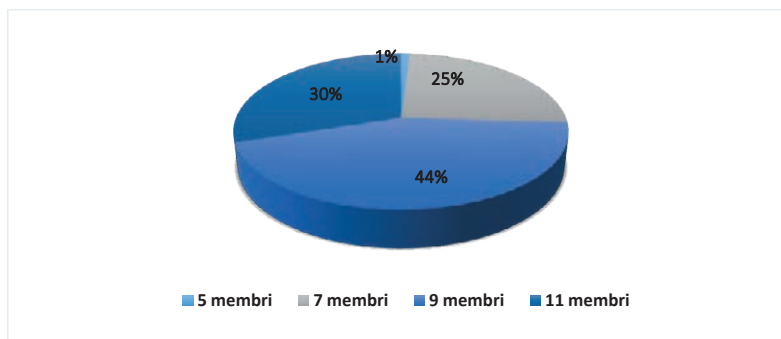
Contrar Programului calendaristic și a prevederilor legale privind publicarea hotărârilor de constituire a BESV cu datele privind componența numerică și sediul acestora⁴², dintr-un număr de 51 CECEU, doar 19 (37%) CECEU au publicat hotărârile în termen, până la 31 ianuarie 2019.⁴³ Către ziua alegerilor au funcționat 2 141 BESV⁴⁴ (a se vedea Graficul nr. 14).

Graficul 14. Numărul de BESV-uri pentru fiecare CU

Potrivit art. 30 alin. (9) BESV se constituie dintr-un număr impar de membri, de cel puțin 5 și cel mult 11 persoane. Conform MO Promo-LEX, din 1735 BESV-uri de la care s-a obținut informații, majoritatea BESV (74%) au avut 9 și 11 membri (A se vedea Graficul nr. 15).

Graficul 15. BESV în funcție de numărul de membri desemnați

Art. 36 din Codul electoral stabilește că calitatea de membru al BESV încetează la cerere sau prin revocare de către organul (autoritatea) care l-a desemnat pentru încălcarea interdicțiilor stabilite expres în Codul electoral al R. Moldova.⁴⁵

⁴² Art. 30 alin. (9), 81 alin. (5) din Codul electoral al RM.

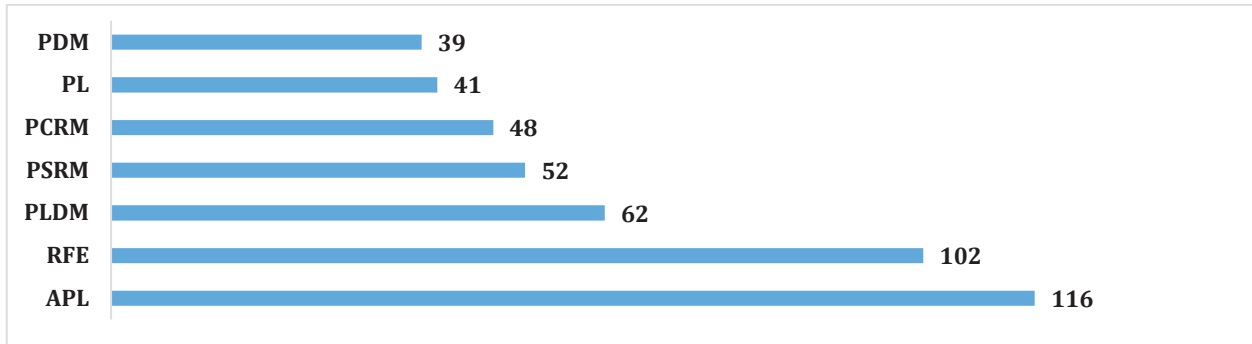
⁴³ Raportul nr. 4 MO Promo-LEX al alegerilor parlamentare din 24 februarie 2019, p. 18. <https://bit.ly/2MQLKYm>

⁴⁴ Inițial au fost constituite 2 143 BESV, însă după excluderea la data de 11 februarie 2019 de către Guvernul RM a 2 SV din lista secțiilor din CU nr. 51 SUA, Canada, numărul a ajuns la 2 141.

⁴⁵ Conform art. 35 alin. (7) Codul electoral, membrii BESV nu pot face agitație în favoarea sau în defavoarea persoanelor ce candidează la o funcție publică eligibilă; nu pot să se implice în activități politice în susținerea vreunui din concurenții electorali; nu pot să se afilieze nici unuia din ei; nu pot sprijini financiar sau prin orice alte modalități, direct sau indirect, nici un concurent electoral. Iar conform, art. 36 alin. (2), membrul BESV este revocat de către organul (autoritatea) sau concurentul electoral care l-a desemnat, pentru lezarea drepturilor electorale ale alegătorilor, pentru absența consecutivă nemotivată la 2 ședințe ale organului electoral sau pentru refuzul de executare a deciziilor organului electoral din care face parte, constatate prin hotărârea organului electoral din care acesta face parte.

MO Promo-LEX constată instabilitatea componenței BESV. Conform rapoartelor OTL din 1492 BESV de la care a fost obținută informația, în cazul a cel puțin 460 (31%) a fost modificată componența. Cele mai multe modificări au fost inițiate de către partidele politice parlamentare (45.5%), urmate de APL și CEC din RFE. MO Promo-LEX consideră că rulajul respectiv prejudiciază calitatea activității organelor electorale.

Graficul 16. Entitatea care a inițiat modificarea membrilor BESV

Observatorii MO Promo-LEX au raportat, de asemenea, 21 de cazuri de desemnare în cadrul unui singur BESV a câte doi membri din partea unuia și aceluiași partid parlamentar: PSRM (8), PDM (7), PCRM (4), PLDM (2).

Suplimentar, MO Promo-LEX a identificat cel puțin 20 SV unde încetarea calității de membri BESV se datora incompatibilității membrilor BESV desemnați, care dețineau în paralel și funcția de consilier local.

3.3. Activitatea Birourilor Electorale ale Secțiilor de Votare (BESV)

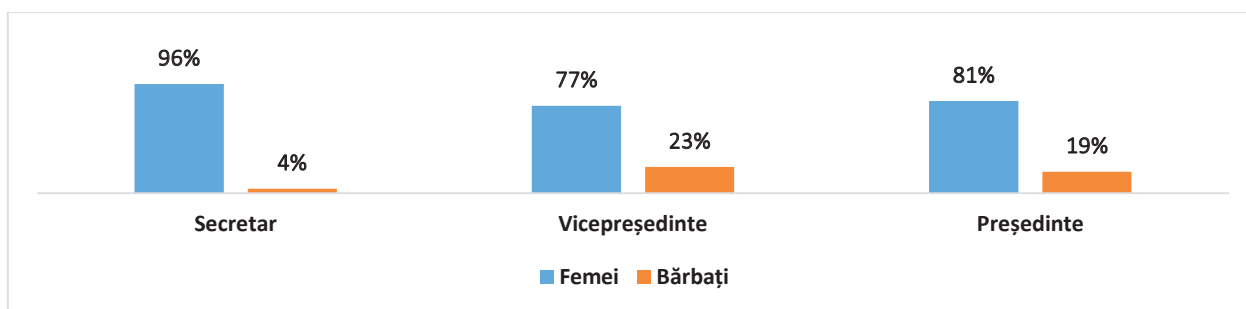
3.3.1. Alegerea conducerii BESV

Respectarea procedurii de vot la alegerea conducerii BESV. În conformitate cu prevederile art. 30, alin. (11) al Codului electoral, în decursul a 2 zile de la data constituirii BESV, membrii acestuia aleg din rândul lor președintele, vicepreședintele și secretarul biroului. MO Promo-LEX constată că în 92 (6%) BESV din 1470 BESV cu statut deschis vizitate, alegerea conducerii s-a realizat cu depășirea limitelor legale.

Conform art. 35 alin. (2) din Codul electoral, hotărârile CECEU și ale BESV se adoptă prin vot deschis, cu votul majorității membrilor lor și se semnează de președinte și secretar. MO Promo-LEX a identificat cel puțin 36 (3%) BESV din 1470 cu statut deschis vizitate, în care a fost încălcată procedura votului deschis.

Asigurarea echilibrului de gen la ocuparea funcțiilor de conducere în cadrul BESV. Evaluarea nivelului de asigurare a echilibrului de gen la ocuparea funcțiilor de conducere în cadrul BESV denotă o prezență majoritară a femeilor în toate funcțiile de conducere din BESV, dar în special în cea de secretar (cca 96%).

Graficul 17. Nivelul de asigurare a echilibrului de gen la ocuparea funcțiilor din cadrul BESV

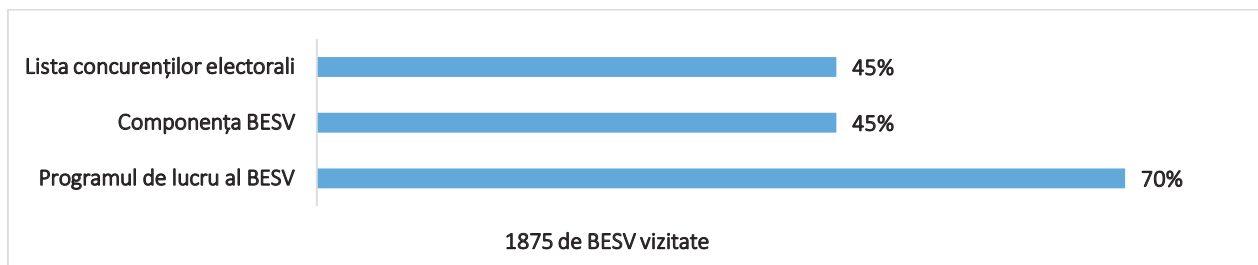

3.3.2. Respectarea programului de muncă și informarea publică a alegătorilor

Conform pct. 36 din Regulamentul privind activitatea BESV⁴⁶ în vederea bunei organizări a activității, se va aproba un program de lucru al biroului, ținându-se cont de timpul potrivit pentru alegători. Membrii BESV vor sta de serviciu în orele programului de lucru pentru a oferi cetățenilor informații privind alegerile. În cazul a peste 20% din BESV vizitate în orele programului de lucru, MO Promo-LEX a constatat că acestea erau închise.

Regulamentul privind activitatea BESV mai stabilește obligativitatea afișării programului de lucru a biroului, a componenței BESV și a listei concurenților. În baza Graficului nr. 18, observăm că prevederile legale sus-menționate au fost respectate lacunar, în special privind afișarea listei concurenților și componența BESV – doar 45% au respectat.

Graficul 18. Respectarea afișării de către BESV a informației publice

3.3.3. Asigurarea accesibilității BESV

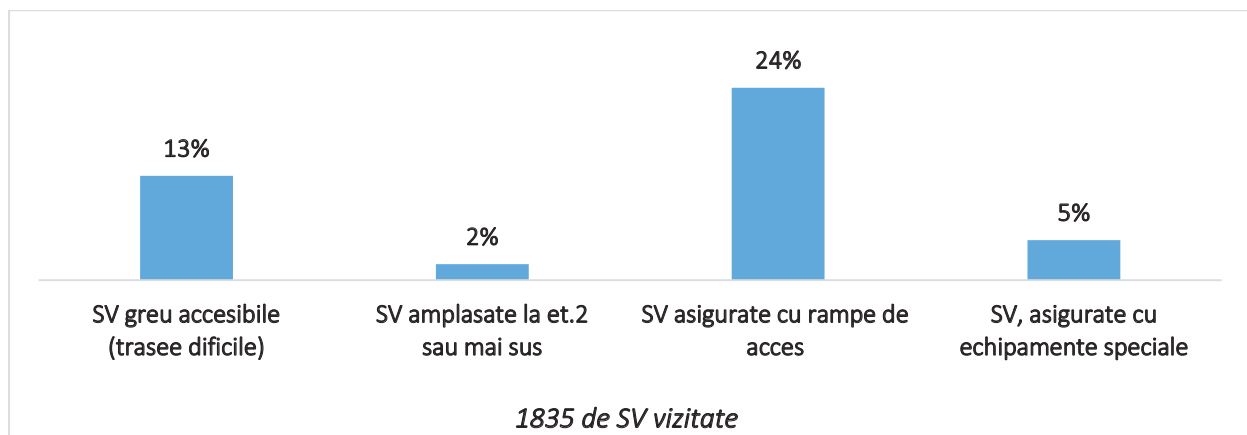
Conform prevederilor legale⁴⁷, în scopul asigurării accesibilității în procesul electoral a persoanelor cu dizabilități, organele electorale se conduc de principii precum: principiul adaptării rezonabile a SV; a egalității în drepturi a cetățenilor și principiul garantării exprimării libere a voinței alegătorului (persoană cu dizabilități), ș.a. Organele electorale au fost asistate de APL, responsabile să pună la dispoziția SV localuri ușor accesibile pentru persoanele cu dizabilități locomotorii, vârstnicilor și familiilor cu cărucioare pentru copii.

⁴⁶ Regulamentul privind activitatea BESV <https://bit.ly/2HAoGgQ>

⁴⁷ Art. 30 alin. (2) din Codul electoral al RM și Pct. 4, 15 – 17 din Regulamentul cu privire la accesibilitatea procesului electoral pentru persoanele cu dizabilități aprobat prin HCEC nr. 4463 din 26.01.2016 <https://bit.ly/2tuvAeu>

MO Promo-LEX a constatat că dintr-un număr de 1875 SV vizitate, 12% din SV sunt amplasate în locuri greu accesibile (nu există drum asfaltat până la SV, respectiv traseele sunt împotmolite cu noroi), fapt ce creează dificultăți nu doar pentru persoanele cu dizabilități, ci și pentru vârstnici sau familii cu cărucioare pentru copii (a se vedea Graficul nr. 19). Aceasta în condițiile în care, potrivit datelor CEC⁴⁸ referitoare la criteriul de vârstă a persoanelor participante la scrutinul din 24 februarie 2019, 31.75% din electorat au constituit persoanele cu vârsta cuprinsă între 56–70 de ani și 8.43% au reprezentat electoratul cu vârsta de peste 71 de ani. Din 1875 SV vizitate, 40 din sediile acestora sunt amplasate la etajul 2 sau mai sus al edificiului, doar 2 SV fiind asigurate cu rampe de acces între etaje.

Graficul 19. Accesibilitatea și adaptarea SV pentru persoanele cu dizabilități locomotorii, a vârstnicilor sau a familiilor cu cărucioare pentru copii⁴⁹

MO Promo-LEX își exprimă îngrijorarea în privința situației privind asigurarea accesibilității SV, îndeosebi în condițiile în care membrii BESV argumentau lipsa condițiilor minime de acces fie prin faptul că persoanele cu dizabilități locomotorii votează la domiciliu, fie că în localitate nu există persoane cu dizabilități locomotorii.

⁴⁸ Pag. 81 din Raportul CEC cu privire la rezultatele alegerilor Parlamentului RM din 24.02.2019 <https://bit.ly/2OjM2If>

⁴⁹ Gradul de dotare cu echipamente special (rigle, lupe, lămpi, ș.a.) a fost calculat dintr-un număr de 1469 BESV cu statut deschis la momentul vizitei.

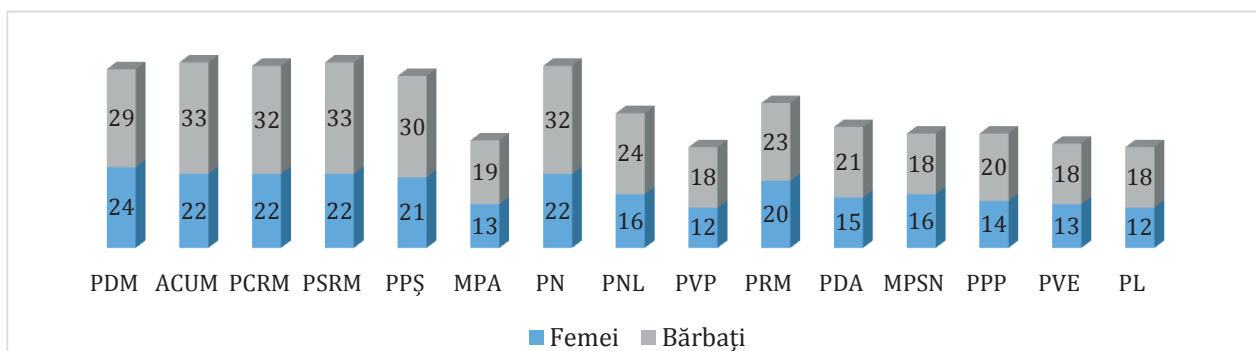
IV. DESEMNAREA ȘI ÎNREGISTRAREA CONCURENȚILOR

4.1. Înregistrarea candidaților la funcția de deputat în circumscripția națională

Potrivit prevederilor legale,⁵⁰ înregistrarea candidaților se efectuează cel târziu cu 30 de zile înainte de ziua alegerilor. Conform programului calendaristic al CEC,⁵¹ termenul de desemnare și depunere a dosarelor pentru înregistrarea candidaților a fost 26 decembrie 2018 – 24 ianuarie 2019. Ultima zi de înregistrare a candidaților de către organele electorale a fost 31.01.2019. Contrar celor expuse însă, până la 26.12.2018 au fost constatate cazuri calificate de către MO Promo-LEX drept acțiuni de desemnare *de facto* a candidaților, de către PSRM, PAS și PPDA și PPȘ.⁵²

În perioada 26 decembrie 2018 – 24 ianuarie 2019, în circumscripția națională CEC a recepționat și înregistrat dosarele a 15 concurenți electorali, dintre care 14 organizații social-politice și un bloc electoral (A se vedea Anexa nr. 1). La alegerile parlamentare din 24 februarie 2019, pe listele de partid au concurat 632 concurenți, dintre care 264 femei și, respectiv, 368 bărbați (a se vedea Graficul nr. 20).

Graficul 20. Candidații în circumscripția națională (liste de partid)

Potrivit prevederilor art. 46, alin. (3) din Codul Electoral⁵³ privind cota de gen, s-a constatat că cota minimă de reprezentare pentru ambele sexe (40%) a fost respectată de către toate cele 15 formațiuni înregistrate. Totuși, analiza detaliată a pozițiilor ocupate de candidatele femei în listele electorale a demonstrat tendința concurenților de plasare a acestora la sfârșitul listelor electorale (A se vedea Graficul nr. 21).

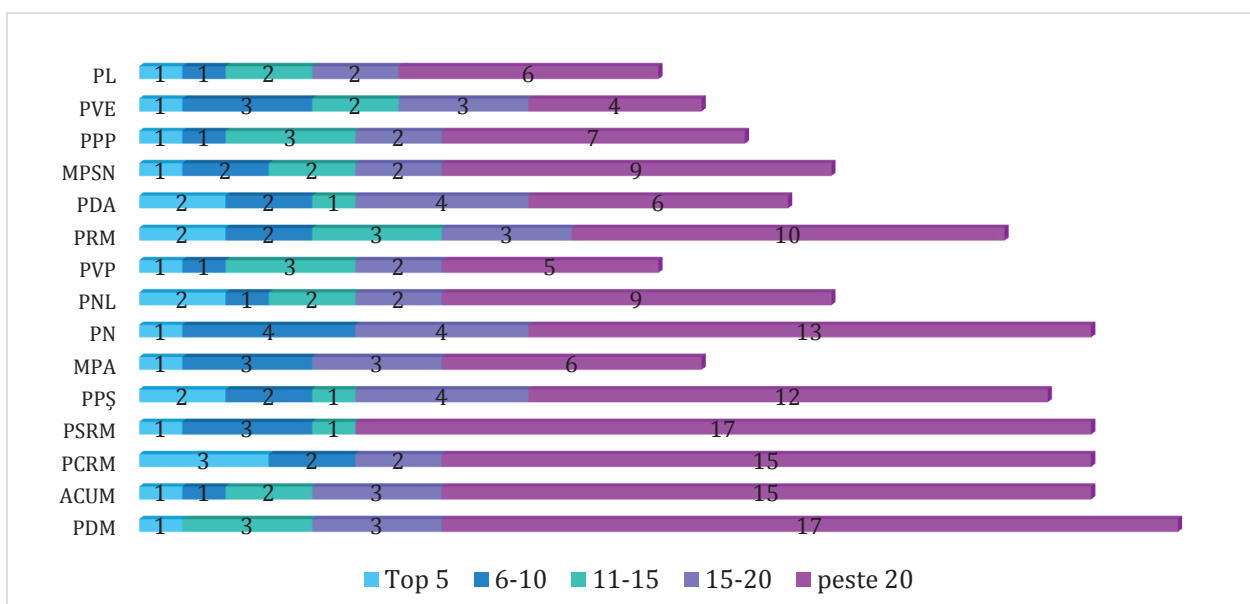
⁵⁰ Art. 46 și 49 din Codul Electoral – <https://bit.ly/2Jcsdy2>

⁵¹ Programul calendaristic al CEC – <https://bit.ly/2AzsOs9>

⁵² Raportul nr. 1 al Misiunii de Observare a alegerilor parlamentare din 24 februarie 2019, pagina 31 – <https://bit.ly/2HTEjkw>

⁵³ (3) Listele candidaților pentru alegerile parlamentare și locale vor fi întocmite respectându-se cota minimă de reprezentare de 40% pentru ambele sexe.

Graficul 21. Poziția candidaților-femei la funcția de deputat pe listele de partid

4.2. Înregistrarea candidaților la funcția de deputat în circumscripțiile uninominale

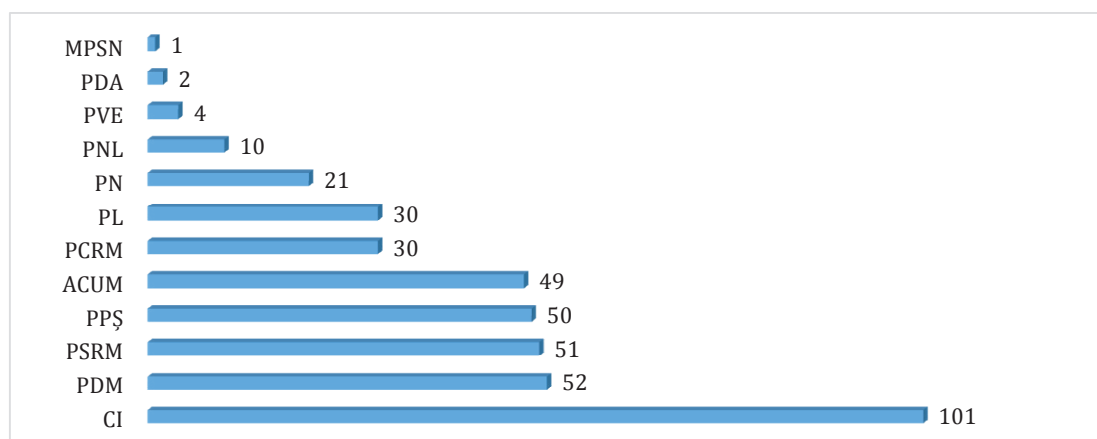
Termenele de desemnare și înregistrare a candidaților în CU au fost similare celor de înregistrare a concurenților electorali în CN. Spre deosebire de aceștia însă, pentru fiecare candidat din CU a fost obligatorie constituirea unui Grup de Inițiativă (GI) pentru colectarea semnăturilor în susținerea candidatului.⁵⁴ Ulterior, după colectarea semnăturilor prevăzute de legislație,⁵⁵ candidatul depune dosarul pentru înregistrare în cursa electorală.

Pentru alegerile parlamentare din 24 februarie 2019, în cadrul celor 51 CECEU au fost înregistrate 401 GI, dintre care un candidat PDM a înregistrat 2 GI (a se vedea Graficul nr. 22). Dintre acestea, 75% (300) au fost constituite de 10 formațiuni politice și doar 25% – de candidați independenți.

⁵⁴ Art. 87, alin. 1) și 2) din Codul Electoral – <https://bit.ly/2Jcsdy2>

⁵⁵ Art. 86, alin. 1): (1) Pentru a fi înregistrat de consiliul electoral de circumscripție, candidatul pentru circumscripția uninominală prezintă, în condițiile art. 47 și art. 48, liste de subscripție care conțin semnăturile a cel puțin 500 și cel mult 1000 de susținători cu drept de vot din circumscripția uninominală unde intenționează să candideze. Prin derogare de la prezentul alineat, un candidat femeie poate fi înregistrat dacă prezintă semnăturile a cel puțin 250 și cel mult 500 de susținători cu drept de vot din circumscripția unde candidează.

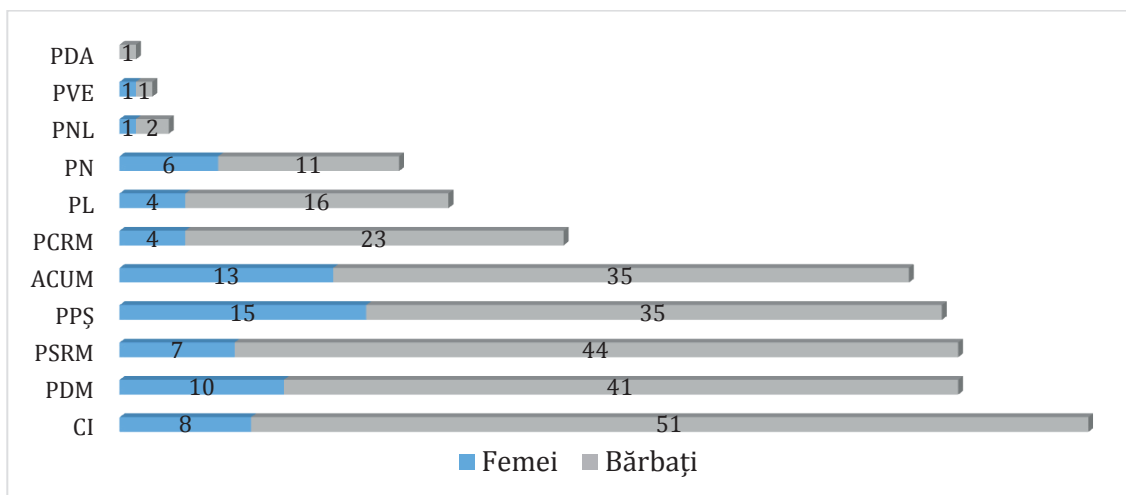
Graficul 22. GI înregistrate

Până la data de 24.01.2019 (termenul-limită de depunere a dosarelor pentru înregistrare), 361 GI au depus dosarele pentru înregistrare, iar în cazul a 39 GI nu au fost restituite listele de subscripție și nu a fost solicitată înregistrarea candidaților, majoritatea fiind în susținerea candidaților independenți (26 – CI și, respectiv, 13 – formațiuni politice, dintre care 7-PL, 1-PCRM, 1-MPSN, 2-PVE, 2-PNL).

Din cele 361 GI care au depus dosarele pentru înregistrare, au fost înregistrați 329 candidați,⁵⁶ dintre care 82% (270) au fost desemnați de formațiunile politice și doar 18% (59) – de CI.⁵⁷ Menționăm că, practic, nici una din părțile care a desemnat și înregistrat candidați nu a respectat echilibrul de gen⁵⁸.

Graficul 23. Candidații înregistrați în circumscripțiile uninominale

În funcție de numărul de concurenți înregistrați raportat la cele 51 CECEU, PDM și PSRM au înregistrat candidați în toate cele 51 CECEU, PPȘ – în 50 CECEU (fără CECEU nr. 17, Nisporeni),

⁵⁶ 7 candidați au fost înregistrați în rezultatul examinării dosarelor acestora în instanța de judecată din cauza refuzului organelor electorale de a-i înregistra: 4 desemnați de PPȘ (CECEU 29, 33, 47 și 48), 1 de PCRM (CECEU 4), 2 CI (CECEU 48).

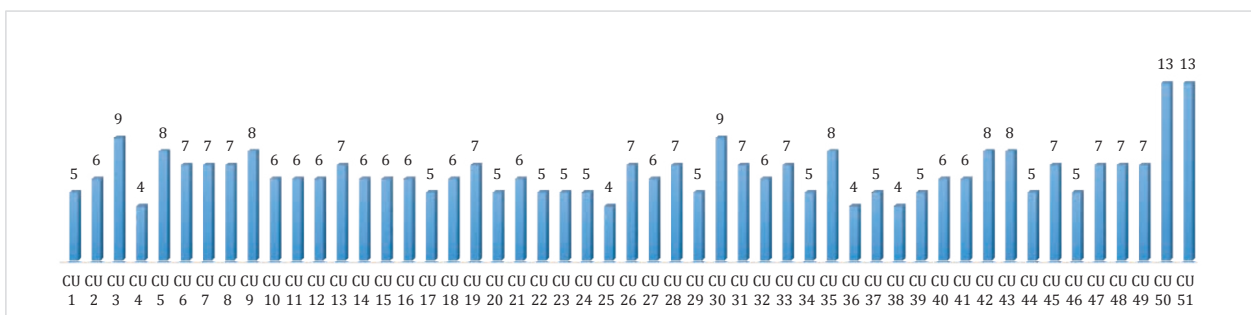
⁵⁷ A fost refuzată înregistrarea a 32 candidați, dintre care: 1 – ACUM, 1 – PDA, 2 – PCRM, 3 – PL, 4 – PN, 5 – PNL și 16 CI.

⁵⁸ Excepție poate face doar PVE, unde dat fiind înregistrarea a doar 2 candidați, un bărbat și o femeie, proporția este de 50% la 50%.

Blocul ACUM – în 48 CECEU (fără CECEU nr. 4, Rîșcani,⁵⁹ nr. 44, Taraclia și nr. 46, Ceadîr-Lunga), PCRM – 27, PL – 20, PN – 17, PNL – 3, PVE – 20, PDA – 1, iar CI – în 29 (cei mai mulți – în CECEU nr. 51 (9), 50 (6) și 30 (4)).⁶⁰

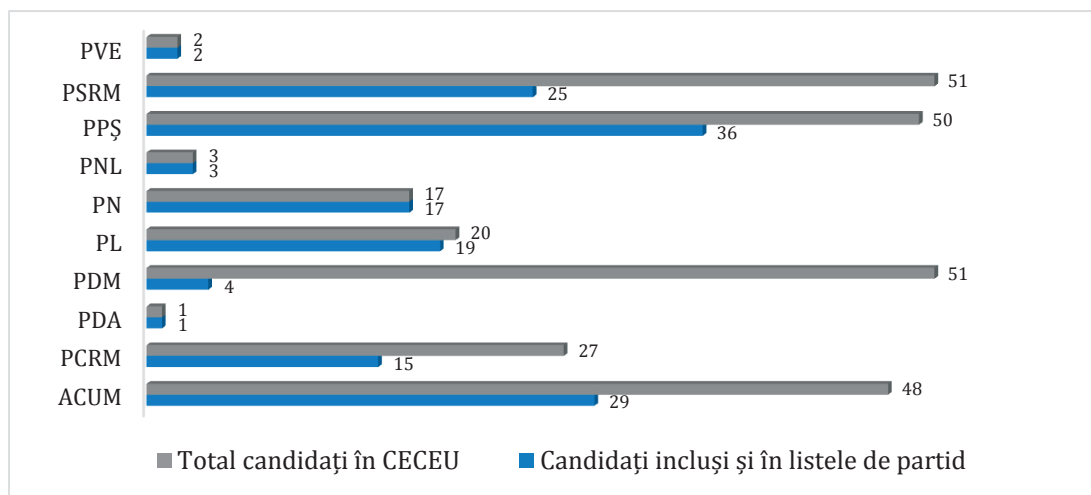
În Graficul nr. 24 sunt reflectate datele privind numărul de candidați înregistrați în fiecare CECEU. Prin urmare, cei mai mulți candidați au fost înregistrați în CECEU nr. 50 (Vest de RM) și 51 (SUA și Canada).

Graficul 24. Candidați înregistrați în fiecare CECEU

Suplimentar, menționăm că în cazul a 56% (151 din 270) din candidații înregistrați din partea formațiunilor politice în cadrul CECEU, aceștia au fost incluși și în calitate de candidați în circumscripția națională (pe liste de partid). În Graficul nr. 25 este reflectată informația per fiecare formațiune politică.

Graficul 25. Candidații înregistrați în CU și pe listele de partid (CN)

În contextul celor expuse, constatăm că din punct de vedere al înregistrării candidaților, alegerile parlamentare din 24 februarie 2019 au fost, în general, competitive, înregistrând o diversitate largă a concurenților electorali înregistrați din partea formațiunilor politice. Concomitent, cu toate că au fost facilitate condițiile de înregistrare (250–500 semnături colectate), constatăm o rată scăzută de incluziune a femeilor în procesul electoral (doar 21% din candidații înregistrați în CECEU sunt femei).

⁵⁹ CECEU nr. 4, Rîșcani a refuzat înregistrarea candidatului Blocului ACUM. La examinarea dosarului în instanțele de judecată, Curtea Supremă de Justiție a menținut hotărârea CECEU.

⁶⁰ Nu a fost înregistrat nici un CI în CECEU nr. 1, 2, 4, 6, 8, 10, 11, 14, 15, 16, 18, 19, 20, 25, 27, 29, 32, 34, 36, 37, 38, 39.

4.3. Retragera candidaților

În conformitate cu prevederile legale,⁶¹ din cursa electorală s-au retras 3 candidați independenți: Ion Perciun, CECEU nr. 13 (Rezina); Tamara Ambroci-Ivanov, CECEU nr. 35 (Căușeni) și Nicolae Botgros, CECEU nr. 42 (Cantemir).

În cazul altor 2 candidați – Oleg Creciun (PDM, CECEU nr. 43, Cahul) și Alexandru Brînză (PL, CECEU nr. 16, Ungheni), retragera din cursa electorală a fost efectuată în temeiul unor hotărâri judecătorești, la solicitarea concurenților, în mai puțin de 7 zile până la ziua alegerilor. MO Promo-LEX consideră că în intervalul de timp respectiv concurenții pot fi retrași din cursa electorală de către instanța de judecată doar în urma încălcării legislației, nu și la solicitare. Menționăm că concurenții electorali trebuiau să respecte prevederile art. 89 din Codul Electoral, precum și recomandările Comisiei de la Veneția privind limitarea termenului de retragere a concurenților din cursa electorală⁶².

⁶¹ Art. 89, alin. (1) din Codul Electoral: candidatul independent din circumscripția uninominală are dreptul să își retragă candidatura, dar nu mai târziu decât cu 14 zile înainte de ziua alegerilor.

⁽²⁾ Candidatul din circumscripția uninominală înaintat de către un partid politic, altă organizație social-politică sau bloc electoral poate fi retras de către partidul politic, organizația social-politică sau blocul electoral care l-a desemnat, dar nu mai târziu decât cu 14 zile înainte de ziua alegerilor.

⁶² Opinia comună a Comisia de la Veneția și OSCE/BIDD0 pentru Republica Moldova cu privire la proiectele de legi pentru modificarea și completarea unor acte legislative (sistemul electoral pentru alegerea Parlamentului), pct. 69 – <https://bit.ly/2HE5yhP>

V. LISTE ELECTORALE ȘI REGISTRUL DE STAT AL ALEGĂTORILOR

5.1. Generalități

În contextul gestionării listelor electorale pentru alegerile parlamentare din 24 februarie 2019, MO Promo-LEX constată persistența practic a aceluiași probleme identificate în scrutinele anterioare: diferențe considerabile dintre numărul de alegători conform RSA și a celor din listele electorale; divergențele între datele oferite privind numărul cetățenilor cu drept de vot de către diferite instituții publice responsabile de domeniu (ASP, BNS)⁶³; creșterea continuă a numărului de alegători în condițiile unui spor natural negativ; numărul mare de alegători (peste 200,000) ce nu dispun de domiciliu/reședință etc. Subliniem gravitatea situației ce reiese din caracterul repetitiv al problemelor legate de calitatea gestionării RSA și a listelor electorale.

MO Promo-LEX a analizat subiectul calității listelor, utilizând inclusiv metoda interviului cu registratorii responsabili de gestionarea RSA la nivel local, precum și cu membrii BESV.

5.2. Monitorizarea Registrului de Stat al Alegătorilor (RSA)

Monitorizarea calității datelor din RSA în baza metodelor interviului și a analizei de conținut a permis formularea unui șir de concluzii privind calitatea gestionării RSA la alegerile parlamentare din 24 februarie 2019.

Inițial, menționăm nerespectarea regimului de lucru sau refuzul de a participa la interviu din varii motive⁶⁴ în cazul a peste 30% din registratori pe durata perioadei 26 decembrie 2018 – 29 ianuarie 2019: din cele 1,369 de vizite realizate observatorii au reușit să desfășoare interviuri doar în 920 de cazuri (67.20%). Contextual, reiterăm nedumerirea privind sistarea inexplicabilă a accesului registratorilor la RSA în intervalul de timp 28 decembrie 2018 – 10 ianuarie 2019 de către CEC, periclitând activitatea acestora în cea mai importantă perioadă de actualizare a datelor.

MO Promo-LEX a dedus o abordare inechitabilă față de volumul de muncă între registratori sub aspectul ariei de responsabilitate și a numărului de alegători din gestiunea acestora⁶⁵, precum și remunerarea insuficientă⁶⁶ pentru activitatea desfășurată. Suntem convinși de faptul că aceste aspecte se răsfrâng negativ asupra calității muncii prestate de registratori.

⁶³ Raportul nr. 1 Misiunea de Observare a Alegerilor parlamentare din 24 februarie 2019, p. 26, <https://bit.ly/2HTEjkw>

⁶⁴ Motivele ce au stat la baza nerealizării interviurilor pot fi consultate aici: Raportul nr. 2, p. 31 <https://bit.ly/2SmTXsE>, Raportul nr. 3 p. 29 <https://bit.ly/2BjoDRM>, Raportul nr. 4 p. 25 <https://bit.ly/2U1NVOX>

⁶⁵ Gestionarea de către CEC a Registrului de Stat al Alegătorilor, p. 24, <https://bit.ly/2U1NVOX>

⁶⁶ Raportul nr. 2 Misiunea de Observare a Alegerilor parlamentare din 24 februarie 2019, p. 32, <https://bit.ly/2SmTXsE>

Conform pct. 46 din Regulamentul privind întocmirea, administrarea, difuzarea și actualizarea listelor electorale⁶⁷, instanța de judecată transmite listele electorale, în termen de 10 zile de la confirmarea legalității alegerilor, registratorilor pentru operarea modificărilor și actualizarea datelor în RSA. În urmă interviuării registratorilor de către observatorii MO Promo-LEX, s-a stabilit că din totalul de 920 de interviuri realizate, în 188 de cazuri (20.43%) prevederea legală nu a fost respectată și, prin urmare, listele electorale nu au fost recepționate (A se vedea Anexa 2).

Potrivit pct. 27 și 32 din Regulamentul cu privire la Registrul de Stat al Alegătorilor, registratorul are acces doar la UAT pentru care a fost autorizat, acesta având posibilitatea de a vizualiza, actualiza și modifica informația numai cu privire la secțiile de votare și alegătorii arondați la secțiile de care este responsabil.⁶⁸ Sub aspectul gestionării conflictelor în RSA, observatorii MO Promo-LEX au constatat că cel mai mare număr de conflicte se referă la adresele neconforme ale alegătorilor – 54%. Per ansamblu, registratorii nu au reușit să soluționeze următoarele conflicte semnalate în RSA și, respectiv, transpuse în listele electorale, după cum urmează:

- Conflicte de adresă – **6,669 conflicte**, în cazul a 141 registratori;
- Conflicte de secție de votare – **3,802 conflicte**, în cazul a 50 registratori;
- Conflicte de statut – **1,465 conflicte**, în cazul a 116 registratori;
- Conflicte de localitate – **208 conflicte**, în cazul a 11 registratori;
- Adrese fără secție – **207 conflicte**, în cazul a 12 registratori⁶⁹ (A se vedea Anexa 3).

5.3. Observarea calității listelor electorale

Monitorizarea calității listelor electorale a fost realizată prin interviuarea membrilor BESV și observarea directă a listelor. Observatorii MO Promo-LEX au raportat că în 284 de cazuri (16.86%) din totalul de 1,684 de vizite interviurii nu a fost posibil de realizat, fapt ce reflectă o atitudine inconsecventă a membrilor BESV față de obligațiile sale.

Conform prevederilor art. 44 din Codul electoral, CEC transmite listele electorale către APL, misiunile diplomatice și oficiile consulare cu 22 de zile înainte de alegeri (până la 1 februarie 2019, inclusiv), după care, cu 20 de zile înainte de ziua alegerilor (până la 3 februarie 2019, inclusiv), listele electorale urmau să devină accesibile în localurile SV. MO Promo-LEX a constatat că, din cele 1,400 de interviuri realizate cu membrii BESV, doar în cazul a 368 SV (26.29%) s-a confirmat că termenul prevăzut de lege a fost respectat, în 66 de cazuri membrii birourilor nu au putut oferi această informație, iar în 966 de SV s-a spus că listele au fost furnizate cu întârziere. (A se vedea Anexa 4).

Prin compararea numărului de alegători din RSA cu cel din listele electorale obținute per SV în cele două etape de monitorizare, s-au constatat neconcordanțe între numărul de alegători identificat în RSA în cadrul interviurilor cu registratorii și numărul de facto identificat în listele electorale.⁷⁰ Astfel, din totalul de 1400⁷¹ de SV verificate în 355 de cazuri datele obținute din cele două surse nu coincid și doar în 273 cazuri datele coincid, iar în celelalte 772 cazuri nu a fost posibilă compararea datelor.

⁶⁷ <https://bit.ly/2CrXyre>

⁶⁸ <https://bit.ly/2YcOBjN>

⁶⁹ Definițiile conflictelor menționate pot fi găsite în Raportul nr. 2, pag. 32, <https://bit.ly/2FT7kdB>

⁷⁰ Raportul nr. 5 Misiunea de Observare a Alegerilor parlamentare din 24 februarie 2019, p. 23, <https://bit.ly/2OkcfXO>

⁷¹ În cazul a 20 de SV membrii biroului interviuati au refuzat să pună la dispoziție documentele solicitate.

MO Promo-LEX constată că, sub aspectul operativității transpunerii datelor din RSA în listele electorale, procedura comportă sporadic un caracter întârziat, or ultimele modificări operate în RSA nu se regăsesc în listele electorale în cazul a cel puțin 12 SV și, respectiv, 19 alegători. Aceeași situație poate fi urmărită și sub aspectul de modificare a statutului alegătorului în compartimentul „decedat”, constatându-se că în cel puțin 68 de SV nu au fost operate modificările necesare de excludere a 89 de persoane decedate (a se vedea Tabelul 1).

Tabelul 1. **Transpunerea modificărilor operate în RSA în listele electorale**

	Număr SV
Alegători înregistrați în RSA care nu se regăsesc în listele electorale (19)	SV 3/35; 4/18; 6/9; 6/52; 21/25; 32/27; 37/27; 39/34; 39/40; 14/25; 22/18; 22/16
Modificările din RSA privind „statutul de persoană decedată” care nu au fost transpuse în listele electorale Persoane decedate (89)	SV 1/30; 3/35; 3/36; 3/43; 3/44; 3/45; 5/38; 6/48; 6/52; 6/53; 12/7; 14/43; 19/55; 21/11; 32/7; 32/8; 35/1; 35/24; 35/35; 35/36; 36/17; 36/33; 37/10; 37/12; 37/27; 37/32; 37/37; 37/41; 38/20; 38/9; 39/33; 39/34; 39/40; 39/42; 41/23; 41/26; 41/30; 41/45; 41/47; 41/5; 42/12; 42/40; 42/42; 42/48; 43/16; 43/18; 43/23; 43/29; 46/17; 46/26; 46/33; 35/12; 20/37; 20/13; 20/25; 13/57; 37/30; 43/7; 13/56; 13/31; 35/3; 13/46; 21/13; 21/36; 39/25; 43/15; 46/20; 37/23

Analiza deficiențelor identificate de către observatori în listele electorale în timpul interviuării membrilor BESV denotă că majoritatea absolută a problemelor țin de: arondarea eronată a alegătorilor la SV (30.31%); erorilor de adrese (20.37%) și prezenței persoanelor decedate în liste (16.44%). Constatarea dată repetă tabloul conflictelor din RSA. Per ansamblu, deficiențele identificate în liste electorale în perioada vizitelor OTL se referă la (a se vedea Anexa 5):

- erori privind persoanele decedate – 347 SV / 969 cazuri;
- erori de adrese – adrese inexistente/greșite: 62 SV/1200 cazuri, adrese cu calificativ diferit: 31 SV, denumiri diferite pentru aceeași adresă: 28 SV;
- arondarea eronată a alegătorului la SV/localitate – 67 SV / 1786 cazuri;
- lipsa alegătorilor în listele de bază – 41 SV/452 cazuri;
- lipsa datelor din buletinul de identitate al alegătorului – 17 SV/69 cazuri;
- identificarea persoanelor străine la domiciliul alegătorilor – 12 BESV/309 cazuri;
- lipsa adresei alegătorului în listele electorale – 11 SV/1107 cazuri;
- cazuri în care nu au fost salvate modificările operate de membrii BESV la alegerile precedente – 2 SV/4 cazuri.

În conformitate cu Regulamentul privind întocmirea, administrarea, difuzarea și actualizarea listelor electorale⁷², BESV poate opera în listele electorale modificări privind datele personale ale alegătorilor. Astfel, observatorii au constatat că au fost operate 524 modificări (în cazul a 93 SV din 1400 de interviuri realizate), dintre care în cazul a 402 modificări au fost anexate acte doveditoare, însă pentru 122 dintre modificări actele respective lipseau. Totodată, menționăm că în ziua alegerilor OTS Promo-LEX au observat că în listele electorale au fost efectuate în total 3200 modificări în cazul a 543 SV. Aceste neconcordanțe, înregistrate major în ziua alegerilor, semnaleză încă o dată existența deficiențelor în listele electorale, precum și necesitatea implicării mai active a alegătorilor în vederea verificării datelor personale.

⁷² Secțiunea 3, <https://bit.ly/2DUyMXW>

MO Promo-LEX a monitorizat și fenomenul „migrării artificiale” a alegătorilor, care presupune modificarea ordonată a reședinței alegătorului în preajma alegerilor. O astfel de situație a fost constatată în cazul CU nr. 30, unde 33 de alegători și-au înregistrat domiciliul permanent pe 3 adrese din or. Chișinău, fiind radiati de la evidența a 2 primării a r. Criuleni (CU nr. 21).⁷³ Analizând datele privind fluctuațiile populației în perioada premergătoare perioadei electorale⁷⁴, constatăm că în intervalul 11.12.2018 – 29.01.2019 (de o lună și 3 săptămâni) numărul de persoane care și-au modificat domiciliul/reședința s-a majorat cu 6,34% față de 10.08.2018 – 10.12.2018 (4 luni). Aceste date admit posibile situații de migrație artificială. În consecință, considerăm oportună instituirea unei perioade minime în care pot fi operate modificări privind domiciliul/reședința înainte de ziua alegerilor.

⁷³ Raportul nr. 5 Misiunea de Observare a Alegerilor parlamentare din 24 februarie 2019, p. 25, <https://bit.ly/2OkcfX0>

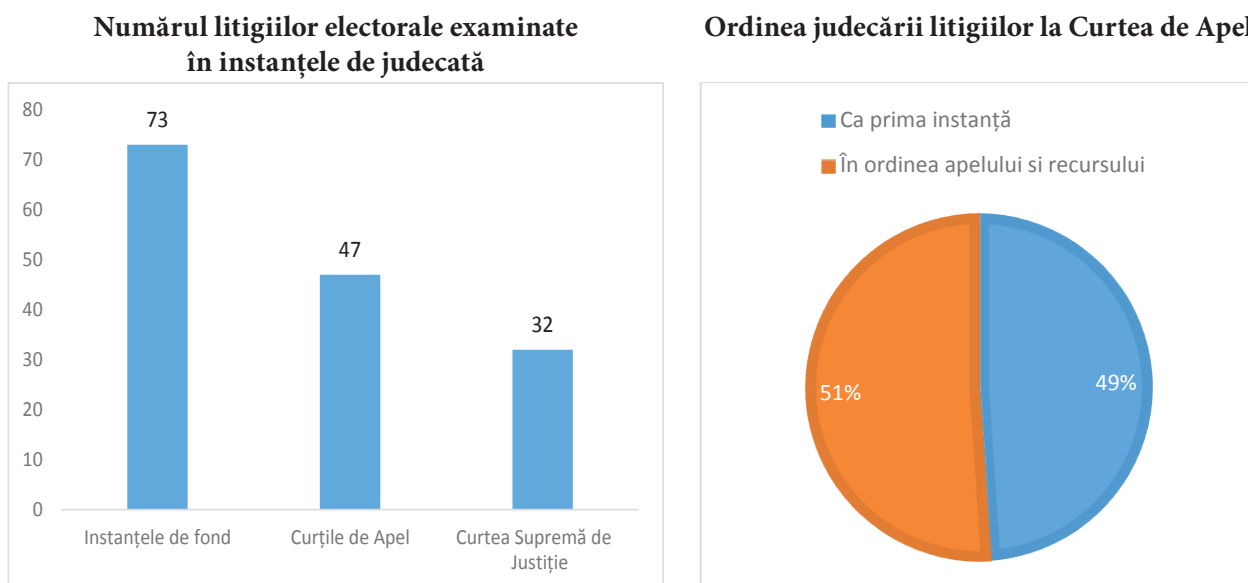
⁷⁴ Conform răspunsului ASP la Scrisoarea Promo-LEX Nr. 66 din 13.02.2019, Date statistice potrivit RSP privind numărul de persoane care au fost radiate din evidență și care au fost înregistrate la domiciliu/reședință în localitățile din Republica Moldova în perioadele 10.08.2018–10.12.2018 și 11.12.2018–29.01.2019, fără a include perioada dinaintea zilei alegerilor (30.01.2019–23.02.2019).

VI. LITIGII ȘI CONFLICTE ELECTORALE

În perioada electorală, CECEU au înregistrat 121 de contestații/sesizări. La CEC au fost depuse 86 de contestații, iar pe marginea a 46 dintre ele au fost adoptate hotărâri.

Conform observațiilor monitorilor litigiilor electorale, instanțele de judecată au examinat 96 de litigii în materie electorală, dintre care 49 – până în ziua alegerilor, 39 – în ziua alegerilor și, respectiv, 8 – după ziua alegerilor.

Graficul 26.

6.1. Litigii privind înregistrarea/neînregistrarea concurenților electorali

Majoritatea contestațiilor depuse la CEC – 40 din 86 – au vizat înregistrarea/neînregistrarea concurenților electorali. Dintre acestea, 14 au urmat examinarea judiciară, fiind contestate în instanța de judecată. Este necesar de evidențiat că termenul de soluționare extrajudiciară și judiciară a contestațiilor cu privire la înregistrarea sau refuzul înregistrării contestațiilor a fost între 14 zile și o lună. În contextul în care unii concurenți electorali în CU au fost înregistrați ca urmare a soluționării judiciare a contestației, aceștia au fost dezavantajați în raport cu concurenții electorali înregistrați de CECE, prin imposibilitatea efectuării campaniei electorale în aceleași condiții (a se vedea Anexa 17).

În urma analizei conflictelor și litigiilor electorale, am constatat următoarele aspecte de interpretare duală a prevederilor legale privind procedurile de colectare a semnăturilor, de verificare a listelor de subscripție și de înregistrare sau refuz de înregistrare a concurenților electorali:

- Invalidarea semnăturilor din motivul că **persoanele nu locuiesc în localitatea unde au fost colectate semnăturile**⁷⁵. În urma examinării litigiilor, a fost constatat faptul că în buletinele de identitate ale persoanelor din s. Nihoreni, r. Rîșcani, este stabilit domiciliul în orașul Rîșcani. Prin urmare, potrivit pct. 19 din Regulamentul privind modul de întocmire, prezentare și verificare a listelor de subscripție, colectorii au indicat domiciliul susținătorilor conform actului de identitate, pe când sistemul automat arondează susținătorul cu domiciliul în or. Rîșcani în s. Nihoreni. CEC a admis existența unui conflict de adrese în cadrul programelor automatizate. Totuși, Comisia a conchis că pretendentul la funcția de deputat urma să țină cont de acest fapt și să evite colectarea semnăturilor de la susținătorii cu domiciliul la aceste adrese, respingând contestația. Comisia a invocat faptul că contestatarul cunoștea despre conflictul de adrese și exercitând funcția de primar al orașului Rîșcani, nu a întreprins măsuri în vederea soluționării acestui conflict de adrese.

În această privință instanța de fond a decis că susținătorii incluși în listele date, conform programului SIASA, au domiciliul într-o altă localitate decât cea pe teritoriul căreia au fost colectate semnăturile, din care motive instanța le-a considerat nevalabile și neautentice⁷⁶. Diferit de această apreciere, concluzia Colegiului de Apel Bălți a fost următoarea: semnăturile acestor susținători au fost excluse neîntemeiat din listele de subscripție de către CECEU nr.4. Prin urmare, nu pot fi imputate susținătorilor concurentului electoral sau persoanelor împuternicite cu colectarea semnăturilor erorile sistemului automat și al conflictului de adrese din acest sistem.⁷⁷

Într-un conflict electoral⁷⁸, contestatarul a invocat că 3 semnături au fost colectate din s. Seliște, com. Tuzara. În buletin la susținători este trecută drept reședință s. Seliște. Membrii Comisiei de înregistrare (din cadrul CECEU) nu au înregistrat lista din motiv că s. Seliște nu este listat în localitățile de pe circumscripție, respectiv au anulat aceste semnături. CEC a arătat că, în pofida imposibilității de a introduce datele din această listă în aplicație, la examinarea modului de completare a listelor și semnăturilor, CECEU nr. 22 a examinat și semnăturile din lista respectivă, dintre care 2 au fost anulate pe alt temei, iar una a fost declarată validă.

Considerăm că atât erorile ce se identifică în SIASA, cât și condițiile care au dus la invalidarea semnăturilor ce nu pot fi imputate colectorilor, trebuie interpretate în favoarea concurentului electoral a cărei înregistrare se solicită.

- Semnăturile au fost declarate nule și neavenite pe motiv că **datele susținătorilor au fost scrise cu multiple corectări nesemnificative**⁷⁹. Pe marginea unei contestații, CEC a recunoscut că CECEU nemotivat nu a supus verificării acest tip de semnături.⁸⁰ Totuși, conform CEC, numărul de semnături astfel recunoscute nu ar schimba situația *de jure*, întrucât nu sunt suficiente pentru a permite pretendentului să atingă pragul minim necesar prevăzut la art. 86 alin. (1) din Codul electoral. Diferit de aceasta, în privința unei alte contestații⁸¹, Comisia doar a menționat prevederea legală din Regulament și faptul că sunt considerate nevalabile semnăturile susținătorilor care conțin semne de rectificare a datelor înscrise, inclusiv a semnăturii.

⁷⁵ T. Gamețchi (Blocul ACUM) vs CECEU nr. 4, V. Bogatico (PN) vs CECEU nr. 4.

⁷⁶ V. Bogatico (PN) vs CECEU nr. 4, Judecătoria Drochia.

⁷⁷ V. Bogatico (PN) vs CECEU nr. 4.

⁷⁸ A. Ursu (PPDA) vs CECEU nr. 22.

⁷⁹ Ex. Depășirea limitelor rubricilor, înscrierea prenumelui și numelui într-o singură casuță, corectarea unei singure cifre din buletinul de identitate etc.

⁸⁰ V. Bogatico (PN) vs CECEU nr. 4.

⁸¹ A. Ursu (PPDA) vs CECEU nr. 22.

În privința altei contestații⁸², CEC a menționat că la reexaminarea listelor de subscripție, CECEU urmează să țină cont de faptul că, în cazul în care scrisul este mai puțin descifrabil, iar introducerea datelor de identitate din actul de identitate în modulul „Lista de subscripție” al SIAS „Alegeri” individualizează alegătorul, acestea urmează a fi considerate valabile, inclusiv în cazul în care numele și prenumele figurează într-o rubrică sau viceversa.

Așadar, se observă o apreciere diferită a aceluiași temei de anulare a semnăturilor în privința a 3 contestații depuse de diferiți contestatari.

- **Anularea semnăturilor din motivul completării datelor susținătorilor în lista de subscripție de către colector/datele susținătorilor au fost scrise de aceeași mână**, fără indicarea în rubrica „Notă” a mențiunilor de rigoare, contrar pct. 43 subpct. 1 lit. g) din Regulamentul privind modul de întocmire, prezentare și verificare a listelor de subscripție.

Printr-o hotărâre⁸³, CEC a constatat că CECEU a declarat nule și neavenite listele de subscripție, **ca fiind completate cu același scris**, ceea ce poate însemna că acestea corespund condițiilor de formă, dar nu și de conținut (pe aspectul calitativ). Întrucât le-a declarat nule la verificarea vizuală, CECEU nu a introdus datele conținute în aceste liste în aplicația SIASA – Verificare Liste de Subscripție, astfel fiind excluse din procesul de verificare. În urma acestei constatări, CEC a decis asupra necesității reexaminării suplimentare a listelor de subscripție prin intermediul aplicației SIASA – Verificare Liste de Subscripție. În cazul unor alte contestații⁸⁴ CEC a statuat că dacă lista este completată de o altă persoană decât susținătorul, motivul completării trebuie să fie consemnat în rubrica „Notă” din listă, în caz contrar semnăturile se consideră nule în temeiul art. 48 alin. (4) lit. c) din Codul electoral.

Instanțele de judecată (fond și apel) au conchis că, în sensul normelor legale de la art. 47, 48, 86, alin. (2) Cod electoral, nu reiese obligația de completare a notei suplimentare privind motivele completării rubricilor de către membrul grupului de inițiativă și, respectiv, lipsa acestei note suplimentare nu poate constitui temei de anulare a semnăturilor.⁸⁵ În mod similar, în alte litigii⁸⁶, instanțele de judecată au reținut că necompletarea rubricii „Notă” nu servește temei pentru declararea nevalabilității semnăturilor, iar în ceea ce privește motivele obiective⁸⁷ de imposibilitate a completării datelor susținătorului, legislația nu face vreo precizare în acest sens⁸⁸.

Diferit de aceasta, în alte litigii, instanțele de judecată⁸⁹ au reținut că, întrucât în fiecare listă de subscripție se regăsește nota prin care colectorul a confirmat prin semnătură că înscrisurile au fost făcute personal de semnatari, benevol și în prezenta acestuia, deși în mod cert s-a constatat că aceste înscrisuri nu au fost completate personal de către semnatari, aceste liste au fost întocmite cu încălca-

⁸² L. Boiadji (PCRM) vs CECEU nr. 25.

⁸³ A. Doga (PPȘ) vs CECEU nr. 47.

⁸⁴ V. Culacli (CI) vs CECEU nr. 48, A. Ursu (PPDA) vs CECEU nr. 22, I. Popenco (PPȘ) vs CECEU nr. 29, L. Năuc (PPȘ) vs CECEU nr. 13.

⁸⁵ A Doga (PPȘ) vs CECEU nr. 47 – Judecătoria Chișinău, I. Popenco (PPȘ) vs CECEU nr. 29 – Judecătoria Chișinău, CA Chișinău, PSRM vs CECEU nr. 5 (privind Gorcea N) – Judecătoria Drochia, CA Bălți.

⁸⁶ PSRM vs CECEU 5 (privind N. Gorcea) – CA Bălți, I. Apostolachi (CI) vs CECEU nr. 48 – CSJ.

⁸⁷ La soluționarea contestației, I. Popenco (PPȘ) vs CECEU nr. 29, CEC a menționat că prin motive obiective pot fi reținute, fără a se rezuma la acestea, diverse cauze fizice sau de drept care fac imposibilă completarea personală a rubricilor din lista de subscripție.

⁸⁸ Instanța a reținut că au fost invocate condițiile climaterice nefavorabile în cadrul colectării semnăturilor, nu este obișnuit sau îi vine greu să scrie, deficiențe de vedere, scris urât și/sau indescifrabil, durere de mână, scris cu greșeli gramaticale, etc. fiind obiectiv și de natură să justifice completarea listelor de subscripție de către membrii GI, în conformitate cu art. 47 alin. (4) din Codul electoral.

⁸⁹ Gamețchi T. (Blocul ACUM) vs CECEU nr. 4 – Judecătoria Drochia, CSJ, Apostolachi I. (CI) vs CECEU nr. 48, Judecătoria Chișinău.

rea prevederilor Codului electoral și drept consecință, au fost considerate nule și neavenite. Instanța de judecată⁹⁰ a decis că existența motivelor obiective de completare a listelor de către colectori sunt iluzorii, în condițiile în care colectorii nu au efectuat mențiuni în acest sens, nu au prezentat CECEU motive plauzibile, iar în ședința de judecată însăși partea reclamantă a fost în imposibilitate de a identifica persoana care a completat datele din lista de subscripție.

Luând în considerație cele menționate, constatăm că atât organele electorale, cât și instanțele de judecată interpretează în mod diferit temeiurile de fapt și de drept care duc la invalidarea semnăturilor.

- **anularea semnăturilor din cauza „circumscripției de domiciliu incorectă”.** Într-un litigiu⁹¹ contestatarul a invocat că din cauza discrepanței dintre harta CU plasată pe pagina web a Guvernului și harta CU din mun. Chișinău de pe pagina web a CEC în privința razei teritoriale a secției de votare nr. 25/16, au fost declarate nule 77 de semnături. În Hotărârea CEC cu privire la soluționarea contestației menționate, a fost arătat că prin HG nr.970/2017 la 16 noiembrie 2018, SV nr. 15 din CU nr. 23 a fost substituită cu SV nr. 16 din CU nr. 25, iar SV nr. 16 din CU nr. 25 – cu SV nr. 15 din CU nr. 23. Considerăm că în consecință au fost schimbate și hotărârile circumscripției, ceea ce reprezintă o revizuire a hotărârilor circumscripțiilor uninominale în mai puțin de un an înaintea alegerilor, fiind o încălcare a art. 80 alin. (7) din Codul electoral.

Instanța de judecată a concluzionat că hotărârea de Guvern⁹² a fost publicată în Monitorul Oficial cu suficient timp înainte de începerea campaniei de electorale, produce efecte juridice și are caracter public cu acces nelimitat, inclusiv și din partea reclamantului, care în calitate de candidat la funcția de deputat, urma să consulte actele normative ce reglementează activitatea de colectare a semnăturilor în favoarea sa, iar colectarea semnăturilor susținătorilor din afara hotărârilor circumscripției în care candidează este imputabilă în mod exclusiv părții reclamante și grupului de inițiativă. În acest litigiu, contestatarul a inițiat și ridicarea excepției de neconstituționalitate în privința HG nr. 1096 din 16.11.2019. Curtea Constituțională a constatat că autorul sesizării solicită, de fapt, un control al legalității Hotărârii Guvernului nr. 1096 din 8 noiembrie 2018, și nu unul al constituționalității acesteia⁹³, din acest motiv a declarat inadmisibilă excepția de neconstituționalitate ridicată.

- **nerespectarea procedurii de înregistrare, și anume neaducerea la cunoștință a notei informative cu privire la rezultatele verificării listelor,** contrar pct. 44 din Regulament, și omisiunea invitării la ședința consiliului/comisiei de înregistrare.⁹⁴ În cazul unor litigii, CEC a constatat încălcarea normelor de procedură prevăzute de către CECEU prin depășirea termenului de examinare a cererii de înregistrare⁹⁵ și prin faptul că a fost invitat la ședința CECEU într-o manieră care l-a pus în imposibilitate să se prezinte la examinarea cererii sale și, drept rezultat, nu a putut să-și susțină argumentele.⁹⁶ De asemenea, CEC a constatat abateri de procedură prin neaducerea la cunoștință a notei informative privind verificarea listelor de subscripție în termenul stabilit.⁹⁷

În cazul unui litigiu⁹⁸ privind înregistrarea candidatului la funcția de deputat în Parlament, instanța de judecată a constatat că CECEU a încălcat procedura stabilită de normele electorale referitoare la verificarea listelor de subscripție și examinarea demersului privind înregistrarea în calitate de candidat

⁹⁰ Gametchi T. (Blocul ACUM) vs CECEU 4, Judecătoria Drochia.

⁹¹ S. Urecheanu (PN) vs CECEU nr. 25.

⁹² Monitorul Oficial nr. 423/1130 din 09.11.2018.

⁹³ <https://bit.ly/2JHrA5s>

⁹⁴ V. Bogatico (PN) vs CECEU nr. 4, T. Gametchi (Blocul ACUM) vs CECEU nr. 4.

⁹⁵ I. Popenco (PPȘ) vs CECEU nr. 29.

⁹⁶ I Apostolachi (CI) vs CECEU nr. 48.

⁹⁷ I Apostolachi (CI) vs CECEU nr. 48, A. Sîrbul (CI) vs CECEU nr. 47, L. Năuc (PPȘ) vs CECEU nr. 13.

⁹⁸ F. Ghelici (CI) vs CECEU nr. 31 – Judecătoria Chișinău și Curtea de Apel Chișinău.

la funcția de deputat prin neinformare despre faptul când va avea loc ședința de examinare a demersului privind înregistrarea sa, informarea despre rezultatele verificării listelor de subscripție și despre hotărârea adoptată în mod verbal după adoptarea hotărârii. Ca efect al nerespectării procedurilor stabilite, instanța de judecată a decis anularea actului administrativ. Diferit de aceasta în cazul altui litigiu⁹⁹, instanța de judecată a consemnat că ședințele consiliului sunt publice și sunt afișate pe site-ul CECEU și, respectiv, motivele reclamantului conform cărora i-au fost lezate drepturile de a participa la ședința consiliului, când s-au examinat listele, le-a considerat neîntemeiate și declarative și care nu pot sta la baza nulității hotărârii de înregistrare a candidatului.

Considerăm că atât prevederile materiale, cât și cele de procedură trebuie respectate, în mod special, de către reprezentanții organelor electorale împuternicite cu înregistrarea concurenților electorali.

- **utilizarea SIASA, modulul Verificare liste de subscripție, în procesul de verificare a valabilității semnăturilor.** Instanța de judecată a conchis că nu sunt motive de a pune la îndoială corectitudinea și veridicitatea informației obținute prin programul automatizat SIAS „Alegeri”. Or, faptul că programul automatizat SIAS „Alegeri” a fost acceptat pentru utilizare în procesul alegerilor parlamentare stabilite pentru 24 februarie 2019 de către CEC și nimeni nu a contestat punerea lui în aplicare, iar programul procesând informația inclusă în baza datelor ÎS CRIS Registru, exclude orice dubii că rezultatele obținute ar fi neveridice.¹⁰⁰ În mod similar, într-un alt litigiu¹⁰¹ instanța de judecată a conchis că, potrivit datelor pârâtului, erorile constatate au fost depistate inclusiv prin intermediul aplicației SIASA, instanța neavând astfel careva dubii în corectitudinea funcționării unui sistem, constituit legal. Diferit de aceasta într-un alt litigiu¹⁰², instanța a stabilit că datele persoanelor au fost indicate corect, cu indicarea justă a datelor din buletinele de identitate, precum și înregistrarea corectă a domiciliului, în circumscripția respectivă, iar erorile indicate de sistemul automatizat de verificare sunt, în esență, erori de sistem, și nu de valabilitate a pozițiilor din listă.¹⁰³

Este de remarcat că unele instanțe de judecată, la soluționarea litigiilor privind înregistrarea sau neînregistrarea concurenților electorali au efectuat verificarea manuală a listelor electorale. De ex. Curtea de Apel Chișinău,¹⁰⁴ efectuând verificarea manuală a acestora, a stabilit că erorile invocate nu s-au confirmat pe deplin și CECE eronat a exclus minim 13 persoane din listele prezentate, ceea ce semnifică că candidatul la funcția de deputat în Parlamentul R. Moldova a colectat și prezentat liste cu cel puțin 501 semnături valabile. Curtea de Apel Bălți a verificat listele de subscripție sub aspectul erorii și a concluzionat că susținătorii nu locuiesc în localitatea respectivă.¹⁰⁵

Constatăm că instanțele de judecată s-au pronunțat în mod diferit asupra erorilor din sistemul SIAS Alegeri, invocate de reclamanți. Considerăm că o elucidare a aspectelor privind forța juridică, a datelor generate de sistem, în cazul unui litigiu, trebuie să se regăsească în Codul electoral.

Analizând **litigiile privind înregistrarea concurenților electorali**, MO Promo-LEX constată următoarele deficiențe:

- *Respingerea pretențiilor contestatarului de instanța de judecată, doar din motivul că a fost prezentat, cu titlu de exemplu, actele de identitate a doar 4 susținători din 61.* Instanța de judecată a menționat că poate concluziona ilegalitatea excluderii din listele de subscripție doar a susținătorilor a căror acte

⁹⁹ V. Bogatico (PN) vs CECEU nr. 4, Judecătoria Drochia.

¹⁰⁰ T. Gamețchi (Blocul ACUM) vs CECEU nr. 4 – CSJ.

¹⁰¹ A. Topolenco (CI) vs CECEU nr. 36 – Judecătoria Căușeni.

¹⁰² V. Colța (CI) vs CECEU nr. 39 – Curtea de Apel Chișinău.

¹⁰³ V. Colța (CI) vs CECEU nr. 39 – Curtea de Apel Chișinău.

¹⁰⁴ V. Colța (CI) vs CECEU nr. 39.

¹⁰⁵ V. Bogatico (PN) vs CECEU nr. 4.

de identitate au fost prezentate în instanță. Prin urmare, Curtea s-a declarat în imposibilitate de a se expune asupra legalității excluderii pe același motiv a celorlalți 58 de susținători, fără să verifice corespunderea domiciliului acestora indicat în actele de identitate cu cel indicat în listele de subscripție. Menționăm că, potrivit art. 71 alin. (5) din Codul electoral, în cazul contestării hotărârii organului electoral, sarcina probării legalității revine acestui organ.

- *Interpretarea în mod diferit a procedurii de contencios administrativ/electoral.* Într-un litigiu, instanța de judecată¹⁰⁶ (fond și apel) a respins pretenția privind constatarea faptului încălcării legislației electorale de către CECEU, ca fiind una nefondată și care nu constituie obiect al acțiunii în contencios administrativ. Instanța a concluzionat că *constatarea anumitor fapte excede sfera obiectului acțiunii în contenciosul administrativ*, și anume – controlul judecătoresc al actelor administrative contestate de către reclamant. În alte litigii¹⁰⁷, instanțele de judecată au constatat faptul încălcării legislației electorale de către CECEU, prin declararea repetată, ca fiind nule și neavenite 12 liste de subscripție și prin refuzul de a înregistra candidatul la funcția de deputat.
- *Regulile de completare a listelor de subscripție, respectiv, de colectare a semnăturilor, sunt disproporționate* în raport cu dreptul de a fi ales al fiecărei persoane. În două litigii¹⁰⁸, deși reclamanții au prezentat declarații de la un număr suficient de cetățeni – susținători ai reclamanților pentru a fi înregistrați, care au semnat anterior listele de subscripție în susținerea candidaturii sale, instanța de judecată a reținut că acestea vin să confirme semnătura susținătorilor și nicidecum nu suplinesc lipsa listelor de subscripție întocmite conform rigorilor Codului electoral și Regulamentului nr.1730.

6.2. Litigii privind similitudinea simbolurilor electorale

Pe parcursul perioadei electorale, PSRM a **contestat înregistrarea mai multor simboluri electorale ale concurenților electorali**¹⁰⁹, și anume a elementului „steaua”, ca fiind similare cu simbolul electoral al PSRM, nefiind individualizat în așa măsură ca să permită deosebirea imediată a acestuia, fiind de natură să inducă în eroare alegătorul. În aceste litigii instanțele s-au pronunțat asupra elementelor asemănătoare și a celor ce deosebesc simbolurile electorale.

Concluzionând, instanțele de judecată au apreciat că din noțiunea generală de identitate – se conchide că aceasta semnifică însușirea a ceea ce este identic, având o asemănare sau similitudine perfectă. Deci, a fi identic înseamnă a coincide întru totul cu ceva, care este, din toate punctele de vedere, la fel cu altceva, care este deopotrivă, complet similar, aidoma.

¹⁰⁶ A. Doga (PPȘ) vs CECEU nr. 47.

¹⁰⁷ I. Nazarenco (PPȘ) vs CECEU nr. 48 – Judecătoria Chișinău, I. Popenco (PPȘ) vs CECEU nr. 29.

¹⁰⁸ T. Gamețchi (Blocul ACUM) vs CECEU nr. 4, I. Apostolachi (CI) vs CECEU nr. 48.

¹⁰⁹ Partidul Regiunilor din Moldova, CI Dumitru Cebotarescu, CI Nicolae Gorcea.

6.3. Litigii privind utilizarea resurselor administrative în campania electorală

La CEC au fost depuse 7 contestații care vizau, inclusiv, utilizarea resurselor administrative. Cinci contestații au fost remise spre competență organelor competente (3 – către CECE¹¹⁰, 2 – către IGP¹¹¹).

O contestație¹¹² a rămas fără examinare, deoarece solicitantul a depus o contestație similară concomitent la Curtea de Apel Chișinău, care a respins acțiunea pe motiv că acțiunea a fost depusă împotriva unui pârât necorespunzător.¹¹³ De asemenea, Curtea de Apel a reținut că legea instituie expres procedura și temeiurile de anulare a înregistrării concurentului electoral, precum și autoritatea competentă de a iniția procedura corespunzătoare, contestatarul nu este îndreptățit de a subroga în drepturi CEC și, astfel, acesta nu este îndreptățit de a cere instanței excluderea concurentului electoral.¹¹⁴

Pe marginea altei contestații¹¹⁵ CEC a constatat netemeinicia contestației în care a fost invocată utilizarea resurselor administrative prin tipărirea și distribuirea felicitărilor cu ocazia zilei autonomiei locale și a lucrătorului din APL, cu semnătura și ștampila președintelui raionului, care era suspendat din motivul înregistrării în campania electorală. Totuși, în scopul prevenirii situațiilor similare, Comisia a considerat necesar de a atrage atenția candidaților la funcții electivă care cad sub incidența art. 13 alin. (3) din Codul electoral asupra obligației de a informa personalul din autoritățile în care activează despre interdicția de a nu folosi în perioada electorală facsimilul sau alte elemente ce îl reprezintă pe candidat, a atenționat administrația Consiliului raional Căușeni asupra necesității respectării rigorilor legale ce vizează instituția suspendării din funcție pe durata perioadei electorale și a transmis acesteia spre informare Manualul în materie de prevenire și combatere a utilizării resurselor administrative în procesele electorale. La examinare pe calea judiciară Curtea de Apel a respins acțiunea înaintată.

În privința unei contestații¹¹⁶ și sesizări, CEC a decis aplicarea sancțiunii sub formă de avertisment pentru utilizarea resurselor administrative ale Președinției, iar instituția Președinției a fost atenționată asupra inadmisibilității unui comportament lipsit de neutralitate față de toți concurenții electorali. Comisia a reținut existența legăturii cauzale directe între susținerea verbală acordată de Președintele Igor Dodon unui concurent electoral și **acțiunile efective de transfer de imagine** în beneficiul acestui concurent electoral. Participarea candidaților și membrilor PSRM la evenimente pe care le-a organizat și/sau la care a participat Igor Dodon în calitate de Președinte, preluarea și diseminarea prin diverse instrumente a acestor evenimente reprezintă **relații de „simbioză”** în urma cărora PSRM se asigură de beneficii prin utilizarea resurselor administrative ale Președinției.

În urma contestării hotărârii CEC, Curtea de Apel a respins recursurile declarate, considerând corectă aprecierea CEC a declarațiilor Președintelui RM privind sprijinul moral și politic pentru PSRM, drept intenție verbală de a neglija prevederile art. 123 alin. (2)¹¹⁷ din Codul electoral, iar declarațiile de la evenimentul din mun. Soroca a Președintelui denotă cert un îndemn al cetățenilor de a vota contra

¹¹⁰ PL vs Țuțu C. (PDM) și M. Babuc (PDM), PSRM vs M. Babuc (PDM), PSRM vs P. Filip (PDM).

¹¹¹ PSRM vs T. Golub (PDM), PSRM vs C. Gaburici (PDM).

¹¹² PL vs PSRM.

¹¹³ Contestatarul a îndreptat contestația împotriva CEC, solicitând anularea înregistrării unui concurent electoral.

¹¹⁴ Instanța s-a pronunțat în mod similar în litigiul PL vs CEC (privind excluderea PPȘ pentru coruperea alegătorilor).

¹¹⁵ PSRM vs N. Gorban (PDM).

¹¹⁶ CEC 10AP/50 din 04.02.2019 – PL vs PSRM, sesizarea nr. CEC-7/1006 din 5 februarie 2019 PPȘ vs PSRM.

¹¹⁷ Art. 123 alin. (2) „Până la validarea mandatului, candidatul ales la funcția de Președinte al Republicii Moldova prezintă Curții Constituționale confirmarea faptului că nu este membru al vreunui partid politic și nu îndeplinește nicio altă funcție publică sau privată.”

anumitor concurenți electorali și în favoarea altora, ceea ce reprezintă o **implicare în campania electorală**. Resursa administrativă, în sensul vizat, urmează a fi interpretată ca susținerea efectiv acordată de către Președinte unui anumit concurent electoral.

În privința unui alt litigiu¹¹⁸ care viza încălcarea de către un concurent electoral a legislației electorale prin comiterea fraudelor electorale de corupere a alegătorilor, utilizarea resurselor administrative, a mijloacelor financiare ilicite, nedeclarate, atât CECE, cât și instanțele de fond și apel au decis respingerea contestației. Instanța a menționat că nu poate reține afirmațiile reclamantului, circumstanțele date nefiind adevărate în cadrul examinării. Instanța a respins alegațiile privind utilizarea resurselor administrative, deoarece reprezentantul pârâtului a prezentat contractul de locațiune, încheiat între Primăria mun. Orhei în calitate de Locator și PPȘ în calitate de Locatar, în baza căruia a fost transmis în locațiune cu titlu oneros, în baza licitației, bunul imobil, oficiile la parter (etajul 1) cu suprafața totală de 119,8 m.p. în incinta imobilului amplasat pe adresa: mun. Orhei, str. V. Mahu 160, (clădirea Primăriei).

Considerăm că reglementările legale cu privire la resursele administrative necesită dezvoltare, iar dacă este oportun și menționarea unor proceduri concrete de constatare a acestora.

6.4. Litigii privind coruperea alegătorilor și utilizarea fondurilor financiare nedeclarate

La CEC au fost depuse 2 contestații¹¹⁹ ce vizează pretinsele încălcări de corupere a alegătorilor și utilizare a fondurilor financiare nedeclarate, fiind invocată oferirea alegătorilor, împreună cu materialele promoționale, a ceasurilor de perete cu logoul și simbolul partidului. Comisia a respins contestațiile, argumentând că, conform contractelor prezentate, valoarea unui ceas de perete se încadrează în limita prevăzută de lege¹²⁰, iar oferirea acestuia în calitate de obiect de promovare politică sau electorală nu este interzisă, întrucât bunurile oferite în calitate de cadouri simbolice nu se rezumă doar la lista prevăzută la pct. 13 subpct. (3) din Regulamentul privind finanțarea campaniilor electorale. Instanțele de judecată¹²¹ au considerat corectă interpretarea de către CEC a prevederilor art. 41 alin. (5) Cod electoral și a art. 1811 Cod penal. Suplimentar, instanța de judecată a arătat că această interpretare este logică, având în vedere imposibilitatea indicării în norma de drept a tuturor obiectelor care pot fi atribuite la categoria „cadourilor simbolice”, principalul criteriu fiind nedepășirea limitelor valorice ale acestora.

În cadrul unui litigiu¹²², instanțele de fond și apel au conchis că proba video prezentată de reclamant nu confirmă faptul oferirii cadourilor electorale alegătorilor de către candidatul la funcția de deputat din partea PPȘ, nefiind vizibil conținutul și valoarea acestor pachete. Or, conform art.41 alin. (5) și alin. (6) Cod electoral, concurenților electorali li se interzice să ofere alegătorilor bani, să le distribuie fără plată bunuri materiale, inclusiv din ajutoare umanitare sau din alte acțiuni de binefacere.

¹¹⁸ V. Munteanu (Blocul ACUM) vs I. Șor (PPȘ).

¹¹⁹ PSRM vs PPȘ (O. Vlasenco), PSRM vs PPȘ (I. Țîbîrnă).

¹²⁰ 2 unități convenționale.

¹²¹ Curtea de Apel Chișinău, Curtea Supremă de Justiție.

¹²² V. Munteanu (Blocul ACUM) vs I. Șor (PPȘ).

6.5. Litigii privind efectuarea agitației electorale contrar prevederilor legale

- a) *Desfășurarea campaniei electorale înainte de termen.* În privința unei contestații¹²³ instanța de judecată a constatat începerea campaniei electorale înainte de termen prin mesajele publicate în ziarul partidului din 27.12.2018¹²⁴, în care concurentul electoral îndeamnă, sugerează cetățenilor să fie votat în calitate de deputat din partea PSRM în CU nr. 4. Ulterior, instanța de apel a decis casarea hotărârii primei instanțe și a dispus scoaterea de pe rol a contestației, deoarece reclamantul nu a respectat procedura prealabilă de contestare a acțiunilor concurentului electoral în CU, la CECE. În privința unui alt litigiu¹²⁵ ce viza desfășurarea campaniei electorale înainte de termen, instanța de judecată la fel a dispus scoaterea de pe rol din motivul nerespectării procedurii prealabile.
- b) *Folosirea fondurilor financiare și materiale nedeclarate, transmiterea bunurilor în scopul efectuării agitației electorale.* În privința unui litigiu¹²⁶ instanța de judecată a decis că nu s-au constatat încălcări a legislației electorale, deoarece pârâtul nu era înregistrat în calitate de candidat electoral la data de 21 decembrie 2018¹²⁷, când a donat grădinițelor bunuri materiale. De asemenea, instanța a constatat faptul că bunurile care au fost distribuite de către pârât la instituțiile preșcolare erau din partea Fundației de Binefacere „Din Suflet”, fapt confirmat prin probele prezentate (facturile fiscale și contractele de donații) și declarațiile martorilor.
- c) *Utilizarea simbolurilor naționale în activități de agitație electorală.* În instanțele de judecată au fost depuse 3 contestații care vizau pretense încălcări de utilizare a simbolurilor naționale în activitatea de agitație electorală în CU 9 și CU 10. Toate contestațiile au fost restituite (2 – din cauză că la cereri nu au fost anexate acte ce confirmă calitatea de reprezentant cu drept de vot consultativ a concurenților electorali, 1 – din cauza nerespectării procedurii prealabile de soluționare a contestației).

6.6. Litigii privind organizarea și desfășurarea alegerilor

În instanța de judecată a fost contestată organizarea secțiilor de votare în străinătate, în acest sens fiind depuse 2 contestații din partea concurenților electorali Blocul ACUM și PSRM. În ambele cazuri, instanțele de judecată au constatat legalitatea hotărârii emise de CEC.

Într-un caz,¹²⁸ instanța a constatat respectarea, în fond, din partea CEC a principiilor și criteriilor constituirii SV în străinătate, stipulate în art.31 alin. (4) lit. c, d) și e) ale Codului electoral și a apreciat critic încercarea reprezentantului reclamantului de a argumenta contestația prin analiza înregistrărilor prealabile a cetățenilor R. Moldova aflați în străinătate în comparație cu numărul și dislocarea

¹²³ I. Urzica (PDM) vs V. Mizdrenco (PSRM) – Judecătoria Drochia.

¹²⁴ În interviul luat de la Vladimir Mizdrenco, la întrebarea „Почему избиратели должны проголосовать именно за вас?” concurentul electoral a răspuns „Проработав восемь лет местным советником, богатый опыт и не понаслышке знаю о проблемах жителей своего округа. Более того, за моими плечами – мощная команда профессионалов. Партия социалистов, которая может, и главное хочет работать на благо граждан нашей страны. Будучи председателем районной организации ПСРМ, я уверен, что вместе нам удастся изменить к лучшему жизнь людей в нашем округе”.

¹²⁵ L. Vovc (Blocul ACUM) vs M. Babuc (PDM).

¹²⁶ I. Urzica (PDM) vs V. Mizdrenco (PSRM) – Judecătoria Drochia.

¹²⁷ Pârâtul a fost înregistrat la 04.01.2019.

¹²⁸ Blocul ACUM vs CEC.

secțiilor de votare în străinătate stabilite prin Hotărârea CEC nr.2109 din 19.01.2019, deoarece aceste argumente țin de oportunitatea hotărârii adoptate, ceea ce depășește competența instanței de contencios administrativ. Și în cazul celui alt litigiu¹²⁹ instanța de judecată a invocat dreptul discreționar al CEC și oportunitatea actului administrativ. În cadrul unui litigiu a fost ridicată și excepția de neconstituționalitate, Înalta Curte declarând inadmisibile sesizările depuse.¹³⁰

La CEC a fost contestată hotărârea unui CECEU cu privire la modificarea hotarelor SV, invocându-se încălcarea art. 30 alin. (2) din Codul electoral, conform căruia SV se constituie de către CECE în localități, în baza propunerilor primarilor orașelor (municipiilor), sectoarelor și satelor (comunelor), cu cel puțin 35 de zile înainte de data alegerilor.¹³¹ Comisia a decis respingerea contestației, argumentând că constituirea SV are loc la propunerea exclusivă a primarilor orașelor (municipiilor), sectoarelor și satelor (comunelor), norma art. 30 alin. (2) Cod electoral fiind aplicabilă și la modificarea acestora. În urma identificării neconcordanțelor existente dintre hotarele secțiilor de votare nr. 38/1 – 38/5 din mun. Hîncești și RSA, eliminarea acestora ține de competența exclusivă a autorității APL. CEC a precizat că această modificare nu încalcă dreptul candidatului pe CU de a fi ales, nici pe CN, dat fiind faptul că acesta candidează pe întreaga circumscripție, și nu pe o anumită secție de votare. Deși CEC a respins contestația, acesta a atenționat registratorul din cadrul Primăriei mun. Hîncești despre necesitatea respectării Regulamentului cu privire la RSA.

Un alt litigiu¹³² a vizat modificarea amplasării SV pentru localitățile din stânga Nistrului. Astfel, ulterior deciderii asupra deschiderii SV pentru regiunea transnistreană cu 12 zile înainte de scrutin, la solicitarea IGP și Biroului politici de reintegrare, la o bună parte din SV le-a fost schimbată adresa. Instanța de judecată a respins cererea depusă și a concluzionat că CEC, în virtutea atribuțiilor acordate prin lege, întemeiat a dispus reamplasarea SV aflate în Zona de securitate. De asemenea, Curtea a statuat drept circumstanța că noul sediu al secțiilor de votare ar fi amplasate la o distanță mai mare decât locația sediilor stabilită anterior, privită drept condiție de nulitate, nu este suficientă pentru a constata ilegalitatea hotărârii CEC și nu poate constitui, în sine, temei pentru anularea actului administrativ contestat.

Considerăm că atât constituirea secțiilor de votare în străinătate, cât și a celor pentru locuitorii din stânga Nistrului trebuie să se efectueze în condiții de transparență, cu o argumentare clară a formulei aplicate și a motivelor obiective de deschidere a secțiilor de votare peste hotare și a schimbării doar în situații excepționale a sediilor secțiilor de votare constituite pentru locuitorii din stânga Nistrului.

6.7. Litigii privind încălcarea dreptului de vot

În ziua alegerilor au fost depuse în instanțe circa 39 de contestații¹³³ de la 236 de reclamânți privind subiectul încălcării dreptului de vot, vizând în special votarea peste hotare în baza actelor de identitate expirate¹³⁴. În același timp, un alegător a depus contestație în instanța de judecată privind constatarea încălcării dreptului la vot pe CU atât personal, cât și a tuturor cetățenilor **fără viză de reședință**, obligarea BESV nr. 25/4 să includă toate persoanele fără reședință, pentru a vota pe CU, precum și obligarea CEC să permită persoanelor, fără viză de reședință, pentru înregistrarea prealabilă în Registrul

¹²⁹ PSRM vs CEC.

¹³⁰ <https://bit.ly/2HS7Dq2>

¹³¹ G. Cobzac (Blocul ACUM) vs CECEU 38, CEC.

¹³² PSRM vs CEC.

¹³³ 30 contestații separate și 9 contestații colective.

¹³⁴ A se vedea detalii în compartimentul Perioada postelectorală.

alegătorului, pentru alegerile imediat următoare.¹³⁵ Este necesar de menționat că în motivarea acțiunii contestatare, persoană fără reședință a indicat că, înainte cu 2 luni de la data alegerilor din 24 februarie 2019, a încercat să se înregistreze în prealabil în RSA, pe pagina cec.md. Înregistrarea nu a fost posibilă, deoarece acest mecanism de înregistrare prealabilă permite înregistrarea doar a persoanelor de peste hotarele țării, dar nu permite înregistrarea persoanelor fără viză de reședință.

Instanța de fond a decis că pentru a nu admite încălcarea dreptului suveran al contestatarului de a-și exprima dreptul de vot prevăzut în art. 38 alin. (1) și (2) din Constituția R. Moldova va constata încălcarea dreptului la vot pe CU a contestatarei, fără reședință, cu obligarea BESV 25/4 să o includă pe listele suplimentare, pentru a vota cu buletinul pentru CU. Curtea de Apel a menținut decizia instanței de fond, argumentând că în situația în care un cetățean al R. Moldova nu are înregistrare de domiciliu sau reședință, acestuia nu-i poate fi îngădit dreptul constituțional de a participa la alegeri, drept protejat atât de Constituția R. Moldova, cât și de Primul Protocol adițional la Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale. Cu toate acestea, la 3 martie 2019, Curtea Supremă de Justiție a decis casarea deciziei Curții de Apel Chișinău și a Judecătoriei Chișinău.

Considerăm că în scrutinele naționale dreptul la vot trebuie asigurat tuturor cetățenilor, indiferent de prezența sau lipsa vizei de reședință. În cazul în care persoanele fără reședință/domiciliu ar vota peste hotare, acestea ar vota atât pe circumscripție națională, cât și pe circumscripție uninominală. În acest sens, este inechitabil restrângerea dreptului la vot a persoanei fără reședință în țară în raport cu dreptul la vot în străinătate a aceleiași persoane.

¹³⁵ R. Dub, AO „Dreptul și Familia” vs BESV 25/4, CEC – constatarea încălcării dreptului la vot pe circumscripția uninominală.

VII. ADMINISTRAȚIA PUBLICĂ

Conform prevederilor legale, în perioada monitorizată, autoritățile locale s-au implicat în următoarele activități de organizare a alegerilor parlamentare: participarea la identificarea sediilor SV; desemnarea membrilor BESV; asigurarea locurilor speciale pentru afișaj electoral și a unui minim de localuri pentru desfășurarea întâlnirilor cu alegătorii, prin aprobarea deciziilor/dispozițiilor în acest sens, în termen de 3 zile de la data începerii perioadei electorale.¹³⁶

Totodată, în prealabil, APL-urile au fost obligate să asigure înlăturarea oricăror afișe, înscrisuri și însemne rămase de la campaniile electorale precedente și să acorde o suprafață minimă pe panoul publicitar de 1 m² / concurrent electoral.¹³⁷

Observatorii MO Promo-LEX au vizitat un număr de 899 de APL¹³⁸, în 3 tururi de vizite, până la data de 19 februarie 2019. MO Promo-LEX, a depistat un număr semnificativ de APL, care nu au respectat, în totalitate, cerințele legale sus-menționate. (a se vedea Tabelul nr. 2)

Tabelul 2. Respectarea prevederilor legale de către APL privind organizarea alegerile parlamentare din 24 februarie 2019

APL-uri vizitate	Aprobarea de către APL a deciziilor/dispozițiilor		Afișarea pe panourile proprietate publică a deciziilor/dispozițiilor		Amenajarea de către APL a panourilor proprietate publică	Asigurarea suprafeței de 1 m ² / concurrent electoral
	de afișaj	de întâlniri cu alegătorii	de afișaj	de întâlniri cu alegătorii		
899	750 (83%)	717 (80%)	412 (46%)	382 (42%)	620 (69%)	452 (50%)

În mod special atragem atenția asupra ratei scăzute de conformare față de prevederile legale privind afișarea deciziilor de interes public privind locațiile de întâlnire cu concurenții (42%) și amplasarea afișajului electoral (46%). MO Promo-LEX consideră că pe lângă ignorarea prevederilor legale, comportamentul APL afectează și gradul de informare al populației. Suplimentar, subliniem necesitatea instituirii de către autoritățile electorale a unui mecanism de monitorizare și, eventual, de sancționare a APL care nu asigură respectarea normelor legale vizate.

¹³⁶ Art. 52 alin. (9) din Codul electoral al RM <https://bit.ly/2TUFa9q>

¹³⁷ Pct. 6–7 din Regulamentul privind modalitatea plasării publicității electorale și de promovare politică pe panourile publicitare cu modificările în vigoare <https://bit.ly/2Cu2AZ4>

¹³⁸ Prin APL vizitate avem în vedere autoritățile locale de niv. I (comune, orașe, municipii de niv. I, preturi de sector), precum și primăria Bălți.

VIII. CONCURENȚII ELECTORALI

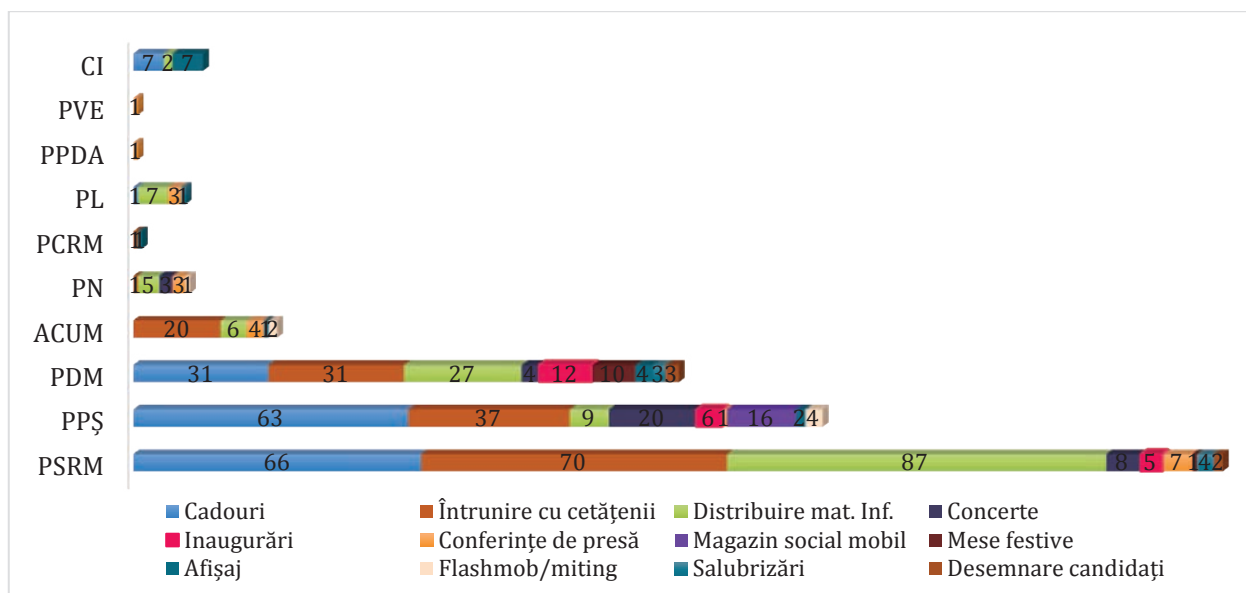
8.1. Activități de promovare

8.1.1. Activități de promovare până la începutul campaniei electorale

Conform prevederilor legale,¹³⁹ activitățile de promovare a candidaților în scopul convingerii alegătorilor de a le oferi votul urmează a fi desfășurate în decurs de 30 zile înainte de alegeri. Conform Programului Calendaristic CEC, perioada respectivă a început la data de 25.01.2019.

Contrar prevederilor legale, concurenții, în opinia MO Promo-LEX, au desfășurat activități de promovare cu tentă electorală înainte de începutul campaniei electorale (25.01.2019). Astfel, în perioada 10 decembrie 2018 – 24 ianuarie 2019, observatorii Promo-LEX au raportat desfășurarea a minim 611 activități de promovare a candidaților (a se vedea Graficul nr. 27)¹⁴⁰.

Graficul 27. Activitățile de promovare ale concurenților electorali până la campania electorală

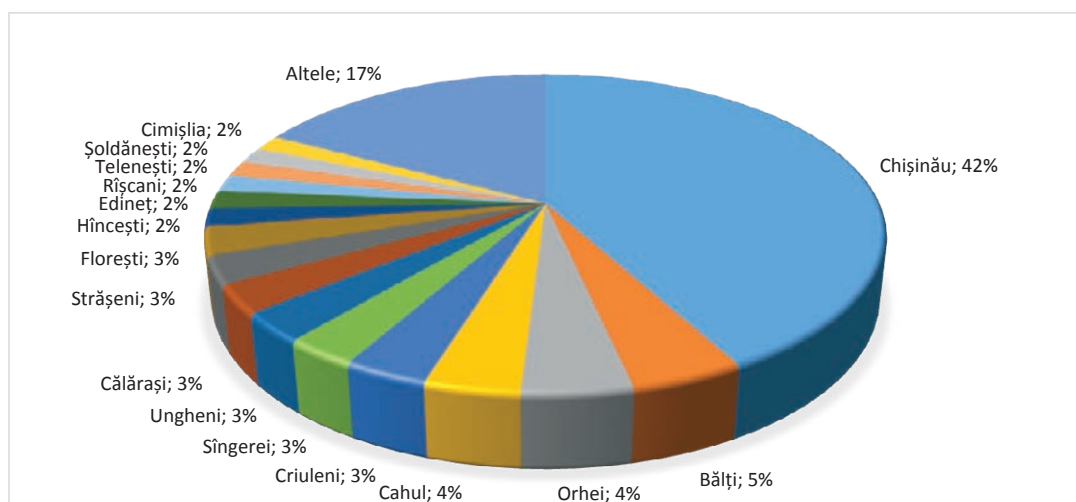
Cele mai multe activități au fost desfășurate de: PSRM (41%), PPȘ (26%), PDM (20%) și Blocul ACUM (5%). Cele mai utilizate activități de promovare au fost oferirea cadourilor (27%), întrunirile cu cetățenii (26%), distribuirea materialelor informative (23%) și organizarea concertelor (6%).

În funcție de regiunile în care au fost organizate, s-a constatat că cele mai multe s-au desfășurat în Chișinău (42%), Bălți (5%), Orhei (4%) și Cahul (4%) (A se vedea Graficul nr. 28).

¹³⁹ Art. 91 din Codul Electoral: Campania electorală pentru alegerile Parlamentului începe nu mai devreme de 30 de zile înainte de ziua alegerilor și se desfășoară în conformitate cu capitolul 7 (art. 50–52), care se aplică în modul corespunzător.

¹⁴⁰ În cazul Blocului ACUM, materialele de informare distribuite în luna decembrie au fost tipărite la data de 09.11.2018 (până la începutul perioadei electorale).

Graficul 28. Ponderea activităților în funcție de regiuni

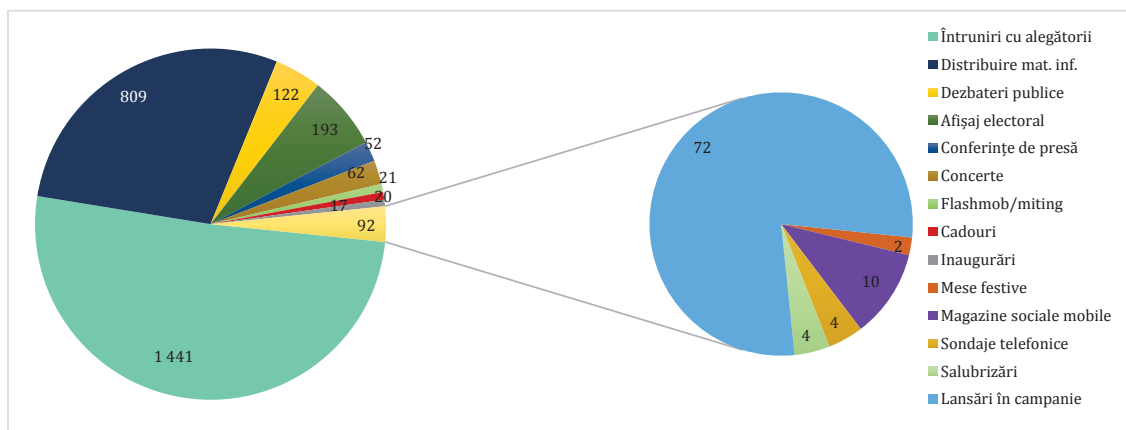

Prin urmare, constatăm că mun. Chișinău a fost regiunea în care concurenții s-au promovat cel mai activ înainte de termen.

8.1.2. Activități de promovare în campania electorală

În campania electorală (25 ianuarie – 24 februarie 2019), observatorii MO Promo-LEX au raportat desfășurarea a minim 2,829 activități de promovare de către concurenții electorali (a se vedea Graficul nr. 29). Cele mai utilizate au fost întrunirile cu alegătorii (51%), distribuirea materialelor electorale (29%), postarea afișajului electoral (7%) și dezbaterile electorale (4%).

Graficul 29. Activitățile de promovare în campania electorală

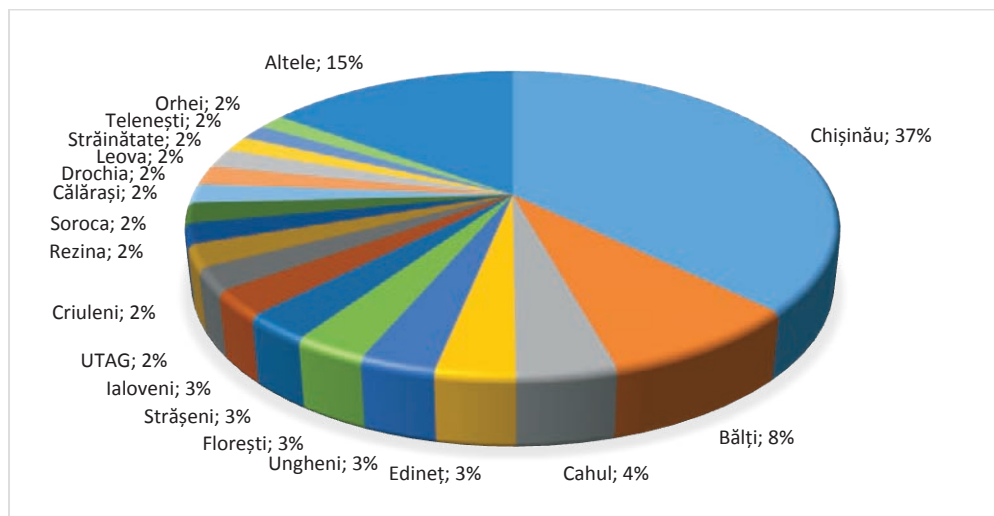
În funcție de concurenții electorali care au desfășurat activități electorale, a fost raportată următoarea situație:

- 34% din activități desfășurate de PDM, dintre care 63% (549) – întruniri cu alegătorii, 19% (179) – distribuirea materialelor electorale, 9% (83) – postarea afișajului electoral, iar 3% (31) – activități de lansare în campanie;
- 26% din activități desfășurate de PSRM, dintre care 46% (336) – întruniri cu alegătorii, 40% (298) – distribuirea materialelor electorale, 4% (28) – postarea afișajului electoral, iar 4% (27) au fost conferințele de presă;

- 11% din activități desfășurate de Blocul ACUM, dintre care 57% (179) – întruniri cu alegătorii, 30% (95) – distribuirea materialelor electorale, iar 4% (14) – dezbateri publice;
- 10% din activități desfășurate de PPȘ, dintre care 37% (103) – întruniri cu alegătorii, 21% (58) – distribuirea materialelor electorale, 17% (48) – organizarea concertelor, iar 10% (28) au fost postarea afișajului electoral.

Au mai fost desfășurate activități electorale de CI (7%), PN (5%), PCRM (2%) și PL (2%). În privința celorlalți candidați a fost raportat un număr de activități ne semnificativ. În funcție de regiunile în care au fost desfășurate (a se vedea Graficul nr. 30), cele mai multe au fost în Chișinău (37%), Bălți (8%) și Cahul (4%).

Graficul 30. Ponderea activităților în funcție de regiuni

Prin urmare, constatăm că și în campania electorală, în mun. Chișinău s-au desfășurat cele mai multe activități de campanie, iar în celelalte regiuni au fost raportate mai puține activități, relativ echilibrat pe toate circumscripțiile.

8.2. Activități ce pot fi calificate drept utilizare a resurselor administrative în scop de agitație

MO Promo-LEX amintește că legislația în domeniul utilizării resurselor administrative în perioada electorală este una insuficientă, din care cauză în Rapoartele de observare facem referință, în special, la standardele internaționale în domeniu¹⁴¹.

În contextul alegerilor parlamentare din 24 februarie 2019, MO Promo-LEX a clasificat utilizarea resurselor administrative în 3 categorii:

- utilizarea instituțiilor statului în scopul promovării inițiativelor electorale*, situație în care dispare delimitarea dintre stat și partid politic. Această categorie are cel mai mare impact, dat fiind faptul că a implicat adoptarea actelor legislative în domeniul social, de sănătate etc. Au fost constatate cel puțin 5 cazuri (PDM).

¹⁴¹ Pentru detalii a se consulta, de exemplu, Raportul nr. 4 MO Promo-LEX a alegerilor parlamentare din 24 februarie 2019, p. 31. <https://bit.ly/2SmTXsE>

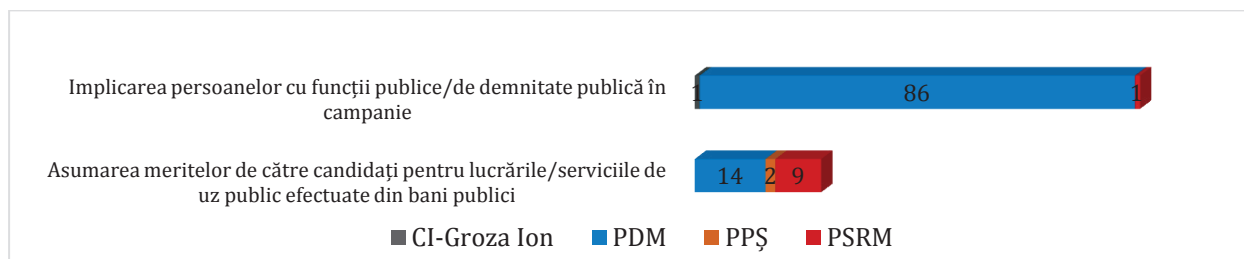
Menționăm că la această categorie, MO Promo-LEX a constatat utilizarea resurselor administrative începând cu perioada preelectorală. Astfel, în perioada 2 octombrie – 27 noiembrie 2018, în cadrul briefing-urilor săptămânale, PDM a anunțat despre efectuarea reformelor salariale sau acordarea diferitor alocații (neplanificate în bugetul de stat pentru perioada de referință) și care au intrat în vigoare începând cu 1 decembrie 2018, după expirarea mandatului Parlamentului.¹⁴²

În perioada electorală, PDM a anunțat, cu adoptarea ulterioară a actelor normative, despre majorarea unui șir de medicamente compensate pentru toate categoriile de cetățeni,¹⁴³ acordarea ajutorului financiar unic de 600 lei cu ocazia sărbătorilor de Paști,¹⁴⁴ majorarea indemnizației unice oferite la nașterea fiecărui copil de la 6 mii lei la 10 mii lei și acordarea suportului lunar de 200 lei familiilor pentru fiecare copil până la vârsta de 18 ani,¹⁴⁵ adoptarea hotărârii de renovare a 77 instituții de educație care sunt, în special, din circumscripțiile uninominale unde au candidat liderii PDM,¹⁴⁶ expedierea în adresa alegătorilor a scrisorilor semnate de președintele PDM în care sunt enumerate reformele sociale realizate de partid.¹⁴⁷

b. *implicarea persoanelor cu funcții publice/de demnitate publică în campania electorală.* La acest aspect, menționăm că au fost raportate cel puțin 88 cazuri (a se vedea Graficul nr. 31) în care persoane cu funcții publice/de demnitate publică au fost implicate activ atât în activitățile de promovare a concurenților electorali, cât și în procesul de colectare a semnăturilor (asistarea și susținerea candidaților la întrunirile electorale în timpul programului de lucru, organizarea întrunirilor, implicarea în colectarea semnăturilor etc.). În plus, au fost raportate situații în care la întrunirile organizate centralizat au fost prezente persoane cu funcții publice/de demnitate publică în timpul orelor de lucru. Lista integrală a cazurilor respective este inclusă în Anexa nr.6.

c. *atribuirea de către candidații electorali a meritelor pentru lucrările/serviciile de uz public efectuate din bani publici.* La această categorie au fost raportate 25 cazuri (a se vedea Graficul nr.31) în care concurenții electorali prin prezența sa la diverse inaugurări, discursurile/misiunile avute (inclusiv de tăiere a panglicii), postările efectuate pe diverse surse de informare și-au asumat meritele pentru lucrările/serviciile de uz public efectuate din bani publici (reparația/renovarea diverselor clădiri, lansarea rutelor de transport, achiziționarea mijloacelor de transport etc.). În Anexa nr. 7 sunt enumerate cazurile menționate.

Graficul 31. Utilizarea resurselor administrative în promovarea candidaților

¹⁴² Raportul nr. 1 al Misiunii de Observare a alegerilor parlamentare din 24 februarie 2019, pagina 34 – <https://bit.ly/2HTEjkw>

¹⁴³ Raportul nr. 4 al Misiunii de Observare a alegerilor parlamentare din 24 februarie 2019, pagina 31 – <https://bit.ly/2UINVOX>

¹⁴⁴ Raportul nr. 5 al Misiunii de Observare a alegerilor parlamentare din 24 februarie 2019, pagina 30 – <https://bit.ly/2OkcfX0>

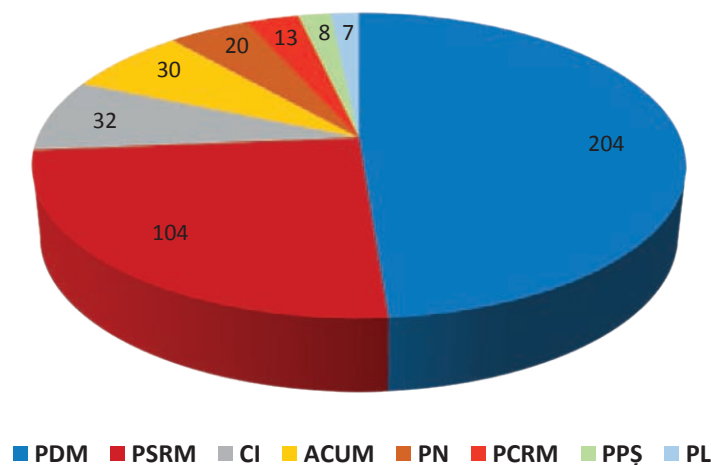
¹⁴⁵ Idem, pagina 31 – <https://bit.ly/2OkcfX0>

¹⁴⁶ Ibidem, pagina 31 – <https://bit.ly/2OkcfX0>

¹⁴⁷ Ibidem, pagina 31.

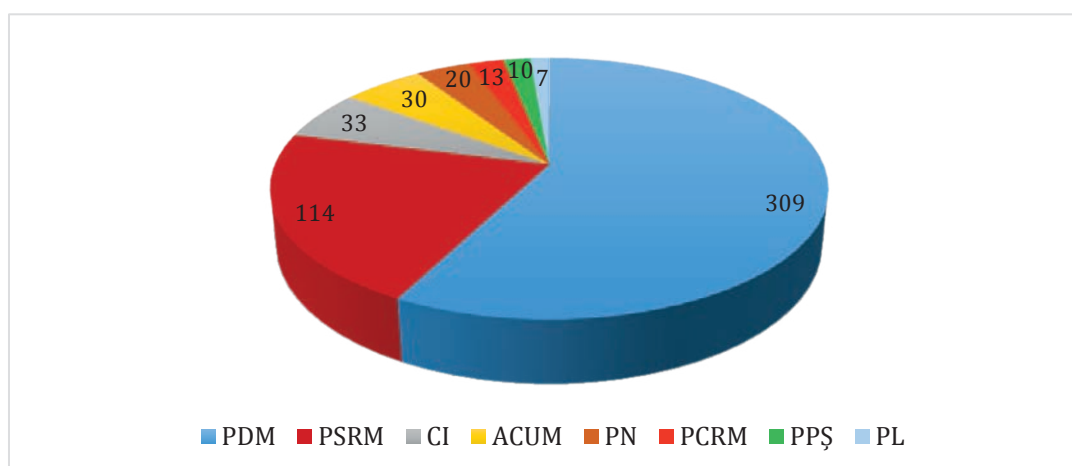
d. întrunirile electorale organizate în cadrul instituțiilor de stat și cu angajații acestor instituții, în timpul programului de lucru al acestora. În perioada electorală, au fost raportate 418 cazuri în care candidații au desfășurat întruniri electorale în incinta instituțiilor de stat și cu participarea angajaților acestora în timpul programului de lucru (a se vedea Graficul nr. 32). În Anexa nr. 8 sunt incluse instituțiile respective.

Graficul 32. Ponderea întrunirilor în instituții de stat

În urma celor expuse, constatăm că în contextul alegerilor parlamentare din 24 februarie 2019, au fost identificate 536 cazuri de utilizare a resurselor administrative, dintre care în 309 cazuri (58%) a fost vizat PDM, în 114 cazuri (21%) – PSRM, în 33 cazuri (6%) – CI, 30 cazuri (6%) – Blocul ACUM, 20 cazuri (4%) – PN (a se vedea Graficul nr. 33).

Graficul 33. Ponderea resurselor administrative utilizate de candidați

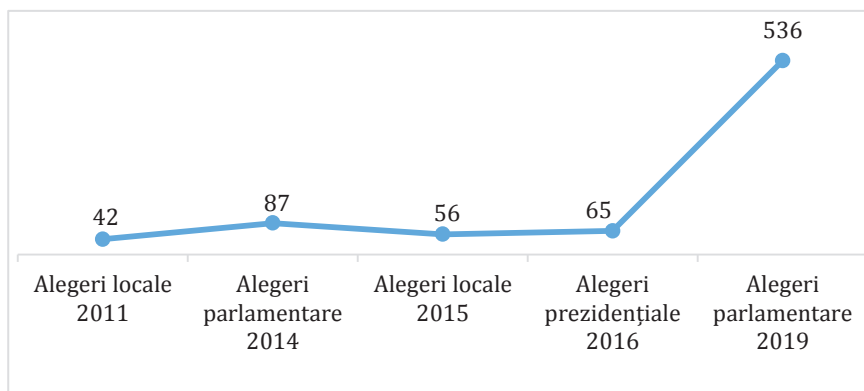

În condițiile expuse, în opinia MO Promo-LEX, în campania electorală pentru alegerile parlamentare din 24 februarie 2019 concurenții electorali nu au dispus de șanse egale în promovarea mesajelor electorale, în condițiile în care statul nu a adoptat o atitudine neutră și imparțială față de aceștia. Subliniem că utilizarea resurselor administrative oferă un avantaj necuvenit pentru candidații ce fac uz de

acest instrument în raport cu ceilalți concurenți, prejudiciind astfel atât principiul egalității șanselor, cât și libertatea formării opiniei de către alegători.¹⁴⁸

În același context, menționăm că, raportat la scrutinele electorale anterioare, în perioada alegerilor parlamentare din 24 februarie 2019 a crescut substanțial numărul de cazuri de utilizare a resurselor administrative (a se vedea Graficul nr. 34).

Graficul 34. Evoluția utilizării resurselor administrative în alegeri

8.3. Activități ce pot fi calificate drept oferire de cadouri în perioada electorală

Potrivit prevederilor legale, oferirea sau darea de bani, bunuri, servicii ori de alte foloase în scopul determinării alegătorului să își exercite sau să nu își exercite drepturile electorale în cadrul alegerilor parlamentare, prezidențiale, locale ori în cadrul referendumului este considerată o acțiune de corupere a alegătorilor.¹⁴⁹

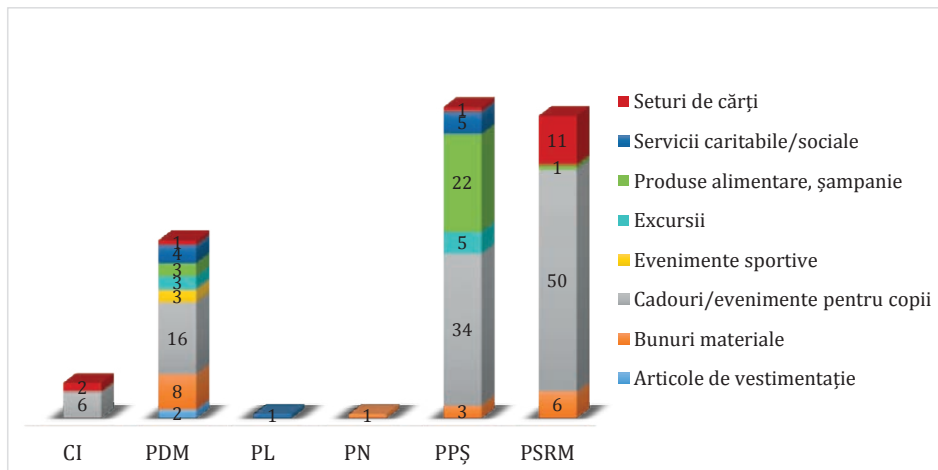
Referitor la alegerile parlamentare din 24 februarie 2019, observatorii MO Promo-LEX au raportat cel puțin 188 cazuri (A se vedea Anexa 9) ce pot fi calificate drept oferire de cadouri electorale¹⁵⁰, dintre care 168 au fost efectuate până la începutul campaniei electorale (10 decembrie 2018 – 24 ianuarie 2019), iar 20 – în campania electorală (a se vedea Graficul nr. 35).

¹⁴⁸ Raportul Comisiei de la Veneția privind abuzul de resurse administrative în perioada proceselor electorale, pct. 17 – <https://bit.ly/2QtIzIS>

¹⁴⁹ Codul penal al Republicii Moldova, art. 1811 – <https://bit.ly/2LnHJdm>

¹⁵⁰ Într-un comunicat plasat pe pagina oficială a Inspectoratului General al Poliției, au fost indicate ca fiind înregistrate 8 cazuri de bănuială rezonabilă de corupere a alegătorilor: 1 – PDM, 5 – PPȘ, 1 – Blocul ACUM, 1 – Fundația de Binefacere DIN SUFLET. Materialele au fost expediate spre examinare conform competenței Procuraturii Anticorupție – <https://bit.ly/2FnP8Xt>

Graficul 35. Cadouri oferite în perioada electorală

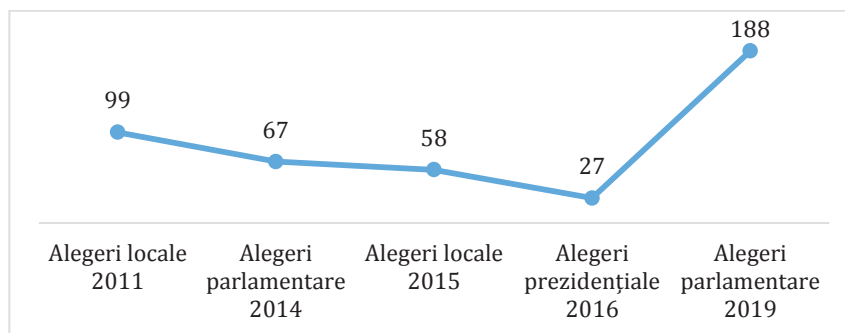

Constatăm că cele mai multe cadouri au fost efectuate de PPȘ – 70 (37%), PSRM – 68 (36%), PDM – 40 (21%) și CI – 8 (4%).

Suplimentar, constatăm 55 cazuri de oferire a cadourilor cu tentă electorală de către potențialii concurenți electorali din partea fundațiilor (1 caz – PDM și Fundația lui Vlad Plahotniuc „Edelweiss”, 7 cazuri – PPȘ și Fundația „Miron Shor” și, respectiv, 47 cazuri – PSRM și Fundația de binefacere „Din Suflet”).

În același context, menționăm că raportat la scrutinele electorale anterioare, în perioada alegerilor parlamentare din 24 februarie 2019, la fel ca și în cazul utilizării resurselor administrative, a crescut și numărul de cazuri de oferire a cadourilor alegătorilor (a se vedea Graficul nr. 36).

Graficul 36. Evoluția numărului de cadouri oferite în alegeri

8.4. Cazuri ce pot fi calificate drept utilizare a imaginii autorităților publice

MO Promo-LEX constată activități ce pot fi calificate drept implicare a Președintelui R. Moldova (4 cazuri)¹⁵¹ și a Guvernatorului UTAG (1 caz)¹⁵² în promovarea candidaților desemnați de către PSRM pentru alegerile parlamentare. Amintim că art. 52 alin. (8) din Codul electoral prevede că „nu pot fi

¹⁵¹ Situațiile sunt descrise în Rapoartele nr. 2–4 MO Promo-LEX a alegerilor parlamentare din 24 februarie 2019.

¹⁵² Raportul nr. 5 MO Promo-LEX a alegerilor parlamentare din 24 februarie 2019, p. 35. <https://bit.ly/2OkcfX0>

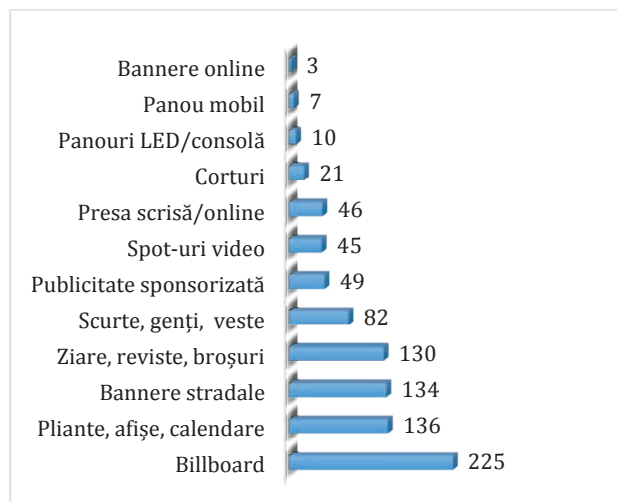
utilizate în scop de publicitate electorală imagini ce reprezintă instituții de stat sau autorități publice, atât din țară, cât și de peste hotare, ori organizații internaționale. [...]”. Totodată, am pune la îndoială însăși posibilitatea Președintelui R. Moldova de a se implica în susținerea unui concurent electoral, desemnat de un partid politic, atâta timp cât art. 123 alin. (2) din Codul electoral îl obligă să renunțe la calitatea de membru al vreunui partid politic încă la etapa de validare a mandatului.

8.5. Publicitatea stradală/promoțională/on-line electorală

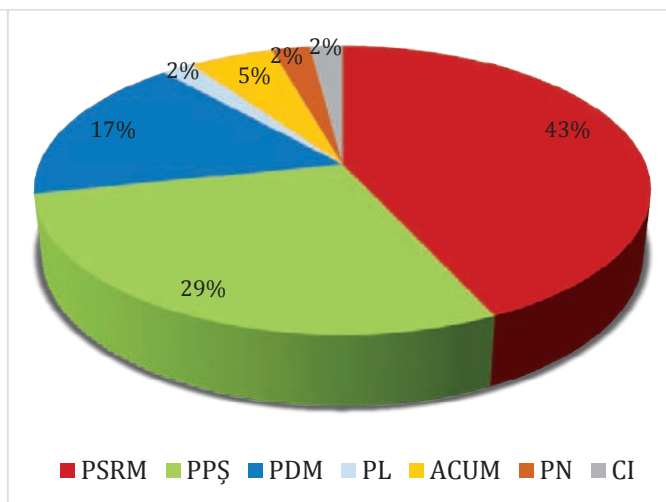
8.5.1. Utilizarea publicității cu tentă electorală până la începutul campaniei electorale

Observatorii MO Promo-LEX au identificat cel puțin 888 de situații în care a fost utilizată publicitatea stradală/promoțională/on-line până la începutul campaniei electorale (10 decembrie 2018 – 24 ianuarie 2019). Dintre acestea, 43% au fost ale PSRM, 29% – ale PPȘ, 17% – PDM și 5% – Blocul ACUM (a se vedea Graficul nr. 37). Cele mai utilizate tipuri de publicitate au fost billboard-urile (25%), pliantele, afișele, flyer-ele (15%), bannerele stradale (15%) și ziarele/broșurile (15%) – a se vedea Graficul nr. 38.

Graficul 37. Utilizarea publicității până la campanie

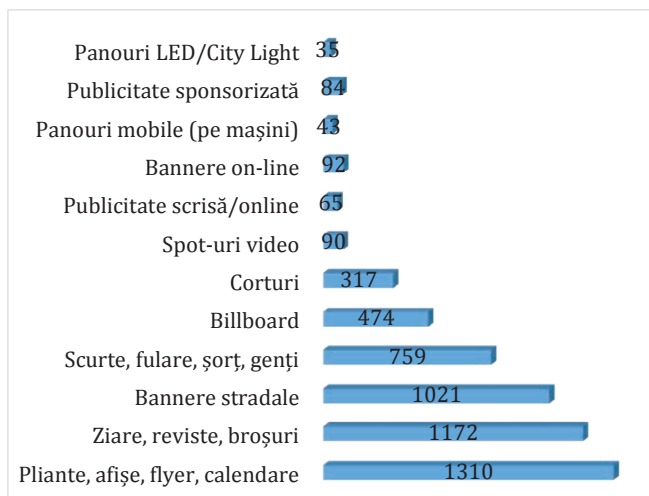
Graficul 38. Ponderea utilizării publicității de candidați până la campanie

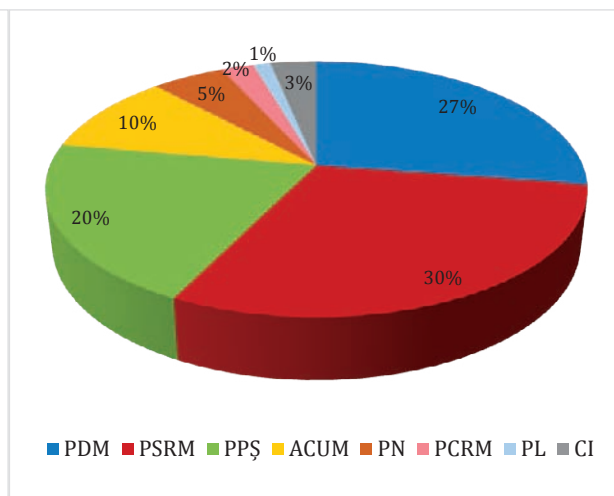
8.5.2. Utilizarea publicității în campania electorală

În campania electorală, observatorii MO Promo-LEX au raportat cel puțin 5,462 situații de utilizare a publicității în cadrul activităților de promovare ale concurenților electorali. Cei mai activi au fost: PSRM (30%), PDM (27%), PPȘ (20%) și Blocul ACUM (10%). (A se vedea Graficele nr. 39, 40).

Graficul 39. Utilizarea publicității în campania electorală

Graficul 40. Pondere utilizării publicității de candidați în campanie

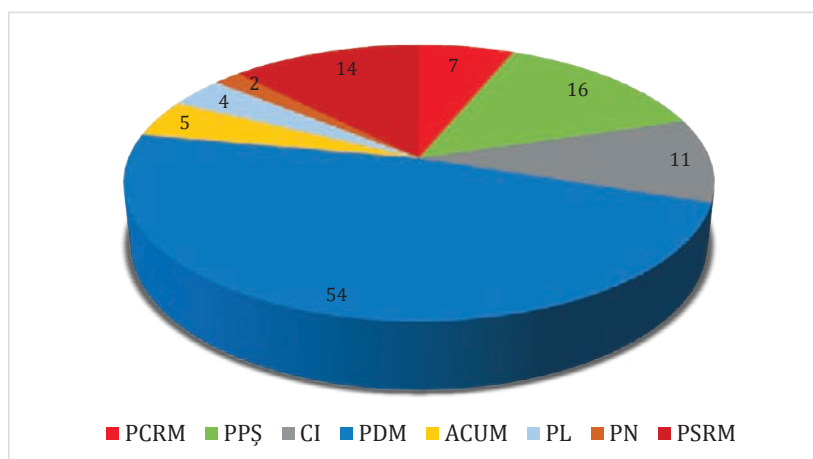

8.5.3. Cazuri ce pot fi calificate drept utilizare a publicității electorale cu încălcarea prevederilor legale

Conform art. 70, alin. (6) din Codul Electoral, răspunderea pentru conținutul materialelor electorale publicitare, difuzate sau publicate, o poartă concurentul electoral. Fiecare material publicitar va include: denumirea concurentului electoral, data tipăririi, tirajul materialului și denumirea tipografiei. Concomitent, în conformitate cu prevederile pct. 14 din *Regulamentul privind modalitatea plasării publicității electorale și de promovare politică pe panourile publicitare*,¹⁵³ este interzisă amplasarea afișelor electorale în alte locuri decât cele stabilite de legislație.

În baza rapoartelor observatorilor MO Promo-LEX, au fost constatate 8 cazuri de utilizare a publicității electorale fără respectarea cerințelor înaintate față de materialele publicitare (1 caz – PCRM, 1 – PDM, 3 – PPȘ, 3 – CI) și 113 de cazuri de amplasare a publicității în locuri neautorizate (a se vedea Graficul nr. 41).

Graficul 41. Plasarea neautorizată a afișajului electoral

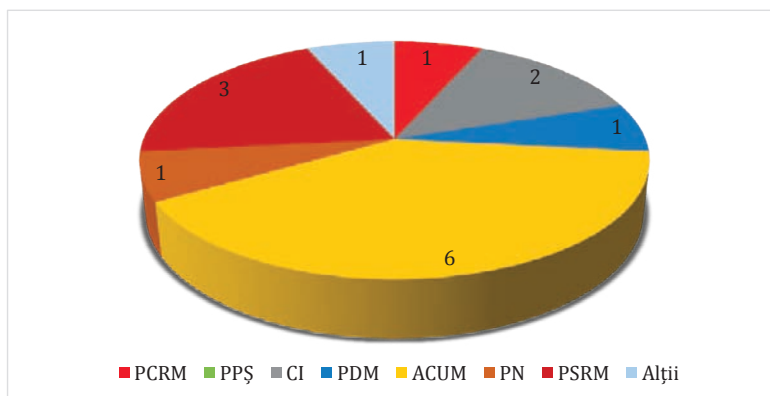
¹⁵³ Hotărârea CEC nr. 3328 din 28.04.2015 – <https://bit.ly/2W2zkxx>

Conform informației amplasate pe pagina IGP,¹⁵⁴ au fost inițiate 102 proceduri contravenționale privind suspectarea de plasare a afișelor de agitație electorală în alt loc decât cel stabilit (56 – PPȘ, 28 – PSRM, 7 – Blocul ACUM, 3 – PDM, 3 – CI, 2 – PN și 2 – PCRM). Dintre acestea, doar în 18 cazuri au fost întocmite procese-verbale contravenționale (17 – PPȘ și, respectiv, 1 – PSRM).

8.6. Situații ce pot fi calificate drept utilizarea violenței în campanie electorală

Potrivit rapoartelor completate de observatorii MO Promo-LEX, au fost înregistrate cel puțin 15 cazuri de intimidări/violență/vandalizare cu implicarea candidaților. În 14 cazuri concurenții au fost vizați în calitate de victime (a se vedea Graficul nr. 42), iar într-un caz – au provocat intimidarea (candidatului PDM din CECEU nr. 9).¹⁵⁵

Graficul 42. Cazuri de intimidări/violență împotriva candidaților

¹⁵⁴ <https://bit.ly/2FnP8Xt>

¹⁵⁵ Raportul nr. 5 al Misiunii de Observare a alegerilor parlamentare din 24 februarie 2019, pagina 37 – <https://bit.ly/2OkcfX0>

IX. FINANȚAREA CAMPANIEI ELECTORALE

9.1. Cadrul legal existent

Finanțarea campaniei electorale este reglementată de Codul electoral, Legea nr. 249 privind partidele politice, Regulamentul CEC cu privire la finanțarea campaniilor electorale, adoptat prin Hotărârea CEC nr. 3352 din 4 mai 2015 și Regulamentul privind finanțarea grupurilor de inițiativă, aprobat prin hotărârea Comisiei Electorale Centrale nr. 114 din 18 august 2016.

Pentru finanțarea activității partidelor politice, GI și a campaniilor electorale pot fi utilizate doar resurse financiare provenite din activitatea de muncă, de întreprinzător, științifică sau din cea de creație, desfășurată pe teritoriul R. Moldova.¹⁵⁶

Toate cheltuielile pentru campania de colectare a semnăturilor și campania electorală trebuie să se efectueze din mijloacele de pe conturile cu mențiunea „Desemnat Grupului/grupurilor de inițiativă”

Codul electoral interzice finanțarea ori susținerea materială sub orice formă, directă și/sau indirectă, a activității partidelor politice, grupurilor de inițiativă, a campaniilor electorale / concurenților electorali de către:

- a) persoanele juridice din străinătate, inclusiv cele cu capital mixt, de către alte state sau organizații internaționale, inclusiv organizații politice internaționale;
- a) cetățenii Republicii Moldova care nu au împlinit vârsta de 18 ani și cetățenii în privința cărora a fost instituită o măsură de ocrotire judiciară sub forma tutelei;
- b) persoanele fizice cetățeni ai Republicii Moldova din veniturile obținute în afara țării;
- c) autoritățile publice, organizațiile, întreprinderile, instituțiile publice, alte persoane juridice finanțate de la bugetul public sau care au capital de stat, cu excepția cazurilor în care acordarea de servicii sau susținerea materială este în mod expres prevăzută de legislație;
- d) persoanele juridice care, cu un an înainte de începerea perioadei electorale, au desfășurat activități finanțate sau achitate din mijloace (fonduri) publice, precum și de către persoanele juridice cu capital străin sau mixt;
- e) persoanele anonime sau în numele unor terți;
- f) persoanele fizice care nu sunt cetățeni ai Republicii Moldova;
- g) organizațiile necomerciale, sindicale, de binefacere sau religioase.

Art. 41, alin (3) din Codul electoral al RM

și „Fond electoral”. Banca în care sunt deschise conturi cu mențiunea „Fond electoral” trebuie să informeze CEC despre mijloacele bănești virate în contul concurenților electorali zilnic ori la cererea Comisiei.

9.2. Modificări ale cadrului legal în perioada preelectorală

Printre amendamentele operate la legislația electorală cu caracter financiar în contextul modificării sistemului electoral¹⁵⁷, se numără și reglementări privind finanțarea concurenților electorali/grupurilor de inițiativă și raportarea financiară a acestora: (1) Micșorarea plafoanelor donațiilor din partea persoanelor fizice și juridice pentru o campanie electorală de la 200 și, respectiv, 400 de salarii medii luna-

¹⁵⁶ Art. 41, alin. 1) din Codul electoral.

¹⁵⁷ La 20 iulie 2017, Parlamentul Republicii Moldova a aprobat Legea nr. 154 pentru modificarea și completarea unor acte legislative, prin care în esență a fost modificat sistemul electoral prin trecerea de la sistemul proporțional de vot la unul mixt.

re¹⁵⁸ pe economie la 50 de salarii medii pe economie (307,500 lei), respectiv, 100 de salarii medii (615,000 lei)¹⁵⁹. (2) Acceptarea donațiilor, inclusiv a mijloacelor financiare proprii, de către partidele politice în perioada electorală doar direct pe conturile „Destinat Grupului/grupurilor de inițiativă” și „Fond electoral”¹⁶⁰, cu condiția prezentării raportului financiar la CEC cu indicarea datelor prevăzute la art. 43, alin. (1)”. (3) Includerea în raportarea financiară a serviciilor gratuite prestate de persoane fizice și juridice și a tuturor acțiunilor de voluntariat¹⁶¹.

MO Promo-LEX apreciază pozitiv modificările aplicate la legislație, dar are rezerve considerabile față de aplicarea acestora în practică.

9.3. Reguli de competiție electorală stabilite de CEC prin adoptarea unor reglementări cu caracter financiar

a. Plafoanele generale ale mijloacelor financiare ce pot fi virate pe conturile bancare ale GI și ale concurenților electorali în contextul alegerilor parlamentare din 24 februarie 2019

Potrivit Codului electoral, GI/concurenții electorali au posibilitatea de a acumula venituri care să se încadreze în plafonul general al mijloacelor financiare ce pot fi transferate pe contul „Fond electoral” al concurentului electoral / contul Destinat grupului/grupurilor de inițiativă. Plafoanele respective se stabilesc de către CEC, luând ca bază de calcul un coeficient înmulțit cu numărul de semnături necesare de a fi colectate în cazul grupurilor de inițiativă, iar în cazul concurenților electorali – un coeficient înmulțit cu nr. de alegători din circumscripția electorală în care au loc alegerile.

La 21 decembrie 2018, prin Hotărârile nr. 1988¹⁶², nr. 1989¹⁶³ și nr. 1990,¹⁶⁴ CEC a adoptat plafoanele maxime de acumulare a veniturilor pentru GI constituite de către partidele politice și blocurile electorale pentru susținerea candidaților în 51 circumscripții uninominale – 3,136,500 lei; plafonul maxim pentru grupurile de inițiativă constituite din partea cetățenilor pentru susținerea candidaților independenți în CU – 61,500 lei; în continuare, plafonul maxim de colectare a veniturilor pe contul „Fond electoral” al concurentului electoral în circumscripția națională – 86,871,855.75 lei și plafonul

¹⁵⁸ Cuantumul salariului mediu lunar prognozat pe economie pentru anul 2018 a fost stabilit la 6,150 lei. <https://bit.ly/2Pt3hFX>

¹⁵⁹ Art. 41, alin. (2), lit. e) din Codul electoral.

¹⁶⁰ Art. 43, alin. (7) din Codul electoral.

¹⁶¹ Art. 43, alin. (10) din Codul electoral stabilește: „Toate serviciile și acțiunile prevăzute la alin. (8) prestate gratuit de persoane fizice și juridice și toate acțiunile de voluntariat în perioada de colectare a semnăturilor și în perioada campaniei electorale în favoarea candidatului sau concurentului electoral se evaluează de către grupul de inițiativă și concurentul electoral și se indică obligatoriu în raportul financiar conform procedurii stabilite prin regulamentul aprobat de Comisia Electorală Centrală.”

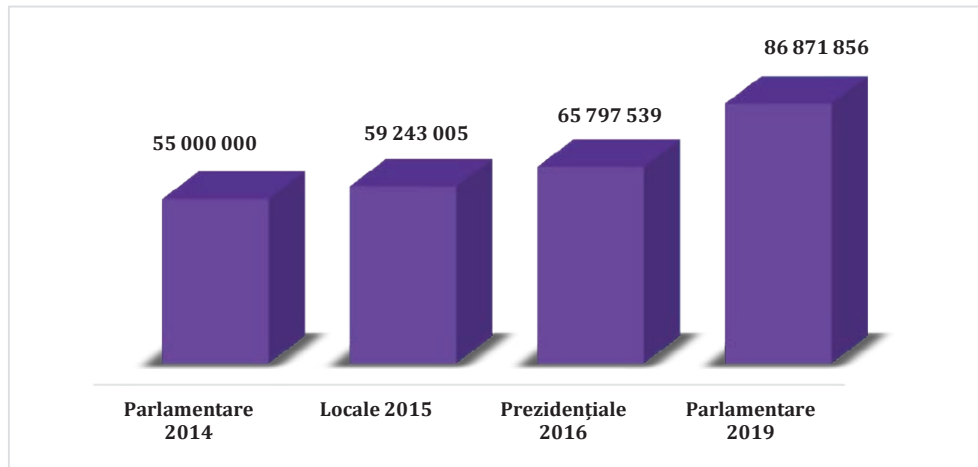
¹⁶² Hotărârea CEC cu privire la stabilirea plafonului general al mijloacelor financiare ce pot fi virate în contul „Destinat grupului/grupurilor de inițiativă”, <https://bit.ly/2AzgZCr>

¹⁶³ Hotărârea CEC cu privire la stabilirea plafonului general al mijloacelor financiare ce pot fi transferate pe contul „Fond electoral” al concurentului electoral, <https://bit.ly/2CQ6yf9>

¹⁶⁴ Hotărârea CEC cu privire la stabilirea plafonului general al mijloacelor financiare ce pot fi transferate pe contul „Fond electoral” al participanților la referendumul republican consultativ, <https://bit.ly/2F91IBD>

pentru circumscripția uninominală – 1,845,000 lei¹⁶⁵. (A se vedea Graficul nr. 43. Evoluția plafoanelor în cadrul alegerilor).

Graficul 43. Evoluția plafoanelor, lei

b. Susținerea materială a campaniilor electorale de către stat

La 21 decembrie 2018, CEC a aprobat¹⁶⁶ cuantumul creditului fără dobândă acordat concurenților electorali în mărime de 50,000 lei pentru fiecare partid politic și bloc electoral, în circumscripția națională, în timp ce pentru fiecare candidat independent în circumscripții uninominale a fost stabilit un cuantum de 10,000 lei.

MO Promo-LEX consideră că cuantumul de 10 000 lei este unul infim, raportat în special la poziția CEC,¹⁶⁷ potrivit căreia finanțarea candidaților din circumscripțiile de peste hotare s-ar putea de înfăptuit în special prin mecanismul contractării de credite, în condițiile privării cetățenilor R. Moldova aflați peste hotare de a finanța campaniile electorale.

9.4. Prezentarea către CEC a raportului privind propriile mijloacele financiare care se află pe contul partidului la începutul perioadei electorale

Potrivit art. 43 alin. (7) din Codul electoral, la data începerii perioadei electorale, partidele politice care intenționează să depună documentele pentru înregistrare în calitate de concurenți electorali și să transfere pe contul „Fond electoral” mijloacele financiare proprii deținute pe contul său au obligația de a prezenta la CEC un raport financiar conform modelului stabilit de Comisie¹⁶⁸.

¹⁶⁵ Formula de calcul utilizată pentru stabilirea plafonului atât pentru grupurile de inițiativă, cât și pentru concurenții electorali se bazează pe un coeficient. Acesta este înmulțit la numărul maxim de semnături necesare de a fi colectate în cazul grupurilor de inițiativă, pe când în cazul concurenților electorali acel coeficient este înmulțit la numărul de alegători din circumscripția națională – 2,825,101. Coeficientul este extras din salariul mediu lunar pe economie prognozat pentru anul 2018, în sumă de 6,150.0 lei. În cazul GI, acesta este de 1% = 61.50; în cazul concurenților electorali, acesta este de 0.5% = 30.75 lei.

¹⁶⁶ Hotărârea CEC nr. 1991 cu privire la stabilirea cuantumului creditului fără dobândă acordat concurenților electorali la alegerile parlamentare din 24 februarie 2019, <https://bit.ly/2VxB01R>

¹⁶⁷ <https://is.gd/y4GdPK>

¹⁶⁸ Rapoartele financiare ale partidelor politice la data de 10 decembrie 2018, <https://bit.ly/2FdnkGP>

Potrivit paginii oficiale a CEC, MO Promo-LEX constată că 9 partide politice (PSRM, PPȘ, PDM, PPDA, PN, PCRM, PAS, PVE, PNL) au prezentat astfel de rapoarte până la 10 decembrie 2018¹⁶⁹, cu indicarea veniturilor, cheltuielilor, precum și a donatorilor lor¹⁷⁰. Prin urmare, în conformitate cu prevederile legale, doar aceste partide politice au avut dreptul de a vira mijloace de pe contul lor curent în conturile „Destinat Grupurilor de inițiativă” și „Fond electoral”. Potrivit rapoartelor, volumul total al veniturilor disponibile pe conturile curente ale partidelor menționate mai sus constituia 66,771,190.3 lei.

MO Promo-LEX apreciază adoptarea reglementărilor care nu permit nici un fel de cheltuieli din partea partidelor înainte de startul oficial al perioadei electorale, adică în perioada de colectare a semnăturilor, atunci când unicul cont bancar funcțional ar trebui să fie contul „Destinat grupului de inițiativă”. Toate cheltuielile suportate pe parcursul colectării semnăturilor de susținere trebuie să fie efectuate prin conturi bancare deschise special pentru grupurile¹⁷¹ de inițiativă. Cu toate acestea, Misiunea constată slaba aplicare în practică a prevederilor de funcționare a unui singur cont în perioada de colectare a semnăturilor. Constatările Promo-LEX din para 9.7.1 din perioada electorală, premergătoare campaniei electorale, arată că majoritatea partidelor au efectuat cheltuieli pentru promovare cu tentă electorală, care conform actorilor electorali vizați, au fost efectuate de pe contul curent al partidelor, nu și de pe cel desemnat pentru grupurile de inițiativă care au fost constituite începând cu 26 decembrie 2018. Partidele politice au argumentat prin faptul că vor raporta cheltuielile respective în Raportul privind gestiunea financiară a partidelor politice pentru anul 2018. Acesta trebuie să fie prezentat la CEC până la data de 31 martie 2019.

9.5. Deschiderea conturilor bancare și desemnarea trezorerierilor

În conformitate cu art. 87 din Codul electoral, 11 formațiuni politice au constituit 300 grupuri de inițiativă pentru colectarea semnăturilor întru susținerea candidaților desemnați în CU¹⁷². Alte 101 grupuri au fost constituite de către cetățeni întru susținerea a 101 candidați independenți.

Ulterior colectării semnăturilor, CEC a înregistrat 32 de candidați în 51 circumscripții uninominale, dintre care 270 candidați din partea a 15 formațiuni politice și 59 candidați independenți. În circumscripția națională în calitate de concurenți electorali¹⁷³ au fost înregistrate 14 organizații social-politice și un bloc electoral.

¹⁶⁹ Ibidem.

¹⁷⁰ Potrivit rapoartelor, volumul total al veniturilor disponibile pe conturile curente ale partidelor menționate mai sus era de 66,771,190.3 lei, dintre care PCRM deținea 36,703,800 lei, PDM – 22,508,022 lei, PSRM – 5,781,523 lei, PN – 1,315,707 lei, PAS – 244,701.81 lei, PPȘ – 104,467 lei, PVE – 69,601.34 lei, PPPDA – 21,767 lei, PNL – 21,601.09 lei. De menționat că unele partide au păstrat banii de la bugetul de stat pe contul curent până în prag de campanie electorală, astfel încât 100% din banii de pe contul PVE erau din alocațiile de la bugetul de stat, PDM având 99.97%, PNL – 98.77%, PN – 53.30%, PPPDA – 42.32%, PCRM – 21.13%, PPȘ – 13.50%, PSRM – 11.36%, PAS – 0%.

¹⁷¹ Pentru detalii a se vedea Raportul intermediar nr. 2, pag. 48.

¹⁷² PDM – 51 GI, Blocul ACUM – 49 GI, PCRM – 30 GI, PSRM – 51 GI, PPȘ – 50 GI, PN – 21 GI, PNL – 10 GI, PPDA – 2 GI, MPSN – 1 GI, PVE – 4 GI, PL – 30 GI.

¹⁷³ PDM, Blocul ACUM, PCRM, PSRM, PPȘ, PN, PNL, PPDA, MPSN, PVE, PL, PPP, PVP, PRM, MPA.

9.5.1. *Circumscripția uninominală. Deschiderea conturilor cu mențiunea „Destinat grupurilor de inițiativă”, prezentarea trezorierilor*

Potrivit paginii oficiale a CEC, 5¹⁷⁴ din 11 formațiuni politice au deschis 5 conturi bancare „Destinate grupurilor de inițiativă” pentru 222 GI ce au colectat semnături pentru candidații care concurează în CU¹⁷⁵. Alte 5 formațiuni politice¹⁷⁶ au prezentat demersuri prin care informează CEC despre faptul că cele 76 GI create nu vor efectua cheltuieli¹⁷⁷. O formațiune politică – MPSN – nu a prezentat raportul privind finanțarea activității GI constituit pentru colectarea semnăturilor în susținerea candidaților la funcția de deputat în CU, și nici măcar o notă informativă despre faptul că nu va deschide un cont la bancă cu mențiunea „Destinat grupului de inițiativă”.¹⁷⁸

9.5.2. *Deschiderea contului „Fond electoral”, prezentarea trezorierilor*

Potrivit paginii oficiale a CEC, pentru CN 14¹⁷⁹ din 15 concurenți înregistrați au deschis conturi bancare cu mențiunea „Fond electoral”. Un concurent electoral (MPSN) a prezentat un demers prin care a informat CEC despre faptul că nu poate deschide cont bancar și, prin urmare, nu va efectua cheltuieli. Din cei 56 candidați independenți înregistrați în cursa electorală, 33 CI au deschis conturi bancare cu mențiunea „Fond electoral”. Demersuri de neefectuare a cheltuielilor au fost depuse de 6 CI, prin urmare aceștia nu au deschis conturi cu mențiunea „Fond electoral”. Alți 17 nu au anunțat CEC despre neefectuarea cheltuielilor.

9.6. **Raportarea financiară a grupurilor de inițiativă și a concurenților electorali**

Potrivit art. 43 alin. 1 din Codul electoral și pct. 16 lit. a) din Regulamentul privind finanțarea activității grupurilor de inițiativă, acestea fiind constituite de cetățeni sau, după caz, de partidele politice sau blocurile electorale, cu scopul colectării semnăturilor în susținerea unui candidat, sunt obligate să prezinte în mod săptămânal Comisiei Electorale Centrale rapoarte privind finanțarea activității lor.

¹⁷⁴ PSRM, PDM, Blocul ACUM, PPȘ, PN.

¹⁷⁵ Conform art. 41 alin. (10) din Codul electoral și pct. 5 și 51 lit. a) din Regulamentul privind finanțarea grupurilor de inițiativă, în scopul finanțării campaniei de colectare a semnăturilor, grupul de inițiativă, în termen de 3 zile de la data înregistrării la CEC, trebuie să deschidă la bancă un cont cu mențiunea „Destinat grupului de inițiativă” și, în decurs de 24 de ore, trebuie să informeze în scris Comisia despre aceasta prin comunicarea datelor bancare respective. Dacă nu deschide un astfel de cont, grupul de inițiativă are obligația de a informa despre acest fapt autoritatea electorală și de a desfășura doar activități ce nu implică cheltuieli financiare (pct. 5, lit. b). În cazul grupurilor de inițiativă constituite de către partidele politice sau blocurile electorale la alegerile parlamentare pentru circumscripțiile uninominale, se deschide un singur cont cu mențiunea „Destinat grupului/grupurilor de inițiativă” și se propune pentru înregistrare la CEC o persoană responsabilă de finanțe (trezorier).

¹⁷⁶ PCRM, PL, PNL, PVE, PPDA.

¹⁷⁷ Astfel de demersuri au prezentat următoarele partide politice: PNL, PVE, PPDA, PCRM și PL.

¹⁷⁸ Ca urmare, prin hotărârea nr. 2252 din 5 februarie 2019, Comisia a obligat Mișcarea Profesiionistilor „Speranța – Надежда” să prezinte, în termen de 48 de ore de la data adoptării hotărârii, raportul privind finanțarea activității grupurilor de inițiativă constituite pentru colectarea semnăturilor în susținerea candidaților la funcția de deputat pe circumscripțiile uninominale sau, după caz, să informeze Comisia despre faptul că nu a deschis contul cu mențiunea „Destinat grupurilor de inițiativă” și nu a suportat cheltuieli financiare în procesul de colectare a semnăturilor. Mișcarea Profesiionistilor „Speranța – Надежда” nu s-a conformat însă dispozițiilor hotărârii menționate mai sus.

¹⁷⁹ PPȘ, PCRM, PSRM, Blocul ACUM, PDM, PN, PRM, PL, MPA, PVP, PNL, PPDA, PVE, PPP.

9.6.1. Prezentarea rapoartelor privind finanțarea grupurilor de inițiativă

Misiunea a constatat că potrivit Hotărârilor CEC și paginii oficiale a Comisiei, din cele 400 GI înregistrate doar 56% (224 GI) au depus rapoarte financiare finale și săptămânale (PSRM – 51 GI, PDM – 51 GI, PPȘ – 50 GI, Blocul ACUM – 49 GI, PN – 21 GI, GI pentru CI Valeriu Ghilețchi și pentru CI Sergiu Briucov). 24% (96 GI) au depus demersuri de neefectuare a cheltuielilor¹⁸⁰, adică 76 GI constituite de 5 partide politice: PNL (10 GI), PPDA (2 GI), PVE (4 GI), PL (30 GI), PCR (30 GI), plus 20 de GI constituite pentru candidații independenți. 20% (78 GI pentru CI) nu au depus nici un raport financiar săptămânal și nici o informație cu privire la neefectuarea cheltuielilor. Conform cerințelor legale, în ziua următoare CEC a făcut publică informația cu privire la veniturile și cheltuielile candidaților pe website-ul său, dar nu a verificat corectitudinea rapoartelor respective.

În același timp, constatăm mandatul pasiv al CEC – unicul organ de supraveghere și control al finanțării activității subiecților campaniilor electorale, în aplicarea sancțiunilor prevăzute de Codul electoral¹⁸¹. Chiar dacă colectarea semnăturilor pentru această campanie s-a făcut pe fundalul racordării cadrului legal electoral la activitatea grupurilor de inițiativă, și anume prin includerea modificărilor la art. 41 și 43, Grupurile de inițiativă au obținut aceleași drepturi și obligații ca și concurenții electorali privind finanțarea și raportarea campaniilor electorale. Astfel, în varianta actuală a fost prevăzută aplicarea sancțiunilor existente inclusiv GI.

În continuare, MO Promo-LEX consideră imperioasă necesitatea clarificării situațiilor problematice în care pot fi aplicate sancțiunile enumerate la art. 75, alin. (2) din Codul electoral, în Regulamentul CEC privind finanțarea campaniei electorale și în Regulamentul CEC privind finanțarea grupurilor de inițiativă și recomandă CEC să se autosesizeze și să propună modificarea acestora.

9.6.2. Prezentarea rapoartelor privind finanțarea campaniei electorale

Din cei 344 concurenți electorali înregistrați atât în CU, cât și în CN, MO Promo-LEX a constatat că în pondere de 93% aceștia (270 candidați desemnați de 14 formațiuni politice și 33 CI în CU, precum și 14 candidați în CN) s-au conformat față de prevederile legale ce stipulează obligația de prezentare a rapoartelor finale privind finanțarea campaniei electorale. 2% (6 candidați) au depus demersuri de neefectuare a cheltuielilor¹⁸². 5% (17 CI) nu au depus nici raport financiar final și nici o informație cu privire la neefectuarea cheltuielilor. La 15 februarie 2019 și 1 martie 2019, prin *hotărârile sale nr. 2336 din 15 februarie 2019*¹⁸³ și *nr. 2407 din 1 martie 2019*¹⁸⁴, CEC a avertizat 29 și, respectiv, 17 CI de neprezentarea rapoartelor privind veniturile și cheltuielile din campania electorală în termenul stabilit¹⁸⁵. Conform cerințelor legale, în termen de 48 ore CEC a făcut publică informația cu privire la rapoartele privind finanțarea campaniei electorale a tuturor candidaților de la formațiunile politice. Cu toate

¹⁸⁰ Acestea sunt: grupurile de inițiativă constituite pentru colectarea semnăturilor întru desemnarea candidaților independenți în CEU, publicate pe pagina oficială a CEC – <https://bit.ly/2RzTh2H>, <https://bit.ly/2LWv2Xl>

¹⁸¹ Potrivit Legislației, în speță art. 22, alin. (2), lit. g) precum și art. 26, alin. (1), lit. q) din Codul electoral, CEC trebuie să aplice sau să solicite aplicarea sancțiunilor, prevăzute de prezentul cod și de Legea privind partidele politice, pentru încălcarea legislației cu privire la finanțarea partidelor politice și a campaniilor electorale, sesizează organele competente privind încălcările care sunt pasibile de răspundere contravențională, penală sau privind încălcarea legislației fiscale;

¹⁸² MPSN, CI Renata Grădinaru, CI Maxim Uvarov.

¹⁸³ Hotărârea CEC nr. 2336 din 15 februarie 2019, <https://bit.ly/2TrNI3l>

¹⁸⁴ Hotărârea CEC nr. 2407 din 1 martie 2019, <https://bit.ly/2UTmuUK>

¹⁸⁵ Unul dintre CI care nu a prezentat nici raport și nici demers de neefectuare a cheltuielilor este Viorel Melnic, deputat ales în CEU 48.

acestea, MO Promo-LEX a constatat că CEC nu a publicat informațiile financiare de neefectuare a cheltuielilor următorilor CI: Petru Neaga, Diana Grosu, Oleg Brega, Alexandru Brenici¹⁸⁶.

MO Promo-LEX a constatat implicarea Comisiei doar în admiterea/neadmiterea contestațiilor cu referire la alegațiile de încălcare a legislației privind finanțarea campaniei electorale. Acest lucru este mai mult decât insuficient, în contextul în care Codul electoral prevede sancțiuni în mare parte doar pentru încălcarea regulilor de finanțare a campaniei electorale. Prin aceasta, CEC a transformat acest aspect al competiției electorale în unul prioritar care, cu părere de rău, a fost neglijat în această campanie electorală. Astfel, misiunea consideră imperioasă necesitatea fie de a revigora mandatul CEC de verificare și control a finanțării actorilor electorali, fie de a transmite acest mandat unui alt organ apt de a desfășura supraveghere și control eficient a finanțării acestora.

9.6.3. Veniturile și cheltuielile grupurilor de inițiativă reflectate în rapoartele financiare

Volumul total al veniturilor acumulate și raportate la CEC, precum și cuantumul cheltuielilor efectuate în perioada de colectare a semnăturilor este de 1,624,476 lei. Astfel, GI PDM a acumulat 118,028 lei, GI PPȘ – 687,000 lei, GI PSRM – 514,305 lei, GI PN – 189,247 lei, GI Blocul ACUM – 75,846 lei, GI al CI Valeriu Ghilețchi – 40,000 lei, CI al CI Sergiu Biriucov – 50 lei. (A se vedea *Anexa 10. Cheltuielile GI raportate la CEC* și Graficele nr. 45. *Sursele de finanțare ale GI*¹⁸⁷ și nr. 44. *Cheltuielile raportate de GI*¹⁸⁸).

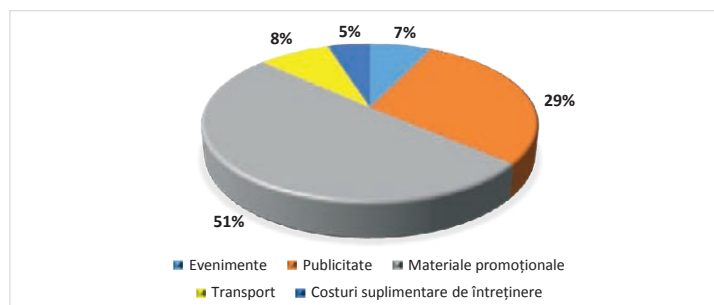
MO Promo-LEX a constatat atât prezentarea tardivă a informației către CEC, potrivit căreia 4 formațiuni (PNL, PPDA, PCRM, PL) nu planificau să efectueze cheltuieli pentru grupurile de inițiativă constituite, cât și aplicarea anumitor măsuri de supraveghere și control din partea CEC, în mod izolat, pe parcursul perioadei de colectare a semnăturilor, somând-o doar pe MPSN care nu a prezentat informații deloc.

¹⁸⁶ Pagina web a Comisiei Electorale Centrale (www.cec.md), rubrica Susținerea financiară a concurenților electorali/Candidați independenți, <https://bit.ly/2unIf3j>

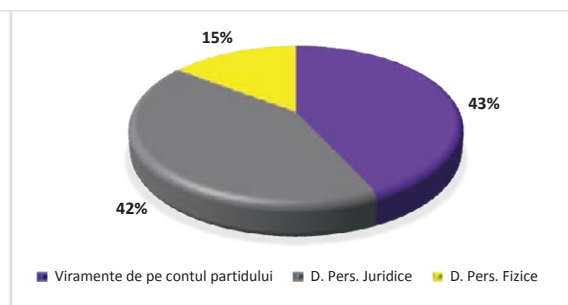
¹⁸⁷ Sursele de finanțare ale grupurilor de inițiativă au fost constituite din: 10 viramente bancare de pe contul curent al partidelor pe contul „Destinat Grupului de inițiativă”, din partea a trei formațiuni (PSRM, Blocul ACUM, PN) în cuantum de 699,002 lei; donații din partea unei persoane juridice pentru GI PPȘ, în cuantum de 687,000 lei; donații din partea a 56 de persoane fizice pentru 5 GI (Blocul ACUM, PDM, PN, CI Valeriu Ghilețchi, CI Sergiu Biriucov), în cuantum de 238,474 lei; donații materiale: GI PN (35,013 lei), Blocul ACUM (39,213 lei), CI Sergiu Biriucov (1,047 lei), CI Valeriu Ghilețchi (21,264 lei), acumulând un total de 96,537 lei.

¹⁸⁸ Cheltuielile grupurilor de inițiativă reflectate în rapoartele financiare: Cheltuieli pentru materiale promoționale din partea GI – 51%, unde au raportat GI PPȘ – 227,400 lei, GI PSRM – 513,896 lei, GI PN – 39,669 lei, GI Blocul ACUM – 30,100 lei, GI PDM – 6,610 lei; cheltuieli de publicitate – 29%, unde au raportat GI PPȘ – 458,940 lei, GI al CI Valeriu Ghilețchi – 8,657 lei, GI Blocul ACUM – 4,000 lei; cheltuieli de transport – 8%, unde au raportat GI PDM – 86,400 lei, GI al CI Valeriu Ghilețchi – 30,677 lei, GI Blocul ACUM – 16,800 lei și cheltuieli pentru evenimente – 7%, unde au raportat GI PN – 70,000 lei, GI PDM – 24,893 lei, GI Blocul ACUM – 20,073 lei; costuri suplimentare de întreținere – 5%, unde GI PN a raportat un cuantum de 79,045 lei.

Graficul 44. Cheltuielile raportate de GI, %

Graficul 45. Sursele de finanțare ale GI, %

9.6.4. Veniturile și cheltuielile concurenților electorali reflectate în rapoartele financiare

Volumul total al veniturilor acumulate și raportate la CEC pentru perioada campaniei electorale (25 ianuarie – 22 februarie 2019) a constituit 64,080,406 lei, cuantumul cheltuielilor efectuate în campania electorală fiind 64,066,042 lei, sold final – de 14,364 lei. (A se vedea Anexa 11 Veniturile acumulate în campania electorală pentru alegerile parlamentare 2019, lei).

a. Sursele de finanțare ale concurenților electorali le-au constituit:

- 2,358 donații din partea persoanelor fizice pentru 41 concurenți electorali, în cuantum de 39,859,578 lei;
- 28 donații din partea persoanelor juridice pentru 5 concurenți electorali, în cuantum de 15,721,000 lei;
- 29 viramente bancare de pe contul curent al PP pe contul „Fond electoral”, din partea a 7 formațiuni politice (PSRM, ACUM, PN, PCRM, PDN, PVE, MPA, PL) în cuantum de 8,459,778 lei;
- Donații materiale raportate de către 12 concurenți electorali: PPȘ – 657,000 lei; ACUM – 544,284 lei, PN – 528,257 lei, PPDA – 260,000 lei, PVE – 21,100 lei, CI Valeriu Ghilețchi – 19,840 lei; CI Dumitru Cebotărescu – 18,600 lei; CI Sergiu Biriucov – 698 lei; CI Oleg Bînzar – 400 lei; CI Stela Stîngaci – 11,944 lei; CI Ion Groza – 66,150 lei; CI Crăciuneac Iurie – 280 lei, acumulând un total de 2,128,553 lei.
- 2 credite de la stat accesate de 2 concurenți electorali (PPDA – 50,000 lei și CI Galina Bostan – 10,000 lei). (A se vedea Anexa 11 și Graficele nr. 46. Sursele de finanțare și nr. 47. Cheltuieli raportate).

MO Promo-LEX a constatat donații care, potrivit legislației în vigoare¹⁸⁹, necesită a fi verificate de SFS și care depășesc plafonul de 75,000 lei din partea unor persoane fizice care au virat în contul Fond electoral contribuții financiare pentru 5 concurenți electorali (PDM, PPȘ, Blocul ACUM, PN, CI Veaceslav Cunev). Potrivit Raportului de totalizare a rezultatelor alegerilor¹⁹⁰, Comisia a înaintat organului vizat demersuri de acest gen.

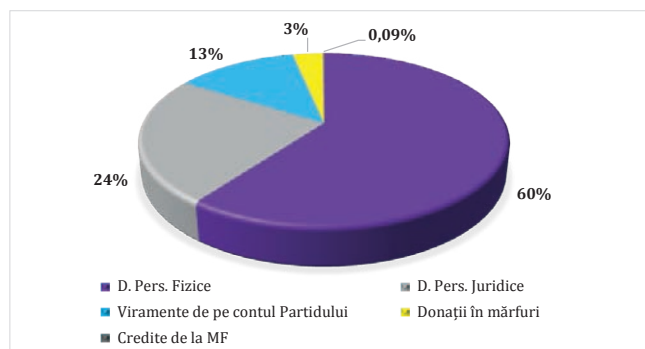
MO Promo-LEX constată că actualul model de raport a fost îmbunătățit, din momentul includerii anexelor ce țin de raportarea donațiilor materiale. Totuși, acesta nu permite încadrarea la balanța veniturilor a valorii acestora, pe care unele grupuri o raportează. MO Promo-LEX consideră judicioasă

¹⁸⁹ Pct. 20 din Regulamentul privind finanțarea campaniilor electorale stipulează că CEC va înainta Serviciului Fiscal de Stat din subordinea Ministerului Finanțelor un demers privind verificarea provenienței contribuțiilor financiare virate concurenților electorali, ce depășesc suma de 75 mii lei.

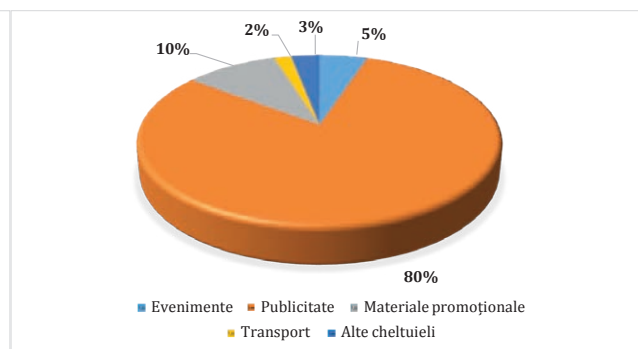
¹⁹⁰ Raportul CEC cu privire la rezultatele alegerilor Parlamentului Republicii Moldova din 24 februarie 2019, <https://bit.ly/2OjM2If>

obligativitatea includerii valorii donațiilor în compartimentul II al raportului – Rulajul mijloacelor bănești, astfel încât acestea să fie luate în calcul atât la venituri, cât și la cheltuieli.

Graficul 46. Sursele de finanțare ale CE, %

Graficul 47. Cheltuieli raportate la CEC, %

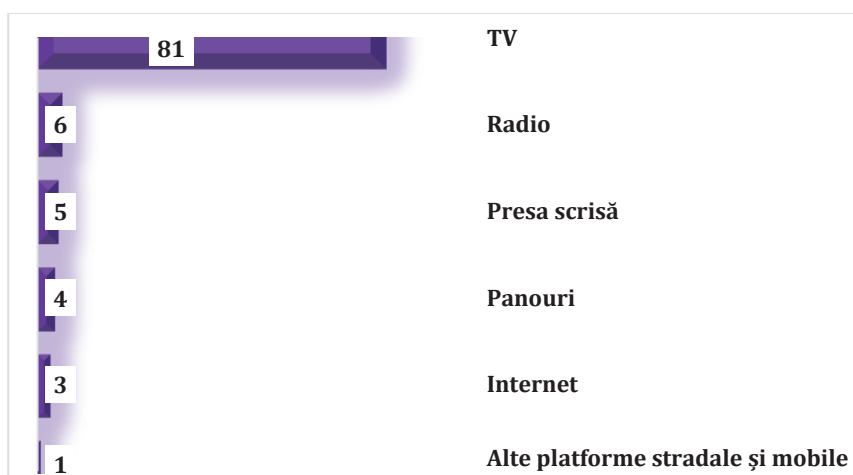

b. Cheltuielile concurenților electorali reflectate în rapoartele financiare

MO Promo-LEX constată o atenție sporită acordată cheltuielilor pentru publicitate din partea a 35 CE – 51,157,344 lei (80%), cheltuielile pentru materiale promoționale fiind pe locul doi – 6,274,886 (10%) din partea a 32 CE, cheltuieli pentru evenimente – 3,251,593 lei (5%) din partea a 17 CE, cheltuieli pentru transport – 1,179,501 lei (2%) din partea a 18 CE, alte cheltuieli – 2,004,088 lei (3%) din partea a 45 CE. (A se vedea Anexa 12. *Segregarea cheltuielilor raportate la CEC per concurent electoral în campania electorală, lei*).

La o analiză a alocării banilor în campanie pentru sub-categoriile cheltuielilor de publicitate, s-a constatat că, întrucât în mod tradițional cheltuielile pentru Publicitate TV sunt cele mai mari, și în această campanie acestea s-au clasat pe prima poziție. Astfel, concurenții au alocat cei mai mulți bani pentru categoria respectivă, și anume 41,691,769 lei, cheltuieli pentru publicitate la Radio – 2,963,534 lei, cheltuieli pentru presa scrisă – 2,522,953 lei, cheltuieli pentru panouri stradale – 2,100,493 lei, cheltuieli pentru mijloace de informare electronice (internet) – 1,551,507 lei, cheltuieli pentru alte platforme stradale și mobile – 357,843 lei. (A se vedea Graficul nr. 48 – *Segregarea cheltuielilor de publicitate în campania electorală*).

Graficul 48. Segregarea cheltuielilor de publicitate în campania electorală, %

MO Promo-LEX, în rezultatul monitorizării finanțării actualei campanii electorale, precum și a precedentelor, a constatat încă o dată că, categoria de cheltuieli pentru publicitate electorală este cea mai

costisitoare (subcategoriile de cheltuieli pentru TV, Radio, Panouri) acesta fiind și motivul pentru care a recomandat și anterior și recomandă și de această dată plafonarea cheltuielilor de publicitate pentru TV/Radio/Panouri și alte platforme stradale și mobile, pentru a crea condiții egale și echitabile de competiție electorală pentru toți actorii electorali.

9.7. Monitorizarea civică a finanțării grupurilor de inițiativă și a concurenților electorali. Estimarea cheltuielilor

Metodologia utilizată estimează cheltuielile de facto ale actorilor electorali la prețul minim de piață, prin prisma activităților organizate atât în perioada de colectare a semnăturilor, cât și a campaniei electorale, iar ulterior a fost efectuată compararea informațiilor financiare din rapoartele oficiale ale GI și ale concurenților electorali prezentate la CEC cu estimările efectuate în baza observării constatate. În cele din urmă, a fost evaluată conformitatea constatărilor obținute și raportate la cadrul legal actual (*A se vedea anexa nr. 14 – Metodologia de estimare a cheltuielilor*).

9.7.1. Estimarea de către MO Promo-LEX a cheltuielilor cu tentă electorală în perioada premergătoare campaniei electorale

Potrivit observatorilor Promo-LEX, în perioada de până la înregistrarea GI pentru colectarea semnăturilor (10 decembrie – 4 ianuarie), cel puțin 3 potențiali concurenți electorali (PDM, PPȘ, PSRM) au efectuat cheltuieli pentru evenimente publice pentru care MO Promo-LEX a estimat un quantum de cel puțin 3,766,917 lei, mijloace financiare care au adus dividende politice și electorale, nefiind incluse în contul „Destinat grupurilor de inițiativă” / „Fond electoral”: PPȘ – cel puțin 3,320,494 lei, PSRM – cel puțin 270,193 lei, PDM – cel puțin 176,230 lei^{191, 192}. În continuare, MO Promo-LEX a constatat implicarea a două fundații de caritate – „Din Suflet” și „Miron Șor” – în activitățile cu tentă electorală a potențialilor concurenți electorali din partea partidului PSRM și PPȘ, mai cu seamă că acestea au finanțat indirect activitățile de promovare a partidelor PSRM și PPȘ¹⁹³.

¹⁹¹ Potrivit cadrului legal existent, aceste cheltuieli obligatoriu urmează a fi reflectate în rapoartele finale ale partidelor respective pentru anul 2018.

¹⁹² PDM, PPȘ, PSRM au efectuat cheltuieli pentru organizarea a 14 campanii de caritate, 13 festivități cu ocazia sărbătorilor de Revelion, 7 concerte, 2 mese festive, o excursie. Cel puțin 7 moderatori, 22 animatori, 23 artiști au fost implicați în activitățile respective.

¹⁹³ Potrivit legislației, fundația este o organizație necomercială, apolitică, care nu acordă asistență politică/electorală niciunui concurent sau actor politic. În cazurile descrise supra, prin activitățile sale asociate scopului politic/electoral al partidelor/potențialilor concurenți electorali, fundațiile, precum și entitățile comerciale se implică indirect în activități de promovare politică pentru care exponenții acestora nu suportă cheltuieli, ceea ce presupune activități de finanțare netransparentă și astfel, ilegală, a partidelor politice/concurenților electorali.

9.7.2. Estimarea de către MO Promo-LEX a cheltuielilor grupurilor de inițiativă

Promo-LEX a estimat un quantum de cel puțin **3,937,795 lei** pentru întreaga perioadă de colectare a semnăturilor¹⁹⁴. Acestea au fost estimate pentru GI din partea: PPȘ – 2,201,239 lei, PSRM – 953,477 lei, PDM – 711,069 lei, PN – 34,729 lei, PCRM – 29,211 lei, PL – 8,070 lei în 51 CU.

MO Promo-LEX a constatat o raportare defectuoasă a GI vizate, la majoritatea tipurilor de cheltuieli. Totuși ponderea cea mai mare a cheltuielilor neraportate din totalul estimat de MO Promo-LEX (83%) a fost pentru evenimente publice/întruniri. MO Promo-LEX consideră imperioasă necesitatea introducerii sancțiunilor enumerate la art. 75, alin. (2) din Codul electoral, atât în Regulamentul CEC privind finanțarea campaniei electorale, cât și în Regulamentul CEC privind finanțarea grupurilor de inițiativă și recomandă CEC să se autosesizeze și să acționeze.

În continuare, subliniază că estimările pentru 2 formațiuni politice (PCRM, PL) au fost efectuate pe fundalul unei lipse totale de transparență, atât timp cât aceste formațiuni au prezentat către CEC demersuri de neefectuare a cheltuielilor abia la 1¹⁹⁵ și 4 februarie 2019¹⁹⁶, în plină campanie electorală. CEC nu le-a aplicat acestora nici un fel de sancțiuni. În continuare, prin suprapunerea cheltuielilor raportate la CEC cu cele estimate de misiune ca fiind neraportate, Promo-LEX constată proximitatea GI din partea PPȘ de acest plafon¹⁹⁷¹⁹⁸, (A se vedea Graficul nr. 49 *Conformarea GI față de plafonul stabilit de CEC pentru GI, %*).

¹⁹⁴ La capitolul **evenimente publice**, estimările MO Promo-LEX arată că, în perioada de colectare a semnăturilor, grupurile de inițiativă a cel puțin 5 formațiuni (PPȘ, PSRM, PDM, PL, PN) au efectuat cheltuieli pentru evenimente publice/întruniri ce nu au fost raportate. Quantumul total al cheltuielilor estimate este de cel puțin **3,253,202 lei**. PPȘ, PSRM și PL nu au raportat nicio cheltuială pentru evenimentele observate și estimate de MO Promo-LEX. (A se vedea Anexa 11.3, Graficul nr. 1 – Cheltuieli pentru evenimente publice în perioada de colectare a semnăturilor). Privitor la cheltuielile pentru **materiale promoționale**, estimările misiunii arată că GI a cel puțin 3 partide (PSRM, PDM, PCRM) au omis reflectarea anumitor cheltuieli pentru materiale promoționale în rapoartele privind finanțarea grupurilor de inițiativă depuse la CEC. Suma totală estimată pentru cheltuielile respective este de cel puțin 835,066 lei (A se vedea Anexa nr. 11.3, Graficul nr. 2 – Cheltuieli pentru materiale promoționale în perioada de colectare a semnăturilor). În privința **cheltuielilor de publicitate stradală și mobilă**, potrivit constatărilor MO Promo-LEX, publicitatea stradală a fost utilizată preponderent de grupurile de inițiativă ale PPȘ și PSRM. Cel puțin 203,609 lei au fost estimați ca fiind neraportați de către PSRM. (A se vedea Anexa nr. 11.3, Graficul nr. 3 – Cheltuieli ale GI pentru publicitate stradală). Cu privire la **cheltuielile de publicitate în rețeaua internet (mijloace de informare electronice)**, MO Promo-LEX a estimat un quantum de cel puțin 50,975 lei ca fiind neraportat, din partea GI ale PPȘ, PSRM, PDM, PN, PCRM. (A se vedea Anexa nr. 11.3, graficul nr. 4 – Cheltuieli de publicitate pentru mijloace de informare electronice, lei). Referitor la **cheltuielile pentru transport**, potrivit estimărilor, GI ale PSRM, PPȘ și PCRM nu au raportat cheltuieli pentru transport în quantum de 74,153 lei. (A se vedea Anexa nr. 11.3, graficul nr. 5 – Cheltuieli de transport în perioada de colectare a semnăturilor, lei).

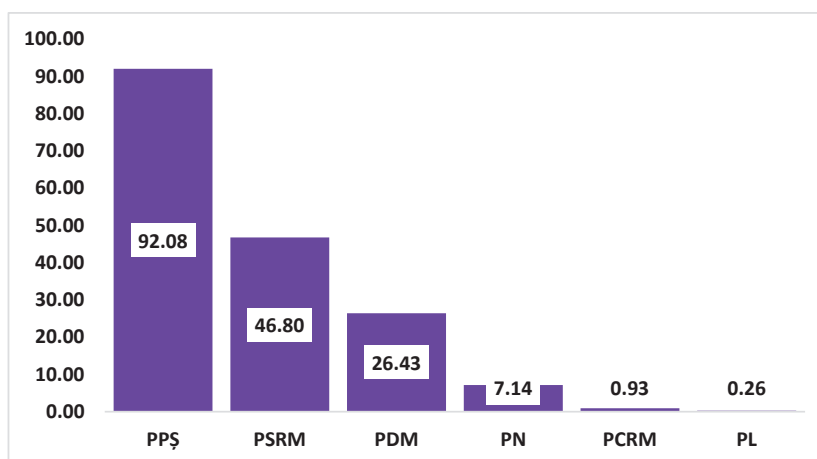
¹⁹⁵ <https://bit.ly/2YfC3br>

¹⁹⁶ <https://bit.ly/2JD10ua>

¹⁹⁷ Pentru detalii despre veniturile și cheltuielile efectuate de grupurile de inițiativă în perioada de colectare a semnăturilor, a se vedea rapoartele intermediare nr. 2, pag. 49–51, <https://bit.ly/2SmTXsE>

¹⁹⁸ Pentru detalii despre veniturile și cheltuielile efectuate de grupurile de inițiativă în perioada de colectare a semnăturilor, a se vedea rapoartele intermediare nr. 3, pag. 45–50, <https://bit.ly/2FCr18G>

Graficul 49. Conformarea GI față de plafonul stabilit de CEC, %

9.7.3. Estimarea de către MO Promo-LEX a cheltuielilor concurenților electorali

În privința **cheltuielilor pentru evenimente publice**, estimările MO Promo-LEX arată că, în campania electorală cel puțin 13 concurenți (PCRM, PSRM, PN, PVP, PNL, PPDA, PVE, CI Valeriu Ghilețchi, CI Oleg Brega, CI Ion Groza, CI Igor Ticus, CI Gheorghe Parii, CI Călin Vieru) au efectuat cheltuieli pentru evenimente publice/întruniri ce nu au fost raportate. Cuantumul total al cheltuielilor estimate ca fiind neraportate este de cel puțin **285,772 lei**. Din totalul celor 13 concurenți, 5 au raportat mai puțin decât estimările, iar 8 dintre ei nu au raportat nicio cheltuială pentru evenimentele observate și estimate de MO Promo-LEX. (A se vedea *Anexa 13, Graficul nr. 6. Cheltuieli pentru evenimente/întruniri în campania electorală, lei*).

Privitor la **cheltuielile pentru materiale promoționale**, estimările misiunii arată că cel puțin 5 concurenți (CI Dumitru Cebotărescu, CI Alexandru Cimbriciuc, CI Gheorghe Aricov, CI Boris Volosatii) au omis reflectarea anumitor cheltuieli pentru materiale promoționale în rapoartele depuse la CEC. Suma totală estimată pentru cheltuielile respective este de cel puțin **789,171 lei** (A se vedea *Anexa nr. 13, Graficul nr. 7. Cheltuieli pentru publicitatea promoțională în campania electorală, lei*).

Cu privire la **cheltuielile de publicitate pentru mijloace de informare electronice**, MO Promo-LEX a estimat un cuantum de cel puțin **162,723 lei** ca fiind neraportat, din partea a 3 CE (PSRM, PDM, CI Oleg Golopeatov). (A se vedea *Anexa nr. 13, Graficul nr. 8. Cheltuieli de publicitate în mijloace de informare electronice, lei*).

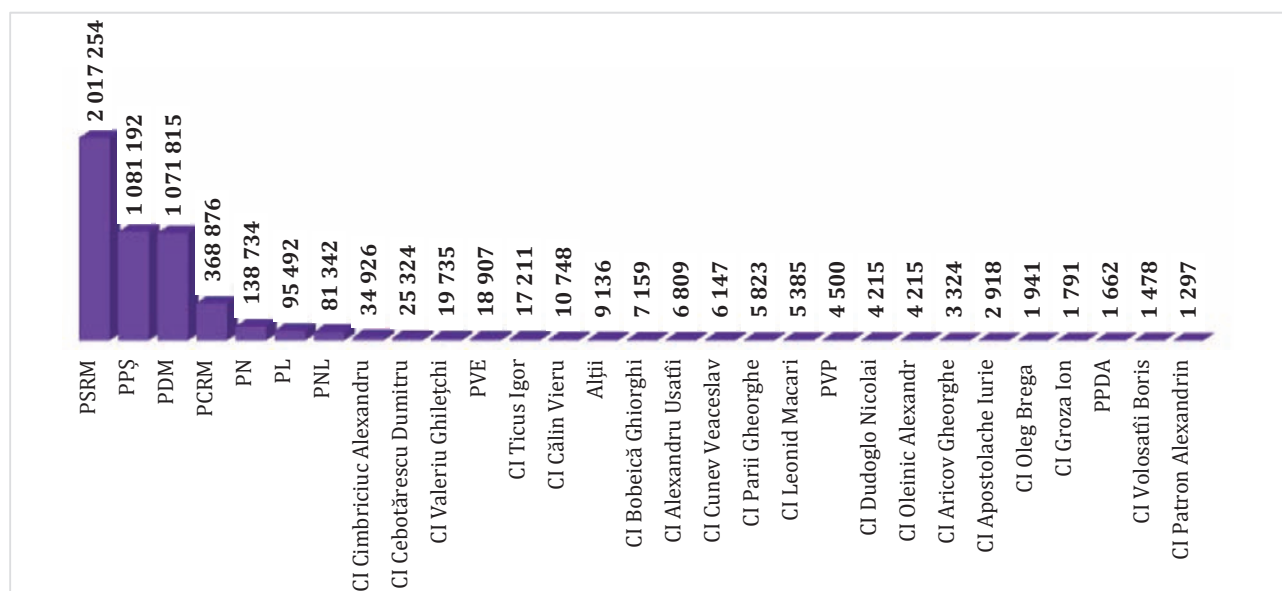
În privința **cheltuielilor de publicitate stradală și mobilă**, potrivit constatărilor MO Promo-LEX, 2 CE (PSRM și CI Veaceslav Cunev) nu au raportat în întregime cheltuieli de publicitate stradală. Cel puțin **131,566 lei** au fost estimați ca fiind neraportați de către aceștia. (A se vedea *Anexa nr. 13, Graficul nr. 9 – Cheltuieli pentru publicitate stradală/mobilă în campania electorală, lei*).

Referitor la **cheltuielile pentru transport**, potrivit estimărilor, 6 CE (PSRM, PPȘ, PDM, PNL, CI Leonid Macari, CI Gheorghe Bobeică) nu au raportat astfel de cheltuieli în cuantum de cel puțin **116,007 lei**. (A se vedea *Anexa nr. 13, Graficul nr. 10 – Cheltuieli de transport în campania electorală, lei*).

Cu părere de rău, Misiunea constată inexistența raportării la capitolul *locațiunea sediilor de campanie, a remunerării staff-ului angajat în scop electoral și a voluntarilor/agitatorilor în campanie, a observatorilor și reprezentanților cu drept de vot consultativ în ziua alegerilor.*

MO Promo-LEX a estimat un quantum de cel puțin **596,159 lei pentru locațiunea și întreținerea sediilor** pentru o lună de zile de campanie; un quantum de cel puțin **485,460 lei pentru remunerarea staff-ului electoral** și cel puțin **2,634,005 lei pentru recompensele observatorilor și reprezentanților cu drept de vot consultativ** din secțiile de votare în ziua alegerilor (A se vedea *Anexa nr. 13, Graficul nr. 11 – Cheltuieli estimate pentru locațiunea și întreținerea sediilor de campanie, lei; Graficul nr. 12 – Cheltuieli estimate pentru staff-ul electoral, lei; Anexa nr. 16 – Cheltuieli estimate pentru observatori și reprezentanți cu drept de vot consultativ în ziua alegerilor, lei*). Astfel, cheltuielile total estimate pentru toate categoriile de cheltuieli neraportate se ridică la **cel puțin 5,200,863 lei**¹⁹⁹. (A se vedea *Graficul nr. 50 – Cheltuieli totale estimate și neraportate*).

Graficul 50. Cheltuieli total estimate și neraportate, lei²⁰⁰

¹⁹⁹ Pentru detalii despre veniturile și cheltuielile efectuate de concurenții electorali în campania electorală, a se vedea raportul intermediar nr. 4, pag. 40–46, <https://bit.ly/2MQLKYm> și nr. 5, pag. 43–48 <https://bit.ly/2OkcfX0>

²⁰⁰ Categoria „Alții” se referă la concurenții care au avut cheltuieli pentru câte un reprezentant cu drept de vot consultativ în SV în ziua alegerilor – pentru fiecare dintre aceștia a fost estimat câte un quantum de cel puțin 324 lei: CI Nicolae Gorea, CI Diana Grosu, CI Renata Grădinaru, CI Ion Roșca, CI Ionel Perciun, CI Ion Triboi, CI Angela Istrate, CI Sergiu Biuriucov, CI Valeriu Cerba, CI Galina Bostan, CI Valentin Dolganiuc, CI Maxim Uvarov, CI Ambroci-Ivanov T, CI Gheorghii Leiciu, CI Grigorii Cadîn, CI Alexei Frunze, CI Dumitru Pogorea, CI Stela Stîngaci, CI Viorel Savva, CI Gheorghii Grozav, CI Oleg Bînzar, CI Ana Vasilachi, CI Roman Palancica, CI Mihail Cîrlig, MPSN, PRM, PPP, CI Oleg Golopeatov.

X. DISCURSUL INSTIGATOR LA URĂ

10.1. Repere metodologice

MO Promo-LEX a continuat și în contextul alegerilor parlamentare din 24 februarie 2019 monitorizarea discursului de ură și instigării la discriminare. Monitorizarea a cuprins și alte forme de exprimare publică a intoleranței, cum sunt: discursul rasist, sexist, antisemit sau homofob, exprimările publice care incită la violență sau agresiune, defăimare și denigrare sau promovarea mesajelor de superioritate sau inferioritate ale unui grup sau ale unor persoane aparținând acestor grupuri²⁰¹.

Monitorizarea a fost realizată în baza metodologiei elaborate special pentru monitorizarea discursului de ură și instigării la discriminare în spațiul public și mass-media din RM: mass-media din spațiul online, TV, rețele de socializare, evenimente publice, declarații publice ale concurenților sau ale unor persoane publice despre candidați.

10.2. Candidații care au utilizat mesaje de instigare la ură și discriminare

Reieșind din informațiile colectate, au fost constatate cel puțin 12 cazuri în care concurenții electorali au generat mesaje care instigă la ură și discriminare. Analizând situația per emițători, MO Promo-LEX a dedus că concurenții care au generat discursul de ură sau alte forme ale intoleranței în spațiul public sunt: PSRM – 5 cazuri; PCRM – 2, Blocul ACUM – 2; PPȘ – 1; MPA – 1; CI – 1.

10.3. Candidații vizați în mesaje care instigă la ură sau discriminare

Potrivit Promo-LEX, candidații au fost vizați direct în 24 de cazuri de utilizare a mesajului instigator la ură de către persoane publice sau alți concurenți. Per concurenți statistica este următoare: Blocul ACUM – 13 cazuri; PSRM – 3; PDM – 3; PPȘ – 2; CI – 2; PL – 1.

Per ansamblu, analizând mesajele emise de concurenți sau adresate lor, din perspectiva tipurilor de exprimări ale urii, observăm că *cel mai mult* – în cel puțin 14 cazuri (cca 40%) din totalul de 36 identificate *sunt exploatate prejudecățile sexiste și perpetuate stereotipurile de gen în societate*. De regulă, în acest mod sunt promovate prejudecățile față de femeile în politică. Pe a doua poziție, ca incidență,

²⁰¹ Pentru analiza și interpretarea datelor a fost selectată abordarea extinsă a conceptului discursului de ură, oferit de mecanismele internaționale pentru protecția drepturilor omului, în special abordarea oferită de Raportorul Special ONU pe problemele minorităților, potrivit căruia trebuie deosebite trei tipuri de exprimări ale urii:

- Expresiile care reprezintă încălcări ale legislației internaționale și trebuie sancționate penal;
- Expresiile care nu sunt sancționabile penal, dar care pot face obiectul unor restricții justificate sau a examinării judiciare sub aspect civil.
- Expresii care nu pot fi sancționate nici în baza legii penale, nici în baza celei civile, dar care ridică îngrijorări în ceea ce privește toleranța, demnitatea și respectul pentru alții.

sunt *declarațiile homofobe* – cel puțin 7 cazuri (20%), care au la bază dezacordul cu persoanele homosexuale sau asocierea unor politicieni cu aceștia, utilizând ura și intoleranța puternică din societate față de acest grup social. Alte tematici ale mesajelor care instigă la ură țin de: incitarea la violență față de candidat; intoleranță în societate față de grupurile etnice minoritare etc.

XI. EDUCAȚIA ȘI INFORMAREA ELECTORALĂ

11.1. Activități de educație și informare apolitică a alegătorilor organizate de Promo-LEX

În contextul alegerilor parlamentare din 24 februarie 2019, Asociația Promo-LEX a desfășurat campania de informare „turul 2 nu va fi. VOTEAZĂ DIN PRIMA!”. Obiectivele principale ale campaniei au fost promovarea votului informat și conștient și sporirea nivelului de participare a alegătorilor la scrutin. Activitățile Asociației au cuprins: acțiuni de informare „din ușă-n ușă”, organizare de dezbateri, realizarea și promovarea spoturilor video. Pe parcursul campaniei Promo-LEX și-a exprimat nedumerirea față de preluarea de către Blocul ACUM a unei sintagme din sloganul său de campanie – *turul 2 nu va fi.*²⁰²

Activitățile de informare „din ușă-n ușă” au fost desfășurate în 92 de localități din 46 de circumscripții electorale uninominale de către o echipă de 43 de Coordonatori Locali de Campanie și 240 de voluntari. În total, peste 45,000 de cetățeni cu drept de vot au fost informați despre alegerile parlamentare și procedurile de vot.

De asemenea, Promo-LEX a organizat dezbateri publice electorale în 10 circumscripții uninominale. Din 65 de candidați înscriși în cursa electorală în circumscripțiile respective, 36 nu s-au prezentat sau au refuzat participarea la dezbateri.

În parteneriat cu Postul Public Moldova 1 și Radio Moldova, Promo-LEX a mai organizat 9 dezbateri televizate și 8 dezbateri radio. În cadrul dezbaterilor au participat candidații la funcția de deputat, înregistrați în circumscripția națională.

În cadrul campaniei de informare au fost realizate și promovate 2 spoturi video de mobilizare apolitică a alegătorilor.

11.2. Activitățile de educație, informare și instruire organizate de CEC și CICDE

Campanii de educație civică electorală lansate de CEC și CICDE. În contextul desfășurării alegerilor parlamentare, CEC în parteneriat cu CICDE au organizat și desfășurat campania „Democrația contează”²⁰³. În cadrul acesteia au fost desfășurate mai multe proiecte, cu scop de informare a tuturor grupurilor de participanți la alegeri, cum ar fi: proiectul „Consolidarea democrației în Moldova prin alegeri incluzive și transparente”, unde CEC împreună cu PNUD din Moldova a elaborat și tipărit Ghidul Alegătorului, versiunea „Ușor de citit, ușor de înțeles” în limbile română, rusă și engleză. Au mai fost lansate în limbaj Braille broșura „Democrația contează – Participă!” și „Democrația se învață”

²⁰² Detalii a se vedea în: Raportul nr. 5 MO Promo-LEX a alegerilor parlamentare din 24 februarie 2019, p. 53 <https://bit.ly/2GFGg2G>

²⁰³ <https://bit.ly/2Pdx0m5>

împreună cu CD-ul audio. Aceeași broșură a fost elaborată în trei limbi: română, rusă și găgăuză²⁰⁴; conferința Lightroom²⁰⁵ realizată în colaborare cu Forumul Național al Tinerilor din Moldova, despre manipularea informațională și violență psihologică în alegeri; CICDE Open Talks, ediția 2018²⁰⁶, organizată sub genericul „Ambasadorii educației electorale și civice”, CEC și CICDE au prezentat rezultatele Campaniei de informare și educare civică „Democrația contează”²⁰⁷, campania de informare a alegătorilor cu genericul „18+”²⁰⁸ la alegerile parlamentare și referendumul republican consultativ din data de 24 februarie 2019 etc.

Instruiri ale funcționarilor electorali organizate și desfășurate de CICDE în colaborare cu CEC: seminare de instruire pentru registratorii RSA²⁰⁹; instruiri pentru reprezentanții cu drept de vot consultativ, observatorii din partea concurenților electorali, precum și pentru alți subiecți electorali interesați, cu tematica „Ziua alegerilor – aspecte practice”²¹⁰; instruiri pentru membrii BESV; instruiri pentru operatorii BESV; pentru observatori și reprezentanți cu drept de vot consultativ²¹¹ etc.

În pofida eforturilor depuse de autoritățile publice și asociațiile societății civile, MO Promo-LEX în baza observațiilor din ziua alegerilor a dedus că nu toți alegătorii erau bine informați despre procedurile de vot în condițiile noului sistem mixt de alegere a deputaților. Contextul a fost suplimentar complicat pentru alegători în condițiile desfășurării simultane a mai multe scrutine. În privința instruirii funcționarilor electorali, numărul mare, comparativ cu alte scrutine, de procese-verbale completate eronat induce spre ideea că organele electorale inferioare nu au fost suficient pregătite.

²⁰⁴ <https://bit.ly/2E3snsC>

²⁰⁵ <https://bit.ly/2APt7yp>

²⁰⁶ Articol CICDE despre discuțiile de la CICDE Open Talks, ediția 2018 <https://bit.ly/2SHpX7P>

²⁰⁷ Comunicat CEC despre rezultatele Campaniei de informare și educare civică „Democrația Contează” <https://bit.ly/2ABscT1>

²⁰⁸ Campania de informare CICDE „18+” <https://bit.ly/2UbHN3b>

²⁰⁹ Modulul „Scurt Ghid despre RSA pentru registratori” <https://bit.ly/2LVHQgt>

²¹⁰ <https://bit.ly/2Mq4LAA>

²¹¹ Instruiri pentru operatorii BESV, observatori și reprezentanți cu drept de vot consultativ <https://bit.ly/2IwS74S>, <https://bit.ly/2DY9dTI>

XII. ZIUA ALEGERILOR

12.1. Deschiderea și închiderea secțiilor de votare

Conform art. 55 din Codul Electoral, în ziua alegerilor votarea se efectuează de la 07.00 până la 21.00. Potrivit Regulamentului CEC privind funcționarea Sistemului de înregistrare video în secțiile de votare, înregistrarea video are drept scop fixarea proceselor de votare, de numărare și totalizare a voturilor.

Din totalul de 2094 de secții monitorizate, potrivit observatorilor MO Promo-LEX, 202 SV (9.6%) s-au deschis cu întârziere, iar 34 SV (1.6%) s-au închis după ora 21.00. În cazul a 12 SV, camerele de filmat nu erau activate la demararea operațiunilor electorale, pe când în cazul a cel puțin 38 de SV (1.8%) camerele nu au filmat întregul proces de numărare a voturilor.

De asemenea, continuă să nu fie respectate de către o parte din funcționarii electorali cerințele față de procesul de numărare a voturilor: prezentarea buletinelor de vot tuturor participanților la procesul de numărare și întocmirea inițială a formularului special de numărare a rezultatelor votării.

Tabelul 3.

Cerința normativă necesară a fi respectată	DA	NU
Secția de votare s-a deschis la/până la ora 07:00?	1892 (90.4%)	202 (9.6%)
Secția de votare s-a închis la ora 21:00?	2060 (98.4%)	34 (1.6%)
Camera Video a fost activată de la demararea operațiunilor electorale privind deschiderea secției de votare?	2082 (99.4%)	12 (0.6%)
Camera video a filmat întregul proces de desigilare a urnelor și numărare a buletinelor de vot, fără întreruperi?	2056 (98.2%)	38 (1.8%)
Doar un membru al BESV a prezentat buletinele de vot tuturor participanților la procesul de numărare?	1589 (75.9%)	505 (24.1%)
A fost întocmit inițial formularul special de numărare a rezultatelor votării?	2066 (98.7%)	28 (1.3%)

12.2. Incidente constatate pe parcursul zilei alegerilor²¹²

În urma prelucrării finale a informației raportate de către OTS, au fost constatate și analizate 1118 incidente. Pentru comparație, la ultimele alegeri naționale – prezidențialele din 30 octombrie 2016 – numărul incidentelor pentru turul I de scrutin au fost de 267, iar pentru turul II – 467 (a se vedea Anexa 15).

²¹² Descrierea detaliată a incidentelor este realizată în Raportul nr. 6 MO Promo-LEX de observare a alegerilor parlamentare din 24 februarie 2019 (p. 8–19). <https://bit.ly/2FnjPxf>

Tabelul 4. Incidente raportate de către observatorii Promo-LEX în ziua alegerilor parlamentare

Nr.	Tip Incident	Număr incidente
1.	Obstrucționare în obținerea exemplarelor de procese-verbale de numărare a voturilor	50
2.	Acces restricționat sau obstrucționarea procesului de observare liberă în SV	24
3.	Urnele de vot nu au fost sigilate potrivit procedurilor legale	77
4.	Lipsa materialelor necesare în secția de votare	5
5.	Votarea nejustificată în grup (în cabine de vot se află 2 și mai multe persoane)	94
6.	Prezența nejustificată a persoanelor neautorizate în incinta secției de votare	50
7.	Buletinele de vot nerepartizate membrilor BESV nu sunt păstrate în loc sigur	2
8.	Zvonuri, tentative sau chiar situații de recompense materiale sau bănești oferite alegătorilor în perimetrul și/sau în apropierea secției de votare	59
9.	Agitație electorală sau PR negru în incinta secției de votare	64
10.	Transportarea organizată a alegătorilor	123
11.	Încetarea/suspendarea nejustificată a votării în secția de votare	3
12.	Acte de violență sau intimidări ale alegătorilor, sau a altor persoane	39
13.	Deficiențe în funcționarea SIAS Alegeri	61
14.	Deficiențe în listele electorale	129
15.	Fotografierea buletinelor de vot, alte încălcări ale secretului votului	107
16.	Deteriorarea buletinelor de vot sau alte incidente ce se referă la utilizarea neconformă a acestora	56
17.	Întreruperea procesului de filmare a procedurilor de votare și numărare a buletinelor de vot, alte incidente ce țin de filmarea procedurilor de vot	79
18.	Introducerea în urna de vot a unui număr nejustificat de buletine	2
19.	Anularea buletinelor de vot înainte de închiderea secțiilor de votare	4
20.	Votarea unui număr suspicios de mare de alegători cu reședință la una și aceeași adresă	9
21.	Altele	80
	Total	1118

MO Promo-LEX atrage atenția asupra faptului că în cazul a cel puțin 51 SV (2.4%) observatorilor Misiunii nu li s-au eliberat PV de numărare a voturilor. Calificăm aceste abateri de la norma legală drept incidente ce afectează grav integritatea și transparența procesului de numărare și totalizare a rezultatelor votării. De asemenea, subliniem alte 24 cazuri de obstrucționare a activității observatorilor pe parcursul votării, în special raportarea urmăririi de către persoane necunoscute, cel puțin a unei echipe mobile, precum și obstrucționarea dreptului de observare liberă în incinta SV.

Cantitativ, cele mai des raportate incidente au fost: deficiențe în listele electorale (129), transportarea organizată a alegătorilor la secții de votare (123) și fotografierea buletinelor de vot și alte cazuri de nerespectare a secretului votului (107). MO Promo-LEX atenționează și asupra numărului mare de incidente cu privire la zvonuri, tentative sau chiar situații de recompense materiale sau bănești oferite alegătorilor – 59 cazuri.

Suplimentar, menționăm incidentele care au fost specifice anume acestui tip de scrutin și care țin de întreruperea procesului de filmare a procedurilor de votare și numărare a buletinelor de vot – 79 cazuri și deteriorarea buletinelor de vot sau alte incidente ce se referă la utilizarea neconformă a acestora – 56 cazuri.

12.3. Rezultatele finale ale numărării voturilor

MO Promo-LEX a analizat corectitudinea completării a 2093 de PV privind rezultatele numărării voturilor recepționate în varianta hârtie de către Misiune din 2094 secții de votare. Din punctul de vedere al calității completării, pe CN MO Promo-LEX a identificat 142 PV (6.8%) completate cu erori, depistate în baza formulelor de verificare stabilite de CEC, pe CU – 160 PV (7.6%)²¹³. Luăm în considerație numărul mare de PV cu erori la formula $H = G1 + G2 + G3 + G4 + Gn$, 69 pentru CN, respectiv, 60 pentru CU. Aceasta presupune că suma voturilor pentru concurenți nu coincide cu numărul total de voturi valabil exprimate.

Tabelul 5. Tipul și numărul erorilor depistate

TIP EROARE	NUMĂR	
	CN	CU
$D == F + H$	57	76
$E == C - D$	20	29
$I == C + J$	53	76
$H == G1 + G2 + G3 + G4 + Gn$	69	60
$F == D - H$	57	76
$J == I - C$	53	76
$C >= D$	8	12

Suplimentar, atenționăm asupra a cel puțin 2 PV completate pentru CU, care chiar dacă respectă formulele, conțin date ce trezesc suspiciuni privind corectitudinea datelor introduse de către BESV: SV 40/20 și 44/3. Din perspectivă comparativă, MO Promo-LEX subliniază că ponderea PV eronate completate la alegerile parlamentare este mai mare decât la ultimele scrutine desfășurate în anii 2016 și 2018²¹⁴. Majorarea numărului de PV completate eronat de către BESV ar putea fi determinată, inclusiv de desfășurarea referendumului consultativ în aceeași zi cu alegerile parlamentare în baza noului sistem electoral. De principiu, subliniem că CEC trebuie să eficientizeze mecanismul de raportare către BESV a PV privind rezultatele numărării voturilor, inclusiv prin implementarea unor instrumente noi, cum ar fi scanerele portabile, de exemplu. În condițiile în care au fost identificate resurse financiare pentru camerele video, a căror utilitate nu a fost demonstrată în alegeri, suntem convingși că pentru soluționarea unor disfuncționalități reale autoritatea electorală este obligată să depună efortul cuvenit.

Analiza rezultatelor numărării în paralel a voturilor pe circumscripția națională (a se vedea Tabelul 6) și pe cele 51 circumscripții uninominale²¹⁵ ne indică că datele finale MO Promo-LEX confirmă poziționarea concurenților în baza datelor finale anunțate de CEC.

²¹³ Lista secțiilor de votare cu procese-verbale completate eronat poate fi consultată în Anexa 2 a Raportului nr. 6 MO Promo-LEX de observare a alegerilor parlamentare din 24 februarie 2019. <https://bit.ly/2FnjPxf>

²¹⁴ Detaliile sunt prezentate în: Raportul nr. 6 MO Promo-LEX de observare a alegerilor parlamentare din 24 februarie 2019 (p. 21). <https://bit.ly/2FnjPxf>

²¹⁵ Detaliile sunt prezentate în Raportul nr. 6 (p. 23–25). <https://bit.ly/2FnjPxf>

Tabelul 6. Rezultatele alegerilor parlamentare din 24 februarie 2019 în circumscripția națională

N/O	Formațiune politică	Promo-LEX preliminar	CEC preliminar	Promo-LEX final ²¹⁶	CEC final ²¹⁷
1.	Partidul Democrat din Moldova	24,26%	23,62%	23,86%	23,62%
2.	Blocul electoral „ACUM Platforma DA și PAS”	26,42%	26,84%	26,68%	26,84%
3.	Partidul Comuniștilor din Republica Moldova	3,84%	3,75%	3,82%	3,75%
4.	Partidul Socialiștilor din Republica Moldova	30,83%	31,15%	31,26%	31,15%
5.	Partidul Politic „Șor”	8,48%	8,32%	8,37%	8,32%
6.	Partidul Politic Mișcarea Populară Antimafie	0,65%	0,61%	0,61%	0,61%
7.	Partidul Politic Partidul Nostru	2,83%	2,95%	2,94%	2,95%
8.	Partidul Național Liberal	0,24%	0,24%	0,24%	0,24%
9.	Partidul Politic „Voința Poporului”	0,19%	0,19%	0,19%	0,19%
10.	Partidul Regiunilor din Moldova	0,25%	0,26%	0,26%	0,26%
11.	Partidul Politic „Democrația Acasă”	0,30%	0,31%	0,31%	0,31%
12.	Mișcarea Profesioniștilor „Speranța-Надежда”	0,20%	0,20%	0,20%	0,20%
13.	Partidul Politic „Patria”	0,70%	0,07%	0,07%	0,07%
14.	Partidul Politic Partidul Verde Ecologist	0,22%	0,23%	0,23%	0,23%
15.	Partidul Liberal	1,23%	1,25%	1,24%	1,25%

MO Promo-LEX atrage atenția și asupra creșterii numărului buletinelor declarate nevalabile la alegerile parlamentare din 24 februarie 2019, îndeosebi pe circumscripțiile uninominale, comparativ cu scrutinele naționale precedente. Amintim că numărul de candidați în buletinele din CU era mai mic decât în cel din CN, fapt ce le-ar face mai accesibile pentru alegători²¹⁸. Contrar raționamentului, în CU unde s-a utilizat sistemul majoritar, iar pe alocuri diferența dintre candidați a fost ne semnificativă, numărul buletinelor nevalabile a fost mai mare.

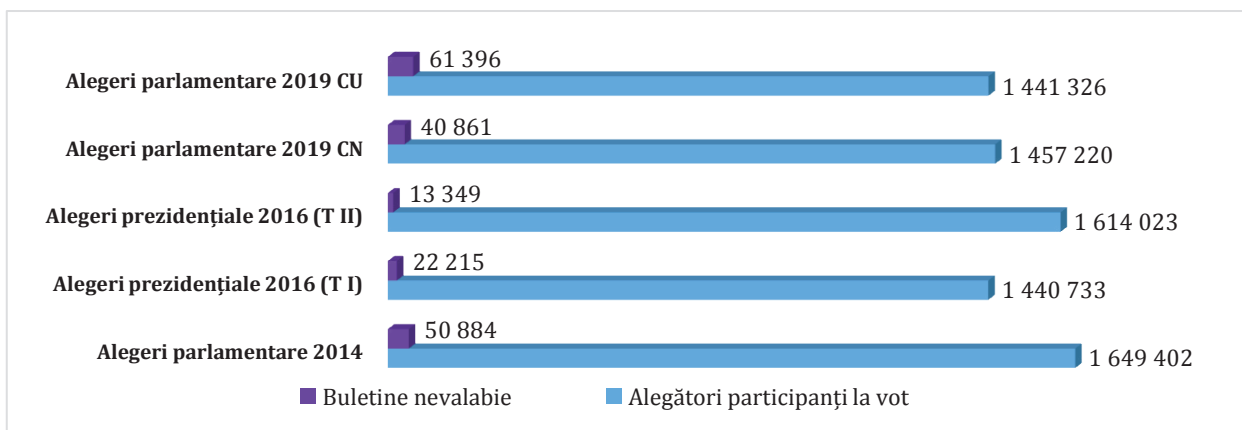
Analizând ponderea numărului buletinelor nevalabile din totalul extrase din urnele de vot în circumscripțiile uninominale, observăm că se detașează situația din CU 4 – 10.68% și CU 43 – 8.57%. Media pe toate cele 51 de CE este de circa 4.3% (a se vedea Anexa 18). De asemenea, remarcăm CU unde numărul buletinelor nevalabile este cu mult mai mare decât diferența dintre numărul buletinelor valabil exprimate pentru primii doi candidați, având în acest sens potențial de modificare a rezultatelor: CU 4 (3276/170); CU 26 (1 395/138) și CU 42 (975/65).

²¹⁶ Datele Finale Promo-LEX includ rezultatele doar din 76 din cele 123 de SV deschise peste hotare.

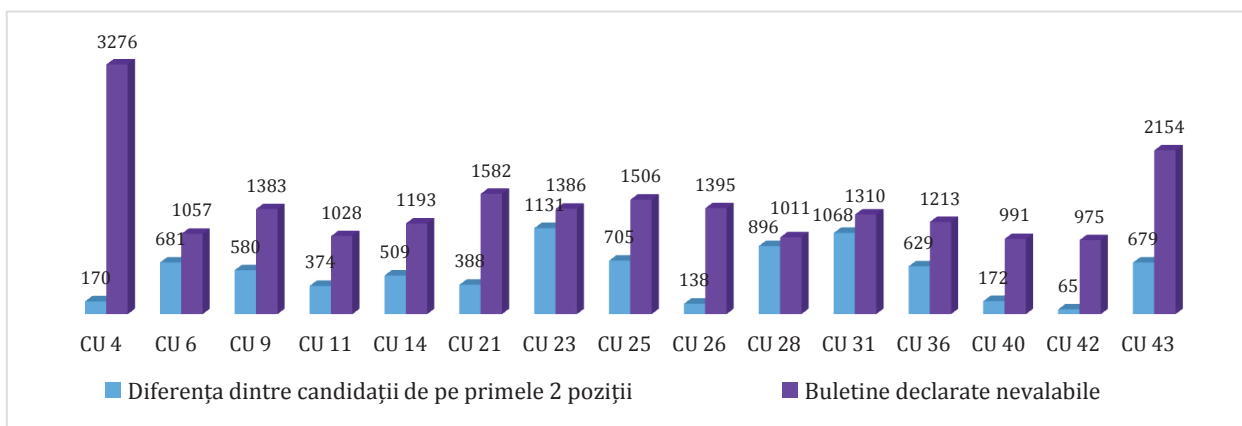
²¹⁷ Calculat în baza datelor din Hotărârea CEC nr. 2414 din 03.03.2019 cu privire la totalizarea rezultatelor alegerilor Parlamentului Republicii Moldova în circumscripția națională și circumscripțiile uninominale din 24 februarie 2019. <https://bit.ly/2FojFpc>

²¹⁸ Prin analogie, în turul II al alegerilor prezidențiale, unde numărul candidaților din buletin a fost mai mic decât în turul I, numărul buletinelor nevalabile a scăzut cu circa 40%.

Graficul 51. Evoluția raportului dintre alegători participanți la vot și buletine declarate nevalabile

Graficul 52. CU în care numărul buletinelor nevalabile depășește diferența dintre primii 2 candidați

În cazul CU 4, numărul de buletine nevalabile este de aproape 20 de ori mai mare decât diferența dintre primii doi candidați. Chiar dacă unui candidat din circumscripție Curtea Constituțională i-a respins demersul privind renumărarea voturilor²¹⁹, MO Promo-LEX își exprimă nedumerirea privind nedispunerea examinării probelor video pentru clarificarea situației, or potrivit Regulamentului CEC accesul la fișierele video este permis anume pentru examinarea contestațiilor. Contextual, Promo-LEX își reconfirmă poziția privind inutilitatea camerelor video²²⁰.

MO Promo-LEX a considerat necesar de a analiza și ponderea alegătorilor care au votat pe liste suplimentare în CU. Circumscripțiile din Chișinău cu cel mai mare procent de alegători incluși pe listele suplimentare sunt: nr. 25 (11.33%), 32 (6.60%) și 26 (5.06%). Printre circumscripțiile din afara capitalei se evidențiază: nr. 17 Nisporeni (4.30%), nr.7 Soroca (4.25%) și nr. 43 Cahul (4.21%)²²¹.

²¹⁹ Decizia nr. 36 din 05.03.2019 privind renumărarea voturilor exprimate în alegerile parlamentare din 24 februarie 2019 în circumscripția uninominală nr. 4, orașul Rîșcani <https://bit.ly/2WqqlZG>

²²⁰ Opinia Asociației Promo-LEX privind oportunitatea utilizării camerelor video în secțiile de votare în contextul alegerilor parlamentare din 24 februarie 2019. <https://bit.ly/2OsjpZc>

²²¹ Detaliile privind rezultatele în CU sunt prezentate în: Raportul nr. 6 MO Promo-LEX de observare a alegerilor parlamentare din 24 februarie 2019 (p. 26). <https://bit.ly/2FnjPxf>

XIII. PERIOADA POST-ELECTORALĂ

În urma desfășurării alegerilor parlamentare, cel puțin 214 cetățeni ai RM aflați în afara țării (CU 50) au depus la birourile electorale din străinătate sesizări și contestații cu privire la încălcarea dreptului la vot, prin interzicerea votării în baza pașaportului de intrare-ieșire expirat sau în baza buletinului de identitate. BESV au emis hotărâri prin care restituiau contestațiile pentru a fi depuse în instanța de judecată, conform art. 71 din Codul electoral și a pct. 4 din Regulamentul privind procedura de examinare și soluționare a contestațiilor. Prin urmare, Judecătoria Chișinău s-a pronunțat asupra a cel puțin 35 contestații, inclusiv cererile colective, majoritatea fiind respinse ca neîntemeiate, iar trei au fost restituite.

Cel puțin 3 hotărâri ale Judecătoriei Chișinău au fost contestate la Curtea de Apel Chișinău. În cazul a două dintre contestații, instanța de apel a decis restituirea contestațiilor, iar în privința celeilalte a emis hotărâre de respingere ca nefondată.

În urma publicării rezultatelor preliminare, au fost depuse 2 cereri de renumărare a voturilor în CU nr. 4 și în CU nr. 42 și 3 cereri de constatare a încălcărilor (la includerea în listele suplimentare a alegătorilor, prin divulgarea secretului votului și la finanțarea campaniei electorale prin transportarea organizată a alegătorilor din stânga Nistrului). Cererile de renumărare a voturilor au fost restituite, instanțele de judecată nefiind competente să judece litigiul. Celelalte cereri au fost restituite ca fiind depuse fără respectarea procedurii prealabile de contestare.

Curtea Constituțională a examinat contestația depusă la CEC privind renumărarea voturilor în CU nr. 4 și a decis respingerea acesteia, deoarece contestatarul nu a prezentat probe în susținerea afirmațiilor sale, probe care să demonstreze afectarea rezultatelor votării.²²² Prin Hotărârea nr. 4 din 09.03.2019 cu privire la confirmarea rezultatelor alegerilor parlamentare din 24 februarie 2018 și validarea mandatelor deputaților aleși, Curtea Constituțională s-a pronunțat inclusiv asupra cererii Blocului ACUM de anulare a rezultatelor alegerilor în CU nr. 4, 17, 18, 47 și 48.

Curtea Constituțională a conchis că nu s-a putut constata că în cadrul alegerilor parlamentare pentru circumscripția națională ar fi fost comise încălcări de natură să influențeze rezultatele votării și atribuirea mandatelor. De asemenea, în procesul alegerilor parlamentare pentru circumscripțiile uninominale și la numărarea voturilor exprimate nu au fost comise încălcări ale Codului electoral de natură să influențeze rezultatele votării și atribuirea mandatelor în aceste circumscripții. Prin urmare, Curtea a confirmat că, pe 24 februarie 2019, în circumscripțiile uninominale, deputații Parlamentul R. Moldova au fost aleși în mod corect, prin sufragiu universal, egal, direct, secret și liber exprimat.

Prin Hotărârea CEC nr. 2424 din 15.03.2019 au fost dizolvate consiliile electorale de circumscripție, constituite în vederea organizării și desfășurării alegerilor parlamentare și referendumului republican consultativ din 24 februarie 2019, iar BESV își încetează activitatea și se consideră dizolvate de drept.

Prin Decretul Președintelui RM nr. 1137 din 20 martie 2019, a fost convocată ședința de constituire a Parlamentului de legislatură a X-a, aceasta având loc la 21.03.2019²²³. Astfel, potrivit art. 3 din Regulamentul Parlamentului, aprobat prin Legea nr. 797 din 02.04.1996, Parlamentul se consideră legal constituit din data de 21.03.2019.

²²² <https://bit.ly/2HPt1fk>

²²³ <https://bit.ly/2JLf9FE>

RECOMANDĂRI

Parlamentului Republicii Moldova:

1. Modificarea noțiunii de perioadă electorală de la art. 1 Cod electoral și extinderea termenului de 90 de zile, inclusiv cu menționarea autorității responsabile de fixarea acestui termen, pornind de la specificul tipului de alegeri (parlamentare, prezidențiale, locale generale, locale noi, referendumuri etc).
2. Modificarea noțiunii „de desemnarea candidaților” de la art. 1 Cod electoral în sensul armonizării acesteia cu prevederile art. 46 alin. (1) și (2); 2. Modificarea noțiunii „campanie electorală” de la art. 1 Cod electoral în sensul armonizării acesteia cu prevederile art. 91 din Codul electoral.
3. Modificarea art. 13 alin. (3) Cod electoral și a altor prevederi legale aferente în sensul modificării perioadei de suspendare din funcție a candidaților desemnați la funcția de deputat în circumscripțiile uninominale și depunerii declarației de suspendare odată cu eliberarea listelor de subscripție.
4. Modificarea art. 31 alin. (7) Cod electoral prin înlocuirea sintagmei „Consiliul electoral de circumscripție Chișinău” cu sintagma „Consiliul electoral de circumscripție electorală corespunzător constituit pentru secțiile de votare din străinătate”.
5. Modificarea art. 41 alin. (2) și a noțiunii de campanie electorală prevăzută la art. 1 din Codul electoral în vederea eliminării incertitudinilor privind momentul începerii efectuării cheltuielilor în contul „Fond electoral” și uniformizării prevederilor din Codul electoral pentru toate tipurile de scrutin.
6. Modificarea art. 43 alin. (6) din Codul electoral în sensul revizuirii termenului de depunere a rapoartelor finale privind finanțarea campaniei electorale, cu maxim câteva zile după ziua alegerilor.
7. Modificarea art. 46 – 49 din Codul electoral în vederea reglementării termenului de înregistrare a candidaților la funcția de deputat, astfel încât, atât concurenții electorali care au fost înregistrați ca urmare a examinării judiciare a refuzului de înregistrare, cât și cei înregistrați de organul electoral, să aibă posibilitatea să înceapă campania electorală în același termen. Considerăm că modificările în cauză pot fi realizate în spiritul prevederilor art. 73 din Codul electoral privind examinarea contestațiilor nu mai târziu de ziua alegerilor.
8. Modificarea art. 51 alin. (5) din Codul electoral și reglementarea explicită a procedurii de retragere a concurenților electorali, în afara termenului prevăzut de lege, înainte de ziua alegerilor doar din motive de încălcare a legislației.
9. Completarea art. 52 alin. (7) în vederea definirii resurselor administrative în conformitate cu standardele internaționale și stabilirea sancțiunilor corespunzătoare pentru utilizarea acestora.
10. Modificarea art. 58 alin. (3) lit. c) din Codul electoral pentru a permite cetățeanului Republicii Moldova votarea peste hotare și în baza buletinului de identitate.

11. Examinarea oportunității și necesității de modificare a art. 60 din Codul electoral cu privire la unele măsuri suplimentare de securizare a votului prin reglementarea expresă a utilizării camerelor video în incinta secțiilor de votare.
12. Modificarea art. 81 alin. (2) și (3) Cod electoral pentru a permite în condiții legale constituirea a câte un CECEU pentru fiecare circumscripție uninominală constituită peste hotare, precum și pentru circumscripțiile uninominale din stânga Nistrului.
13. Modificarea art. 93 din Codul electoral în sensul oferirii posibilității de a vota în circumscripții uninominale pentru cetățenii care nu dispun de domiciliu/reședință.
14. Definirea și reglementarea explicită în Codul electoral a transportării organizate a alegătorilor în calitate de încălcare a legislației electorale cu stabilirea exactă a sancțiunilor.
15. Clarificarea exactă în legislație a statutului partidului politic în contextul donațiilor obținute din partea persoanelor juridice, întrucât partidul politic deține statut de persoană juridică și, prin urmare, se încalcă legislația privind donațiile din partea persoanelor juridice atunci când acestea virează sume bănești în contul „Fond electoral”.
16. Reglementarea finanțării partidelor politice, concurenților electorali, grupurilor de inițiativă de către cetățenii Republicii Moldova aflați temporar în străinătate prin transferuri bancare și prin setarea unor plafoane verificabile. Persoanele fizice, cetățeni ai Republicii Moldova, trebuie să aibă dreptul să doneze (să susțină) entitățile menționate mai sus.
17. Examinarea oportunității și necesității modificării art. 5 alin. (1) lit. d) din Legea nr. 273 din 9 noiembrie 1994, precum și a art. 9 alin. (1) lit. i) în vederea încadrării în limite legale a posibilității cetățenilor de a vota cu acte de identitate expirate.
18. Modificarea prevederilor Codului electoral și a legislației conexe în vederea examinării oportunității de instituire a unei perioade minime în care alegătorii pot opera modificări privind domiciliul/reședința înainte de ziua alegerilor.

Comisiei Electorale Centrale și organelor electorale inferioare

19. Aprobarea și modificarea Regulamentelor și Instrucțiunilor CEC doar cu respectarea prevederilor legale privind transparența procesului decizional și a Legii cu privire la actele normative.
20. Modificarea Regulamentului privind procedura de examinare și soluționare a contestațiilor de către organele electorale în perioada electorală, în vederea atribuirii reprezentantului grupului de inițiativă a calității de parte a contestației.
21. Monitorizarea de către CEC a procesului de transmitere în limite legale a listelor electorale în perioada postelectorală către administrațiile publice locale, informarea părților interesate privind rezultatele procesului și implicarea în soluționarea situațiilor problematice.
22. Modificarea Anexei nr. 15 din Regulamentul privind particularitățile de desemnare și înregistrare a candidaților la funcția de deputat în Parlamentul Republicii Moldova, aprobat prin Hotărârea CEC nr. 1731 din 3 iulie 2018, în vederea elucidării momentului de suspendare din funcție în contextul campaniei electorale.

23. Completarea cap. IV (Modalitatea de ținere a Registrului) al Regulamentului cu privire la Registrul de Stat al Alegătorilor, în vederea stipulării caracterului continuu și permanent de desfășurare a activității registratorilor și stabilirea modului/perioadei de funcționare a Registrului.
24. Modificarea pct. 24–27 din Regulamentul CEC cu privire la Registrul de Stat al Alegătorilor în vederea limitării/uniformizării numărului de alegători de care poate fi responsabil un registrator.
25. Modificarea pct. 43 din Regulamentul privind modul de întocmire, prezentare și verificare a listelor de subscripție în vederea revizuirii condițiilor de anulare a semnăturilor colectate și de anulare a listelor de subscripție pentru motive nesemnificative (semnăturile care conțin semne de rectificare a datelor înscrise, de ex.)
26. Elaborarea Regulamentului de funcționare a aplicației SIAS Alegeri, a modulului Verificare liste de subscripție, prin care ar fi elucidate problemele, identificate inclusiv în scrutinul parlamentar, privind completarea și verificarea completării listelor de subscripție.
27. Excluderea prevederilor de la pct. 19 din Regulamentul CEC privind statutul observatorilor și procedura de acreditare a acestora prin care observatorii sunt obligați să se abțină să facă orice fel de comentarii în public privind observările efectuate, inclusiv în prezența reprezentanților mass-media sau a altor persoane interesate, până la închiderea secțiilor de votare, în condițiile limitării libertății de exprimare.
28. Excluderea lit. c) a pct. 9 din Regulamentul CEC privind statutul observatorilor și procedura de acreditare a acestora. Uniformizarea procedurii de acreditare a observatorilor cu cea de înregistrare a reprezentanților de vot consultativ și a persoanelor de încredere.
29. Respectarea de către BESV a prevederilor art. 68 din Codul electoral și asigurarea accesului observatorilor la documentația electorală, inclusiv la listele electorale și registrul de evidență al contestațiilor.

Guvernului

30. Transmiterea atribuțiilor privind deschiderea SV peste hotare către CEC și asistarea acestuia în procesul de identificare a locațiilor. Asigurarea transparenței procesului de deschidere a secțiilor de votare peste hotare. Informarea publicului interesat despre criteriile luate în calcul, datele ce vor sta la baza numărului și geografiei de amplasare a secțiilor deschise.

Agenției Servicii Publice

31. Asigurarea accesului observatorilor la toată informația relevantă procesului electoral.

Autorității Naționale de Integritate, Agenției Servicii Publice, Inspectoratului Național de Probațiune

32. Modificarea Regulamentului cu privire la ordinea de eliberare a certificatelor de integritate, în vederea reglementării posibilității de eliberare a două exemplare de Certificat de integritate persoanelor care intenționează să participe la alegerile parlamentare atât pe circumscripție națională, cât și pe circumscripție uninominală.

Curții Supreme de Justiție și instanțelor de judecată

33. Uniformizarea practicii judiciare cu privire la examinarea litigiilor cu privire la înregistrarea și refuzul de a înregistra concurenții electorali, precum și la examinarea altor litigii ce țin de desfășurarea campaniei electorale, reieșind din constatările MO Promo-LEX privind litigiile electorale.
34. La emiterea hotărârilor judecătorești de aplicare a măsurilor de ocrotire judiciară să țină cont de prevederile art. 308¹¹ Cod procedură civilă, în ceea ce privește dreptul la vot.

Concurenților electorali

35. Raportarea cheltuielilor pentru închirierea încăperilor temporare/salariilor personalului angajat temporar în scop electoral și declararea muncii voluntarilor în rapoartele depuse la CEC.
36. Neadmiterea utilizării discursului de ură și discriminare.

LISTA DE ABREVIERI

alin. – alineat

APL – administrația publică locală

art. – articolul

ASP – Agenția Servicii Publice

Blocul ACUM – Blocul electoral ACUM Platforma DA și PAS

BESV – birou electoral al secției de votare

BNS – Biroul Național de Statistică

c. – comuna

CALC – Coaliția pentru Alegeri Libere și Corecte

CEC – Comisia Electorală Centrală

CECEU – Consiliul electoral al circumscripției electorale uninominale

CI – candidat independent

CICDE – Centrul de Instruire Continuă în Domeniul Electoral

CN – circumscripție națională

com. – comanda

CR – consiliul raional

CSJ – Curtea Supremă de Justiție

CSM – Consiliul Superior al Magistraturii

CU – circumscripție uninominală

ENEMO – Rețeaua Europeană a Organizațiilor de Monitorizare a Alegerilor

GI – grup de inițiativă

IGP – Inspectoratul General al Poliției

lit. – litera

m² – metru pătrat

MAEIE – Ministerul Afacerilor Externe și Integrării Europene

MO – Misiune de observare

MPA – Mișcarea Populară Antimafie

MPSN – Mișcarea Profesioniștilor „Speranța-Надежда”

mun. – municipiu

nr. – număr

omvsd – obiecte de mică valoare și scurtă durată

or. – oraș

OSCE – Organizația pentru Securitate și Cooperare în Europa

OSCE/BIDDO – Biroul OSCE pentru Instituții Democratice și Drepturile Omului

OTL – observator pe termen lung

OTS – observator pe termen scurt

p.f. – persoane fizice

p.j. – persoane juridice

pct. – punct

PAS – Partidul Acțiune și Solidaritate

PCRM – Partidul Comuniștilor din Republica Moldova

PDM – Partidul Democrat din Moldova

PL – Partidul Liberal

PN – Partidul Nostru

PNL – Partidul Național Liberal

PPDA – Partidul Politic „Democrația Acasă”
PPP – Partidul Politic „Patria”
PPPDA – Partidul Politic „Platforma Demnitate și Adevăr”
PRM – Partidul Politic „Partidul Regiunilor din Moldova”
PSRM – Partidul Politic „Partidul Socialiștilor din Republica Moldova”
PPȘ – Partidul Politic „Șor”
PV – proces-verbal
PVE – Partidul Verde Ecologist
PVP – Partidul Politic „Voința Poporului”
r. – raion
RFE – Registrul Funcționarilor Electorali
R. Moldova – Republica Moldova
RSA – Registrul de Stat al Alegătorilor
s. – sat
SIAS Alegeri – Sistemul informațional automatizat de stat „Alegeri”
SV – secție/secții de votare
tir. – tiraj
UAT – unitate administrativ-teritorială
unit. – unitate
USAID – Agenția Statelor Unite pentru Dezvoltare Internațională

ANEXE

Anexa 1. Lista concurenților electorali în circumscripția națională

N/O	Formațiunea	Data depunerii dosarului	Hotărârea și data înregistrării concurentului
1	Partidul Democrat din Moldova	26.12.2018	HCEC 2023 din 02.01.2019
2	Blocul electoral „ACUM Platforma DA și PAS”	26.12.2018	HCEC 2025 din 02.01.2019
3	Partidul Comuniștilor din Republica Moldova	26.12.2018	HCEC 2026 din 02.01.2019
4	Partidul Socialiștilor din Republica Moldova	26.12.2018	HCEC 2024 din 02.01.2019
5	Partidul Politic „Șor”	27.12.2018	HCEC 2060 din 09.01.2019
6	Partidul Politic Mișcarea Populară Antimafie	03.01.2019	HCEC 2071 din 10.01.2019
7	Partidul Politic Partidul Nostru	16.01.2019	HCEC 2128 din 23.01.2019
8	Partidul Național Liberal	17.01.2019	HCEC 2132 din 24.01.2019
9	Partidul Politic „Voința Poporului”	17.01.2019	HCEC 2133 din 24.01.2019
10	Partidul Regiunilor din Moldova	21.01.2019	HCEC 2170 din 28.01.2019
11	Partidul Politic „Democrația Acasă”	21.01.2019	HCEC 2171 din 28.01.2019
12	Mișcarea Profesiioniștilor „Speranța-Надежда”	23.01.2019	HCEC 2175 din 29.01.2019
13	Partidul Politic „Patria”	23.01.2019	HCEC 2176 din 29.01.2019
14	Partidul Politic Partidul Verde Ecologist	24.01.2019	HCEC 2189 din 30.01.2019
15	Partidul Liberal	24.01.2019	HCEC 2188 din 30.01.2019

Anexa 2. Localități care nu au recepționat listele electorale de la scrutinul precedent

Lista localităților care nu au recepționat listele electorale de la scrutinul precedent (Raion/oraș, localitate)					
Anenii Noi	Ochiul Roș	Criuleni	Jevreni	Ialoveni	Bardar
Anenii Noi	Ciobanovca	Dondușeni	Teleșeuca	Ialoveni	Pojăreni
Anenii Noi	Anenii Noi	Dondușeni	Scăieni	Ialoveni	Zîmbreni
Anenii Noi	Maximovca	Dondușeni	Țaul	Ialoveni	Horești
Anenii Noi	Chirca	Dondușeni	s. Dondușeni	Ialoveni	Cigîrleni
Anenii Noi	Botnărești	Dondușeni	Dondușeni	Ialoveni	Răzeni
Anenii Noi	Floreni	Dondușeni	Sudarca	Leova	Sărăteni
Anenii Noi	Chetrosu	Dondușeni	Elizavetovca	Leova	Cazangic
Anenii Noi	Țîntăreni	Dondușeni	Corbu	Nisporeni	Ciorești
Anenii Noi	Cobusca Veche	Dondușeni	Cernoleuca	Nisporeni	Valea-Trestieni
Anenii Noi	Telița	Dondușeni	Mosana	Ocnița	Ocnița
Anenii Noi	Calfa	Dondușeni	Briceni	Ocnița	Sauca
Anenii Noi	Gura Bîcului	Dondușeni	Pocrovca	Ocnița	Unguri
Anenii Noi	Varnița	Dondușeni	Arionești	Ocnița	Calarașovca
Anenii Noi	Roșcani	Drochia	Palanca	Ocnița	Otaci
Anenii Noi	Șerpeni	Drochia	Zgurița	Ocnița	Vălcineț
Anenii Noi	Delacău	Drochia	Popeștii de Sus	Ocnița	Mereșeuca
Anenii Noi	Puhăceni	Drochia	Popeștii de Jos	Ocnița	Lencăuți
Bălți	Bălți	Drochia	Maramonovca	Ocnița	Frunză
Basarabeasca	Carabetovca	Drochia	Șalvirii Vechi	Ocnița	Gîrbova
Briceni	Beleavînți	Drochia	Mîndîc	Ocnița	Bîrnova
Cahul	Slobozia Mare	Drochia	s. Drochia	Ocnița	Naslavcea
Cahul	Cahul	Drochia	Suri	Ocnița	Clocușna
Cahul	Giurgiulești	Drochia	Chetrosu	Ocnița	Grinăuți-Moldova
Cahul	Cișlița-Prut	Drochia	Hăsnășenii Mari	Ocnița	Mihălășeni
Căușeni	Grădinița	Drochia	Petreni	Ocnița	Lipnic
Căușeni	Opaci	Drochia	Dominteni	Ocnița	Dîngeni
Căușeni	Tanatari	Drochia	Gribova	Ocnița	Com. Ocnița
Căușeni	Coșcalia	Dubăsari	Molovata Noua	Orhei	Neculăieuca
Căușeni	Sălcuța	Dubăsari	Holercani	Orhei	Seliște
Chișinău	Vatra	Dubăsari	Cocieri	Orhei	Orhei
Chișinău	Centru	Dubăsari	Corjova	Orhei	Zorile
Chișinău	Trușeni	Dubăsari	Molovata	Orhei	Pelivan
Chișinău	Sîngera	Fălești	Egorovca	Orhei	Mitoc
Chișinău	Băcioi	Fălești	Călugăr	Orhei	Step-Soci
Chișinău	Buiucani	Florești	Nicolaevca	Orhei	Ghetlova
Chișinău	Botanica	Hîncești	Buțeni	Orhei	Bulăiești
Chișinău	Rîșcani	Hîncești	Săarata-Galbenă	Orhei	Susleni
Cimișlia	Mihailovca	Ialoveni	Molești	Orhei	Berezlogi
Cimișlia	Gura Galbenei	Ialoveni	Văsieni	Orhei	Bolohan
Criuleni	Mașcăuți	Ialoveni	Horodca	Orhei	Vîșcăuți

Lista localităților care nu au recepționat listele electorale de la scrutinul precedent (Raion/oraș, localitate)					
Orhei	Ivancea	Soroca	Dărcăuți	Ștefan Vodă	Tudora
Rezina	Bușăuca	Soroca	Baxani	Ștefan Vodă	Ștefan Vodă
Rezina	Lalova	Soroca	Solcani	Taraclia	Novosiolovca
Rezina	Solonceni	Soroca	Parcani	Taraclia	Cealic
Sîngerei	Bălășești	Soroca	Căinariii Vechi	Taraclia	Albota de Jos
Sîngerei	Chiscareni	Ștefan Vodă	Cioburciu	Taraclia	Valea Perjei
Sîngerei	Copaceni	Ștefan Vodă	Talmază	Ungheni	Mănoilești
Sîngerei	Rădoaia	Ștefan Vodă	Carahasani	Ungheni	Buciumeni
Sîngerei	Izvoare	Ștefan Vodă	Popeasca	Ungheni	Ungheni
Sîngerei	Cotiujeii Mici	Ștefan Vodă	Căplani	Ungheni	Cioropcani
Șoldănești	Fuzauca	Ștefan Vodă	Semionovca	Ungheni	Pîrlița
Șoldănești	Samascani	Ștefan Vodă	Brezoaia	Ungheni	Unțești
Șoldănești	Olișcani	Ștefan Vodă	Copceac	Ungheni	Valea Mare
Șoldănești	Salcia	Ștefan Vodă	Ștefănești	UTAG	Besghioz
Șoldănești	Climăuții De Jos	Ștefan Vodă	Purcari	UTAG	Ceadîr-Lunga
Șoldănești	Vadul-Rașcov	Ștefan Vodă	Răscăieți	UTAG	Vulcănești
Șoldănești	Cușmirca	Ștefan Vodă	Antonești	UTAG	Etulia
Șoldănești	Șestaci	Ștefan Vodă	Slobozia	UTAG	Cișmichioi
Șoldănești	Poiana	Ștefan Vodă	Marianca de Jos	UTAG	Carbalia
Soroca	Iarova	Ștefan Vodă	Festelița	UTAG	Cazaclia
Soroca	Bulboci	Ștefan Vodă	Ermoclia	UTAG	Joltai
Soroca	Visoca	Ștefan Vodă	Olănești		

**Anexa 3. Lista localităților în care au fost identificate conflicte înregistrate în RSA
(conform datelor raportate de către observatorii Promo-LEX)**

Conflicte de adresă (Raion/oraș, localitate)					
Anenii Noi	Floreni	Căușeni	Tocuz	Hîncești	Bobeica
Anenii Noi	Anenii Noi	Căușeni	Căușeni	Ialoveni	Văratic
Anenii Noi	Chirca	Căușeni	Ursoaia	Ialoveni	Puhoi
Anenii Noi	Botnaresti	Căușeni	Chircăiești	Ialoveni	Țipala
Anenii Noi	Chetrosu	Chișinău	Grătiești	Ialoveni	Văsieni
Anenii Noi	Cobusca Veche	Chișinău	Ciorescu	Leova	Tomai
Anenii Noi	Varnița	Chișinău	Băcioi	Leova	Leova
Anenii Noi	Roșcani	Chișinău	Tohatin	Leova	Ceadîr
Anenii Noi	Șerpeni	Chișinău	Budești	Orhei	Orhei
Anenii Noi	Delacău	Chișinău	Cruzesti	Orhei	Pelivan
Anenii Noi	Puhăceni	Chișinău	Centru	Orhei	Mitoc
Bălți	Bălți	Chișinău	Trușeni	Rezina	Rezina
Basarabeasca	Iserlia	Chișinău	Sîngera	Rezina	Cogîlniceni
Basarabeasca	Başcalia	Chișinău	Buiucani	Rîșcani	Costești
Basarabeasca	Sadaclia	Chișinău	Cricova	Rîșcani	Nihoreni
Basarabeasca	Carabetovca	Chișinău	Stăuceni	Rîșcani	Corlăteni
Basarabeasca	Iordanovca	Chișinău	Botanica	Sîngerei	Sîngerei
Basarabeasca	Abaclia	Chișinău	Vatra	Sîngerei	Bursuceni
Briceni	Briceni	Cimișlia	Satul Nou	Soroca	Holoșnița
Briceni	Lipcani	Cimișlia	Albina	Soroca	Cremenciug
Cahul	Larga Nouă	Cimișlia	Cenac	Soroca	Bădiceni
Cahul	Roșu	Cimișlia	Gura Galbenei	Soroca	Rublenița
Cahul	Burlaceni	Cimișlia	Porumbrei	Soroca	Egoreni
Cahul	Alexanderfeld	Cimișlia	Mihailovca	Soroca	Parcani
Cahul	Pelinei	Criuleni	Bălăbănești	Soroca	Căinari Vechi
Cahul	Alexandru Ioan Cuza	Criuleni	Criuleni	Soroca	Volovița
Cahul	Slobozia Mare	Drochia	Șalvirii Vechi	Ștefan Vodă	Talmaza
Cahul	Brînza	Drochia	Popeștii de Sus	Ștefan Vodă	Ermoclia
Cahul	Colibași	Dubăsari	Cocieri	Ștefan Vodă	Popeasca
Cahul	Crihana Veche	Dubăsari	Corjova	Ștefan Vodă	Caplani
Cahul	Cahul	Dubăsari	Ustia	Ștefan Vodă	Copceac
Calarasi	Sipoteni	Edineț	Edineț	Ștefan Vodă	Purcari
Cantemir	Cantemir	Fălești	Risipeni	Ștefan Vodă	Răscăieți
Cantemir	Cania	Fălești	Falesti	Ștefan Vodă	Feștelița
Cantemir	Plopi	Florești	Prodănești	Ștefan Vodă	Cioburciu
Căușeni	Sălcuța	Hîncești	Ciuciuleni	Ștefan Vodă	Ștefan Voda
Căușeni	Hagimus	Hîncești	Lăpușna	Taraclia	Albota de Sus
Căușeni	Grigorievca	Hîncești	Fîrlădeni	Taraclia	Valea Perjei
Căușeni	Baccealia	Hîncești	Hîncești	Telenești	Telenești
Căușeni	Ucrainca	Hîncești	Logănești	Telenești	Budai

Conflicte de adresă (Raion/oraș, localitate)					
Telenești	Ghiliceni	UTAG	Chioselia Rusă	UTAG	Gaidar
Ungheni	Cornești	UTAG	Ceadâr-Lunga	UTAG	Vulcănești
Ungheni	Cioropcani	UTAG	Chirsova	UTAG	Cotovscoe
UTAG	Copceac	UTAG	Congaz	UTAG	Etulia
UTAG	Cazaclia	UTAG	Bugeac	UTAG	Çișmichioi
UTAG	Baurci	UTAG	Chiriet-Lunga	UTAG	Cioc-Maidan
UTAG	Tomai	UTAG	Congazcicul de Sus	UTAG	Ferapontievca
Conflicte de statut (Raion/oraș, localitate)					
Anenii Noi	Ciobanovca	Căușeni	Chircăiești	Leova	Cazangic
Anenii Noi	Maximovca	Chișinău	Buiucani	Leova	Beștemac
Anenii Noi	Floreni	Cimișlia	Albina	Leova	Hănăsenii Noi
Anenii Noi	Chetrosu	Cimișlia	Lipoveni	Leova	Iargara
Anenii Noi	Țîntăreni	Cimișlia	Gura Galbenei	Leova	Băiuș
Anenii Noi	Cobusca Veche	Cimișlia	Hîrtop	Leova	Sîrma
Anenii Noi	Telița	Cimișlia	Mihailovca	Leova	Romanovca
Anenii Noi	Calfa	Criuleni	Bălăbănești	Leova	Colibabovca
Anenii Noi	Gura Bicului	Criuleni	Măscăuții	Leova	Orac
Anenii Noi	Varnița	Criuleni	Jevreni	Leova	Cneazevca
Bălți	Bălți	Drochia	Țarigrad	Leova	Sărăteni
Briceni	Briceni	Drochia	Zgurița	Orhei	Vîșcăuți
Briceni	Balasinești	Dubăsari	Cocieri	Orhei	Zahoreni
Briceni	Lipcani	Edineț	Brătușeni	Orhei	Pohrebenei
Briceni	Slobozia-Șirăuți	Edineț	Parcova	Rezina	Ignăței
Briceni	Tețcani	Edineț	Burlănești	Rezina	Echimăuți
Cahul	Manta	Edineț	Goleni	Rezina	Saharna Nouă
Cahul	Lebedenco	Edineț	Stolniceni	Rezina	Mateuți
Cahul	Larga Nouă	Edineț	Gaspar	Rezina	Cogîlniceni
Călărași	Tuzara	Edineț	Cupcini	Rîșcani	Nihoreni
Călărași	Bahmut	Florești	Văscăuți	Rîșcani	Corlăteni
Călărași	Peticeni	Florești	Vertiujeni	Rîșcani	Sîngureni
Cantemir	Lărguța	Florești	Roșietici	Sîngerei	Izvoare
Cantemir	Cociulia	Glodeni	Danu	Sîngerei	Sîngerei
Cantemir	Enichioi	Hîncești	Ciuciuleni	Sîngerei	Taura Veche
Cantemir	Antonești	Hîncești	Bozieni	Sîngerei	Ciuciuieni
Cantemir	Cîrpești	Hîncești	Bujor	Sîngerei	Bursuceni
Cantemir	Baimaclia	Hîncești	Caracui	Șoldănești	Dobrusa
Cantemir	Porumbesti	Hîncești	Pogănești	Șoldănești	Șipca
Căușeni	Ucrainca	Hîncești	Călmățui	Soroca	Parcani
Căușeni	Tocuz	Hîncești	Stolniceni	Soroca	Hristici
Căușeni	Căușeni	Leova	Covurlui	Ștefan Vodă	Caplani
Căușeni	Ursoaia	Leova	Vozneseni	Ștefan Vodă	Purcari

Conflicte de statut (Raion/oraș, localitate)					
Ștefan Vodă	Răscăieți	Telenești	Negureni	UTAG	Baurci
Telenești	Nucăreni	Telenești	Chițcăanii Vechi	UTAG	Avdarma
Telenești	Sărătenii Vechi	Telenești	Sărătenii Vechi	UTAG	Cioc-Maidan
Telenești	Hirișeni	Telenești	Coropceni	UTAG	Cazaclia
Telenești	Pistruieni	Ungheni	Todirești	UTAG	Joltai
Telenești	Brînzanii Noi	Ungheni	Măcărești		

Conflicte de secție de votare (Raion/oraș, localitate)				Conflicte de localitate (Raion/oraș, localitate)	
Anenii Noi	Anenii Noi	Hîncești	Sărata-Galbenă	Anenii Noi	Anenii Noi
Anenii Noi	Chetrosu	Hîncești	Lăpușna	Anenii Noi	Varnița
Anenii Noi	Varnița	Ialoveni	Mileștii Mici	Edineț	Hancăuți
Basarabeasca	Abaclia	Ialoveni	Costești	Edineț	Goleni
Briceni	Larga	Ialoveni	Răzeni	Edineț	Rotunda
Briceni	Grimăncăuți	Orhei	Susleni	Edineț	Parcova
Cahul	Slobozia Mare	Rezina	Cogîlniceni	Rîșcani	Costești
Cahul	Gavanoasa	Rîșcani	Costești	Rezina	Saharna Nouă
Cahul	Tartaul de Salcie	Rîșcani	Corlăteni	Rezina	Cogîlniceni
Cahul	Crihana Veche	Sîngerei	Prepețița	Șoldănești	Cotiușeni Mari
Căușeni	Tocuz	Sîngerei	Sîngerei	Soroca	Volovița
Chișinău	Centru	Sîngerei	Chișcăreni		
Chișinău	Botanica	Sîngerei	Rădoaia	Adrese fără secție	
Cimișlia	Gura Galbenei	Șoldănești	Cobîlea	Anenii Noi	Chirca
Cimișlia	Mihailovca	Soroca	Badiceni	Anenii Noi	Botnărești
Criuleni	Răculești	Soroca	Cosăuți	Anenii Noi	Chetrosu
Criuleni	Mașcăuți	Ștefan Vodă	Talmază	Bălți	Bălți
Dondușeni	Tîrnova	Ștefan Vodă	Ermoclia	Cahul	Slobozia Mare
Drochia	Chetrosu	Telenești	Mîndrești	Cahul	Brînză
Edineț	Brătușeni	Telenești	Chiștelnița	Chișinău	Botanica
Edineț	Cupcini	Telenești	Pistruieni	Hîncești	Sărata-Galbenă
Florești	Cuhureștii de Sus	Ungheni	Măcărești	Leova	Leova
Glodeni	Sturzovca	Ungheni	Boghenii Noi	Rezina	Cogîlniceni
Glodeni	Iabloana	Ungheni	Ungheni	Sîngerei	Sîngerei
Glodeni	Balatina	UTAG	Joltai	Telenești	Bănești

Anexa 4. Lista SV care nu au recepționat listele electorale în termenul prevăzut de lege

Lista SV în care listele electorale nu au fost transmise în termen			
CU 1	SV Nr. 1-13, 16-42	CU 25	SV Nr. 4, 6, 8, 11, 12, 17, 19-26, 29
CU 3	SV Nr. 2-4, 6, 9-17, 19-23, 25-51	CU 26	SV Nr. 1, 3, 6-8, 11, 12, 14, 15, 17, 19, 20, 24-28
CU 4	SV Nr. 1, 4, 5-8, 10, 11, 13, 14, 18, 20, 22-24, 26, 31, 32, 34, 35, 38-44, 46, 47, 49, 50, 52-54	CU 27	SV Nr. 4, 6, 8, 9, 11-13, 17, 18, 21-25
CU 5	SV Nr. 7, 8, 13, 19, 20, 24, 25, 27, 29-31, 34, 36, 38-44, 47, 48, 54	CU 28	SV Nr. 1-5, 7-11, 13-25
CU 6	SV Nr. 1, 48	CU 29	SV Nr. 1-7, 9-23, 25-30
CU 7	SV Nr. 9, 19, 22, 29, 33, 43	CU 30	SV Nr. 1-25
CU 9	SV Nr. 5, 6, 8, 9-11, 15-18, 20, 22, 23, 25-27, 29, 30, 32-34	CU 31	SV Nr. 1-27
CU 10	SV Nr. 1-38	CU 32	SV Nr. 1, 3, 8-10, 12-17, 24-30
CU 11	SV Nr. 1-52, 54-63	CU 33	SV Nr. 1, 5, 9-11, 16, 18, 19, 23
CU 12	SV Nr. 2, 5-7, 12, 22, 23, 25, 33, 42-44, 46, 49, 50, 58	CU 34	SV Nr. 1-3
CU 13	SV Nr. 1-4, 6-14, 16-19, 21, 24, 27-36, 38, 40, 42, 43, 46-52, 54-59	CU 35	SV Nr. 1, 3, 5, 12, 14, 23-27, 31-36
CU 15	SV Nr. 10, 11, 20, 21, 27, 40	CU 36	SV Nr. 1-5, 7, 9-11, 13-15, 19, 22, 24, 27-29, 31, 34, 37
CU 16	SV Nr. 6, 7, 9, 11-14, 16, 18, 20, 26, 27, 28, 30-32, 34-39, 44-46	CU 37	SV Nr. 1-3, 5, 7, 10, 12, 14, 17, 19, 22, 23, 25, 26, 28-31, 33-37
CU 17	SV Nr. 1, 4-7, 9, 10, 11, 14-20, 22, 24, 26-28, 30, 32, 34, 36, 37, 39, 40, 43, 45, 47-50	CU 38	SV Nr. 4, 7-9, 11-13, 17, 20, 21, 23, 25, 29, 31-34, 38-40, 42
CU 18	SV Nr. 1-4, 6-15, 17-19, 21-32, 34, 35, 37, 38, 40-42, 44-46, 48	CU 39	SV Nr. 6, 7, 9, 10, 12-36, 38-52
CU 19	SV Nr. 1, 4, 6, 8-11, 13, 15, 16, 19, 20-22, 23, 27, 28, 30, 31, 34-38, 40-43, 47, 48, 50, 55, 56	CU 40	SV Nr. 17-20, 24, 30, 32, 33, 35, 36, 38, 39, 41-43, 45
CU 21	SV Nr. 1-3, 5, 6, 8, 11-15, 20-39	CU 41	SV Nr. 1-15, 17-26, 29, 30, 32-52, 54-60
CU 22	SV Nr. 15, 25, 26	CU 42	SV Nr. 13-15, 21, 22, 28, 30, 31, 51, 52
CU 23	SV Nr. 1, 2, 4, 5, 8, 9, 14, 19, 20, 22, 23, 26, 27, 28	CU 43	SV Nr. 1-8, 10-17, 25, 26, 29
CU 24	SV Nr. 1-17, 19-24, 26-30	CU 46	SV Nr. 26-29

Anexa 5. Deficiențe în listele electorale

Deficiențe în listele electorale
Existența persoanelor decedate (347 SV – 959 cazuri), Nr. SV
Nr 19/6; Nr 40/35; Nr 13/40; Nr 13/58; Nr 11/16; Nr 39/52; Nr 11/45; Nr 39/39; Nr 38/39; Nr 39/34; Nr 39/12; Nr 14/7; Nr 14/32; Nr 36/17; Nr 39/42; Nr 39/44; Nr 4/3; Nr 36/26; Nr 4/1; Nr 39/51; Nr 40/20; Nr 3/34; Nr 13/47; Nr 13/43; Nr 32/6; Nr 13/59; Nr 32/4; Nr 32/5; Nr 13/30; Nr 13/33; Nr 16/44; Nr 16/32; Nr 16/30; Nr 39/9; Nr 21/22; Nr 39/27; Nr 6/48; Nr 6/47; Nr 6/46; Nr 39/31; Nr 5/15; Nr 39/6; Nr 39/33; Nr 5/22; Nr 5/20; Nr 13/8; Nr 41/51; Nr 41/40; Nr 41/29; Nr 34/3; Nr 34/2; Nr 3/36; Nr 6/1; Nr 40/18; Nr 40/17; Nr 18/33; Nr 42/31; Nr 42/30; Nr 42/54; Nr 42/3; Nr 42/16; Nr 42/10; Nr 42/9; Nr 40/39; Nr 45/2; Nr 32/22; Nr 32/8; Nr 32/9; Nr 37/12; Nr 46/13; Nr 46/12; Nr 46/10; Nr 46/9; Nr 4/41; Nr 4/38; Nr 16/39; Nr 8/14; Nr 37/10; Nr 8/24; Nr 8/07; Nr 5/42; Nr 5/34; Nr 14/45; Nr 21/16; Nr 42/40; Nr 3/43; Nr 42/43; Nr 1/6; Nr 1/1; Nr 42/17; Nr 41/56; Nr 8/47; Nr 32/20; Nr 32/31; Nr 32/12; Nr 8/57; Nr 32/21; Nr 14/6; Nr 37/17; Nr 5/38; Nr 32/17; Nr 42/28; Nr 42/21; Nr 42/48; Nr 1/9; Nr 1/22; Nr 1/31; Nr 1/21; Nr 41/47; Nr 41/25; Nr 41/26; Nr 41/59; Nr 8/27; Nr 46/30; Nr 46/25; Nr 21/20; Nr 37/7; Nr 37/34; Nr 24/10; Nr 5/54; Nr 11/27; Nr 42/14; Nr 42/13; Nr 42/15; Nr 46/29; Nr 41/4; Nr 41/5; Nr 41/3; Nr 10/23; Nr 1/24; Nr 1/5; Nr 1/4; Nr 1/30; Nr 33/23; Nr 5/36; Nr 46/17; Nr 41/9; Nr 41/30; Nr 41/23; Nr 41/57; Nr 41/45; Nr 8/60; Nr 8/13; Nr 16/37; Nr 16/14; Nr 8/15; Nr 11/46; Nr 12/49; Nr 10/34; Nr 11/30; Nr 11/29; Nr 11/63; Nr 42/46; Nr 42/25; Nr 42/23; Nr 38/11; Nr 38/42; Nr 4/10; Nr 4/16; Nr 11/14; Nr 4/15; Nr 16/2; Nr 41/14; Nr 41/32; Nr 41/34; Nr 41/50; Nr 8/42; Nr 1/11; Nr 21/28; Nr 11/19; Nr 46/33; Nr 46/32; Nr 35/25; Nr 42/2; Nr 8/16; Nr 42/1; Nr 5/35; Nr 5/40; Nr 33/16; Nr 41/37; Nr 41/55; Nr 41/54; Nr 41/12; Nr 41/13; Nr 19/22; Nr 8/50; Nr 8/37; Nr 3/29; Nr 3/35; Nr 8/22; Nr 35/24; Nr 39/40; Nr 5/45; Nr 4/34; Nr 42/35; Nr 40/33; Nr 4/54; Nr 41/44; Nr 8/34; Nr 8/32; Nr 16/19; Nr 3/17; Nr 8/46; Nr 35/36; Nr 37/32; Nr 32/7; Nr 3/15; Nr 19/1; Nr 11/4; Nr 8/45; Nr 4/17; Nr 8/46; Nr 8/9; Nr 1/13; Nr 1/18; Nr 1/27; Nr 1/29; Nr 1/33; Nr 1/39; Nr 1/42; Nr 10/11; Nr 10/26; Nr 12/22; Nr 12/58; Nr 13/12; Nr 13/16; Nr 13/17; Nr 13/24; Nr 13/28; Nr 13/29; Nr 13/31; Nr 13/32; Nr 13/35; Nr 13/38; Nr 13/42; Nr 13/45; Nr 13/46; Nr 13/50; Nr 13/51; Nr 13/52; Nr 13/54; Nr 13/55; Nr 13/56; Nr 13/57; Nr 13/60; Nr 14/26; Nr 14/44; Nr 15/14; Nr 16/12; Nr 17/21; Nr 17/24; Nr 17/28; Nr 17/30; Nr 17/37; Nr 17/4; Nr 17/45; Nr 17/47; Nr 17/48; Nr 17/49; Nr 17/5; Nr 17/6; Nr 19/11; Nr 19/27; Nr 19/31; Nr 19/9; Nr 2/40; Nr 20/11; Nr 20/13; Nr 20/14; Nr 20/20; Nr 20/21; Nr 20/22; Nr 20/25; Nr 20/33; Nr 20/34; Nr 20/36; Nr 20/38; Nr 20/9; Nr 21/13; Nr 21/14; Nr 21/36; Nr 22/15; Nr 22/16; Nr 22/18; Nr 22/7; Nr 32/29; Nr 35/12; Nr 35/27; Nr 35/3; Nr 35/31; Nr 35/32; Nr 35/33; Nr 35/5; Nr 37/02; Nr 37/14; Nr 37/23; Nr 37/28; Nr 37/29; Nr 37/30; Nr 37/42; Nr 38/12; Nr 38/17; Nr 38/29; Nr 38/31; Nr 38/32; Nr 38/33; Nr 38/38; Nr 38/39; Nr 38/40; Nr 39/13; Nr 39/14; Nr 39/16; Nr 39/17; Nr 39/19; Nr 39/23; Nr 39/24; Nr 39/25; Nr 39/30; Nr 39/41; Nr 39/45; Nr 39/48; Nr 39/49; Nr 4/11; Nr 4/14; Nr 4/22; Nr 4/23; Nr 4/25; Nr 4/31; Nr 4/40; Nr 4/46; Nr 4/52; Nr 4/6; Nr 4/8; Nr 40/30; Nr 40/38; Nr 41/21; Nr 41/22; Nr 42/39; Nr 43/14; Nr 43/15; Nr 43/4; Nr 45/10; Nr 46/11; Nr 46/16; Nr 46/20; Nr 46/24; Nr 5/4;
Erori de adrese (adrese inexistente/greșite: 62 SV – 1200 cazuri; adrese cu calificativ diferit: 31 SV; denumiri diferite pentru aceeași adresă: 28 SV)
Nr 36/18; Nr 4/3; Nr 18/10; Nr 18/9; Nr 32/25; Nr 18/8; Nr 43/1; Nr 36/7; Nr 6/48; Nr 39/31; Nr 6/11; Nr 36/3; Nr 36/2; Nr 36/1; Nr 25/24; Nr 6/7; Nr 6/6; Nr 6/3; Nr 6/2; Nr 6/1; Nr 40/17; Nr 45/2; Nr 46/14; Nr 46/12; Nr 23/1; Nr 1/26; Nr 1/25; Nr 1/3; Nr 1/1; Nr 9/18; Nr 8/1; Nr 11/37; Nr 37/18; Nr 41/4; Nr 41/5; Nr 41/3; Nr 1/5; Nr 1/4; Nr 16/18; Nr 41/9; Nr 42/11; Nr 36/38; Nr 42/2; Nr 33/16; Nr 24/22; Nr 11/3; Nr 36/34; Nr 11/4; Nr 23/24; Nr 33/26; Nr 33/25; Nr 32/25; Nr 32/28; Nr 32/5; Nr 31/23; Nr 31/15; Nr 31/22; Nr 31/19; Nr 31/18; Nr 45/2; Nr 33/9; Nr 33/11; Nr 32/22; Nr 32/8; Nr 32/9; Nr 32/31; Nr 32/13; Nr 32/12; Nr 32/21; Nr 32/1; Nr 32/15; Nr 1/4; Nr 35/1; Nr 16/2; Nr 42/1; Nr 4/3; Nr 32/25; Nr 32/4; Nr 36/3; Nr 31/18; Nr 33/11; Nr 32/22; Nr 46/14; Nr 46/13; Nr 46/9; Nr 9/18; Nr 33/18; Nr 9/9; Nr 46/29; Nr 46/27; Nr 46/23; Nr 46/19; Nr 1/5; Nr 46/26; Nr 46/17; Nr 35/1; Nr 16/2; Nr 46/33; Nr 13/16; Nr 13/9; Nr 20/11; Nr 20/20; Nr 35/27; Nr 35/32; Nr 35/33; Nr 43/12; Nr 43/4; Nr 43/5; Nr 43/7; Nr 46/20; Nr 5/4; Nr 5/5; Nr 31/11; Nr 35/33; Nr 35/27; Nr 45/10; Nr 43/7; Nr 35/32; Nr 35/27; Nr 46/18; Nr 46/22

Deficiențe în listele electorale
Aroundarea eronată a alegătorului la SV/localitate (67 SV – 1786 cazuri)
Nr 40/35; Nr 36/17; Nr 36/17; Nr 4/4; Nr 18/40; Nr 6/2; Nr 42/31; Nr 42/30; Nr 42/3; Nr 42/10; Nr 42/9; Nr 9/4; Nr 46/15; Nr 14/23; Nr 1/6; Nr 1/3; Nr 42/17; Nr 42/21; Nr 5/28; Nr 9/5; Nr 9/34; Nr 42/13; Nr 41/5; Nr 1/5; Nr 12/44; Nr 12/43; Nr 43/26; Nr 11/56; Nr 11/55; Nr 42/26; Nr 4/44; Nr 24/1; Nr 5/51; Nr 33/16; Nr 5/29; Nr 42/32; Nr 14/37; Nr 41/40; Nr 3/36; Nr 18/37; Nr 8/07; Nr 11/47; Nr 6/29; Nr 8/40; Nr 4/34; Nr 13/12; Nr 13/16; Nr 13/17; Nr 14/08; Nr 18/25; Nr 18/44; Nr 19/31; Nr 19/34; Nr 22/33; Nr 35/31; Nr 36/21; Nr 37/05; Nr 38/29; Nr 42/18; Nr 42/22; Nr 43/10; Nr 43/7; Nr 5/30; Nr 18/34; Nr 13/38; Nr 40/30; Nr 20/11;
Lipsa alegătorilor în listele de bază (41 SV – 452 cazuri)
Nr 19/21; Nr 32/27; Nr 32/5; Nr 36/7; Nr 39/31; Nr 6/10; Nr 41/40; Nr 3/38; Nr 6/1; Nr 18/37; Nr 18/38; Nr 40/19; Nr 40/17; Nr 42/31; Nr 42/30; Nr 42/10; Nr 3/3; Nr 32/21; Nr 24/21; Nr 11/37; Nr 28/20; Nr 40/24; Nr 1/5; Nr 33/1; Nr 8/40; Nr 39/40; Nr 13/12; Nr 13/45; Nr 13/52; Nr 18/17; Nr 18/21; Nr 18/22; Nr 18/26; Nr 18/35; Nr 18/42; Nr 18/46; Nr 21/15; Nr 32/29; Nr 4/40; Nr 42/18; Nr 42/22;
Lipsa datelor din buletinul de identitate al alegătorului (17 SV – 69 cazuri)
Nr 11/4; Nr 11/3; Nr 11/59; Nr 25/19; Nr 11/47; Nr 9/10; Nr 16/28; Nr 11/61; Nr 11/60; Nr 36/1; Nr 18/11; Nr 36/3; Nr 18/12; Nr 36/7; Nr 1/42; Nr 18/32; Nr 18/24
Identificarea persoanelor străine la domiciliul alegătorilor (15 SV – 342 cazuri)
Nr 36/26; Nr 41/40; Nr 18/38; Nr 46/9; Nr 23/2; Nr 41/25; Nr 41/4; Nr 41/3; Nr 1/24; Nr 40/45; Nr 11/4; Nr 4/27; Nr 43/4; Nr 1/20
Lipsa adresei alegătorului în listele electorale (11 SV – 1107 cazuri)
Nr 36/37; Nr 36/29; Nr 36/38; Nr 31/2; Nr 36/1; Nr 36/3; Nr 4/3; Nr 36/14; Nr 36/31; Nr 33/26; Nr 40/38
Cazuri în care nu au fost salvate modificările operate de membrii SV la alegerile precedente (2 SV – 4 cazuri)
Nr 42/42; Nr 42/14

Anexa 6. Implicarea în promovarea concurenților de către persoane cu funcții publice/de demnitate publică

Candidat	Data	Localitate	Detalii
Ion Groza	04.02.2019	Cahul, Manta	Pe pagina de facebook a Primăriei a fost publicat un articol de promovare a candidatului independent, Ion Groza.
PDM	26.12.2018	Chișinău, Centru	Prezența miniștrilor Monica Babuc, Chiril Gaburici, Silvia Radu, Nicolae Ciubuc, Alexandru Jizdan, a vicepremierului Cristina Lisnic și a prim-ministrului Pavel Filip, în timpul orelor de muncă, la procedura de depunere la CEC de către PDM a listei naționale a partidului.
PDM	26.12.2018	Telenești, Bănești	În incinta Gimnaziului din c. Bănești, r. Telenești a avut loc colectarea semnăturilor de către dna Alina Pascaru, Șefa Direcției Educație Telenești (sosită cu un șofer și mașina de serviciu) pentru Vadim Lelic, desemnat în calitate de candidat electoral PDM pe CECEU nr. 14 (Telenești). Menționăm că dna Pascaru a fost membru al GI pentru susținerea candidatului PDM. Din discuția cu câțiva profesori din instituție, aceștia și-au manifestat indignarea în privința solicitării de a se reține la școală pentru a depune semnăturile.
PDM	27.12.2018	Soroca, Soroca	La ora 10, în timpul orelor de muncă, primarii PDM din raionul Soroca s-au prezentat la un eveniment organizat de PDM. Fiecare primar a venit însoțit de câte 20 de persoane pentru a susține candidatul PDM pe circumscripția Soroca, Victor Său.
PDM	27.12.2018	Strășeni, Românești	Un reprezentant al PDM s-a prezentat la Primăria s. Românești, unde a solicitat în mod autoritar primarului localității să identifice 30 de persoane care să semneze în favoarea candidatului Pavel Filip, desemnat de PDM pe CECEU nr. 20 (Strășeni).
PDM	27.12.2018	Cimișlia, Cimișlia	În procesul de colectare a semnăturilor au fost implicați angajații Oficiului Poștal Cimișlia și ADR SUD. Acțiunea a avut loc în holul Casei de Cultură din Cimișlia și Basarabeasca. Semnăturile au fost colectate în susținerea candidatului desemnat de PDM pe CECEU nr. 40 (Cimișlia) – dl Dumitru Diacov.
PDM	04.01.2019	Rezina, Rezina	Pe pagina Consiliului raional Rezina a fost publicat un articol de promovare a candidatului PDM, Eleonora Graur.
PDM	04.01.2019	Orhei, Orhei	Pe pagina de facebook a Consiliului raional Orhei a fost publicat un articol de promovare a candidatului PDM, Tudor Golub.
PDM	10.01.2019	Edineț, Lopatnic	La ședința asistenților sociali, angajații din domeniu au fost informați despre faptul că fiecare trebuie să plece prin localități și să facă agitație electorală pentru alegătorii vârstnici din localități.
PDM	12.01.2019	Rezina, Rezina	Consiliul raional Rezina a organizat un eveniment dedicat Zilei Culturii unde, în calitate de președinte suspendat al raionului, a participat și dna Eleonora Graur. Consiliul raional a mediatizat prin intermediul unui comunicat de presă participarea președintei suspendate la acest eveniment.
PDM	14.01.2019	Edineț, Edineț	Utilizarea evenimentelor festive dedicate hramului orașului și organizate de Consiliul raional și Primărie, pentru promovarea candidatului PDM, Oleg Sirbu (a vorbit publicului despre realizări și planuri de viitor, a înmănat diplome).

Candidat	Data	Localitate	Detalii
PDM	14.01.2019	Rezina, Rezina	Candidatul PDM (înregistrat la 03.01.2019) pe CECEU nr. 13 Rezina, Eleonora Graur, președinte degrevat al raionului Rezina, a participat la deschiderea unui nou punct de asistență medicală de urgență, finanțat din bugetul de stat, în localitatea Pripiceni-Răzeși, Rezina. Consiliul raional a mediatizat prin intermediul unui comunicat de presă participarea președintei suspendate la acest eveniment.
PDM	20.01.2019	Orhei, Orhei	Pe pagina web a Consiliului raional Orhei a fost postat un comunicat în care este vizat candidatul PDM pe CU nr. 19, Tudor Golub. În postare se anunța despre reluarea activității culturale a Casei de Cultură din s. Ivancea. Conform informației relatate în comunicat, „la eveniment au participat și autoritățile locale care au contribuit nemijlocit la atingerea acestui obiectiv, și anume: Tudor Golub, președintele raionului Orhei (actualmente suspendat), Oleg Gașper, primar de Ivancea, Elena Guler, șef Secție Cultură a Consiliului raional Orhei, consilieri locali și, nu în ultimul rând, locuitorii comunei Ivancea”. Menționăm că la acest eveniment Tudor Golub a avut misiunea de tăiere a panglicii.
PDM	25.01.2019	Chișinău, Chișinău	La evenimentul de lansare a candidatului PDM în CU nr. 28, Nicolae Balaur, la data de 25.01.2019, în timpul orelor de lucru, au fost prezenți angajații Direcției Educație, Pretura Rîșcani.
PDM	25.01.2019	Cimișlia, Cimișlia	La evenimentul de lansare în campanie a candidatului PDM în CU nr. 40, Dumitru Diacov, la data de 25.01.2019, a fost organizată transportarea oamenilor din mai multe localități. În timpul orelor de lucru, au fost prezenți primarii din satele Carabetovca și Iordanovca, consilieri, angajații Cimișlia GAZ, Calea Ferată, Asistența medicală veterinară.
PDM	25.01.2019	Strășeni, Strășeni	În incinta Primăriei Strășeni, Pavel Filip a avut o întâlnire cu primarii localităților din r. Strășeni. În postarea pe rețelele de socializare a fost publicată următoarea informație: <i>Planul meu pentru Strășeni și Orhei va răspunde pe deplin necesităților oamenilor. Am ținut neapărat să mă consult cu primarii din această regiune, pentru că ei cunosc cel mai bine care sunt nevoile și grijile oamenilor din Strășeni și Orhei. De aceea am decis, în comun, care sunt problemele prioritare pe care le vom rezolva în următorii 4 ani.</i>
PDM	25.01.2019	Soroca, Soroca	Ghenadie Muntean, președintele raionului, a însoțit și susținut candidatul PDM, Victor Său, la evenimentul de lansare în campania electorală.
PDM	25.01.2019	Falesti, Glinjeni	La evenimentul de lansare în campanie a candidatului PDM, Iraida Bînzari, au participat, în timpul orelor de muncă, Vicepreședinții Consiliului raional Vladimir Tabîrța și Roman Radu, consilieri raionali, primari PDM.
PDM	25.01.2019	Strășeni, Strășeni	Valentina Casian, primar Strășeni, a însoțit și susținut candidatul PDM, Pavel Filip, la întrunirea electorală.
PDM	25.01.2019	Ungheni, Ungheni	La evenimentul de lansare în campanie a candidatului PDM, Iraida Bînzari, au participat, în timpul orelor de muncă, primarii PD din teritoriu, primarul mun. Ungheni, Vicepreședintele raionului, șeful Spitalului Raional, șefa Oficiului Poștal.

Candidat	Data	Localitate	Detalii
PDM	25.01.2019	Nisporeni, Nisporeni	La evenimentul de lansare în campanie a candidatului PDM, Vlad Plahotniuc, în timpul programului de lucru, au participat asistenți sociali, cadre didactice, primari PDM, secretari ai primăriilor din regiune.
PDM	25.01.2019	Briceni, Briceni	Cristina Schibinski, director al Centrului Multifuncțional Briceni, în timpul programului de muncă, a însoțit și susținut candidatul PDM, Mihail Gnatiuc, la lansarea acestuia în campanie.
PDM	25.01.2019	Șoldănești, Cotiujenii Mari	Svetlana Rotundu, președintele raionului, a însoțit și susținut candidatul PDM, Eleonora Graur, la întrunirea electorală.
PDM	25.01.2019	Edineț, Edineț	Candidatul PDM în CU nr. 3, Oleg Sîrbu, la data de 25.01.2019 s-a lansat în campanie la LT „Mihai Eminescu” din Edineț. La eveniment, în timpul orelor de lucru, au fost prezenți angajați ai Poștei Moldovei, ÎS Cadastru, ASP, DGE. A mai fost prezent și Secretarul de Stat al Ministerului Educației, Culturii și Cercetării, Igor Șarov.
PDM	28.01.2019	Edineț, Edineț	În timpul programului de lucru, la întrunirea electorală au fost prezenți șefii și angajații instituțiilor de stat din regiune.
PDM	28.01.2019	Soroca, Nimereuca	Ghenadie Muntean, președintele raionului, a însoțit și susținut candidatul PDM, Victor Său, la întrunirea electorală.
PDM	28.01.2019	Edineț, Zabriceni	Șefa Î.S. Poșta Moldovei, Galina Mosoric, și Șefa FEE (Furnizarea Energiei Electrice), Marina Lombarschi, au însoțit și susținut PDM la întrunirea electorală.
PDM	28.01.2019	Strășeni, Codreanca	În timpul programului de lucru, la o întrunire electorală au fost prezenți angajații primăriei și cadrele didactice.
PDM	28.01.2019	Soroca, Soroca	Ghenadie Muntean, președintele raionului, a însoțit și susținut candidatul PDM, Victor Său, la întrunirea electorală.
PDM	28.01.2019	Călărași, Rădeni	Președintele CR Călărași, Sergiu Artene, a însoțit și susținut candidatul PDM, Nicolae Ciubuc, la întrunirea electorală.
PDM	28.01.2019	Ialoveni, Ialoveni	Președintele raionului, Lilian Caramanu, a însoțit și susținut candidatul PDM, Monica Babuc, la întrunirea electorală.
PDM	29.01.2019	Ștefan Vodă, Ștefan Vodă	Vicepreședintele raionului, Vasile Gherman, a însoțit și susținut candidatul PDM, Nicolae Molozea, la întrunirea electorală. În timpul programului de lucru, la întrunire au fost prezenți asistenți sociali și angajați ai centrelor sociale comunitare.
PDM	29.01.2019	Soroca, Racovăț	Ghenadie Muntean, președintele raionului, a însoțit și susținut candidatul PDM, Victor Său, la întrunirea electorală.
PDM	30.01.2019	Nisporeni, Nisporeni	În timpul programului de lucru, la o întrunire electorală au fost prezenți funcționari publici din Nisporeni.
PDM	30.01.2019	Strășeni, Românești	În timpul programului de lucru, la întrunire au fost prezenți angajați ai primăriei, cadre didactice, angajați ai grădiniței, elevi.
PDM	30.01.2019	Călărași, Hirova	Președintele raionului, Sergiu Artene, a însoțit și susținut candidatul PDM, Nicolae Ciubuc, la întrunirea electorală.
PDM	30.01.2019	Strășeni, Voinova	În timpul programului de lucru, la întrunire au fost prezenți primarul din localitate, angajați ai primăriei și școlii din sat.
PDM	30.01.2019	Călărași, Hirova	Președintele raionului, Sergiu Artene, a însoțit și susținut candidatul PDM, Nicolae Ciubuc, la o întrunire electorală.
PDM	30.01.2019	Ialoveni, Ialoveni	Președintele raionului, Lilian Caramanu, a însoțit și susținut candidatul PDM, Monica Babuc, la întrunirea electorală.

Candidat	Data	Localitate	Detalii
PDM	31.01.2019	Ialoveni, Sociteni	Președintele raionului, Lilian Caramanu, a însoțit și susținut candidatul PDM, Monica Babuc, la întrunirea electorală.
PDM	31.01.2019	Ialoveni, Sociteni	Președintele raionului, Lilian Caramanu, a însoțit și susținut candidatul PDM, Monica Babuc, la întrunirea electorală.
PDM	01.02.2019	Fălești, Răuțel	Vitalie Bîrsan, secretar de stat al MAI, a efectuat o vizită la Gimnaziu, unde a distribuit materiale cu tentă politică și a făcut agitație electorală pentru PDM.
PDM	01.02.2019	Soroca, Soroca	Ghenadie Muntean, președintele raionului, în timpul programului de lucru, a însoțit și susținut candidatul PDM, Victor Său, la întrunirea electorală desfășurată cu alegătorii.
PDM	01.02.2019	Bălți, Bălți	Secretar de Stat la Ministerul Educației Culturii și Cercetării, Elena Belei, a însoțit și susținut candidatul PDM, Pavel Filip, la întrunirea electorală.
PDM	01.02.2019	Telenești, Căzănești	Alina Pascaru, șef Direcție Educație, a însoțit și susținut candidatul PDM, Vadim Lelic, la întrunirea electorală.
PDM	01.02.2019	Ialoveni, Suruceni	Președintele raionului, Lilian Caramanu, a însoțit și susținut candidatul PDM, Monica Babuc, la întrunirea electorală.
PDM	04.02.2019	Ștefan Vodă, Ștefan Vodă	În timpul programului de lucru, candidatul PDM în CU nr. 36, Nicolae Molozea, însoțit de șefa Centrului medicilor de familie din or. Ștefan Vodă, primarul s. Tudora și directorul gimnaziului din aceeași localitate, au avut o întrunire electorală cu colectivul pedagogic și cel de la grădinița din s. Tudora, r. Ștefan Vodă.
PDM	04.02.2019	Briceni, Coteala	Cristina Schibinski, directorul Centrului Multifuncțional Briceni, în timpul programului de muncă, a însoțit și susținut candidatul PDM, Mihail Gnatiuc, la întrunirile electorale.
PDM	04.02.2019	Ialoveni, Ialoveni	Daniela Nedelciuc, șef adjunct la Oficiul teritorial al Cancelariei de stat, a însoțit și susținut candidatul PDM, Monica Babuc, la întrunirea electorală.
PDM	04.02.2019	Cahul, Crihana Veche	Vicepreședintele raionului, Vladimir Calmic, a însoțit și susținut candidatul PDM, Oleg Creciun, la întrunirea electorală.
PDM	05.02.2019	Briceni, Pererîta	Nadejda Moșneaga, CNAS, și Cristina Schibinski, director al Centrului Multifuncțional Briceni, în timpul programului de muncă, au însoțit și susținut PDM la întrunirile electorale.
PDM	05.02.2019	Strășeni, Strășeni	Iulia Certan, șefa Direcției Învățământ Strășeni, a însoțit și susținut candidatul PDM, Pavel Filip, la întrunirea electorală.
PDM	05.02.2019	Rezina, Saharna Nouă	Angela Racu, șefa Secției Cultură, Consiliul raional Rezina, a însoțit și susținut candidatul PDM la întrunirea electorală.
PDM	05.02.2019	Rezina, Mateuți	Șefa Direcției raionale Învățământ, Lazari Lilia, a însoțit și susținut candidatul PDM la întrunirea electorală.
PDM	05.02.2019	Rezina, Rezina	Simion Tatarov, primarul or. Rezina, a însoțit și susținut PDM la întrunirea electorală.
PDM	06.02.2019	Ialoveni, Ialoveni	Președintele raionului, Lilian Caramanu, a însoțit și susținut candidatul PDM, Monica Babuc, la întrunirea electorală.
PDM	06.02.2019	Ialoveni, Gangura	Președintele raionului, Lilian Caramanu, Anatolie Melenciuc, directorul Institutului de Metrologie, au însoțit și susținut candidatul PDM, Monica Babuc, la întrunirea electorală.

Candidat	Data	Localitate	Detalii
PDM	06.02.2019	Făleşti, Făleşti	În timpul programului de lucru, la întrunire au fost prezenți lucrători medicali.
PDM	07.02.2019	Călărași, Călărași	Președintele raionului, Sergiu Artene, a însoțit și susținut candidatul PDM, Nicolae Ciubuc, la întrunirea electorală.
PDM	07.02.2019	Călărași, Călărași	Nicolae Melnic, primarul or. Călărași, în timpul programului de lucru, a însoțit și susținut candidatul PDM, Nicolae Ciubuc, la întrunirea electorală.
PDM	07.02.2019	Cahul, Vadul lui Isac	Șeful Direcției Invatamânt, Valeriu Baban, a însoțit și susținut candidatul PDM, Oleg Creciun, la întrunirea electorală.
PDM	07.02.2019	Ialoveni, Ialoveni	Președintele raionului, Lilian Caramanu, a însoțit și susținut candidatul PDM, Monica Babuc, la întrunirea electorală.
PDM	07.02.2019	Ialoveni, Văsieni	Președintele raionului, Lilian Caramanu, a însoțit și susținut candidatul PDM, Monica Babuc, la întrunirea electorală.
PDM	07.02.2019	Briceni, Criva	Cristina Rață (Schibinschi), director al Centrului Multifuncțional Briceni, a însoțit și susținut PDM la întrunirile electorale.
PDM	07.02.2019	Cahul, Slobozia Mare	Șeful IMSP Centrul de Sănătate a însoțit și susținut candidatul PDM, Oleg Creciun, la întrunirea electorală.
PDM	07.02.2019	Cimișlia, Cimișlia	Șeful Direcției Învățământ General, Mihai Popescu, a solicitat telefonic instituțiilor de învățământ din cel puțin 3 localități (Cimișlia, Gura Galbenei, Lipoveni) să asigure participarea elevilor claselor a 12-a la întrunirea cu reprezentanții PDM (Caravana PDM la Cimișlia).
PDM	08.02.2019	UTAG, Comrat	Secretarii de stat ai MSMPS, Anastasia Oceretnîi și Nelea Rusu, Secretarul de stat al MADRM, Dorin Andros, au însoțit și susținut PDM la întrunirile electorale în Comrat și Ceadr Lunga, UTAG (Caravana PDM).
PDM	08.02.2019	Telenesti, Sărătenii Vechi	Vasile Harghel, vicepreședintele raionului, a însoțit și susținut candidatul PDM, Vadim Lelic, la întrunirea electorală.
PDM	11.02.2019	Ialoveni, Ialoveni	Președintele raionului, Lilian Caramanu, a însoțit și susținut candidatul PDM, Monica Babuc, la întrunirea electorală.
PDM	12.02.2019	Telenesti, Chiștelnița	Alina Pascaru, șefa Direcției Educație Telenești, a însoțit și susținut candidatul PDM, Vadim Lelic, la întrunirea electorală.
PDM	12.02.2019	Bălți, Bălți	Cecilia Graur, Șef Secție în cadrul Centrului Multifuncțional Bălți, a însoțit și susținut candidatul PDM, Sergiu Iordan, la întrunirea electorală.
PDM	12.02.2019	Criuleni, Criuleni	Șefa Secției Cultură și Turism, Consiliul raional Criuleni, Valentina Bobeico, a însoțit și susținut candidatul PDM, Veaceslav Burlac, la întrunirea electorală cu șefii Caselor de Cultură, bibliotecilor, școlilor de arte etc. în Centrul de Cultură și Tineret Grigore Sîrbu.
PDM	12.02.2019	Ștefan Vodă, Copceac	Directorul gimnaziului, primarul localității și directorul grădiniței au însoțit și susținut candidatul PDM, Nicolae Molozea, la întrunirea electorală.
PDM	12.02.2019	Strășeni, Strășeni	Primara mun. Strășeni, Valentina Casian, a însoțit și susținut candidatul PDM, Pavel Filip, la întrunirea electorală.

Candidat	Data	Localitate	Detalii
PDM	12.02.2019	Strășeni, Strășeni	Primara mun. Strășeni, Valentina Casian, a însoțit și susținut candidatul PDM, Pavel Filip, la întrunirea electorală.
PDM	12.02.2019	Rezina, Cinișeuți	Președintele interimar al raionului, Vasile Gobjilă, a însoțit și susținut candidatul PDM, Eleonora Graur, la întrunirea electorală.
PDM	13.02.2019	Strășeni, Strășeni	Primara mun. Strășeni, Valentina Casian a însoțit și susținut candidatul PDM, Pavel Filip, la evenimentul de inaugurare a simbolului „EU iubesc Strășeni”, oferit drept cadou de candidat or. Strășeni.
PDM	13.02.2019	Soroca, Zastinca	Ghenadie Muntean, președintele raionului, în timpul programului de lucru, a însoțit și susținut candidatul PDM, Victor Său, la întrunirea electorală.
PDM	15.02.2019	Călărași, Călărași	Vasile Timofti, vicepreședintele orașului, a însoțit și susținut candidatul PDM, Nicolae Ciubuc, la întrunirea electorală.
PDM	15.02.2019	Călărași, Bahmut	Vasile Timofti, vicepreședintele orașului, a însoțit și susținut candidatul PDM, Nicolae Ciubuc, la întrunirea electorală.
PDM	15.02.2019	Ialoveni, Ialoveni	Președintele raionului, Lilian Caramanu, a însoțit și susținut PDM la întrunirile electorale în Ialoveni (Caravana PDM la Ialoveni).
PDM	15.02.2019	Căușeni, Opaci	Primarul, secretarul interimar al localității și un membru BESV au mers prin localitate pentru a aduna oameni la întâlnirea cu candidatul PDM, Grigore Repeșciuc, în incinta gimnaziului.
PDM	18.02.2019	Strășeni, Micăuți	În timpul programului de lucru, la întrunirea electorală au fost prezenți angajați ai grădiniței și școlii din localitate.
PDM	18.02.2019	Dubăsari, Coșnița	Grigore Policinschi, președintele raionului, a însoțit și susținut PDM la întrunirea electorală.
PDM	18.02.2019	Călărași, Horodiște	Președintele raionului, Sergiu Artene, a însoțit și susținut candidatul PDM, Monica Babuc, la întrunirea electorală.
PDM	19.02.2019	Ialoveni, Nimoreni	Lilian Carmanu, președintele raionului, în timpul programului de lucru, a însoțit și susținut candidatul PDM, Monica Babuc, la întrunirea electorală desfășurată cu alegătorii.
PDM	20.02.2019	Cahul, Cahul	Sergiu Drangoi, vicepreședintele raionului, a însoțit și susținut candidatul PDM la întrunirea electorală.
PSRM	25.01.2019	UTAG, Comrat	Irina Vlah, Bașkanul UTAG, a participat și susținut candidatul PSRM, Alexandr Suhodolski, la evenimentul de lansare în campania electorală.

Anexa 7. Asumarea meritelor de către candidați pentru lucrări/servicii efectuate din bani publici

Candidat	Data	Locație	Detalii
PDM	19.12.2018	Cahul, Cahul	Elena Bacalu și-a asumat meritele pentru reparația sălii de sport din cadrul LT „Rumeanțev”. Postarea pe rețelele sociale: <i>In urma mai multor vizite, am depistat un șir de probleme ce necesitau intervenție urgentă și, în dependentă de priorități, m-am implicat în soluționarea lor. Una din aceste realizări este și reparația sălii de sport.</i>
PDM	21.01.2019	Chișinău, Chișinău	Constantin Țuțu și-a asumat meritele pentru extinderea Grădiniței nr. 103. Postarea sa pe rețelele sociale: <i>Pentru că era o mare problema cu extinderea spațiului, alături de părinți și primarul din Singera, Valeriu Poiată, am reușit să mărim numărul de locuri, oferind tot necesarul pentru alte câteva zeci de copii.</i>
PDM	22.01.2019	Florești, Japca	Eugeniu Nichiforciuc și-a asumat meritul pentru lucrările de reparație a Gimnaziului (cantina). Postare pe rețelele sociale: <i>Am reușit să terminăm lucrările de reparație capitală și să dăm în folosință cantina liceului „Miron Costin” din oraș.</i>
PDM	22.01.2019	Florești, Florești	Eugeniu Nichiforciuc și-a asumat meritul pentru lucrările de reparație a Grădiniței nr. 3. Postarea de pe rețelele sociale: <i>Atunci când oamenii țării pentru care lucrezi îți dau note pozitive și salută rezultatele faptelor noastre bune... (cu referire la mențiunea despre reparația Grădiniței).</i>
PDM	28.01.2019	Chișinău, Ciocana	Pe rețelele de socializare, candidatul PDM, Nae-Simion Pleșca, anunța că datorită solicitării expediate de el personal în adresa Î.M. LUMTEH, au început să fie efectuate lucrările de iluminare a unei străzi din sectorul Ciocana. Postarea candidatului: <i>Ca urmare a multiplelor solicitări pe care le-am primit din partea locatarilor cu privire la necesitatea de a reînnoi rețelele de iluminat public, am făcut o interpelare către Î.M. „LUMTEH” Astăzi au început lucrările. Fapte, nu vorbe!</i>
PDM	30.01.2019	Orhei, Orhei	La evenimentul de lansare a candidatului PDM, Tudor Golub, la data de 30.01.2019, acesta a combinat lansarea în campanie cu deschiderea Oficiului Medicilor de Familie și a unei Grădinițe de creșă renovate din s. Bolohani, r. Orhei;
PDM	31.01.2019	Criuleni, Dubăsarii Vechi	Candidatul PDM, Veaceslav Burlac a fost prezent la deschiderea Sălii Sportive „Voievod”, alături de Vitalie Verebceanu, vicepreședintele raionului, Constantin Macarenco, viceprimarul din Dubăsarii Vechi. În discursul ținut, au fost menționate realizările atinse.
PDM	04.02.2019	Chișinău, Durlești	Constantin Țuțu a tăiat panglica la evenimentul de lansare a rutei de troleibuz nr. 35 (Durlești) care a fost realizată pe banii municipalității. În postarea sa pe rețelele de socializare, candidatul își atribuie meritul pentru acest eveniment (postarea candidatului pe rețelele de socializare: <i>Atunci când autoritățile publice locale conlucrează cu cele centrale, au de câștigat oamenii! Și mă bucur că în ultimul timp am avut o colaborare foarte bună cu Primăria Municipiului Chișinău, cu Primăria orașului Durlești, iar drept rezultat, astăzi am putut inaugura ruta de troleibuz numărul 35);</i>
PDM	08.02.2019	Ialoveni, Ialoveni	Monica Babuc a participat la inaugurarea liniei de troleibuze din Ialoveni, alături de președintele raionului, Lilian Caramanu. Postarea candidatei pe rețelele de socializare: <i>Atunci când mulți oameni îți spun despre o problemă a lor, ajungi să o simți ca și cum ar fi și a ta. Iată că acesta e un caz în care s-a dovedit că atunci când există oameni binevoitori și capabili, soluții se găsesc. Mă bucur că le-am putut fi și eu alături în așa moment frumos pentru comunitate.</i>

Candidat	Data	Locație	Detalii
PDM	08.02.2019	Florești, Florești	Eugeniu Nichiforciuc, alături de președintele CR Florești, Ștefan Paniș, a participat la inaugurarea Oficiului Poștal din s. Ciutulești, r. Florești. Postarea candidatului pe rețelele de socializare: <i>Încă o promisiune dată oamenilor din Ciutulești a fost îndeplinită. De acum înainte, angajații oficiului poștal din localitate vor avea condiții decente de muncă, iar sătenii vor putea să primească pensiile, indemnizațiile, să plătească facturile, să primească și să trimită scrisori și colete rapid, fiind deserviți calitativ. #FapteNuVorbe.</i>
PDM	08.02.2019	Criuleni, Hrușova	Veaceslav Burlac, președinte suspendat al CR Criuleni, a participat la inaugurarea Centrului de Zi pentru Persoanele în Etate, finanțat din bugetul public al comunei Hrușova, Criuleni. Președintele comunei, Parascovia Cotovici, l-a prezentat drept președinte al CR Ialoveni, menționând despre contribuția acestuia la deschiderea centrului. În discursul său, dl Burlac a menționat că din 25 februarie 2019 se va implica activ la extinderea Centrului.
PDM	11.02.2019	Ialoveni, Ruseștii Noi	Monica Babuc a participat la inaugurarea terenului de joacă de la LT din Ruseștii Noi, alături de președintele CR Ialoveni, Lilian Caramanu (împreună au tăiat panglica). Postarea candidatei pe rețelele de socializare: <i>un frumos exemplu al unei comunități din Moldova și încă o dovadă că, atunci când toți își unesc forțele, lucruri minunate se pot face. Liceul Teoretic din Ruseștii Noi are, de astăzi, un modern teren de sport multifuncțional, la renovarea căruia au contribuit autoritățile raionale, părinții elevilor, dar și voluntari ai Corpului Păcii. Partidul Democrat va continua să susțină educația din țara noastră.</i>
PDM	15.02.2019	Florești, Roșietici	Eugeniu Nichiforciuc, alături de președintele CR Florești, Ștefan Paniș a participat la inaugurarea cantinei școlii din Roșietici, Florești, reparată capital din bani publici. Postarea candidatului pe rețelele de socializare: <i>în așa mod ne respectăm promisiunea să le oferim copiilor toate condițiile pentru ca ei să se poată concentra pe studii. Atunci când există o administrație locală responsabilă, susținută de autoritățile centrale, nimic nu este imposibil.</i>
PDM	16.02.2019	Călărași, Călărași	Nicolae Ciubuc și-a asumat meritele pentru relansarea cursei de tren Chișinău-Ungheeni. Solicitarea a parvenit de la angajații ÎS Calea Ferată în cadrul unei întruniri electorale cu candidatul PDM.
PPȘ	27.12.2018	Orhei, Orhei	Președintele PPȘ a inaugurat recepționarea a 36 de microbuze achiziționate de primăria or. Orhei. La promisiunea acestuia, mijloacele de transport respective urmează să transporte pasageri gratuit între orele 07.00–9.00 și 17.00–19.00.
PPȘ	31.12.2018	Orhei, Orhei	Organizarea de către Primarul mun. Orhei, Ilan Șor, a concertului de Revelion din 31.12.2018 poate fi calificată drept un exemplu de utilizare a funcției administrative de către un candidat desemnat în perioada electorală, ce îl avantajează comparativ cu alți candidați desemnați care nu dețin funcții administrative.
PSRM	10.12.2018	Chișinău, Centru	Într-un spot video, Cojocarul Dinari asumă PSRM meritul pentru instalarea a 3 terenuri de joacă și un teren de sport (din bugetul municipal).
PSRM	16.12.2018	Chișinău, Rîșcani	Asumarea meritelor de către PSRM pentru instalarea terenurilor de joacă (bugetul municipal). Vladimir Odnostalco și Garda Tânără a PSRM au participat activ la inaugurare, accentuând contribuția PSRM.

Candidat	Data	Locație	Detalii
PSRM	23.12.2018	Chișinău, Buiucani	În curtea blocurilor, Cojocaru Dinari informează cetățenii despre instalarea terenului de sport de pe str. Ion Creangă, 74 și I. și D. Aldea Teodorovici, 18/1 datorită PSRM (din bugetul municipal).
PSRM	23.12.2018	Chișinău, Buiucani	În curtea blocurilor, Cojocaru Dinari informează cetățenii despre instalarea terenului de sport de pe de pe str. Alba Iulia, 1 și 3 datorită PSRM (din bugetul municipal).
PSRM	23.12.2018	Chișinău, Buiucani	În curtea blocurilor, Cojocaru Dinari informează cetățenii despre instalarea terenului de sport de pe str. Vasile Lupu, 34 datorită PSRM (din bugetul municipal).
PSRM	07.01.2019	Chișinău, Botanica	Pe rețelele sociale, PSRM menționează că datorită contribuției candidatului PSRM, Vasile Bolea, pe bd. Dacia, 21 a fost inaugurat un teren de joacă pentru copii (din bugetul municipal).
PSRM	12.01.2019	Chișinău, Rîșcani	Asumarea meritelor de către PSRM pentru instalarea terenurilor de joacă (din bugetul municipal). Postare pe rețelele sociale: <i>Datorită contribuției fracțiunii PSRM din CMC, a fost deschis al 100 teren de joacă. (...) Am lucrat și lucrăm pentru locuitorii Chișinăului.</i>
PSRM	20.01.2019	Chișinău, Buiucani	Asumarea meritelor de către PSRM pentru instalarea terenurilor de joacă (din bugetul municipal). Postare pe rețelele sociale: <i>Datorită contribuției fracțiunii PSRM din CMC, locatarii din curtea blocului 19 și 89 din str. Vasile Lupu au un nou teren de joacă pentru copii. Vom face cât mai multe proiecte sociale pentru a amenaja un oraș frumos.</i>
PSRM	31.01.2019	Chișinău, Buiucani	Primăria mun. Chișinău a lansat ruta de troleibuz nr. 35 (Durlești) din bugetul municipal. Meritul pentru evenimentul respectiv a fost atribuit și de consilierii PSRM (postarea pe rețelele sociale ale candidatului PSRM, Cojocaru Dinari: <i>Am promis – am făcut! În curând localnicii din or. Durlești și str. Ialoveni se vor bucura de troleibuze noi cu propulsie autonomă și cu aer climatizat. Această realizare a fost posibilă prin contribuția Consilierului Municipal Anton Leadschii și Dinari Cojocaru din Frațiunea PSRM a CMC, nu în ultimul rând și a Consilierului Local din or. Durlești, Vladimir Roșca).</i>

Anexa 8. Lista instituțiilor de stat în care au fost organizate întruniri electorale

Concurent	N/O	Locație	Data	Instituție de Stat
ACUM	1	Bălți, Bălți	04.02.2019	LT „Vasile Alecsandri”
ACUM	2	Cimișlia, Sagaidac	05.02.2019	Gimnaziu
ACUM	3	Strășeni, Scoreni	05.02.2019	LT „Universul”
ACUM	4	Criuleni, Criuleni	06.02.2019	IMSP Spitalul Raional
ACUM	5	Dubăsari, Doroțcaia	07.02.2019	LT Doroțcaia
ACUM	6	Ialoveni, Ialoveni	07.02.2019	IMSP Spitalul Raional
ACUM	7	Chișinău, Rîșcani	07.02.2019	Institutul de Proiectare Chisinauproiect
ACUM	9	Chișinău, Rîșcani	08.02.2019	LT „Nicolae Milescu Spătaru”
ACUM	10	Călărași, Călărași	11.02.2019	LT „Vasile Alecsandri”
ACUM	11	Călărași, Călărași	11.02.2019	Școala Profesională
ACUM	12	Chișinău, Botanica	12.02.2019	Asociația Medicală Teritorială
ACUM	13	Ialoveni, Suruceni	12.02.2019	Gimnaziu
ACUM	14	Chișinău, Rîșcani	12.02.2019	LT „Alexandru Ioan Cuza” și LT „Ștefan cel Mare”
ACUM	15	Ialoveni, Sociteni	12.02.2019	Gimnaziu
ACUM	16	Chișinău, Botanica	13.02.2019	LT „B. P. Hașdeu”
ACUM	17	Strășeni, Gălești	13.02.2019	Gimnaziu
ACUM	18	Ungheni, Ungheni	14.02.2019	LT „Vasile Alecsandri”
ACUM	19	Chișinău, Buiucani	15.02.2019	Centrul Medicilor de Familie
ACUM	20	Chișinău, Rîșcani	15.02.2019	Centrul Medicilor de Familie nr. 12
ACUM	21	Chișinău, Centru	18.02.2019	Centrul de Excelență în Medicină
ACUM	22	Chișinău, Buiucani	18.02.2019	LT „Natalia Dadiani”
ACUM	23	Chișinău, Centru	18.02.2019	LT „Tudor Vladimirescu”
ACUM	24	Chișinău, Rîșcani	18.02.2019	LT „M. Lomonosov”
ACUM	25	Strășeni, Radeni	18.02.2019	Gimnaziu
ACUM	26	Strășeni, Românești	18.02.2019	LT din Românești
ACUM	27	Chișinău, Rîșcani	19.02.2019	LT „Waldorf”
ACUM	28	Chișinău, Rîșcani	20.02.2019	Spitalul Municipal „Sfântă Treime”
ACUM	29	Chișinău, Rîșcani	21.02.2019	Centrul Medicilor de Familie nr. 10
ACUM	30	Chișinău, Ciocana	21.02.2019	Spitalul Clinic Municipal Sfânta Treime
ACUM	31	Chișinău, Ciocana	21.02.2019	Centrul de Excelență în Energetică și Electronică
CI	1	Chișinău, Ciocana	15.02.2019	Asociația Medico-Teritorială
CI	2	UTAG, Cișmichioi	11.02.2019	Grădiniță
CI	3	Chișinău, Buiucani	20.02.2019	Școala Sportivă Speranța
CI	4	Chișinău, Buiucani	21.02.2019	Grădinițele nr.62,158 și 85, LT „Spiru Haret”
CI	5	Chișinău, Buiucani	22.02.2019	LT „Universul”
CI	6	UTAG, Comrat	18.02.2019	SA Moldtelecom și ÎS „Poșta Moldovei”
CI	7	UTAG, Comrat	18.02.2019	Serviciul de Ambulanță
CI	8	UTAG, Congaz	18.02.2019	Gimnaziu
CI	9	UTAG, Dezghingea	19.02.2019	Centrul de Sănătate
CI	10	UTAG, Dezghingea	19.02.2019	Grădinița „Kolosok”
CI	11	UTAG, Chirsova	20.02.2019	LT M. „I. Tuzlova”

Concurent	N/O	Locație	Data	Instituție de Stat
CI	12	UTAG, Comrat	21.02.2019	Centrul de Sănătate
CI	13	Bălți, Bălți	06.02.2019	Grădinița nr. 36
CI	14	Bălți, Bălți	14.02.2019	LT „Maiacovski”
CI	15	Bălți, Bălți	18.02.2019	LT „Mihai Eminescu”
CI	16	Bălți, Bălți	19.02.2019	Gimnaziul nr.6
CI	17	Bălți, Bălți	19.02.2019	Gimnaziul nr. 3
CI	18	Bălți, Bălți	19.02.2019	LT „George Coșbuc”
CI	19	Fălești, Pirlița	20.02.2019	Gimnaziul „D. Cantemir”
CI	20	Bălți, Bălți	14.02.2019	Spitalul Clinic Municipal Bălți
CI	21	Bălți, Bălți	18.02.2019	Centrul Medicilor de Familie nr. 2
CI	22	Bălți, Bălți	18.02.2019	Gimnaziul nr. 4
CI	23	Bălți, Bălți	20.02.2019	LT „Vasile Alecsandri”
CI	24	Cahul, Manta	07.02.2019	Gimnaziu
CI	25	Cahul, Cahul	15.02.2019	LT „Ioan Vodă”
CI	26	Călărași, Sadova	15.02.2019	Gimnaziu
CI	27	Ialoveni, Ialoveni	20.02.2019	SA Drumuri Ialoveni
CI	28	UTAG, Etulia	12.02.2019	Grădiniță
CI	29	Edineț, Edineț	08.02.2019	LT „Gr. Vieru”
CI	30	Chișinău, Băcioi	04.02.2019	Grădiniță
CI	31	Chișinău, Băcioi	07.02.2019	LT „Grigore Vieru”
CI	32	Chișinău, Băcioi	21.02.2019	Gimnaziu
PCRM	1	Bălți, Bălți	07.02.2019	Gimnaziul nr. 6
PCRM	2	Bălți, Bălți	07.02.2019	L.T. „Maiacovski”
PCRM	3	Bălți, Bălți	11.02.2019	LT „B. P. Hașdeu”
PCRM	4	Bălți, Bălți	11.02.2019	Școala Sportivă nr.1
PCRM	5	Bălți, Bălți	11.02.2019	Gimnaziul nr. 7
PCRM	6	Ialoveni, Tipala	12.02.2019	Gimnaziu
PCRM	7	Bălți, Bălți	13.02.2019	LT „A. Pușkin”
PCRM	8	Bălți, Bălți	13.02.2019	LT „A. Pușkin”
PCRM	9	Bălți, Bălți	20.02.2019	Școala nr. 15
PCRM	10	Bălți, Bălți	20.02.2019	Grădinița „Licurici”
PCRM	11	Bălți, Bălți	21.02.2019	Spitalul de Psihiatrie
PCRM	12	Bălți, Bălți	21.02.2019	ÎM „Gospodăria locativ-comunală Bălți”
PCRM	13	Bălți, Bălți	22.02.2019	ÎM Direcția de troleibuze din Bălți
PDM	1	Strășeni, Strășeni	22.01.2019	Primărie
PDM	2	Cimișlia, Selemet	24.01.2019	Ocolul Silvic
PDM	3	Ștefan Vodă, Ștefan Vodă	24.01.2019	Direcția Asistență Socială și Protecția Familiei
PDM	4	Ialoveni, Ialoveni	26.01.2019	Spitalul Raional
PDM	5	Soroca, Soroca	28.01.2019	SA Moldtelecom
PDM	6	Edineț, Gordinești	28.01.2019	Grădiniță
PDM	7	Soroca, Soroca	28.01.2019	Primăria
PDM	8	Călărași, Călărași	28.01.2019	Grădinița „DoReMici”
PDM	9	Chișinău, Durlești	28.01.2019	Centrul de Sănătate

Concurent	N/O	Locație	Data	Instituție de Stat
PDM	10	Ialoveni, Țîpala	28.01.2019	Grădiniță
PDM	11	Chișinău, Centru	28.01.2019	Asociația Națională a Transportatorilor Auto
PDM	12	Chișinău, Centru	28.01.2019	Asociația Medicală Teritorială
PDM	13	Călărași, Rădeni	28.01.2019	Gimnaziu
PDM	14	Chișinău, Centru	28.01.2019	LT „Universul”
PDM	15	Taraclia, Novosiolovca	28.01.2019	Gimnaziu
PDM	16	Ialoveni, Ialoveni	28.01.2019	Școala de Arte
PDM	17	Chișinău, Trușeni	28.01.2019	Centrul de Sănătate
PDM	18	Soroca, Racovăț	29.01.2019	Gimnaziu
PDM	19	Chișinău, Rîșcani	29.01.2019	Centrul Medicilor de Familie nr. 11
PDM	20	Chișinău, Rîșcani	29.01.2019	SA MoldovaGaz
PDM	21	Chișinău, Rîșcani	29.01.2019	Gimnaziul „I. L. Caragiale”
PDM	22	Chișinău, Botanica	29.01.2019	LT „Rambam”
PDM	23	Chișinău, Rîșcani	29.01.2019	SA Apă-Canal
PDM	24	Nisporeni, Nisporeni	30.01.2019	Consiliul Raional
PDM	25	Chișinău, Rîșcani	30.01.2019	Centrul Republican Experimental de Protezare
PDM	26	Chișinău, Buiucani	30.01.2019	Grădinița nr. 158
PDM	27	Florești, Cunicea	30.01.2019	Centrul Medicilor de Familie
PDM	28	Chișinău, Centru	30.01.2019	Grădinița nr. 55
PDM	29	Chișinău, Rîșcani	30.01.2019	Centrul Rep. Experimental Protezare, Ortopedie și Reabilitare
PDM	30	Ungheni, Ungheni	30.01.2019	ÎS „Poșta Moldovei”
PDM	31	Chișinău, Centru	30.01.2019	Grădinița nr. 227
PDM	32	Ialoveni, Ialoveni	30.01.2019	LT „Andrei Vartic”
PDM	33	Chișinău, Centru	30.01.2019	Centrul Multifuncțional Centru
PDM	34	Soroca, Soroca	31.01.2019	Spitalul Raional Soroca
PDM	35	Chișinău, Rîșcani	31.01.2019	Spitalul Clinic al Ministerului Sănătății
PDM	36	Nisporeni, Nisporeni	31.01.2019	Spitalul Raional
PDM	37	Chișinău, Rîșcani	31.01.2019	Grădinița nr. 56
PDM	38	Chișinău, Buiucani	31.01.2019	Regia Transport Electric
PDM	39	Ialoveni, Sociteni	31.01.2019	Gimnaziu
PDM	40	Chișinău, Rîșcani	31.01.2019	LT „George Călinescu”
PDM	41	Ialoveni, Sociteni	31.01.2019	Grădinița
PDM	42	Ialoveni, Ialoveni	31.01.2019	Școala Primară „Ion Creangă”
PDM	43	Chișinău, Centru	31.01.2019	Serviciul Vamal
PDM	44	Ialoveni, Ialoveni	31.01.2019	Oficiul Cadastral
PDM	45	Chișinău, Centru	31.01.2019	Centrul de Excelență în Medicină
PDM	46	Soroca, Soroca	01.02.2019	ÎS Gara Auto
PDM	47	Chișinău, Centru	01.02.2019	IMSP Clinica „Emilian Coțaga”
PDM	48	Soroca, Soroca	01.02.2019	Centrul Medicilor de Familie
PDM	49	Chișinău, Rîșcani	01.02.2019	Centrul Multifuncțional Chișinău nr. 2
PDM	50	Florești, Cuhurestii de Sus	01.02.2019	Oficiul Medicilor de Familie
PDM	51	Chișinău, Buiucani	01.02.2019	Centrul Medicilor de Familie Nr.5

Concurent	N/O	Locație	Data	Instituție de Stat
PDM	52	Chișinău, Centru	01.02.2019	Î.S. Agenția Informațională de Stat „Moldpres”
PDM	53	Chișinău, Centru	01.02.2019	Grădinița nr. 156
PDM	54	Chișinău, Centru	01.02.2019	Grădinița nr. 8
PDM	55	Ialoveni, Ialoveni	01.02.2019	Casa Teritorială de Asigurări Sociale
PDM	56	Ialoveni, Ialoveni	01.02.2019	Spitalul Raional
PDM	57	Soroca, Soroca	01.02.2019	Oficiul Cadastral
PDM	58	Chișinău, Botanica	01.02.2019	Grădinița nr. 124
PDM	59	Chișinău, Botanica	01.02.2019	SA Termoelectrica
PDM	60	Cahul, Cișlița-Prut	01.02.2019	Grădiniță
PDM	61	Telenești, Telenești	04.02.2019	Spitalul Raional
PDM	62	Chișinău, Buiucani	04.02.2019	ÎM Regia Autosolubritate
PDM	63	Chișinău, Centru	04.02.2019	Laboratorul Serviciului Hidrometeorologic de Stat
PDM	64	Ștefan Vodă, Tudora	04.02.2019	Grădiniță
PDM	65	Cahul, Crihana Veche	04.02.2019	Gimnaziu
PDM	66	Ialoveni, Dănceni	04.02.2019	Gimnaziul „Alexandrina Rusu”
PDM	67	Călărași, Peticeni	05.02.2019	Centrul de Sănătate Publică
PDM	68	Călărași, Călărași	05.02.2019	Direcția Asistență Socială și Protecția Familiei
PDM	69	Chișinău, Rîșcani	05.02.2019	IMSP Maternitatea Municipală nr. 2
PDM	70	Chișinău, Buiucani	05.02.2019	Serviciul Vamal
PDM	71	Chișinău, Botanica	05.02.2019	SA MoldovaGaz
PDM	72	Strășeni, Strășeni	05.02.2019	LT Ion Vatamanu
PDM	73	Chișinău, Centru	05.02.2019	Grădinița nr. 15
PDM	74	Rezina, Cinișeuți	05.02.2019	Primărie
PDM	75	Ialoveni, Ruseștii Noi	05.02.2019	Grădiniță
PDM	76	Briceni, Larga	06.02.2019	Spitalul Raional Briceni
PDM	77	Ialoveni, Ialoveni	06.02.2019	SA Drumuri Ialoveni
PDM	78	Ungheni, Cornești	06.02.2019	Centrul Ftiziopneumologic de Reabilitare pentru Copii
PDM	79	Chișinău, Rîșcani	06.02.2019	Grădinița nr.37
PDM	80	UTAG, Ceadr-Lunga	06.02.2019	LT „V. Moșcov”
PDM	81	Rîșcani, Rîșcani	06.02.2019	Gimnaziul „Gheorghe Rîșcanu”
PDM	82	Fălești, Fălești	06.02.2019	LT „M. Eminescu”
PDM	83	Ialoveni, Ialoveni	06.02.2019	Grădinița „Lăstărel”
PDM	84	Briceni, Criva	07.02.2019	Primărie și Grădiniță
PDM	85	Chișinău, Rîșcani	07.02.2019	Centrul Medicilor de Familie nr. 12
PDM	86	Călărași, Călărași	07.02.2019	LT „Vasile Alecsandri”
PDM	87	Călărași, Sadova	07.02.2019	Grădiniță
PDM	88	Călărași, Sadova	07.02.2019	Gimnaziu
PDM	89	Chișinău, Buiucani	07.02.2019	SA Moldtelecom
PDM	90	Chișinău, Centru	08.02.2019	Institutul Oncologic
PDM	91	Chișinău, Centru	08.02.2019	Institutul de Neurologie și Neurochirurgie
PDM	92	Strășeni, Strășeni	08.02.2019	ÎS Moldsilva, Ocolul Silvic

Concurent	N/O	Locație	Data	Instituție de Stat
PDM	93	Ungheni, Boghenii Noi	08.02.2019	Gradiniță
PDM	94	Strășeni, Capriana	08.02.2019	ÎS Moldsilva
PDM	95	Chișinău, Centru	08.02.2019	Grădinița nr. 174
PDM	96	Ungheni, Cornești	08.02.2019	Gimnaziu
PDM	97	Strășeni, Căpriana	08.02.2019	Gimnaziu
PDM	98	Telenești, Sărătenii Vechi	08.02.2019	Gimnaziul „Vasile Anestiade”
PDM	99	Chișinău, Rîșcani	08.02.2019	Grădinița nr.57
PDM	100	Călărași, Sipoteni	11.02.2019	Gradiniță
PDM	101	Chișinău, Buiucani	11.02.2019	Liceul Sportiv
PDM	102	Călărași, Sipoteni	11.02.2019	Gimnaziu
PDM	103	Chișinău, Rîșcani	11.02.2019	Grădinița nr. 25
PDM	104	Chișinău, Centru	11.02.2019	IS Calea Ferată
PDM	105	Chișinău, Buiucani	11.02.2019	Institutul Medical de Urgență
PDM	106	Chișinău, Buiucani	11.02.2019	Institutul Medical de Urgență
PDM	107	Ialoveni, Ialoveni	11.02.2019	ÎS „Poșta Moldovei”
PDM	108	Chișinău, Rîșcani	11.02.2019	LT „Miguel de Servantes”
PDM	109	Chișinău, Rîșcani	11.02.2019	L.T. „M. Lomonosov”
PDM	110	UTAG, Baurci	11.02.2019	Primărie
PDM	111	UTAG, Baurci	11.02.2019	Grădiniță
PDM	112	UTAG, Baurci	11.02.2019	Grădiniță
PDM	113	Chișinău, Rîșcani	12.02.2019	IM Spații Verzi
PDM	114	Chișinău, Centru	12.02.2019	SA Termoelectrica
PDM	115	Ungheni, Cornești	12.02.2019	SS pentru Influențe active asupra Proceselor Hidrom.
PDM	116	Bălți, Bălți	12.02.2019	Grădinița nr. 13
PDM	117	UTAG, Joltai	12.02.2019	Primărie
PDM	118	Ungheni, Boghenii Noi	12.02.2019	Gradiniță
PDM	119	UTAG, Joltai	12.02.2019	Grădiniță
PDM	120	Chișinău, Rîșcani	12.02.2019	Spitalul Clinic „Sfinta Treime”
PDM	121	Strășeni, Vorniceni	12.02.2019	Centrul Medicilor de Familie
PDM	122	Chișinău, Rîșcani	12.02.2019	LT „Nicolae Milescu Spătaru”
PDM	123	Chișinău, Botanica	12.02.2019	Școala Profesională nr. 4
PDM	124	Ștefan Vodă, Copceac	12.02.2019	Gimnaziu
PDM	125	Strășeni, Vorniceni	12.02.2019	LT „Ion Inculeț”
PDM	126	Căușeni, Căușeni	12.02.2019	Consiliul Raional
PDM	127	Chișinău, Centru	12.02.2019	SA Moldtelecom
PDM	128	Călărași, Călărași	13.02.2019	ÎS Calea Ferată
PDM	129	Edineț, Edineț	13.02.2019	IS „Posta Moldovei”
PDM	130	Soroca, Soroca	13.02.2019	Spitalul Raional
PDM	131	Chișinău, Buiucani	13.02.2019	LT „Constantin Sibirschi”
PDM	132	Chișinău, Buiucani	13.02.2019	LT „Liviu Deleanu”

Concurent	N/O	Locație	Data	Instituție de Stat
PDM	133	Chișinău, Centru	13.02.2019	SA Moldova Gaz
PDM	134	Chișinău, Centru	13.02.2019	Grădinița nr. 7
PDM	135	Orhei, Donici	13.02.2019	Grădiniță
PDM	136	Chișinău, Centru	13.02.2019	Grădinița nr. 175
PDM	137	Chișinău, Rîșcani	13.02.2019	Institutului de Științe ale Educației
PDM	138	Chișinău, Botanica	13.02.2019	LT Orășenesc
PDM	139	Strășeni, Cojusna	13.02.2019	Grădiniță
PDM	140	Strășeni, Cojusna	13.02.2019	Centrul de Sănătate
PDM	141	Chișinău, Rîșcani	13.02.2019	IMSP Spitalul Sfânta Treime
PDM	142	Chișinău, Buiucani	13.02.2019	SA Apa-Canal
PDM	143	Chișinău, Ciocana	14.02.2019	IMSP Spitalul Sfânta Treime
PDM	144	Chișinău, Botanica	14.02.2019	Parcul de Troleibuze nr. 2
PDM	145	Chișinău, Centru	14.02.2019	Spitalul Clinic pentru Copii V. Ignatenco
PDM	146	Chișinău, Centru	14.02.2019	ÎS Calea Ferată
PDM	147	Ungheni, Cornești	14.02.2019	Direcția Asistență Socială și Protecția Familiei
PDM	148	Chișinău, Rîșcani	14.02.2019	LT „Ion Creangă”
PDM	149	Strășeni, Romănești	14.02.2019	Grădiniță
PDM	150	Ștefan Vodă, Caplani	15.02.2019	Grădiniță
PDM	151	Chișinău, Centru	15.02.2019	Institutul de Neurologie și Neurochirurgie
PDM	152	Călărași, Călărași	15.02.2019	Inspectoratul de Poliție
PDM	153	Chișinău, Rîșcani	15.02.2019	Agenția Servicii Publice
PDM	154	Chișinău, Rîșcani	15.02.2019	Agenția de Stat pentru Proprietate Intelectuală
PDM	155	Strășeni, Strășeni	15.02.2019	Consiliul Raional
PDM	156	Ialoveni, Ialoveni	15.02.2019	Consiliul Raional
PDM	157	Chișinău, Centru	15.02.2019	Centrul Republican de Reabilitare pentru Copii
PDM	158	Strășeni, Strășeni	15.02.2019	Grădiniță
PDM	159	Chișinău, Rîșcani	15.02.2019	Grădinița nr. 38
PDM	160	Chișinău, Buiucani	15.02.2019	Școala Profesională nr.6
PDM	161	Chișinău, Centru	15.02.2019	LT Nicolae Sulac
PDM	162	Călărași, Niscani	15.02.2019	Grădiniță
PDM	163	Călărași, Călărași	15.02.2019	Grădiniță
PDM	164	Chișinău, Botanica	15.02.2019	SA Termoelectrica
PDM	165	Chișinău, Botanica	18.02.2019	Agenția Servicii Publice
PDM	166	Dubăsari, Coșnita	18.02.2019	Consiliul Raional
PDM	167	Criuleni, Boscana	18.02.2019	Oficiul Medicilor de Familie
PDM	168	Chișinău, Botanica	18.02.2019	SA Moldtelecom
PDM	169	Chișinău, Centru	18.02.2019	Spitalul Clinic Municipal al Ministerului Sănătății
PDM	170	Cimișlia, Cimișlia	18.02.2019	Grădinița „Făt-Frumos”
PDM	171	Chișinău, Rîșcani	18.02.2019	LT „Alexandru Ioan Cuza”
PDM	172	Chișinău, Centru	18.02.2019	LT „Kotjubinski”
PDM	173	Bălți, Bălți	19.02.2019	Școala Profesională nr.1
PDM	174	Chișinău, Centru	19.02.2019	Spitalul Clinic Republican
PDM	175	Chișinău, Rîșcani	19.02.2019	Centrul Medicilor de Familie nr. 6

Concurent	N/O	Locație	Data	Instituție de Stat
PDM	176	Ialoveni, Nimoreni	19.02.2019	Grădiniță
PDM	177	Chișinău, Rîșcani	20.02.2019	SA Termoelectrica
PDM	178	Chișinău, Centru	20.02.2019	Grădiniță
PDM	179	Chișinău, Buiucani	20.02.2019	LT „Dante Alighieri”
PDM	180	Chișinău, Centru	20.02.2019	Policlinica Cancelariei de Stat
PDM	181	Chișinău, Buiucani	20.02.2019	Grădinița nr. 183
PDM	182	Chișinău, Centru	20.02.2019	Policlinica Cancelariei de Stat
PDM	183	Chișinău, Buiucani	20.02.2019	Grădinița „Antonin Ursu”
PDM	184	Bălți, Bălți	20.02.2019	LT „Gogol”
PDM	185	Nisporeni, Nisporeni	20.02.2019	LT „Mircea Iliade”
PDM	186	Chișinău, Centru	20.02.2019	SA Apă Canal Chișinău
PDM	187	Chișinău, Centru	20.02.2019	LT „Socrate”
PDM	188	Chișinău, Rîșcani	20.02.2019	Centrul Medicilor de Familie nr. 10
PDM	189	Chișinău, Rîșcani	20.02.2019	LT „Kiril și Metodi”
PDM	190	Anenii Noi, Anenii Noi	20.02.2019	Liceul Teoretic din Anenii Noi
PDM	191	Chișinău, Centru	20.02.2019	Agenția Mediului
PDM	192	Bălți, Bălți	21.02.2019	Centrul Medicilor de Familie
PDM	193	Chișinău, Centru	21.02.2019	LT „Mihai Viteazul”
PDM	194	Chișinău, Buiucani	21.02.2019	LT „Liviu Deleanu”
PDM	195	Chișinău, Ciocana	21.02.2019	Centrul Medicilor de Familie nr.8
PDM	196	Chișinău, Buiucani	21.02.2019	Școala Sportivă nr. 6
PDM	197	Chișinău, Centru	21.02.2019	Centrul Național de Asistență Medicală Urgentă Prespitalicească
PDM	198	Chișinău, Rîșcani	21.02.2019	Centrul Medicilor de Familie nr. 12
PDM	199	Chișinău, Ciocana	21.02.2019	LT „M. Berezovschi”
PDM	200	Rîșcani, Costesti	21.02.2019	Poliția de Frontieră (Nord și Vest)
PDM	201	Chișinău, Centru	22.02.2019	Spitalul Cancelariei de Stat
PDM	202	Chișinău, Centru	22.02.2019	Spitalul MAI
PDM	203	Chișinău, Rîșcani	22.02.2019	LT „M. Kogălniceanu”
PDM	204	Chișinău, Centru	22.02.2019	Casa Națională de Asigurări Sociale
PL	1	Chișinău, Rîșcani	13.02.2019	Spitalul Clinic Municipal „Sfântul Arhanghel Mihail”
PL	2	Cahul, Slobozia Mare	14.02.2019	Grădiniță
PL	3	Cahul, Cahul	18.02.2019	LT „Ion Creangă”
PL	4	Chișinău, Ciocana	19.02.2019	Asociația Medicală Teritorială
PL	5	Cahul, Cahul	19.02.2019	LT „Mihai Eminescu”
PL	6	Chișinău, Ciocana	21.02.2019	Spitalul Clinic de Traumatologie și Ortopedie
PL	7	Chișinău, Centru	21.02.2019	LT „Gheorghe Asachi”
PN	1	Bălți, Bălți	02.01.2019	ÎM Gospodăria locativ-comunală
PN	2	Bălți, Bălți	29.01.2019	LT „Dimitrie Cantemir”
PN	3	Bălți, Bălți	29.01.2019	LT „Gogol”
PN	4	Bălți, Bălți	30.01.2019	Școala Sportivă „B. Petuhov”
PN	5	Bălți, Bălți	04.02.2019	Gimnaziul „A.I. Cuza”

Concurent	N/O	Locație	Data	Instituție de Stat
PN	6	Bălți, Bălți	04.02.2019	Gimnaziul nr. 6
PN	7	Bălți, Bălți	05.02.2019	Grădinița nr. 31
PN	8	Bălți, Bălți	05.02.2019	Grădinița nr.13
PN	9	Bălți, Bălți	05.02.2019	LT „B.P. Hașdeu”
PN	10	Bălți, Bălți	06.02.2019	ÎM Direcția Reparații și Construcții Drumuri
PN	11	Bălți, Bălți	06.02.2019	Gimnaziului nr.3
PN	12	Bălți, Bălți	07.02.2019	Grădinița nr. 16
PN	13	Bălți, Bălți	08.02.2019	LT „A.S. Pușkin”
PN	14	Bălți, Bălți	12.02.2019	Gimnaziul nr. 14
PN	15	Bălți, Bălți	12.02.2019	Școala Muzicală „G. Enescu”
PN	16	Bălți, Bălți	14.02.2019	Școala de Arte „Ciprian Porumbescu”
PN	17	Bălți, Bălți	15.02.2019	Spitalul de Psihiatrie
PN	18	Bălți, Bălți	18.02.2019	Centrul de Transfuzie a Singelui
PN	19	Bălți, Bălți	21.02.2019	ÎM „Gospodăria locativ-comunală Bălți”
PN	20	Bălți, Bălți	22.02.2019	Centru de Plasament Temporar și Reabilitate a Copiilor
PPȘ	1	UTAG, Vulcanesti	04.02.2019	Grădiniță
PPȘ	2	Chișinău, Rîșcani	05.02.2019	Centrul Consultativ Diagnostic
PPȘ	3	Chișinău, Botanica	06.02.2019	LT „Rambam”
PPȘ	4	Chișinău, Botanica	07.02.2019	LT „D. Cantemir”
PPȘ	5	Bălți, Bălți	08.02.2019	LT „Dimitrie Cantemir”
PPȘ	6	Bălți, Bălți	08.02.2019	LT „Mihai Eminescu”
PPȘ	7	Bălți, Bălți	08.02.2019	LT „N. Gogol”
PPȘ	8	Bălți, Bălți	14.02.2019	ÎM Amenajarea teritoriului și spații verzi
PSRM	1	Bălți, Bălți	28.01.2019	Școala Sportivă „B. Petuhov”
PSRM	2	UTAG, Congazcicul de Sus	28.01.2019	Gimnaziu
PSRM	3	Chișinău, Buiucani	28.01.2019	ÎM Regia Transport Electric
PSRM	4	Chișinău, Rîșcani	28.01.2019	LT „Lucian Blaga”
PSRM	5	Chișinău, Buiucani	29.01.2019	Grădinița nr. 54 și 185
PSRM	6	Chișinău, Băcioi	29.01.2019	Grădinița nr. 101
PSRM	7	Chișinău, Rîșcani	29.01.2019	Centrul Consultativ Diagnostic
PSRM	8	Bălți, Bălți	29.01.2019	LT „Maiacovski”
PSRM	9	Chișinău, Botanica	29.01.2019	Policlinica Nr 3 și Colegiul „Ștefan Neaga”
PSRM	10	Florești, Florești	30.01.2019	Grădinița nr. 9
PSRM	11	Chișinău, Botanica	30.01.2019	Grădinița nr. 120
PSRM	12	Chișinău, Botanica	30.01.2019	LT „Vasile Alecsandri”
PSRM	13	Chișinău, Ciocana	30.01.2019	ÎM Regia Transport Electric
PSRM	14	Leova, Iargara	30.01.2019	LT „L. Blaga”
PSRM	15	Bălți, Bălți	30.01.2019	LT „Dimitrie Cantemir”
PSRM	16	Chișinău, Singera	30.01.2019	LT „Alexandru cel Bun”
PSRM	17	Chișinău, Botanica	30.01.2019	ÎM Gestionarea Fondului Locativ nr. 4
PSRM	18	Chișinău, Ciocana	31.01.2019	Grădiniță
PSRM	19	Bălți, Bălți	31.01.2019	Școala Sportivă de Fotbal

Concurent	N/O	Locație	Data	Instituție de Stat
PSRM	20	Leova, Iargara	31.01.2019	Centrul Medicilor de Familie
PSRM	21	Chișinău, Buiucani	31.01.2019	Grădinița nr. 114
PSRM	22	Chișinău, Centru	31.01.2019	Spitalul Clinic Municipal de Boli Contagioase de Copii
PSRM	23	Bălți, Bălți	31.01.2019	Grădinița nr. 29
PSRM	24	Bălți, Bălți	31.01.2019	LT „Gorikii”
PSRM	25	UTAG, Cioc-Maidan	01.02.2019	Grădiniță
PSRM	26	Chișinău, Centru	01.02.2019	IMSP Institutul Oncologic
PSRM	27	Bălți, Bălți	01.02.2019	L.T. „Gogol”
PSRM	28	Chișinău, Botanica	01.02.2019	Grădinița nr. 89
PSRM	29	Chișinău, Ciocana	01.02.2019	ÎM LIFT Service
PSRM	30	Bălți, Bălți	04.02.2019	ÎS Selecția
PSRM	31	Bălți, Bălți	04.02.2019	Școala Sportivă de Înot
PSRM	32	Chișinău, Botanica	04.02.2019	LT „Vasile Lupu”
PSRM	33	Chișinău, Botanica	04.02.2019	LT „I. Hașdeu”
PSRM	34	Bălți, Bălți	04.02.2019	Gimnaziul nr. 14
PSRM	35	Chișinău, Botanica	04.02.2019	Gimnaziul „N. Costin”
PSRM	36	Chișinău, Buiucani	05.02.2019	Spitalul de Traumatologie și Ortopedie
PSRM	37	Chișinău, Buiucani	05.02.2019	Centrul Republican de Diagnosticare Medicală
PSRM	38	Chișinău, Buiucani	05.02.2019	Grădinița nr. 110
PSRM	39	Chișinău, Buiucani	05.02.2019	Spitalul Clinic Municipal nr.4
PSRM	40	Chișinău, Botanica	05.02.2019	Serviciului Hidrometeorologic de Stat
PSRM	41	Floresti, Cuncea	05.02.2019	Gimnaziul
PSRM	42	Bălți, Bălți	05.02.2019	Grădinița nr. 1
PSRM	43	UTAG, Chirsova	05.02.2019	Grădinițele nr. 1 și 2
PSRM	44	Anenii Noi, Bulboacă	06.02.2019	Grădiniță
PSRM	45	Bălți, Bălți	06.02.2019	Grădinița nr. 48
PSRM	46	Chișinău, Centru	06.02.2019	LT „Titu Maiorescu”
PSRM	47	Leova, Beștemac	06.02.2019	Gimnaziul
PSRM	48	Chișinău, Buiucani	06.02.2019	LT „Levițki”
PSRM	49	Bălți, Bălți	06.02.2019	ÎM Direcția Construcții Capitale
PSRM	50	Bălți, Bălți	06.02.2019	Grădinița nr. 38
PSRM	51	Bălți, Bălți	07.02.2019	Grădinița nr. 3
PSRM	52	Chișinău, Buiucani	07.02.2019	Grădinița nr. 62
PSRM	53	Bălți, Bălți	07.02.2019	Gimnaziul nr. 9
PSRM	54	Chișinău, Buiucani	08.02.2019	Spitalul Clinic Republican de copii
PSRM	55	Bălți, Bălți	08.02.2019	Școala Sportivă nr. 1
PSRM	56	Chișinău, Buiucani	08.02.2019	Spitalul de Dermatologie și Maladii Comunicabile
PSRM	57	Chișinău, Buiucani	08.02.2019	Centrul Medicilor de Familie Nr. 5
PSRM	58	Chișinău, Buiucani	08.02.2019	Centrul Medicilor de Familie
PSRM	59	Chișinău, Buiucani	08.02.2019	Grădinița nr. 75
PSRM	60	Florești, Florești	08.02.2019	Grădinița nr. 7
PSRM	61	Bălți, Bălți	08.02.2019	Gimnaziul nr. 2
PSRM	62	Chișinău, Centru	11.02.2019	Spitalul Feroviar

Concurent	N/O	Locație	Data	Instituție de Stat
PSRM	63	Chișinău, Buiucani	11.02.2019	Spitalul de Urgență
PSRM	64	Chișinău, Buiucani	11.02.2019	LT „Nicolae Gogol”
PSRM	65	Chișinău, Buiucani	11.02.2019	Grădinița nr. 16
PSRM	66	Bălți, Bălți	12.02.2019	Grădinița nr.19
PSRM	67	Florești, Florești	12.02.2019	Grădinița nr. 2
PSRM	68	Bălți, Bălți	12.02.2019	Grădinița nr. 6
PSRM	69	Chișinău, Buiucani	13.02.2019	Centrul Consultativ Diagnostic
PSRM	70	Bălți, Bălți	13.02.2019	Grădinița nr. 12
PSRM	71	Chișinău, Buiucani	13.02.2019	Grădinița nr. 6
PSRM	72	Bălți, Bălți	13.02.2019	Grădinița nr. 28
PSRM	73	Bălți, Bălți	13.02.2019	Gimnaziul nr. 3
PSRM	74	Chișinău, Botanica	14.02.2019	Grădinița nr. 122
PSRM	75	Chișinău, Centru	14.02.2019	Centrul de Excelență în Medicină
PSRM	76	Chișinău, Centru	14.02.2019	Grădinița nr. 59
PSRM	77	Chișinău, Botanica	14.02.2019	Grădinița nr. 71
PSRM	78	Bălți, Bălți	14.02.2019	LT „A.S. Pușkin”
PSRM	79	Bălți, Bălți	14.02.2019	Gimnaziul Nr. 4
PSRM	80	Bălți, Bălți	18.02.2019	ÎM Direcția Reparație și Construcții Drumuri
PSRM	81	Chișinău, Centru	18.02.2019	Institutul de Neurologie și Neurochirurgie
PSRM	82	Bălți, Bălți	18.02.2019	Grădinița nr. 35
PSRM	83	Bălți, Bălți	18.02.2019	Școala Profesională Miracol
PSRM	84	Chișinău, Botanica	18.02.2019	Grădinița nr. 124
PSRM	85	Chișinău, Centru	18.02.2019	Grădinița nr. 78
PSRM	86	UTAG, Comrat	18.02.2019	LT „Dimitrii Mavrodi”
PSRM	87	Chișinău, Botanica	18.02.2019	Grădinița nr. 40
PSRM	88	UTAG, Comrat	18.02.2019	Serviciul de locuințe și deservire comunală
PSRM	89	Chișinău, Botanica	19.02.2019	Grădinița nr. 99
PSRM	90	Chișinău, Ciocana	19.02.2019	Casa Teritorială de Asistență Socială
PSRM	91	Chișinău, Botanica	19.02.2019	Școala Profesională Polivalentă nr. 3
PSRM	92	Bălți, Bălți	19.02.2019	Gimnaziul nr. 7
PSRM	93	Bălți, Bălți	20.02.2019	ÎM Spații Verzi
PSRM	94	Chișinău, Centru	20.02.2019	Grădinița nr. 8
PSRM	95	Bălți, Bălți	20.02.2019	Gimnaziul nr. 7
PSRM	96	Bălți, Bălți	20.02.2019	Gimnaziul nr. 15
PSRM	97	UTAG, Comrat	20.02.2019	LT „Dimitrii Karacioban”
PSRM	98	Bălți, Bălți	20.02.2019	ÎM Gospodăria Locativ Comunală Bălți
PSRM	99	Chișinău, Centru	21.02.2019	Spitalul Clinic Republican
PSRM	100	Chișinău, Centru	21.02.2019	Policlinica nr. 7
PSRM	101	Chișinău, Centru	22.02.2019	Institutul de Cardiologie
PSRM	102	Bălți, Bălți	22.02.2019	Grădinița nr. 34
PSRM	103	Bălți, Bălți	22.02.2019	ÎM Termogaz – Bălți
PSRM	104	Bălți, Bălți	22.02.2019	Gimnaziul nr. 6

Anexa 9. Cadouri oferite în perioada electorală

Candidat	Data	Locație	Cadourile oferite
Cebotarescu D.	24.12.2018	Chișinău, Rîșcani	În cadrul Campaniei <i>Fii mai bun de Crăciun</i> , o familie cu mai mulți copii a primit un set de igienă pentru copii și jucării.
Cebotarescu D.	25.12.2018	Chișinău, Rîșcani	În cadrul Campaniei <i>Fii mai bun de Crăciun</i> , o familie cu mai mulți copii a primit un set de igienă pentru copii și jucării.
Cebotarescu D.	26.12.2018	Chișinău, Rîșcani	În cadrul Campaniei <i>Fii mai bun de Crăciun</i> , o familie cu mai mulți copii a primit un set de igienă pentru copii și jucării.
Cebotarescu D.	27.12.2018	Chișinău, Rîșcani	În cadrul Campaniei <i>Fii mai bun de Crăciun</i> , o familie cu mai mulți copii a primit dulciuri, jucării și o sanie.
Cebotarescu D.	28.12.2018	Chișinău, Rîșcani	În cadrul Campaniei <i>Fii mai bun de Crăciun</i> , o familie cu mai mulți copii a primit dulciuri, jucării și o sanie.
Cebotarescu D.	29.12.2018	Chișinău, Rîșcani	În cadrul Campaniei <i>Fii mai bun de Crăciun</i> , o familie cu mai mulți copii a primit dulciuri, jucării și o sanie.
Istrate Angela	18.02.2019	Ialoveni, Ialoveni	Donare bibliotecii publice orașenești a peste 400 cărți.
Leașcenco I.	22.01.2019	Ungheni, Măgurele	Ion Leașcenco a donat cărți bibliotecii din s. Măgurele, r. Ungheni, în cadrul proiectului <i>100.000 cărți pentru Centenar</i>
PDM	10.12.2018	Hîncești, Crasnoarmisocoe	Anatolii Zagorodnii a donat pentru biblioteca localității un set de cărți.
PDM	10.12.2018	Edineț, Edineț	Au fost oferite aproximativ 50 sacoșe cu produse alimentare participanților la un concert.
PDM	15.12.2018	Chișinău, Buiucani	Oferirea unui brad și jucării de brad pentru Grădinița nr. 143.
PDM	15.12.2018	Chișinău, Buiucani	Oferirea unui brad și jucării de brad pentru Grădinița nr. 91.
PDM	15.12.2018	Bălți, Bălți	Unei familii nevoiașe i-au fost oferite un brad și 4 pungi cu produse.
PDM	18.12.2018	Cahul, Cahul	La Grădinița nr. 8 au fost oferite cutii cu dulciuri pentru copii.
PDM	18.12.2018	Chișinău, Rîșcani	La o întâlnire cu gestionarii fondurilor de blocuri, Nicolae Bălaur a donat seturi pentru gospodărie (lopată, greblă, mătură).
PDM	18.12.2018	Strășeni, Pânășești	A fost organizată o excursie la Tîrgul de Crăciun pentru cca 30 elevi din s. Pânășești, Strășeni.
PDM	19.12.2018	Chișinău, Botanica	Organizarea unui matineu pentru copii cu participarea animatorilor de la PandaKids.
PDM	19.12.2018	Chișinău, Buiucani	Pentru 5 grădinițe din Chișinău au fost oferite brazi, lăzi cu portocale și pachete de decorațiuni (jucării de brad).
PDM	20.12.2018	Strășeni, Strășeni	Au fost oferite 7 seturi de haine de iarnă pentru 7 copii.
PDM	20.12.2018	Chișinău, Codru	Cu ocazia startului sărbătorilor de iarnă au fost oferite 200 cutii cu dulciuri.
PDM	21.12.2018	Florești, Florești	Eugeniu Nichiforciuc a donat LT „Mihai Eminescu” 10 echipamente sportive.
PDM	22.12.2018	Chișinău, Codru	Organizarea unei excursii pentru cadrele didactice din Gimnaziul nr. 42 la combinatul vinicol Mileșii Mici.
PDM	23.12.2018	Chișinău, Codru	În cadrul Caravanei de Crăciun au fost oferite cutii cu dulciuri copiilor din localitate.

Candidat	Data	Locație	Cadourile oferite
PDM	23.12.2018	Bălți, Bălți	Organizarea campionatului de Kickboxing și MuayThai la categoria Juniori, cu acordarea a 3 centuri, 20 de medalii, un televizor, o cameră video.
PDM	24.12.2018	Chișinău, Botanica	Organizarea unui matineu pentru copii cu participarea animatorilor de la PandaKids.
PDM	25.12.2018	Chișinău, Botanica	Organizarea unui matineu pentru copii cu participarea animatorilor de la PandaKids.
PDM	25.12.2018	Bălți, Bălți	Pentru 3 familii social-vulnerabile au fost oferți brazi și jucării.
PDM	26.12.2018	Strășeni, Strășeni	Cadrelle didactice care au participat la o masă festivă au primit în dar câte o pungă cu fructe.
PDM	27.12.2018	Nisporeni, Nisporeni	Școlile și mai multe grădinițe din Nisporeni au primit cutii cu dulciuri din partea Fundației Edelweiss (11 500 cadouri).
PDM	29.12.2018	Orhei, Orhei	Spitalul Raional a primit în dar un brad și jucării.
PDM	30.12.2018	Ungheni, Rădenii Vechi	Nicolae Ciubuc a felicitat angajații APL cu ocazia sărbătorilor de iarnă, oferindu-le în dar câte o șampanie.
PDM	04.01.2019	Drochia, Drochia	A fost organizată o excursie pentru 14 tineri la Parlamentul RM.
PDM	06.01.2019	Drochia, Drochia	Oferirea coletelor (dulciuri, produse alimentare, produse de igienă, îmbrăcăminte, jucării) în 6 sate.
PDM	12.01.2019	Soroca, Volovița	Eveniment pentru copii cu animatori și oferire de cadouri (punguțe cu bomboane).
PDM	12.01.2019	Telenesti, Telenesti	Cutii cu dulciuri pentru copiii din Centrul de Plasament (aproximativ 16 cutii).
PDM	20.01.2019	Florești, Napadova	Implicarea și contribuirea la conectarea bisericii la rețeaua de gaze naturale, montarea unui sistem modern de încălzire.
PDM	21.01.2019	Florești, Bahrinesti	Eugeniu Nichiforciuc a contribuit financiar la deschiderea unei cantine sociale mobile.
PDM	22.01.2019	Chișinău, Băcioi	Constantin Țuțu a organizat tehnică pentru dezăpezirea drumurilor din com. Băcioi.
PDM	24.01.2019	Chișinău, Codru	Constantin Țuțu a organizat împrăștierea materialului anti-derapant pe drumurile din or. Codru.
PDM	27.01.2019	Drochia, Drochia	Organizarea turneului la tenis de masa. Postare pe facebook: Astăzi în s. Țarigrad a avut loc ediția a II-a a Turneului la TENIS DE MASĂ, susținut de echipa #PDM_Drochia.
PDM	03.02.2019	Anenii Noi, Anenii Noi	Organizarea turneului de lupte „Heroes”
PDM	11.02.2019	Chișinău, Centru	Competiție sportivă – Campionatul de Laser Tag.
PDM	12.02.2019	Florești, Gura Căinarului	Eugeniu Nichiforciuc a participat la deschiderea festivă a unei săli de sport, amenajată cu inventar sportiv modern, în s. Gura Căinarului, Florești. Atât în baza informației plasate pe rețelele de socializare ale autorității publice locale, cât și în urma discuțiilor cu primarul localității, s-a constatat că candidatul PDM a contribuit financiar la deschiderea sălii respective. Postarea pe rețelele de socializare ale APL: <i>Aducem sincere mulțumiri dlui deputat Eugen Nichiforciuc pentru efortul depus și contribuția materială adusă la deschiderea Centrului comunitar Sănătate din comuna noastră.</i>

Candidat	Data	Locație	Cadourile oferite
PDM	13.02.2019	Strășeni, Strășeni	Pavel Filip a lansat la Strășeni campania „Eu iubesc Strășeni”, donând orașului macheta cu înscrierea simbolică „EU iubesc STRĂȘENI” amplasată în oraș
PDM	17.02.2019	Edineț, Șofrîncani	Au fost reparate, curățate și sfințite 3 fântâni în s. Șofrîncani.
PDM	18.02.2019	Anenii Noi, Anenii Noi	Jucării copiilor din grădinița din localitate.
PDM	18.02.2019	Cimișlia, Cimișlia	La grădinița „Făt Frumos” a avut loc întâlnirea electorală a lui Dumitru Diacov. Au fost oferite 10 umbrele și 20 șorțuri de bucătărie.
PDM	21.02.2019	Chișinău, Botanica	Acordarea materialelor de construcții pentru reparația Grădiniței nr. 182.
PL	11.01.2019	Strășeni, Ghelauza	Nicoleta Malai a asigurat un tractor pentru transportarea gunoiului din ogrăzile locuitorilor localității.
PN	19.02.2019	Cimișlia, Cimișlia	Oferirea jucăriilor pentru Grădinița „Scufița Roșie”.
PPȘ	10.12.2018	Bălți, Bălți	În cadrul unui eveniment, pentru cca 100 participanți au fost oferite sacoșe cu șampanie și ciocolate.
PPȘ	11.12.2018	Cahul, Cahul	În cadrul unui eveniment, pentru cca 100 participanți au fost oferite sacoșe cu șampanie și ciocolate.
PPȘ	12.12.2018	Străinătate, Străinătate	A fost organizată o tombolă la care au fost oferite bilete avia pentru 500 cetățeni RM aflați peste hotare.
PPȘ	13.12.2018	Șoldănești, Fuzauca	Au fost oferite 8 saltele pentru grădinița din localitate.
PPȘ	13.12.2018	Dondușeni, Baraboi	Au fost oferite jucării pentru 3 copii omagiați din localitate.
PPȘ	14.12.2018	Orhei, Susleni	În cadrul Campaniei <i>Dăruiește Căldură</i> a Fundației Miron Șor 4 familii din Peresecina, Susleni, Bulăiești și Orhei au primit în dar lemne pentru foc.
PPȘ	14.12.2018	Ialoveni, Ialoveni	Au fost oferite 100 pungi cu dulciuri bătrânilor care au participat la evenimentul PPȘ.
PPȘ	14.12.2018	Fălești, Sarata Veche	În cadrul Campaniei <i>Dăruiește Căldură</i> a Fundației Miron Șor o familie a primit lemne pentru foc.
PPȘ	14.12.2018	Chișinău, Rîșcani	În cadrul <i>Caravanei de Crăciun</i> au fost oferite cadouri pentru copii.
PPȘ	15.12.2018	Orhei, Peresecina	În cadrul Campaniei <i>Dăruiește Căldură</i> a Fundației Miron Șor 4 familii au primit lemne pentru foc, dulciuri, creioane și cărți de colorat.
PPȘ	15.12.2018	Bălți, Bălți	În cadrul Campaniei <i>Dăruiește Căldură</i> a Fundației Miron Șor o familie a primit lemne pentru foc.
PPȘ	15.12.2018	Strășeni, Strășeni	Participanții la un eveniment au primit sacoșe cu șampanie și dulciuri (300).
PPȘ	15.12.2018	Sîngerei, Pepeni	În cadrul <i>Caravanei de Crăciun</i> au fost oferite 10 jucării și cca 70 de turte dulci.
PPȘ	16.12.2018	Șoldănești, Mihuleni	În cadrul <i>Caravanei de Crăciun</i> au fost oferite 30 de sacoșe cu șampanie și ciocolate.
PPȘ	16.12.2018	Șoldănești, Glinjeni	În cadrul <i>Caravanei de Crăciun</i> au fost oferite 25 de sacoșe cu șampanie și ciocolate.

Candidat	Data	Locație	Cadourile oferite
PPȘ	16.12.2018	Sîngerei, Chișcăreni	În cadrul <i>Caravanei de Crăciun</i> au fost oferite cadouri pentru copii (3 seturi de jucării).
PPȘ	16.12.2018	Chișinău, Rîșcani	În cadrul <i>Caravanei de Crăciun</i> au fost oferite cadouri pentru copii.
PPȘ	16.12.2018	Sîngerei, Chișcăreni	În cadrul <i>Caravanei de Crăciun</i> au fost oferite cadouri pentru copii (5 seturi de jucării).
PPȘ	17.12.2018	Ungheni, Ungheni	Participanții la un eveniment au primit sacoșe cu șampanie și dulciuri (700).
PPȘ	18.12.2018	Cimișlia, Cimișlia	Participanții la un eveniment au primit sacoșe cu șampanie și dulciuri (300).
PPȘ	18.12.2018	Bălți, Bălți	Cutii cu dulciuri pentru 7 omagiați din mun. Bălți.
PPȘ	18.12.2018	Sîngerei, Rădoaia	În cadrul <i>Caravanei de Crăciun</i> au fost oferite 6 seturi de jucării și turte dulci.
PPȘ	18.12.2018	Șoldănești, Șestaci	Participanții la un eveniment au primit sacoșe cu șampanie și dulciuri (minim 100).
PPȘ	19.12.2018	Șoldănești, Sămășcani	Participanții la un eveniment au primit sacoșe cu șampanie și dulciuri (minim 100).
PPȘ	20.12.2018	Chișinău, Buiucani	Participanții la un eveniment au primit sacoșe cu șampanie și dulciuri (250).
PPȘ	20.12.2018	Cahul, Doina	În cadrul <i>Caravanei de Crăciun</i> au fost oferite cadouri pentru copii (jucării).
PPȘ	20.12.2018	Briceni, Hlina	În cadrul <i>Caravanei de Crăciun</i> au fost oferite cadouri pentru copii (jucării).
PPȘ	21.12.2018	Cahul, Cahul	Participanții la un eveniment au primit sacoșe cu șampanie și dulciuri (150).
PPȘ	21.12.2018	Căușeni, Căușeni	Participanții la un eveniment au primit sacoșe cu șampanie și dulciuri (100).
PPȘ	21.12.2018	Edineț, Trinca	În cadrul <i>Caravanei de Crăciun</i> au fost oferite cadouri pentru copii (jucării).
PPȘ	22.12.2018	Hîncești, Ciuciuleni	În cadrul <i>Caravanei de Crăciun</i> au fost oferite copiilor 60 de cadouri cu dulciuri, 1 brad, 7 cadouri mici.
PPȘ	22.12.2018	Hîncești, Bobeica	În cadrul <i>Caravanei de Crăciun</i> au fost oferite: un brad, cutii cu dulciuri și focuri de artificii.
PPȘ	22.12.2018	Șoldănești, Șoldănești	Participanții la un eveniment au primit sacoșe cu șampanie și dulciuri (350).
PPȘ	23.12.2018	Chișinău, Rîșcani	În cadrul <i>Caravanei de Crăciun</i> au fost oferite: cadouri pentru copii (cutii cu dulciuri).
PPȘ	23.12.2018	Chișinău, Rîșcani	În cadrul <i>Caravanei de Crăciun</i> au fost oferite: cadouri pentru copii (cutii cu dulciuri).
PPȘ	23.12.2018	Fălești, Răuțel	În cadrul <i>Caravanei de Crăciun</i> au fost oferite: cadouri pentru copii (90 jucării), brad, foc de artificii.
PPȘ	23.12.2018	Fălești, Pîrlița	În cadrul <i>Caravanei de Crăciun</i> au fost oferite: cadouri pentru copii (70 jucării), brad, foc de artificii.
PPȘ	23.12.2018	Bălți, Sadovoe	În cadrul <i>Caravanei de Crăciun</i> au fost oferite: cadouri pentru copii (100 jucării), brad, foc de artificii.
PPȘ	23.12.2018	Cahul, Lebedenco	În cadrul <i>Caravanei de Crăciun</i> au fost oferite: cadouri pentru copii (cutii cu dulciuri).

Candidat	Data	Locație	Cadourile oferite
PPȘ	25.12.2018	Ștefan Vodă, Marianca de Jos	Participanții la un eveniment au primit sacoșe cu șampanie și dulciuri (7).
PPȘ	26.12.2018	Hîncești, Drăgușeni Noi	În cadrul <i>Caravanei de Crăciun</i> au fost oferite: cadouri pentru copii (cutii cu dulciuri), brad, focuri de artificii.
PPȘ	26.12.2018	Dubăsari, Holercani	În cadrul Campaniei <i>Dăruiește Căldură</i> a Fundației Miron Șor o familie a primit lemne pentru foc.
PPȘ	26.12.2018	Sîngerei, Dobrogea Veche	În cadrul <i>Caravanei de Crăciun</i> au fost oferite: cadouri pentru copii (cutii cu dulciuri).
PPȘ	26.12.2018	Bălți, Elizaveta	În cadrul <i>Caravanei de Crăciun</i> au fost oferite: cadouri pentru copii (cutii cu dulciuri).
PPȘ	27.12.2018	Criuleni, Jevreni	Participanții la un eveniment au primit sacoșe cu șampanie și dulciuri (50).
PPȘ	27.12.2018	Cimișlia, Cimișlia	În cadrul <i>Caravanei de Crăciun</i> au fost oferite: cadouri pentru copii (jucării).
PPȘ	28.12.2018	Ungheni, Sculeni	În cadrul <i>Caravanei de Crăciun</i> au fost oferite: cadouri pentru copii (cutii cu dulciuri).
PPȘ	28.12.2018	Glodeni, Glodeni	În cadrul <i>Caravanei de Crăciun</i> au fost oferite: cadouri pentru copii (cutii cu dulciuri).
PPȘ	28.12.2018	Chișinău, Rîșcani	În cadrul <i>Caravanei de Crăciun</i> au fost oferite: cadouri pentru copii (cutii cu dulciuri).
PPȘ	28.12.2018	Cahul, Tătărești	În cadrul <i>Caravanei de Crăciun</i> au fost oferite: cadouri pentru copii (cutii cu dulciuri).
PPȘ	28.12.2018	Glodeni, Cuhnești	În cadrul Campaniei <i>Dăruiește Căldură</i> a Fundației Miron Șor o familie a primit un cuptor electric, produse alimentare, jucării și un brad împodobit.
PPȘ	28.12.2018	Sîngerei, Cubolta	În cadrul <i>Caravanei de Crăciun</i> au fost oferite: cadouri pentru copii (cutii cu dulciuri).
PPȘ	28.12.2018	Sîngerei, Biruința	În cadrul <i>Caravanei de Crăciun</i> au fost oferite: cadouri pentru copii (cutii cu dulciuri).
PPȘ	29.12.2018	Fălești, Chetriș	Participanții la un eveniment au primit sacoșe cu șampanie și dulciuri (350).
PPȘ	29.12.2018	Ungheni, Măcărești	În cadrul <i>Caravanei de Crăciun</i> au fost oferite: cadouri pentru copii (cutii cu dulciuri).
PPȘ	29.12.2018	Chișinău, Rîșcani	În cadrul <i>Caravanei de Crăciun</i> au fost oferite: cadouri pentru copii (cutii cu dulciuri).
PPȘ	30.12.2018	Rezina, Cinișeuți	Participanții la un eveniment au primit sacoșe cu șampanie și dulciuri (60).
PPȘ	30.12.2018	Cahul, Burlăceni	În cadrul <i>Caravanei de Crăciun</i> au fost oferite: cadouri pentru copii (cutii cu dulciuri).
PPȘ	04.01.2019	Hîncești, Hîncești	Participanții la un eveniment au primit sacoșe cu șampanie și dulciuri (60).
PPȘ	04.01.2019	Hîncești, Hîncești	Participanții la un eveniment au primit sacoșe cu șampanie și dulciuri (60).
PPȘ	06.01.2019	Soroca, Volovița	Au fost distribuite 20 de sacoșe cu produse alimentare susținătorilor PPȘ din localitate.
PPȘ	12.01.2019	Taraclia, Taraclia	Organizarea unei excursii la OrheiLand la Tîrgul de Crăciun pentru 50 persoane.

Candidat	Data	Locație	Cadourile oferite
PPȘ	12.01.2019	Orhei, Orhei	Spectacole gratuite la Circul din OrheiLand, de 3 ori pe zi (7-31 ianuarie 2019).
PPȘ	27.01.2019	Glodeni, Fundurii Vechi	În cadrul Caravanei de Crăciun au fost oferite cutii cu dulciuri, brad și jucării.
PPȘ	28.01.2019	Ungheni, Ungheni	Organizarea unei excursii la OrheiLand.
PPȘ	31.01.2019	Telenești, Telenești	Organizarea unei excursii la OrheiLand.
PPȘ	31.01.2019	Edineț, Edineț	La o întrunire electorală au fost donate sacoșe cu șampanie și cutii cu bomboane.
PPȘ	09.02.2019	Cahul, Cișlița-Prut	Excursie la OrheiLand organizată pentru 40 persoane.
PPȘ	12.02.2019	Cahul, Alexandru Ioan Cuza	La o întrunire electorală, Antonina Belobrova a dăruit jucării pentru copii (40 de participanți).
PPȘ	16.02.2019	Cimișlia, Cimișlia	Donarea a câte 1000 lei pentru 4 biserici din or. Cimișlia.
PSRM	15.12.2018	Chișinău, Buiucani	Cutii cu dulciuri pretinse a fi din partea Fundației de Binefacere <i>DIN SUFLET</i> .
PSRM	18.12.2018	Sîngerei, Sîngerei	Copiii din Centrul de plasament temporar pentru copii au primit cutii cu dulciuri și fructe.
PSRM	19.12.2018	Rîșcani, Rîșcani	Grădinițelor le-au fost oferite 14 cutii cu jucării pretinse a fi din partea Fundației de Binefacere <i>DIN SUFLET</i> .
PSRM	20.12.2018	Drochia, Pelinia	Grădinița din localitate a primit cadou un TV Sakura, pretins a fi din partea Fundației de Binefacere <i>DIN SUFLET</i> .
PSRM	20.12.2018	Rîșcani, Rîșcani	La Grădiniță au fost oferite cutii cu dulciuri copiilor, pretinse a fi din partea Fundației de Binefacere <i>DIN SUFLET</i> .
PSRM	21.12.2018	Chișinău, Botanica	La Biblioteca „Lomonosov” au fost oferite cutii cu dulciuri copiilor, pretinse a fi din partea Fundației de Binefacere <i>DIN SUFLET</i> .
PSRM	21.12.2018	Drochia, Țarigrad	Tastieră și mouse pentru Centrul de Sănătate, pretins a fi din partea Fundației de Binefacere <i>DIN SUFLET</i> .
PSRM	21.12.2018	Criuleni, Bălțata	La Grădiniță au fost oferite cutii cu dulciuri copiilor, pretinse a fi din partea Fundației de Binefacere <i>DIN SUFLET</i> .
PSRM	21.12.2018	Florești, Florești	La Grădinița nr. 7 au fost oferite cutii cu dulciuri copiilor, pretinse a fi din partea Fundației de Binefacere <i>DIN SUFLET</i> .
PSRM	21.12.2018	Chișinău, Buiucani	La LT „Neciu Levițchi” au fost oferite cutii cu dulciuri copiilor, pretinse a fi din partea Fundației de Binefacere <i>DIN SUFLET</i> .
PSRM	21.12.2018	Hîncești, Sîpoteni	Cutii cu dulciuri copiilor din localitate, pretinse a fi oferite din partea Fundației de Binefacere <i>DIN SUFLET</i> .
PSRM	21.12.2018	Cimișlia, Cimișlia	La Gimnaziul Rus au fost oferite cutii cu dulciuri copiilor, pretinse a fi din partea Fundației de Binefacere <i>DIN SUFLET</i> .
PSRM	21.12.2018	Chișinău, Codru	La Gimnaziul nr. 42 au fost oferite cutii cu dulciuri copiilor, pretinse a fi din partea Fundației de Binefacere <i>DIN SUFLET</i> .
PSRM	21.12.2018	UTAG, Chiriet-Lunga	Din partea Fundației de Binefacere <i>DIN SUFLET</i> , candidatul PSRM a oferit școlii bisericești mobilier, iar pentru biblioteca școlii din localitate a fost oferit un aparat multifuncțional și seturi de cărți pentru fondul bibliotecii.

Candidat	Data	Locație	Cadourile oferite
PSRM	21.12.2018	Șoldănești, Glinjeni	Cutii cu dulciuri pretinse a fi oferite din partea Fundației de Binefacere <i>DIN SUFLET</i> pentru Grădiniță
PSRM	21.12.2018	Rîșcani, Grinăuți	O mașină de spălat pentru grădinița din Hăsnășenii Vechi.
PSRM	21.12.2018	Rîșcani, Rîșcani	Cutii cu dulciuri pretinse a fi din partea Fundației de Binefacere <i>DIN SUFLET</i> .
PSRM	22.12.2018	Sîngerei, Bilicenii Noi	Cutii cu dulciuri pretinse a fi din partea Fundației de Binefacere <i>DIN SUFLET</i> .
PSRM	22.12.2018	Șoldănești, Poiana	Cutii cu dulciuri pretinse a fi oferite din partea Fundației de Binefacere <i>DIN SUFLET</i> pentru Grădinița „Poiana”.
PSRM	22.12.2018	Florești, Florești	Cutii cu dulciuri pretinse a fi din partea Fundației de Binefacere <i>DIN SUFLET</i> .
PSRM	22.12.2018	Chișinău, Buiucani	Cutii cu dulciuri pretinse a fi din partea Fundației de Binefacere <i>DIN SUFLET</i> .
PSRM	22.12.2018	Chișinău, Durlești	Cutii cu dulciuri pretinse a fi din partea Fundației de Binefacere <i>DIN SUFLET</i> .
PSRM	22.12.2018	Chișinău, Centru	Cutii cu dulciuri pretinse a fi din partea Fundației de Binefacere <i>DIN SUFLET</i> .
PSRM	22.12.2018	Rîșcani, Pîrjota	Grădinița a primit un laptop și cutii cu dulciuri, pretinse a fi de la Fundația de Binefacere <i>DIN SUFLET</i> .
PSRM	23.12.2018	Chișinău, Buiucani	Cutii cu dulciuri distribuite la LT „Mihai Marinciuc” pretinse a fi din partea Fundației de Binefacere <i>DIN SUFLET</i> .
PSRM	23.12.2018	Sîngerei, Bilicenii Noi	Cutii cu dulciuri distribuite la Grădiniță pretinse a fi din partea Fundației de Binefacere <i>DIN SUFLET</i> .
PSRM	23.12.2018	Soroca, Soroca	Cutii cu dulciuri pretinse a fi oferite din partea Fundației de Binefacere <i>DIN SUFLET</i>
PSRM	23.12.2018	UTAG, Comrat	Cutii cu dulciuri pretinse a fi din partea Fundației de Binefacere <i>DIN SUFLET</i> oferite participanților la un concert.
PSRM	23.12.2018	Briceni, Briceni	Eveniment pentru copii cu ocazia sărbătorilor de iarnă.
PSRM	24.12.2018	Cimișlia, Valea Perjei	Cutii cu dulciuri distribuite la o grădiniță pretinse a fi din partea Fundației de Binefacere <i>DIN SUFLET</i> .
PSRM	24.12.2018	Chișinău, Centru	Eveniment pentru copii cu oferirea cutiilor cu dulciuri, pretins a fi organizat de Fundația de Binefacere <i>DIN SUFLET</i> .
PSRM	25.12.2018	Bălți, Bălți	Evenimen pentru copii, cu oferirea cutiilor cu dulciuri.
PSRM	25.12.2018	Florești, Alexeevca	Cutii cu dulciuri pretinse a fi din partea Fundației de Binefacere <i>DIN SUFLET</i> .
PSRM	25.12.2018	Chișinău, Rîșcani	Cutii cu dulciuri pretinse a fi din partea Fundației de Binefacere <i>DIN SUFLET</i> oferite pentru grădinițele din sect. Rîșcani
PSRM	25.12.2018	Chișinău, Rîșcani	Cutii cu dulciuri oferite la Grădinița nr. 64 pretinse a fi din partea Fundației de Binefacere <i>DIN SUFLET</i> .
PSRM	25.12.2018	Hîncești, Bobeica	Cutii cu dulciuri oferite copiilor din localitate, pretinse a fi din partea Fundației de Binefacere <i>DIN SUFLET</i> .
PSRM	25.12.2018	Dondușeni, Tîrnova	Pentru Centrul Ftiziopneumologic de reabilitare pentru copii a fost oferit un frigider pretins a fi de la Fundația de Binefacere <i>DIN SUFLET</i> .
PSRM	25.12.2018	Chișinău, Buiucani	Cutii cu dulciuri distribuite la LT „A. Pușkin”, pretinse a fi din partea Fundației de Binefacere <i>DIN SUFLET</i> .

Candidat	Data	Locație	Cadourile oferite
PSRM	26.12.2018	Strășeni, Romănești	Cutii cu dulciuri oferite la o grădiniță, pretinse a fi din partea Fundației de Binefacere <i>DIN SUFLET</i> .
PSRM	26.12.2018	Chișinău, Centru	Eveniment pentru copii, cu oferirea unor cutii cu dulciuri, pretinse a fi oferite din partea Fundației de Binefacere <i>DIN SUFLET</i> .
PSRM	27.12.2018	Chișinău, Centru	Eveniment pentru vârstnici, cu oferirea pachetelor cu produse alimentare din partea Fundației de Binefacere <i>DIN SUFLET</i> .
PSRM	27.12.2018	Criuleni, Dolinnoe	Cutii cu dulciuri distribuite la o grădiniță, pretinse a fi din partea Fundației de Binefacere <i>DIN SUFLET</i> .
PSRM	28.12.2018	Cantemir, Toceni	Cutii cu dulciuri distribuite la o grădiniță, pretinse a fi din partea Fundației de Binefacere <i>DIN SUFLET</i> .
PSRM	28.12.2018	Dubasari, Doroțcaia	Cutii cu dulciuri distribuite la o grădiniță, pretinse a fi din partea Fundației de Binefacere <i>DIN SUFLET</i> .
PSRM	28.12.2018	Chișinău, Buiucani	Cutii cu dulciuri distribuite la Grădinița nr. 119, pretinse a fi din partea Fundației de Binefacere <i>DIN SUFLET</i> .
PSRM	28.12.2018	Chișinău, Buiucani	Cutii cu dulciuri distribuite la Grădinițele nr. 20, 87, 110, 113, 157, pretinse a fi din partea Fundației de Binefacere <i>DIN SUFLET</i> .
PSRM	30.12.2018	Ungheni, Măcărești	Cutii cu dulciuri oferite copiilor din localitate, pretinse a fi din partea Fundației de Binefacere <i>DIN SUFLET</i> .
PSRM	01.01.2019	Chișinău, Centru	Primii 7 născuți la Spitalul municipal nr. 1 au primit cutii de ciocolate; un braduț în ghiveci; scutece Pufes, un set de igienă pentru nou născuți (oferite de Cojocarul Dinari).
PSRM	03.01.2019	Orhei, Cucuruzeni	Cutii cu dulciuri pentru copiii din grădiniță (20).
PSRM	03.01.2019	Orhei, Mălăiești	Cutii cu dulciuri pentru copiii din grădiniță (20).
PSRM	04.01.2019	Chișinău, Rîșcani	Cutii cu dulciuri pretinse a fi din partea Fundației de Binefacere <i>DIN SUFLET</i> oferite pentru grădinița nr. 41.
PSRM	05.01.2019	Ungheni, Ungheni	Ghenadie Mitriuc, alături de președintele RM, Igor Dodon, a participat la deschiderea terenului de sport multifuncțional din or. Ungheni, organizat cu suportul Fundației de Binefacere <i>DIN SUFLET</i> .
PSRM	06.01.2019	Criuleni, Izbiște	Sergiu Berzan a donat bisericii un set de cărți pretins a fi din partea președintelui, Igor Dodon.
PSRM	07.01.2019	Chișinău, Botanica	Cutii cu dulciuri oferite unei grădinițe, pretinse a fi din partea Fundației de Binefacere <i>DIN SUFLET</i> .
PSRM	09.01.2019	Chișinău, Botanica	Cutii cu dulciuri copiilor dintr-o grădiniță
PSRM	11.01.2019	Bălți, Bălți	Alexandr Usatii a donat celor 18 biserici din mun. Bălți cărți religioase din partea președintelui RM, Igor Dodon.
PSRM	13.01.2019	Cahul, Pelinei	Vladimir Țurcan a donat pentru biserică cărți religioase din partea președintelui RM, Igor Dodon.
PSRM	13.01.2019	Orhei, Vatici	Mihai Catraniuc a donat pentru 12 biserici din raionul Orhei cărți religioase din partea președintelui RM, Igor Dodon.
PSRM	14.01.2019	Anenii Noi, Delacău	Cutii cu dulciuri copiilor din grădiniță
PSRM	14.01.2019	Orhei, Zorile	Mihai Catraniuc a donat pentru 5 biserici din raionul Orhei cărți religioase din partea președintelui RM, Igor Dodon.

Candidat	Data	Locație	Cadourile oferite
PSRM	18.01.2019	Leova, Borogani	Aliona Briceag a donat pentru biserică cărți religioase din partea președintelui RM, Igor Dodon.
PSRM	19.01.2019	Orhei, Orhei	Mihai Catraniuc a donat pentru 6 biserici cărți religioase din partea președintelui RM, Igor Dodon.
PSRM	19.01.2019	Fălești, Fălești	Oleg Savva a donat pentru bisericile din raionul Fălești cărți religioase din partea președintelui RM, Igor Dodon.
PSRM	20.01.2019	Cantemir, Ciobalaccia	Vladimir Turcan a daruit bisericii un set de cărți religioase din partea Președintelui Igor Dodon
PSRM	24.01.2019	Chișinău, Buiucani	Cutii cu bomboane pretinse a fi de la Fundația de binefacere <i>DIN SUFLET</i> oferite Grădiniței nr. 119.
PSRM	24.01.2019	Chișinău, Buiucani	Cutii cu bomboane pretinse a fi de la Fundația de binefacere <i>DIN SUFLET</i> oferite Grădiniței nr. 87
PSRM	26.01.2019	Criuleni, Rîșcova	Sergiu Berzan a transmis o donație de cărți bisericești din numele președintelui RM, Igor Dodon.
PSRM	03.02.2019	Leova, Iargara	Aliona Briceag a donat cărți bisericești pentru biserica localității din partea Președintelui RM, Igor Dodon.

Anexa 10. Cheltuielile grupurilor de inițiativă raportate la CEC, lei

Grup de inițiativă	Cheltuieli total	Evenimente	Publicitate	Materiale promoționale	Transport	Costuri suplimentare de întreținere	Costuri de delegare sau de detașare a persoanelor	Alte cheltuieli
PPȘ	687,000	0	458,940	227,400	0	0	0	314
PSRM	514,305	0	0	513,896	0	0	0	409
Blocul ACUM	75,846	20,073	4,000	30,100	16,800	0	3,120	1,752
PDM	118,028	24,893	0	6,610	86,400	0	0	125
PN	189,247	70,000	0	39,669	0	79,045	0	533
CI Valeriu Ghilețchi	40,000	0	8,657	0	30,677	0	0	666
CI Biriucov Sergiu	50	0	0	0	0	0	0	0

Anexa 11. Veniturile acumulate în campania electorală pentru alegerile parlamentare 2019, lei

	Total Venituri	Credite de la MF	Viramente de pe contul Partidului	Donații Pers. Juridice	Donații Pers. Fizice	Donații în mărfuri
PPȘ	19,860,000	0	0	10,358,000	9,502,000	657,000
PCRM	1,095,129	0	1,095,129	0	0	0
PSRM	5,471,523	0	0	4,610,000	861,523	0
Blocul ACUM	1,859,873	0	150,000	68,000	1,641,873	544,284
PDM	30,295,773	0	5,857,593	0	24,438,180	0
PN	3,205,585	0	598,805	660,000	1,946,780	528,257
PRM	75,416	0	0	0	75,416	0
PL	724,281	0	724,281	0	0	0
MPA	20,000	0	20,000	20,000	0	0
PVP	13,023	0	0	0	13,023	0
PNL	4,800	0	0	0	4,800	0
PPDA	56,155	50,000	0	0	6,155	260,000
PVE	28,242	0	13,970	0	14,272	21,100
CI Valeriu Ghilețchi	221,726	0	0	0	221,726	19,840
CI Valentina Geamănă	85,000	0	0	0	85,000	0
CI Dumitru Cebotărescu	60,000	0	0	0	60,000	18,600
CI Alexandru Cimbriciuc	10,600	0	0	0	10,600	0
CI Alexandrin Patron	15,300	0	0	0	15,300	0
CI Iurii Cărbune	20,000	0	0	0	20,000	0
CI Sergiu Biriucov	66,550	0	0	0	66,550	698
CI Valeriu Cerba	58,696	0	0	0	58,696	0
CI Galina Bostan	10,000	10,000	0	0	0	0
CI Mihail Cîrlig	20,400	0	0	0	20,400	0
CI Ion Lopicus	16,250	0	0	0	16,250	0
CI Oleg Bînzar	119,200	0	0	5,000	114,200	400
CI Viorel Savva	10,500	0	0	0	10,500	0
CI Roman Palancica	91,000	0	0	0	91,000	0
CI Vieru Călin	25,000	0	0	0	25,000	0
CI Boris Volosatîi	49,300	0	0	0	49,300	0
CI Alexandru Bujorean	14,000	0	0	0	14,000	0
CI Andrei Porubin	3,000	0	0	0	3,000	0
CI Dumitru Pogorea	62,000	0	0	0	62,000	0
CI Stela Stîngaci	19,550	0	0	0	19,550	11,944
CI Alexandr Oleinic	17,000	0	0	0	17,000	0
CI Oleg Golopeatov	14,800	0	0	0	14,800	0
CI Veaceslav Cunev	95,800	0	0	0	95,800	0
CI Valentin Dolganiuc	20,900	0	0	0	20,900	0
CI Ion Groza	58,464	0	0	0	58,464	66,150

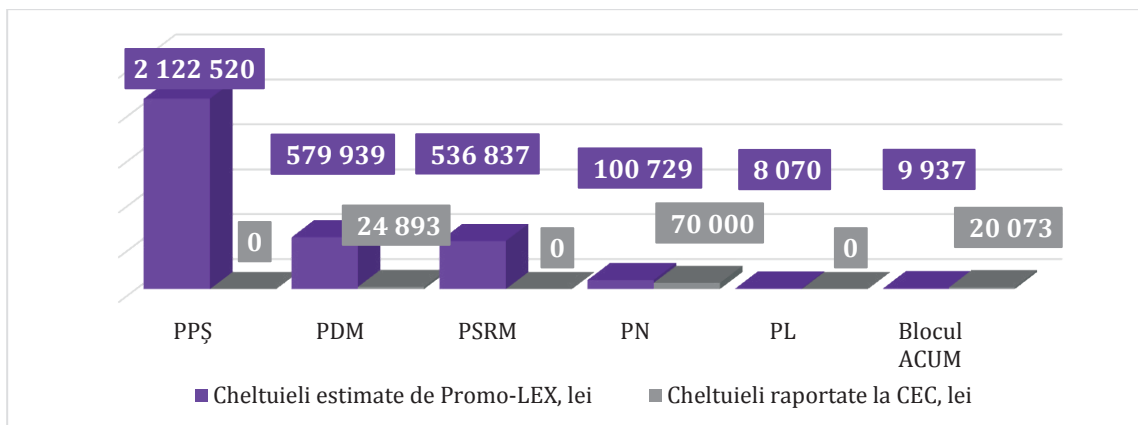
	Total Venituri	Credite de la MF	Viramente de pe contul Partidului	Donații Pers. Juridice	Donații Pers. Fizice	Donații în mărfuri
CI Gheorghe Leiciu	50,050	0	0	0	50,050	0
CI Anatolie Vengher	17,010	0	0	0	17,010	0
CI Nicolae Botgros	16,000	0	0	0	16,000	0
CI Nicolae Gorcea	4,710	0	0	0	4,710	0
CI Angela Istrate	31,700	0	0	0	31,700	0
CI Iurie Crăciuneac	9,950	0	0	0	9,950	280
CI Nicolai Dudoglo	56,100	0	0	0	56,100	0
CI Gheorghe Grozav	50	0	0	0	0	0
TOTAL	64,080,406	60,000	8,459,778	15,721,000	39,859,578	2,128,553

Anexa 12. Segregarea cheltuielilor raportate la CEC de fiecare concurent electoral în campania electorală pentru alegerile parlamentare 2019, lei

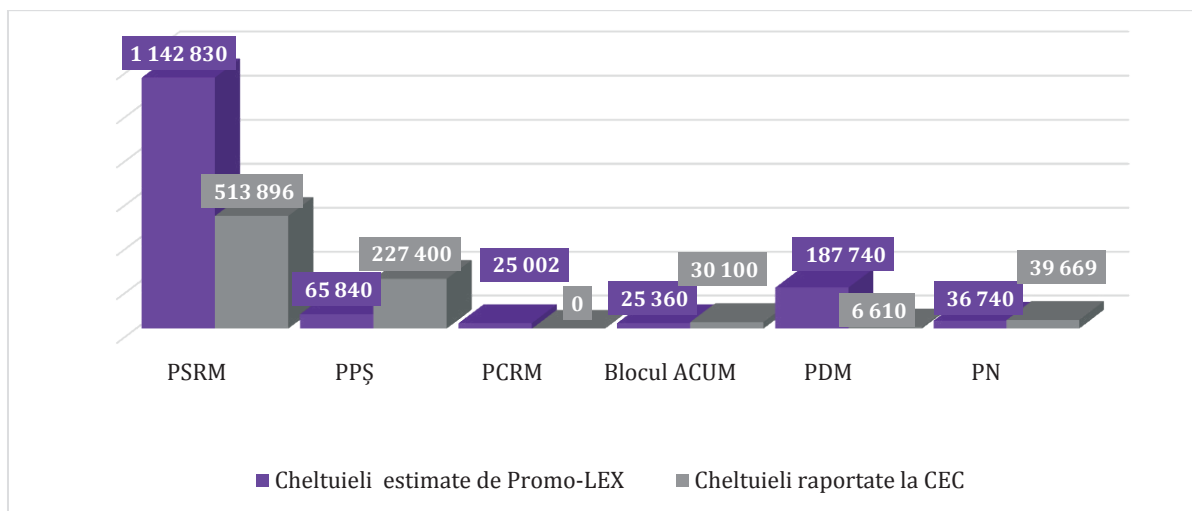
	Evenimente	Publicitate	Materiale promoționale	Transport	Costul serviciilor de sondare a opiniei publice	Costuri suplimentare de întreținere	Costuri de delegare sau de detașare a persoanelor	Consultanță electorală (servicii juridice)	Alte cheltuieli
PPȘ	240,3751	14,965,699	1,701,962	135,268	0	92,974	0	0	560,344
PCRM	0	509,955	355,308	156,800	0	8,533	0	0	64,533
PSRM	35,717	4,872,893	515,741	45,000	0	0	0	0	2,172
Blocul ACUM	48,745	507,058	932,330	149,272	0	38,549	35,868	26,182	6,309
PDM	578,846	26,897,312	1,935,286	72,238	0	0	0	0	812,090
PN	64,003	2,595,367	203,295	17,0691	0	10,807	14,510	0	146,913
PRM	13,723	40,746	0	18,580	0	0	0	0	2,333
PL	4,000	139,248	325,555	254,923	0	0	0	0	383
MPA	0	3,728	0	965	0	0	0	0	13,881
PVP	0	12,492	0	0	0	0	0	0	531
PNL	0	0	4,360	0	0	0	0	0	440
PPDA	0	1,620	15,000	5,000	0	8,844	0	25,000	691
PVE	28,242	0	27,760	0	0	0	0	0	95
PPP	0	0	0	0	0	0	0	0	0
MPSN	0	0	0	0	0	0	0	0	0
CI Ghilețchi	0	30,391	16,790	58,616	0	0	0	0	115,929
CI Geamăna	21,451	10,178	10,144	29,916	0	0	0	230	13,081
CI Cebotărescu Dumitru	0	50,908	6,779	2,000	0	0	0	0	313
CI Cimbriciuc Alexandru	0	0	10,450	0	0	0	0	0	120
CI Alexandrin Patron	0	15,280	0	0	0	0	0	0	20
CI Cărbune Iurii	0	0	19,900	0	0	0	0	0	100
CI Biriucov Sergiu	0	49,789	12,600	4,043	0	0	0	0	118
CI Cerba Valeriu	0	45,236	12,920	0	0	0	0	0	539
CI Bostan Galina	0	4,953	4,960	0	0	0	0	0	61
CI Cîrlig Mihail	0	0	9,950	0	0	0	0	0	10

	Evenimente	Publicitate	Materiale promoționale	Transport	Costul serviciilor de sondare a opiniei publice	Costuri suplimentare de întreținere	Costuri de delegare sau de detașare a persoanelor	Consultanță electorală (servicii juridice)	Alte cheltuieli
CI Lăpuciu Ion	0	0	11,625	0	0	0	0	0	15
CI Bînzar Oleg	8,784	31,032	0	59,000	19,442	0	0	0	942
CI Savva Viorel	0	6,841	0	0	0	0	0	0	0
CI Palancica Roman	0	88,905	0	0	0	1,894	0	0	0
CI Călin Vieru	1,080	9,595	14,057	0	0	0	0	0	105
CI Volosatii Boris	0	18,922	1,822	0	0	0	0	0	0
CI Bujorean Alexandru	0	1,720	9,138	0	0	0	0	0	705
CI Andrei Porubin	540	2,000	0	0	0	0	0	0	87
CI Pogorea Dumitru	3,500	46,652	0	11,194	0	0	0	0	0
CI Stîngaci Stela	0	0	0	0	0	0	0	0	19,500
CI Oleinic Alexandr	0	16,900	0	0	0	0	0	0	27
CI Golopeatov Oleg	0	4,000	6,200	0	0	0	0	0	0
CI Cunev Veaceslav	25,984	69,773	0	0	0	0	0	0	35
CI Dolganiuc Valentin	0	10,830	10,000	0	0	0	0	0	45
CI Groza Ion	4,032	12,600	30,153	2,450	9 017	0	0	0	210
CI Leiciu	0	16,936	32,550	0	0	0	0	0	100
CI Vengher Anatolie	0	0	16,450	0	0	0	0	0	0
CI Botgros Nicolae	1,250	3,642	0	0	0	0	0	0	10
CI Gorcea Nicolae	0	0	4,700	0	0	0	0	0	10
CI Istrate Angela	0	19,493	8,400	3,545	0	0	0	0	189
CI Crăciuneac Iurie	0	0	6,001	0	0	0	0	0	84
CI Dudoglo Nicolai	7,945	44,650	2,700	0	0	0	0	0	580
CI Grozav Ghiorghii	0	0	0	0	0	0	0	0	50
TOTAL	3,251,593	51,157,344	6,274,886	1,179,501	28,459	161,601	50,378	51,412	1,763,650

Anexa 13. Estimarea cheltuielilor

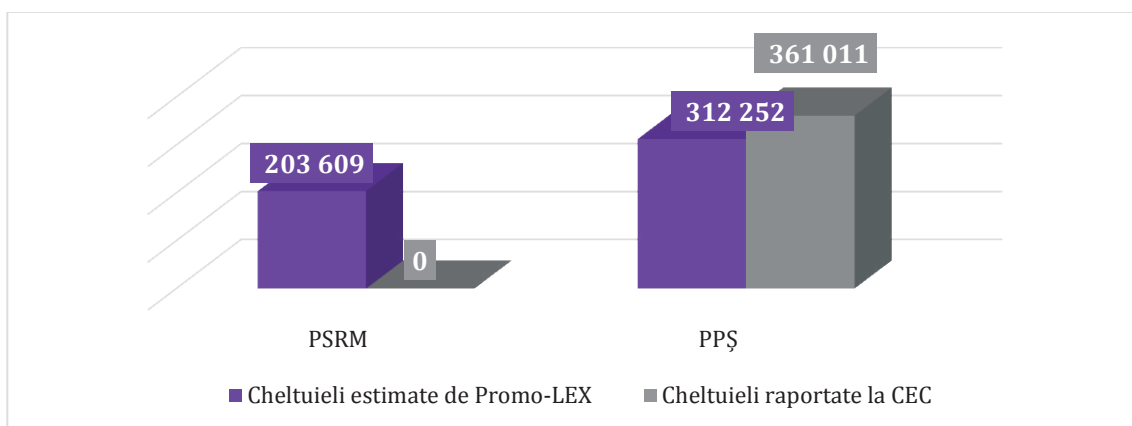
Graficul 1. Cheltuieli pentru evenimente în perioada colectării semnăturilor, lei²²⁴

Graficul 2. Cheltuieli pentru materiale promoționale în perioada de colectare a semnăturilor, lei

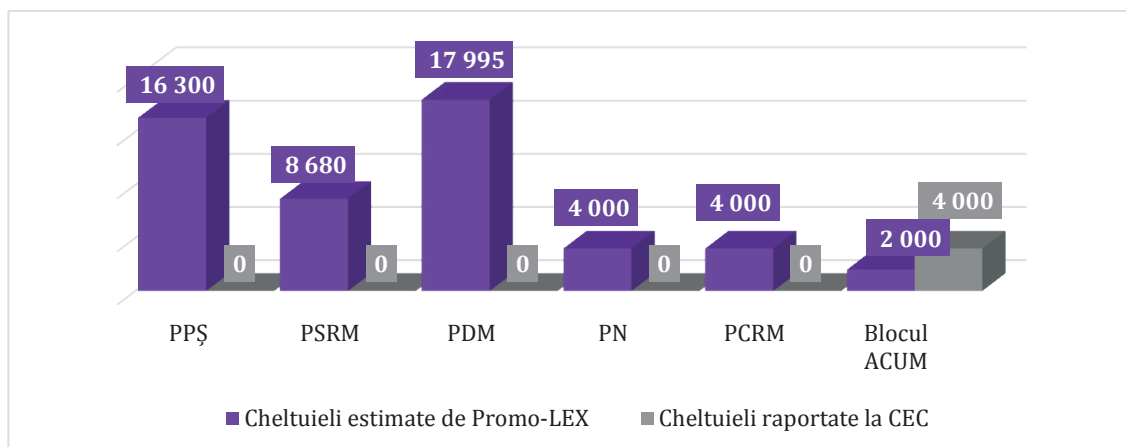
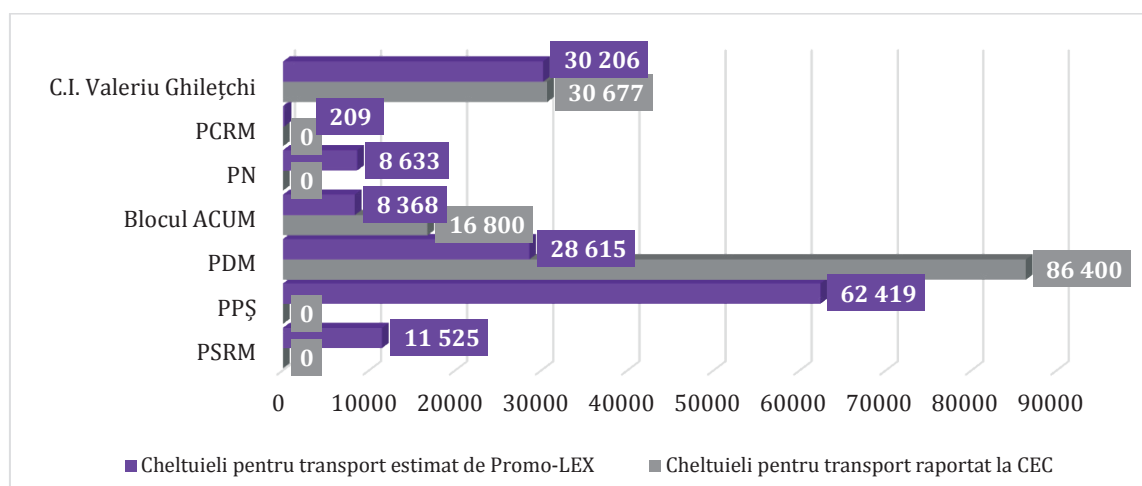

²²⁴ CONCERTE: 68 (PDM – 24 concerte, cu organizarea a 6 mese festive, PSRM – 20, PPȘ – 21, PN – 3); ALTE ACTIVITĂȚI CU IMPLICAREA ANIMATORILOR/ACTORILOR: 42 (PPȘ – 42 activități cu implicarea animatorilor (minim 3 animatori + 1 moderator); ÎNTRUNIRI: 140 (PSRM – 60, PDM – 35, PPȘ – 21, Blocul ACUM – 21, PN – 3); DE CARITATE: 100 (PSRM – 46, PPȘ – 34, PDM – 20); COLECTAREA SEMNĂTURILOR: 96 (Blocul ACUM – 48 activități, PDM – 11, PCRM – 2, PL – 9, PN – 9, PSRM – 11, PPȘ – 6); INAUGURĂRI DE SPITALE / SĂLI SPORTIVE / GRĂDINIȚE / TERENURI DE JOACĂ / DRUMURI LOCALE / STRĂZI ETC.: 16 (PDM – 11, PPȘ – 3, PSRM – 2); CONFERINȚE DE PRESĂ: 19 (Blocul ACUM – 3, PDM – 1, PL – 2, PN – 3, PSRM – 8, PVE – 1, PPȘ – 2).

Graficul 3. Cheltuieli pentru publicitate stradală în perioada de colectare a semnăturilor, lei

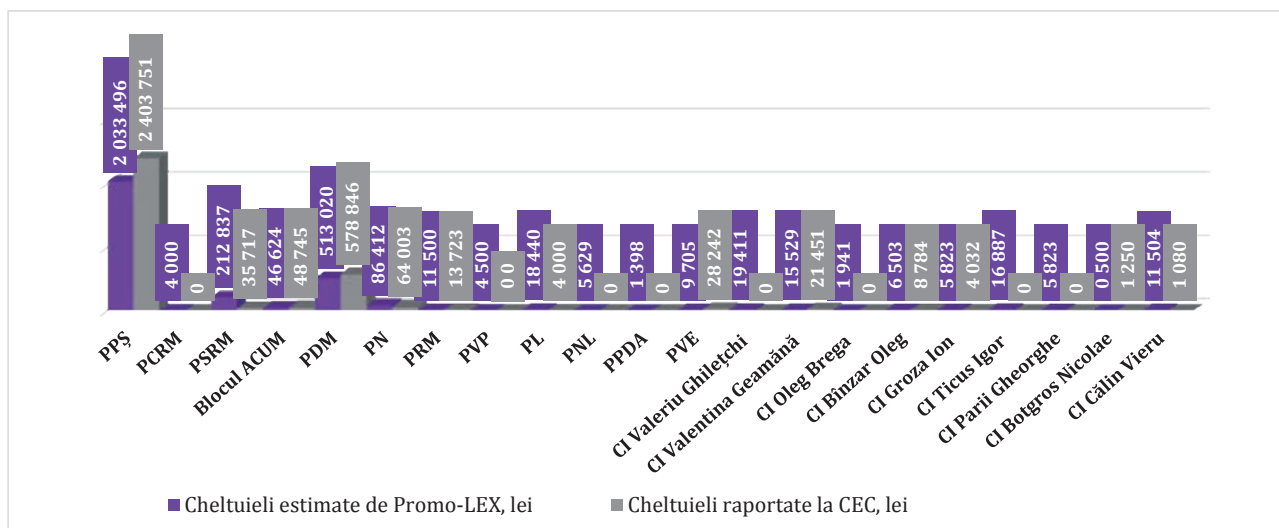

Graficul 4. Cheltuieli de publicitate pentru mijloace de informare electronice, lei

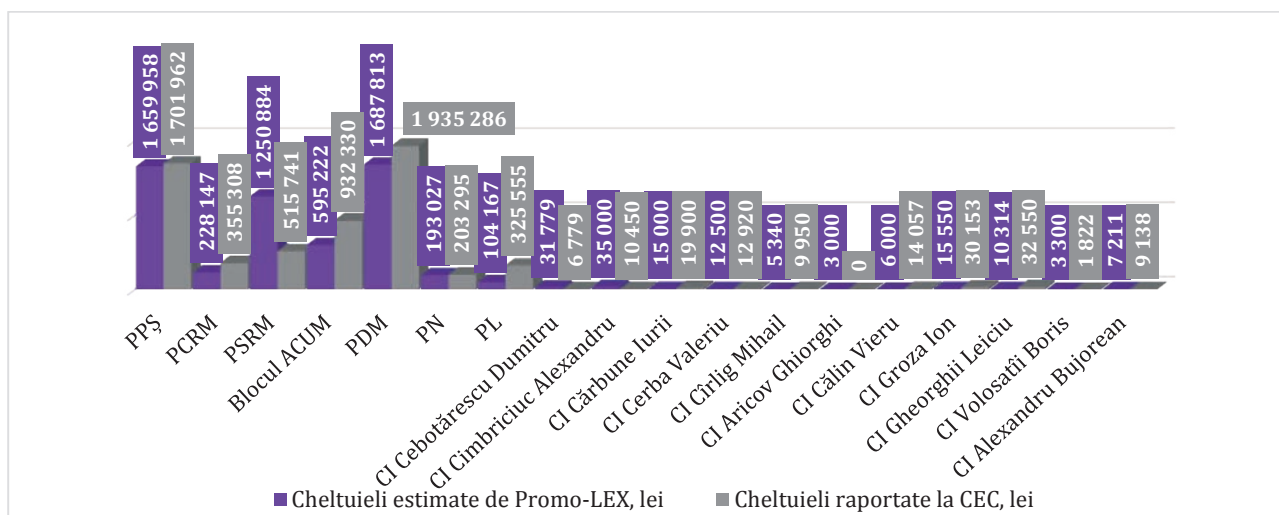
Graficul 5. Cheltuieli pentru transport în perioada de colectare a semnăturilor²²⁵

²²⁵ De menționat că atât Blocul ACUM, cât și PN au raportat pentru grupurile lor de inițiativă donații materiale sub formă de servicii de transport / combustibil: Blocul ACUM – 33,271 lei, PN – 35,012 lei, astfel încât MO Promo-LEX constată că în cazul PN estimările sale se încadrează în suma raportată de PN ca fiind primită sub formă de donații.

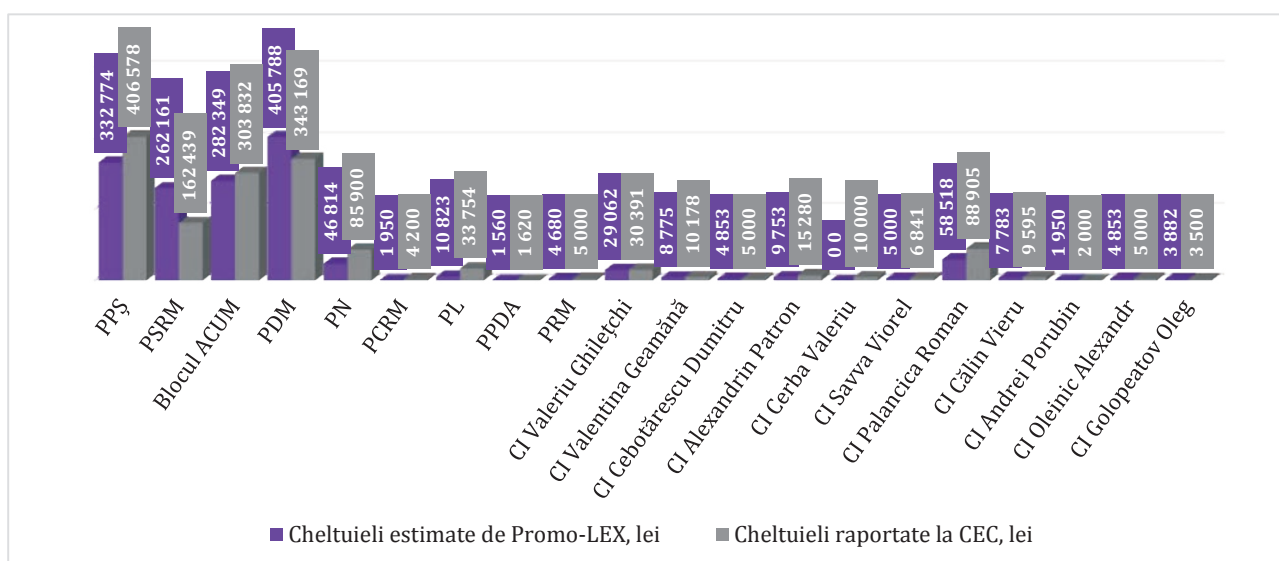
Graficul 6. Cheltuieli pentru evenimente/întâlniri electorale în campania electorală, lei

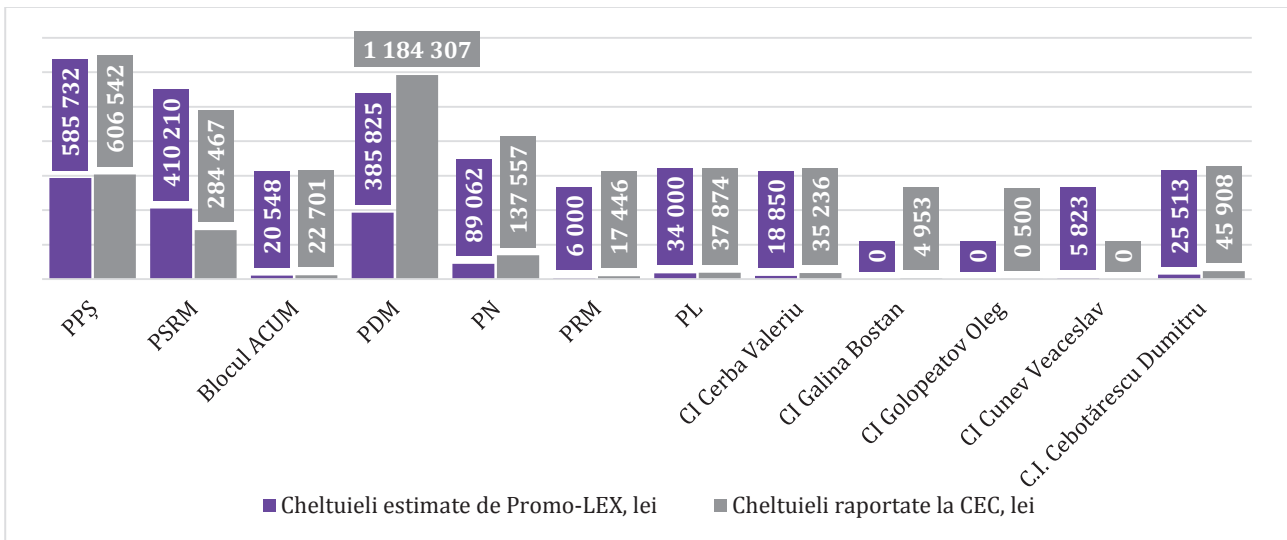
Graficul 7. Cheltuieli pentru publicitate promoțională în campania electorală, lei

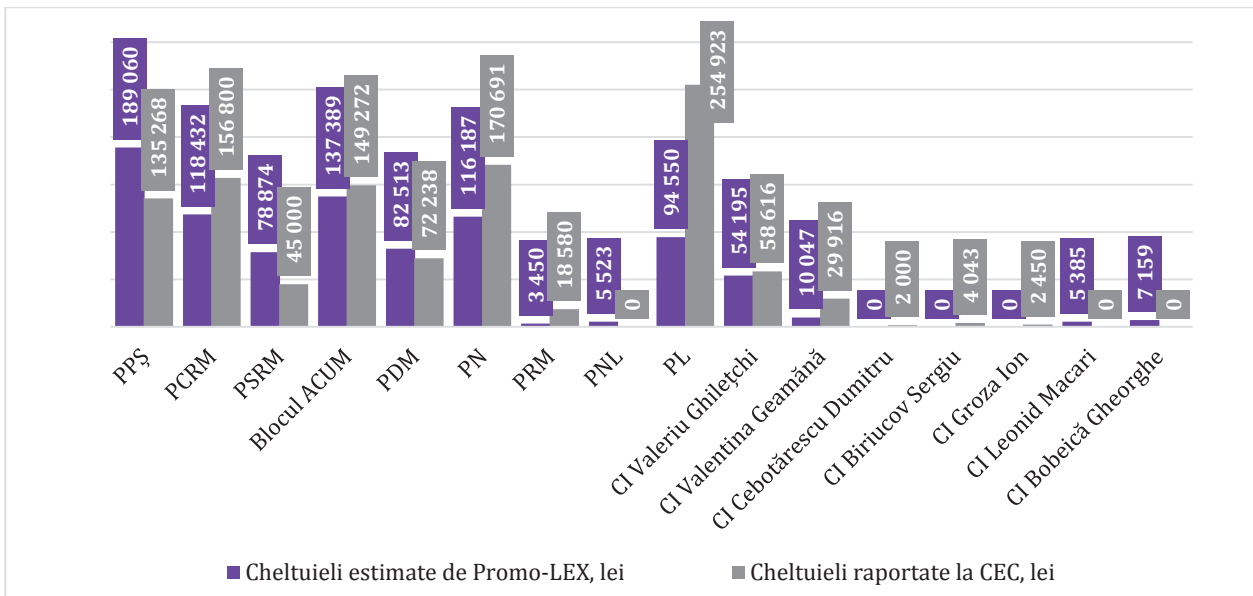
Graficul 8. Cheltuieli pentru publicitate în mijloacele de informare electronice, lei

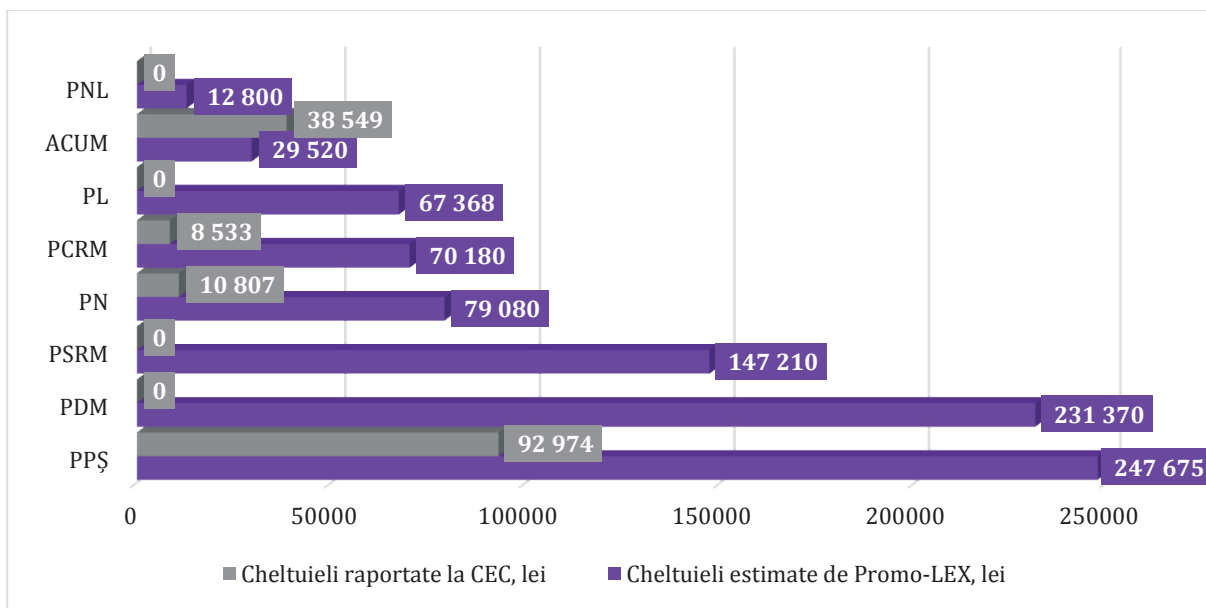
Graficul 9. Cheltuieli pentru publicitate stradală/mobilă în campania electorală, lei

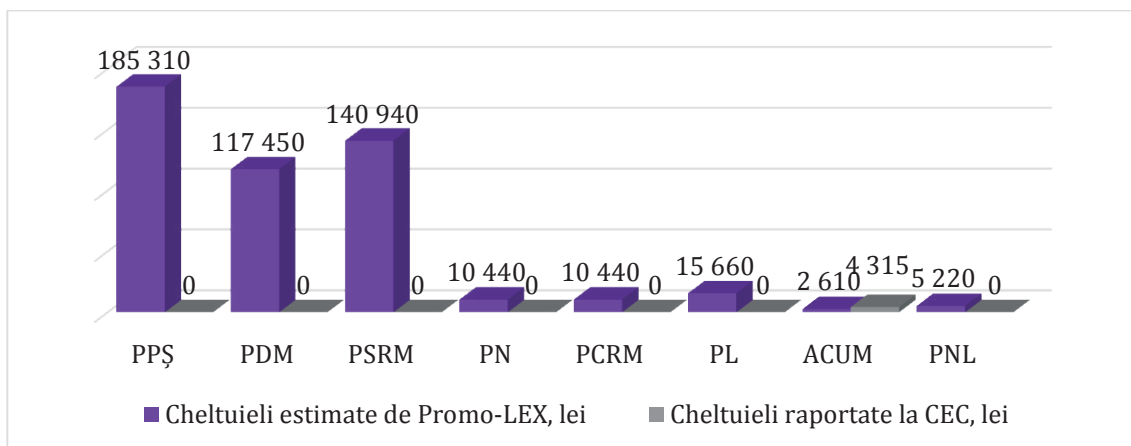
Graficul 10. Cheltuieli pentru transport în campania electorală, lei

Graficul 11. Cheltuieli estimate pentru locașiunea și întreținerea sediilor de campanie, lei

Graficul 12. Cheltuieli estimate pentru staff-ul electoral, lei

Anexa 14. Metodologia de calcul utilizată la estimarea cheltuielilor concurenților electorali constatate de observatorii Promo-LEX și nereflectate în rapoartele financiare

a) Cheltuieli pentru locațiunea sediilor

La calcularea cheltuielilor pentru locațiune a fost luată drept bază de calcul înmulțirea prețului de chirie lunară din fiecare circumscripție per metru pătrat de spațiu pentru perioada campaniei electorale (turul I – 1,0 luni), la suprafața sediului concurentului electoral (partid/bloc) din aria monitorizată. La acestea au fost adăugate cheltuielile pentru serviciile aferente încăperilor, estimarea pentru care a fost obținută prin înmulțirea tarifului minim lunar de sediu pentru energie electrică, apă, gaz, telefonie fixă la nr. de sedii ale fiecărui concurent și la perioada de activitate (turul I – 1,0 luni).

b) Cheltuieli pentru retribuirea muncii

Pentru calcularea cheltuielilor de retribuire a muncii, MOA Promo-LEX a luat drept bază de calcul cuantumul minim garantat al salariului în sectorul real pentru anul 2018 – de 2,660 lei pe lună înmulțit la nr. de angajați raportați de observatorii Promo-LEX și la durata campaniei electorale.

c) Cheltuieli pentru delegarea sau detașarea unor persoane (observatori de la partide)

La estimarea cheltuielilor pentru recompensele voluntarilor, s-a luat drept bază de calcul nr. de observatori și reprezentanți cu drept de vot consultativ ai fiecărui CE înmulțit la nr. mediu de ore lucrate în ziua alegerilor și la cuantumul minim garantat al salariului în sectorul real pentru anul 2018 pe oră. S-a raportat implicarea a cel puțin 7,538 observatori și reprezentanți în secțiunile de votare, în medie aceștia au lucrat un volum de 21 ore în ziua alegerilor.

d) Cheltuieli de transport

Formula de calcul utilizată reflectă un mediu de consum de 10 l/100 km (automobil), 11 l/100 km (microbuz), 35 l/100 km (autocar) înmulțit la distanța parcursă și la prețul combustibilului de 18,6 lei. În cazul în care observatorii au raportat cheltuieli de transport avia și terestru cu destinații internaționale, la estimarea costurilor a fost luat prețul de piață (minim) al билетelor de avion, al km – în cazul automobilelor.

e) Cheltuieli pentru materiale promoționale

Pentru calcularea cheltuielilor respective, drept bază de calcul a fost luat fiecare tip de material promoțional raportat de observatorii Promo-LEX înmulțit la prețurile minime estimate pe piață. Conform verificărilor observatorilor Promo-LEX, prețul minim lunar estimativ al unit. de poster format A3, hârtie lucioasă constituie 2,5 lei pentru un tiraj de 5,000; 1 unit. de calendar format A3, hârtie lucioasă color – 2,5 lei; a unei unit. de poster A4, hârtie mată – 0,5 lei pentru un tiraj de 15,000, costul unei broșuri/cărți de 110 pagini – 49,9 lei, costul unei unit. de ziar – 0,48 lei pentru un tiraj de 100,000 ex., costul unei unit. de pliant $21 \times 20 \text{ cm}^2$ – 2 lei; 1 unit. de flyer pentru mâner, tir. 200,000 ex., hârtie lucioasă – 2,5 lei; 1 unit. de pliant $15 \times 20 \text{ cm}^2$ la un tir. de 300,000 ex. – 0,5 lei; 1 unit. de pliant $10 \times 12 \text{ cm}^2$ la un tir. 50,000 ex. – 1 leu. 1 balon imprimat cu mesaj și logo – 2,5 lei, 1 magnet cu mesaj și logo – 3,5 lei, 1 flyer A5 – 0,5 lei, 1 abțibild $9 \times 11,5 \text{ cm}^2$ – 3 lei.

f) Cheltuieli pentru evenimente publice

Cheltuielile pentru evenimente publice constau din mediatizarea în mass-media și din onorariile artiștilor, costuri de închiriere a spațiilor, scenă, sonorizare, lumini și efecte speciale etc. Pentru calcularea cheltuielilor pentru evenimente/concerte electorale, drept bază de calcul a fost luat onorariul

fiecărui artist (tariful minim de piață) care a evoluat pentru un anumit concurent electoral înmulțit la timpul de facto utilizat per eveniment.

g) Cheltuieli de publicitate stradală și mobilă

Conform verificărilor MOA Promo-LEX, prețul minim lunar estimativ pentru plasarea unui panou stradal $6 \times 3 \text{ m}^2$ este de cel puțin 6,660 lei, a unui panou stradal de $4 \times 3 \text{ m}^2$ – de cel puțin – 2,933 lei, a unui panou stradal $15 \times 12 \text{ m}^2 / 20 \times 10 \text{ m}^2$ – de cel puțin 20,200 lei, a unui panou LED – de 7,770 lei, a unui panou stradal $1,80 \times 2 \text{ m}^2$ – de cel puțin 2 220 lei, a unui banner $1,5 \times 2 \text{ m}^2$ – de cel puțin 2,000 lei.

h) Cheltuieli de publicitate online

Formula de calcul utilizată pentru estimarea costului paginilor sponsorizate în rețeaua Facebook reflectă înmulțirea numărului de postări sponsorizate la prețul de 5 euro (98 lei) și la nr. de zile în care a fost observată apariția. Pentru estimarea costului bannerelor online, s-a înmulțit nr. caselor de publicitate online care dețin platformele vizate mai jos la prețul de 3500 euro/lunar (68 490 lei)

Anexa 15. Tabel comparativ privind numărul de incidente raportate de către observatorii Promo-LEX

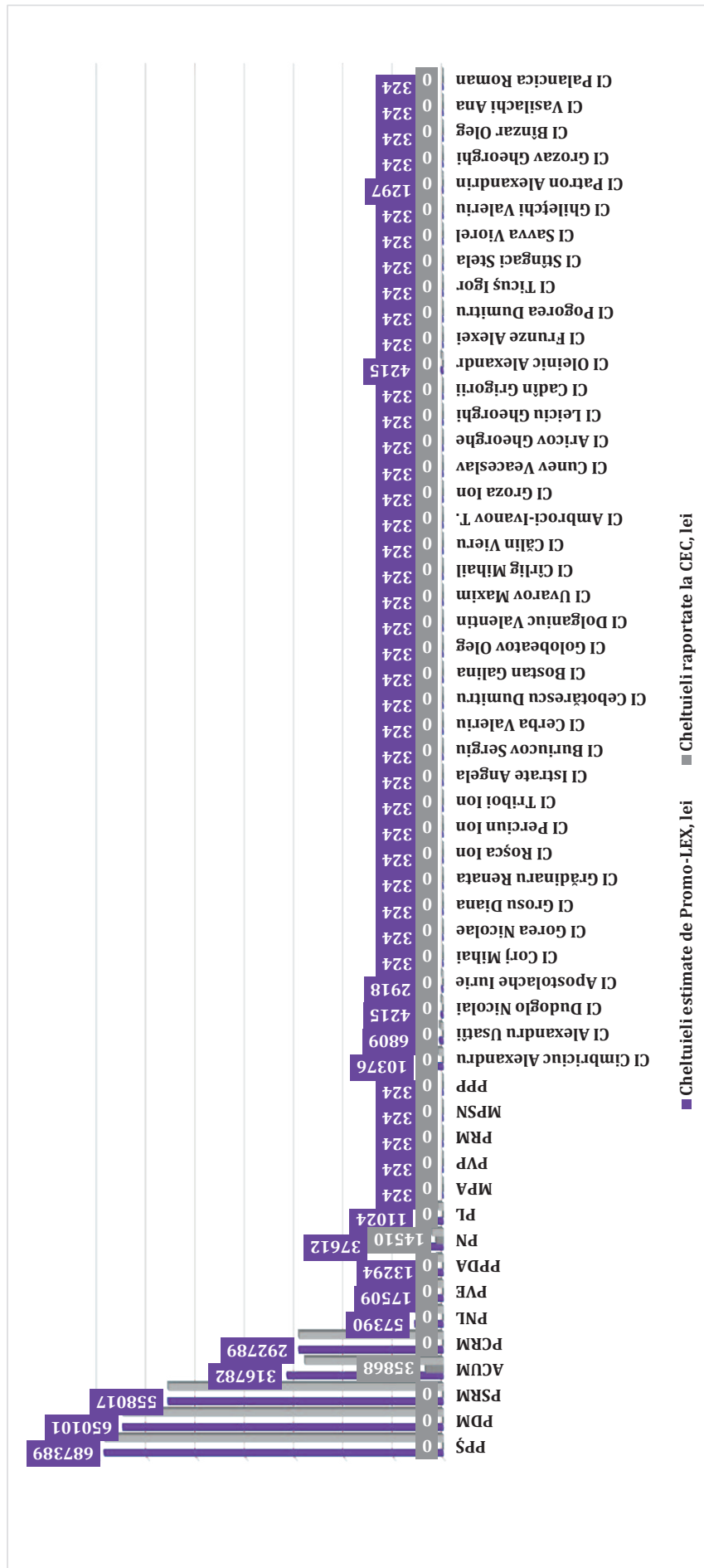
Nr.	Tip Incident	Alegeri prezidențiale 30 octombrie 2016		Alegeri locale noi 20 mai 2018		Alegeri parlamentare 24 februarie 2019	
		Turul I	Turul II	Turul I	Turul II	Preliminare ²²⁶	Finale
1.	Refuz/obstrucționare în obținerea exemplarelor de procese-verbale de numărare a voturilor	0	0	0	0	–	50
2.	Acces restricționat sau obstrucționarea procesului de observare liberă în secția de votare	20	6	4	1	24	24
3.	Urnele de vot nu au fost sigilate potrivit procedurilor legale / ruperea/deteriorarea sau absența sigiliilor pe urnele de vot	18	9	15	4	86	77
4.	Lipsa materialelor necesare în secția de votare. Lipsește cel puțin unul din următoarele materiale: listele electorale, buletinele de vot, ștampila rotundă cu numărul biroului electoral, ștampilele cu inscripția „Votat”, „Anulat”, ștampila specială „Alegeri 24.02.2019”, sigilii pentru urne de vot	0	0	0	0	5	5
5.	Votarea nejustificată în grup (în cabine de vot se află 2 și mai multe persoane)	0	0	3	0	83	94
6.	Prezența nejustificată a persoanelor neautorizate în incinta secției de votare	30	55	19	22	46	50
7.	Buletinele de vot nerepartizate membrilor BESV nu sunt păstrate în loc sigur în incinta secției de votare	7	0	0	0	2	2
8.	Zvonuri, tentative sau chiar situații de recompense materiale sau bănești oferite alegătorilor în perimetrul și/sau în apropierea secției de votare pentru a determina alegerea alegătorilor	7	10	0	0	63	59

²²⁶ Datele preliminare au fost totalizate în baza incidentelor care au reușit a fi prelucrate până la orele 23:00 (24.02.2019). Datele finale includ incidentele care n-au reușit să fie prelucrate până la închiderea secțiilor de votare, ci a incidentelor raportate inclusiv după închiderea secțiilor de votare.

Nr.	Tip Incident	Alegeri prezidențiale 30 octombrie 2016		Alegeri locale noi 20 mai 2018		Alegeri parlamentare 24 februarie 2019	
		Turul I	Turul II	Turul I	Turul II	Preliminare ²²⁶	Finale
9.	Agitație electorală sau PR negru în incinta secției de votare pentru a determina alegerea alegătorilor	21	20	9	14	64	64
10.	Transportarea organizată a alegătorilor (autocare, microbuze sau alte unități de transport care în mod normal nu ar avea ce căuta în preajmă)	22	39	4	2	91	123
11.	Încetarea/suspendarea nejustificată a votării în secția de votare	0	0	0	0	3	3
12.	Acte de violență sau intimidări ale alegătorilor, sau altor persoane	22	19	5	2	34	39
13.	Deficiențe în funcționarea SIAS Alegeri (suspendarea funcționării; situații când SIAS Alegeri indică faptul că alegătorul a votat, iar acesta susține că nu a votat)	28	42	14	3	66	61
14.	Deficiențe în listele electorale (discrepanțe dintre adrese; alegători decedați; semnături în locul altor persoane)	5	27	96	44	127	129
15.	Fotografierea buletinelor de vot, alte încălcări ale secretului votului	16	84	36	20	110	107
16.	Deteriorarea buletinelor de vot sau alte incidente ce se referă la utilizarea neconformă a acestora	0	0	0	0	60	56
17.	Întreruperea procesului de filmare a procedurilor de votare și numărare a buletinelor de vot, alte incidente ce țin de filmarea procedurilor de vot	0	0	0	0	76	79
18.	Introducerea în urna de vot a unui număr nejustificat de buletine	0	0	0	0	–	2
19.	Anularea buletinelor de vot înainte de închiderea secțiilor de votare	1	0	3	2	–	4

Nr.	Tip Incident	Alegeri prezidențiale 30 octombrie 2016		Alegeri locale noi 20 mai 2018		Alegeri parlamentare 24 februarie 2019	
		Turul I	Turul II	Turul I	Turul II	Preliminare ²²⁶	Finale
20.	Prezența materialelor de publicitate, afișelor, panourilor electorale în raza secției de votare (100 metri de la localul secției)	40	16	8	2	–	0
21.	Votarea unui număr suspicios de mare de alegători cu reședință la una și aceeași adresă	0	0	0	0	–	9
22.	Altele	39	79	17	59	80	80
23.		267	406	236	135	1,020	1,118

Anexa 16. Cheltuieli estimate pentru observatori și reprezentanți cu drept de vot consultativ în ziua alegerilor, lei

Anexa 17. Radiografia litigiilor electorale

Litigiu (Părțile)	CECE	CEC	Instanța de fond	Curtea de Apel	Curtea Supremă de Justiție
Organizarea și desfășurarea alegerilor					
ACUM vs CEC (19.01.2019) – organizarea secțiilor de votare în străinătate				Chișinău, 24.01.2019–30.01.2019 (excepție de neconstituționalitate 26.01.2019–29.01.2019) – respins	31.01.2019–03.02.2019 – respins
PSRM vs CEC (19.01.2019) – organizarea secțiilor de votare în străinătate				Chișinău, 21.01.2019–25.01.2019 – respins	25.01.2019–30.01.2019 – respins
G. Cobzac (Blocul ACUM) vs CEC, CECEU 38, 27.02.2019 – contestația privind modificarea hotarelor secțiilor de votare				Chișinău, 04.03.2019–05.03.2019 – restituit	06.03.2019 – respins
PSRM vs CEC – modificarea amplasării secțiilor de votare pentru localitățile din stânga Nistrului – 12.02.2019				Chișinău, 19.02.2019 – respins	20.02.2019–22.02.2019 – respins
Înregistrarea concurenților în cursa electorală					
M. Stratulat (PDM) vs CECEU 26, CEC – 03.01.2019 – înregistrarea în cursa electorală			Chișinău 15.01.2019 – restituit	Chișinău, recurs, 17.01.2019–19.01.2019 – restituit	
			Chișinău, 18.01.2019 – 22.01.2019 – încetarea procesului (cerere de renunțare la acțiune)		
Blocul ACUM vs CEC (06.01.2019) – contestația privind înregistrarea V. Burlacu (PDM) de către CECEU 21				Chișinău, 11.01.2019–14.01.2019 – respins	

Litigiu (Părțile)	CECE	CEC	Instanța de fond	Curtea de Apel	Curtea Supremă de Justiție
Popenco I. (PPȘ) vs CECEU 29, CEC – 21.01.2019 – înregistrarea în cursa electorală		23.01.2019 – 26.01.2019 – admis, anulată Hot. CECEU 29			
Topolenco A. (CI) vs CECEU 36 – 18.01.2019 – înregistrarea în cursa electorală	02.02.2019 – refuz de înregistrare	05.02.2019 – 07.02.2019 – restituită	Chișinău, 05.02.2019 – 08.02.2019 – admis, anularea Hot. CECEU 29	Chișinău, apelant-CECEU 29, 09.02.2019–12.02.2019 – respins	recurent – CECEU 29, 13.02.2019– 16.02.2019 – recurs inadmisibil
		19.01.2019 – 22.01.2019 – admis, anulată Hot. CECEU 36			
I. Terguță (ACUM) vs CECEU 17 (prijind V. Plahotniuc) 20.01.2019 – anularea hotărârii de înregistrare a lui V. Plahotniuc (PDM)	24.01.2019 – refuz de înregistrare	26.01.2019 – 28.01.2019 – restituită	Căușeni, 31.01.2019 – 01.02.2019 – respins		
		22.01.2019 – 25.01.2019 – respinsă ca fiind tardivă	Ungheni, 28.01.2019 – 02.02.2019 – respinsă ca fiind tardivă	Chișinău, recurs, 02.02.2019–06.02.2019	
PL vs CEC (02.01.2019/23.01.2019) – înregistrarea în cursa electorală a PSRM				Chișinău, 26.01.2019–30.01.2019 – respins	
Ghelici F. (CI) vs CECEU 31 (25.01.2019-înregistrarea în cursa electorală)		28.01.2019 – 01.02.2019 – respins	Chișinău, 04.02.2019 – 06.02.2019 – admis	Chișinău, apelant – CEC, 07.02.2019–08.02.2019 – admis, casată hotărârea, proces încetat – cauza nu urmează a fi judecată în procedură civilă	Recurent – CEC, CECEU 31 – 09.02.2019– 11.02.2019 – recursuri inadmisibile
Apostolachi I. (CI) vs CECEU 48 (27.01.2019-înregistrarea în cursa electorală)			Chișinău, 29.01.2019 – 01.02.2019 – respins	Chișinău, 01.02.2019–04.02.2019 – respins	05.02.2019 – 09.02.2019 – admis, obligarea înregistrării concurrentului electoral

Litigiu (Părțile)	CECE	CEC	Instanța de fond	Curtea de Apel	Curtea Supremă de Justiție
Urecheanu S. (PN) vs CECEU 25 – 29.01.2019 – înregistrarea în cursa electorală		30.01.2019– 02.02.2019	Chișinău, 05.02.2019– 15.02.2019 – respins (inclusiv la Curtea Constituțională 07.02.2019)	Chișinău, 19.02.2019 – respins	20.02.2019– 22.02.2019 – recurs inadmisibil
Nazarenco I. (PPȘ) vs CECEU 48 – 29.01.2019 – înregistrarea în cursa electorală		01.02.2019– 04.02.2019 – admis, anulată Hot. CECEU 48			
	CECEU 48, 05.02.2019– 06.02.2019 – refuz de înregistrare		Chișinău, 09.02.2019– 12.02.2019 – admis, anularea Hotărârii CECEU 48	Chișinău, apelant – CECEU 48, 13.02.2019–17.02.2019 – respins	recurent – CECEU 48, 18.02.2019– 20.02.2019 – recurs inadmisibil
Bivol I. (PPȘ) vs CECEU 33 – 29.01.2019 – înregistrarea în cursa electorală		01.02.2019– 03.02.2019 – restituit – persoana neîmputerni- citate	Chișinău, 05.02.2019– 05.02.2019 – restituire (nerespectarea proce- durii prealabile	Chișinău, 07.02.2019–09.02.2019 – recurs admis, încheiere casată, remiterea în primă instanță	
			Chișinău, 13.02.2019 – admis	Chișinău, apelant – CECEU 33, 14.02.2019–15.02.2019 – respins	
Duca I. (PN) vs CECEU 33 – 29.01.2019 – înregistrarea în cursa electorală		31.01.2019– 02.02.2019 – respins	Chișinău, 05.02.2019– 07.02.2019 – respins	Chișinău, 08.02.2019–12.02.2019 – respins	13.02.2019– 15.02.2019 – recurs inadmisibil
Colța V. (CI) vs CECEU 39 – 29.01.2019 – înregistrarea în cursa electorală		01.02.2019– 04.02.2019 – respins	Hîncești, 07.02.2019– 09.02.2019 – respins	Chișinău, 10.02.2019–15.02.2019, admis, anulată hotărârea CECEU 39	recurent – CECEU 39, 16.02.2019–19.02.2019, admis, casată decizia CA Chișinău

Litigiu (Părțile)	CECE	CEC	Instanța de fond	Curtea de Apel	Curtea Suprema de Justiție
Doga A. (PPȘ) vs CECEU 47 – 30.01.2019 – înregistrarea în cursa electorală		02.02.2019 – 05.02.2019 – admis, anulată Hot. CECEU 47			
	06.02.2019 – 08.02.2019 – refuz de înregistrare	10.02.2019 – restituit	Chișinău, 11.02.2019 – 13.02.2019 – admis parțial	Chișinău, apelant – CECEU 47, 14.02.2019 – 18.02.2019 – respins	
Gamețchi T. (ACUM) vs CECEU 4 – 30.01.2019 – înregistrarea în cursa electorală		02.02.2019 – 05.02.2019 – admis, anulată hotărârea CECEU			
	08.02.2019 – refuz de înregistrare	10.02.2019 – 10.02.2019 – restituită	Drochia, 11.02.2019 – 15.02.2019, respins	Bălți, 16.02.2019 – 20.02.2019, admis, anulată Hot. CECE, obligarea înregistrării	21.02.2019 – 23.02.2019 – recurent – CECEU 4, admis, casată Hot. CA Bălți
Bogatico V. (PN) vs CECEU nr. 4, CEC – 31.01.2019 – înregistrarea în cursa electorală		03.02.2019 – 08.02.2019 – respins	Drochia, 11.02.2019 – 15.02.2019, respins	Bălți, 16.02.2019 – 20.02.2019, respins	21.02.2019 – 23.02.2019 – recurs inadmisibil
		04.02.2019 – respins	Chișinău, 13.02.2019 – 13.02.2019 – nu se dă curs (nu a indicat pârâțul)		
Zucec E. vs CECEU 29, CEC – 31.01.2019 – înregistrarea în cursa electorală			Chișinău, 14.02.2019 – 15.02.2019 – nu se dă curs (pretenții impro-prii față de instanța de judecată)		
			Chișinău, 18.02.2019 – 19.02.2019 – respins		

Litigiu (Părțile)	CECE	CEC	Instanța de fond	Curtea de Apel	Curtea Supremă de Justiție
Similitudinea simbolurilor electorale					
PSRM vs CEC (Partidul Regiunilor) – similitudinea simbolurilor				04.02.2019–07.02.2019 – respins	07.02.2019–11.02.2019 – respins
PSRM vs CECEU 5, CEC (N. Gorcea – CI) – 30.01.2019 – înregistrarea candidatului Gorcea N., similitudinea simbolurilor	01.02.2019–08.02.2019 – respins		Drochia, 11.02.2019–14.02.2019 – respins	Bălți, 14.02.2019–18.02.2019 – respins	19.02.2019–20.02.2019 – recurs inadmisibil
PSRM vs CECE 28, CEC (D. Cebo-tarescu) – similitudinea simbolurilor 28.01.2019	28.01.2019–31.01.2019 – respins		Chișinău, 02.02.2019–05.02.2019 – respins	Chișinău, 06.02.2019–08.02.2019 – respins	09.02.2019–11.02.2019 – recurs inadmisibil
Agitația electorală					
Urzica I. (PDM) vs Mizdrenco V. (PSRM) – 17.01.2019 – desfășurarea campaniei electorale înainte de termen			Drochia, 22.01.2019–31.01.2019 – admis parțial, constatarea desfășurării campaniei înainte de termen	Bălți, apelant – Mizdrenco, 31.01.2019–06.02.2019 – admis, casată hotărârea, cererea a fost scoasa de pe rol	07.02.2019–12.02.2019 – încetată procedura de recurs, recurentul a renunțat la acțiune
L. Vovc (alegător) vs M. Babuc (PDM) – CU 22 – 20.01.2019-desfășurarea campaniei electorale înainte de termen			Hîncești, 22.01.2019–29.01.2019 – scoasă de pe rol (procedura prealabilă)		
I. Osoianu (PN) vs A. Usatii (PSRM) – CU 9 – utilizarea simbolurilor naționale			Bălți, 28.01.2019–28.01.2019 – restituită		
E. Grițco (PN) vs A. Nesterovschi (PSRM) – CU 10 – utilizarea simbolurilor naționale – 25.01.2019			Bălți, 28.01.2019–28.01.2019 – restituită		
E. Grițco (PN) vs A. Nesterovschi (PSRM) – CU 10 – utilizarea simbolurilor naționale – 10.02.2019			Bălți, 13.02.2019 – restituită		

Litigiu (Părțile)	CECE	CEC	Instanța de fond	Curtea de Apel	Curtea Supremă de Justiție
Leiciu G. vs CECEU 46 – 05.02.2019 – utilizarea simbolurilor naționale, anularea hotărârii de aplicare a avertismentului			Comrat, 06.02.2019–09.02.2019 – respins	Comrat, 10.02.2019–13.02.2019 – respins	
A Suhodolschii (PSRM) vs CECEU 45 – 23.02.2019 – efectuarea agitației electorale contrar art. 52 Cod electoral, anularea hotărârii de aplicare a avertismentului – agitație electorală			Comrat, 24.02.2019–25.02.2019 – admis, anulată sancțiunea aplicată		
Utilizarea resurselor administrative					
E. Bodnareno (PCRM) vs PDM (CU 7) – 25.01.2019 – utilizarea resurselor administrative	26.01.2019–28.01.2019 – remitere spre competență la Judecătoria Soroca		Soroca, 28.01.2019–31.01.2019 – respins		
PSRM vs CEC (privind contestația cu privire la utilizarea resurselor administrative, nesuspendarea din funcție a lui Gorban Nicolae – PDM) – 08.02.2019				Chișinău, 11.02.2019–15.02.2019 – respins	
Aparatul Președintelui RM vs CEC – 08.02.2019 – aplicarea avertismentului pentru utilizarea resurselor administrative				Chișinău, 11.02.2019–16.02.2019 – respins	17.02.2019–20.02.2019 – respins
V. Munteanu (ACUM) vs CECEU 18, I. Șor, (PPȘ) – coruperea alegătorilor, utilizarea resurselor administrative, a mijloacelor financiare ilicite și nedeclarate 01.02.2019	04.02.2019–07.02.2019 – respins		Orhei, 10.02.2019–12.02.2019 – respins	Chișinău, 12.02.2019–15.02.2019 – respins	

Litigiu (Părțile)	CECE	CEC	Instanța de fond	Curtea de Apel	Curtea Supremă de Justiție
G. Cobzac (ACUM) vs CECEU 38 – 23.02.2019 – utilizarea resurselor administrative, anularea hotărârii privind respingerea contestației (priv. A. Botnari – PDM)			Hîncești, 24.02.2019 – 24.02.2019 – respins		
PSRM vs M. Babuc (PDM) – CU 21 – 11.02.2019 – utilizarea resurselor administrative		12.02.2019 – 14.02.2019 – remis spre competență către CECE	Hîncești, 18.02.2019 – respins		
Alte încălcări					
PL vs CEC (privind excluderea PSRM din cursa electorală)				Chișinău, 13.02.2019–15.02.2019 – respins	
PL vs CEC (privind excluderea PPȘ din cursa electorală – coruperea alegătorilor) – 17.02.2019				Chișinău, 20.02.2019–21.02.2019 – respins	22.02.2019 – 23.02.2019 – respins
PSRM vs CEC (privind hotărârea asupra contestației împotriva PPȘ, coruperea alegătorilor) – 17.02.2019				Chișinău, 22.02.2019–23.02.2019 – respins	24.02.2019 – respins
PL vs CEC (privind inacțiunea CEC – verificarea informației din declarația de avere și interese a lui V. Plahotniuc, PDM)				Chișinău, 05.02.2019–09.02.2019 – respins	09.02.2019 – 12.02.2019 – respins
ACUM vs CEC (02.01.2019) – refuzul înregistrării reprezentantului cu drept de vot consultativ la CEC				Chișinău, 04.01.2019–14.01.2019 – respins	24.01.2019 – 28.01.2019 – respins
Gr. Petrenco – constatarea imixtiunii FR în alegerile parlamentare			Chișinău, 19.02.2019 – 21.02.2019 – restituită (lipsa competenței instanței de contencios administrativ în soluționare)		

Litigiu (Părțile)	CECE	CEC	Instanța de fond	Curtea de Apel	Curtea Supremă de Justiție
Arseni V. vs CEC – anularea Regulamentului de desemnarea a candidaților la funcția de deputat – 22.01.2019				Chișinău, 01.02.2019–04.02.2019 – restituit	08.02.2019– 11.02.2019 – restituit
Arseni V. vs CEC – eliberarea informației, constatarea faptului încălcării dreptului electoral				Chișinău, 01.02.2019–04.02.2019 – restituit	08.02.2019– 11.02.2019 – restituit
Arseni V. vs CEC – obligarea examinării contestației – 24.01.2019, anularea informației din 03.02.2019 și a Regulamentului de desemnarea a candidaților la funcția de deputat				Chișinău, 08.02.2019–11.02.2019 – refuz în primirea cererii	12.02.2019– 15.02.2019 – restituit
Arseni V. vs CEC – furnizarea informației electorale				Chișinău, 14.02.2019–19.02.2019 – restituit	20.02.2019– 22.02.2019 – restituit
Retragerea din cursa electorală cu mai puțin de 7 zile înainte de ziua alegerilor					
O. Creciun (PDM) vs CECEU 43 – retragerea din cursa electorală			Cahul, 20.02.2019– 21.02.2019 – admis		
A. Brînză (PL) CU 16 – retragerea din cursa electorală			Ungheni, 20.02.2019– 20.02.2019 (restituire – solicitare de anulare a hotărârii de înregistrare)		
			Ungheni, 21.02.2019– 22.02.2019 – admis		
Ziua alegerilor, încălcarea dreptului la vot					
Dub R., AO „Dreptul și Familia” vs BESV 25/4, CEC – constatarea încălcării dreptului la vot pe circumscripția uninominală			Chișinău, 24.02.2019 – admis parțial, constatarea încălcării dreptului la vot, obligarea includerii în listele suplimentare pentru a vota	26.02.2019 – respins	03.03.2019-recurent – CEC, admis, casată Decizia CA Chișinău, și Hotărârea Judecătorei Chișinău

Litigiu (Părțile)	CECE	CEC	Instanța de fond	Curtea de Apel	Curtea Suprema de Justiție
Dub R., AO „Dreptul și Familia” vs CEC – constatarea încălcării dreptului la vot pe circumscripția uninominală				24.02.2019 – respins	
Mindrișan I. vs BESV 50/4			Chișinău, 27.02.2019 – respins		
Stratila A. vs BESV 50/4			Chișinău, 26.02.2019 – respins		
Torche A. vs BESV 50/9			Chișinău, 25.02.2019 – respins		
Hîncu T. vs BESV 50/12			Chișinău, 25.02.2019 – respins		
R. Gonța vs BESV 50/12			Chișinău, 25.02.2019 – restituit		
A. Onica vs BESV 50/15			Chișinău, 24.02.2019- respins	25.02.2019-04.03.2019 – restituire în baza cererii de retragere a apelului	
Zemba T. vs BESV 50/17			Chișinău, 25.02.2019- respins		
Nepotu P. vs BESV 50/17			Chișinău, 24.02.2019- respins		
Andriuța A. vs BESV 50/20, CECE 50, CEC			Chișinău, 25.02.2019- respins		
M. Verdeș ș.a. (166 persoane) vs BESV 50/20			Chișinău, 25.02.2019 – respins		
Gumanîța vs BESV 50/38			Chișinău, 24.02.2019 – respins		

Litigiu (Părțile)	CECE	CEC	Instanța de fond	Curtea de Apel	Curtea Supremă de Justiție
Druță M. ș.a. vs BESV 50/38			Chișinău, 24.02.2019 – respins	26.02.2019–28.02.2019 – restituit	02.03.2019– 05.03.2019 – admis, casată încheierea CA Chișinău, restituită spre rejudecare
Druță M. ș.a. vs BESV 50/38			Chișinău, 25.02.2019 – respins	05.03.2019 – respins	07.03.2019– 08.03.2019 – recurs inadmisibil
Mahu I. ș.a. vs BESV 50/38			Chișinău, 24.02.2019 – respins		
Petrașcu L. vs BESV 50/38, CEC			Chișinău, 25.02.2019 – respins		
V. Mahu, L. Delinschi vs BESV 50/38, CECE 50, CEC			Chișinău, 25.02.2019 – respins		
Cobzaru I. ș.a. vs BESV 50/38			Chișinău, 24.02.2019 – respins		
Dragan N. vs BESV 50/42			Chișinău, 25.02.2019 – respins		
M. Lazar ș.a. vs BESV 50/42			Chișinău, 25.02.2019 – respins		
Sofroni A. vs BESV 50/43, CECE 50, CEC			Chișinău, 25.02.2019 – respins		
Tataru C. vs BESV 50/44			Chișinău, 24.02.2019 – respins		
Fakharei Ana vs BESV 50/44			Chișinău, 25.02.2019 – respins		
Obreja N. vs BESV 50/44			Chișinău, 24.02.2019 – respins		

Litigiu (Părțile)	CECE	CEC	Instanța de fond	Curtea de Apel	Curtea Supremă de Justiție
Jomir N. vs BESV 50/60			Chișinău, 24.02.2019 - respins		
Ciobu M. ș.a. vs BESV 50/61			Chișinău, 24.02.2019 – respins		
V. Vulpe vs BESV 50.62			Chișinău, 25.02.2019 – restituit		
Mocanu L. ș.a. vs BESV 50/66			Chișinău, 25.02.2019 – respins		
Telechi N. vs BESV 50/75			24.02.2019 – respins		
Popa S. vs BESV 50/77			Chișinău, 25.02.2019 – respins		
Popa S., Popa D. vs BESV 50/77			Chișinău, 25.02.2019 – respins	25.02.2019 – restituit (nu au fost înlăturate neajunsurile)	
A. Racz-Sochirca vs BESV 50, Italia			Chișinău, 25.02.2019 – respins		
Suprovici A. vs BESV Frankfurt			Chișinău, 24.02.2019 – respins		
A. Sandu vs BESV 51/7, CEC			Chișinău, 25.02.2019 – respins		
Chirica E., Chirica I. vs BESV			Chișinău, 24.02.2019 – respins		
Tînea C. vs CEC			Chișinău, 25.02.2019 – respins		
Vuluta Diana			Chișinău, 25.02.2019 – respins		
V. Arseni vs ASP – 24.02.2019 – eliberarea buletinului provizoriu				Chișinău, 24.02.2019 – 24.02.2019 – restituită (nu este competentă – trebuie depusă la Jud. Chișinău)	

Litigiu (Părțile)	CECE	CEC	Instanța de fond	Curtea de Apel	Curtea Suprema de Justiție
După ziua alegerilor					
I. Urzica (PDM) vs CECE 4 – renumărarea voturilor (24.02.2019)			Drochia, 26.02.2019 – 27.02.2019 – restituită (nu este competentă – trebuie de depus la CECEU 4)	Bălți, 27.02.2019 – 28.02.2019 – admis, casată hotărârea jud. Drochia, restituită (nu este competentă – trebuie depusă la Curtea Constituțională)	
V. Turcan (PSRM) vs CECEU 42 – renumărarea voturilor (24.02.2019)	CECEU 42, 25.02.2019 – 26.02.2019 – remitere după competență către Judecătoria		Cahul, 26.02.2019 – 28.02.2019 – restituită (nu este competentă)		
V. Turcan (PSRM) vs CECEU 42, BESV-uri – includerea în listele suplimentare ale alegătorilor – 24.02.2019			Cahul, 27.02.2019 – 28.02.2019 – restituită (procedură prealabilă)		
PPVP vs P. Filip (PDM) – 24.02.2019 – divulgarea secretului votului			Chișinău, 01.03.2019 – restituită (procedura prealabilă)		
PSRM vs V. Melnic, A. Oleinic, CECEU 47, CECEU 48 – organizarea transportată a alegătorilor			Chișinău, 27.02.2019 – 27.02.2019 – restituită (procedură prealabilă)	Chișinău, recurs, 28.02.2019 – 04.03.2019, respins	
V. Arseni vs CEC – anularea hotărârilor CEC				Chișinău, 06.03.2019 – 07.03.2019 – respins	08.03.2019 – respins
V. Arseni vs CEC – obligarea înregistrării contestațiilor cu privire la totalizarea scrutinului electoral				Chișinău, 06.03.2019 – 07.03.2019 – respins	08.03.2019 – respins
V. Arseni vs CEC – obligarea eliberării copiilor hotărârilor CEC				Chișinău, 06.03.2019 – 07.03.2019 – respins	08.03.2019 – respins

Anexa 18. Ponderea buletinelor de vot nevalabile în CU (conform proceselor-verbale scanate ale CECEU)²²⁷

CU	Alegători care au participat la votare	Buletine de vot nevalabile/ Ponderea din totalul buletinelor numărate	Diferența de voturi dintre primii 2 candidați	CU	Alegători care au participat la votare	Buletine de vot nevalabile/ Ponderea din totalul buletinelor numărate	Diferența de voturi dintre primii 2 candidați
1	29,873	1,092 (3.66%)	2,866	27	28,019	1,400 (5%)	2,162
2	33,561	1,050 (3.13%)	7,898	28	28,782	1,011 (3.51%)	896
3	32 519	924 (2.86%)	1,243	29	26,926	1,434 (5.33%)	1, 723
4	30 680	3,276 (10.68%)	170	30	29,833	1,433 (4.80%)	2,088
5	29,654	1,256 (4.24%)	1,670	31	28,765	1,310 (4.55%)	1,068
6	32,378	1,057 (3.26%)	681	32	27,846	1,206 (4.33%)	3,283
7	30,104	1,147 (3.81%)	2,898	33	31,535	1,278 (4.05%)	5,191
8	30,026	966 (3.22%)	4,021	34	30,357	1,085 (3.57%)	4,141
9	28,780	1,383 (4.81%)	580	35	27,596	1,105 (4%)	4,138
10	29,416	1,097 (3.73%)	1,646	36	27,789	1,213 (4.37%)	629
11	32,173	1,028 (3.20%)	374	37	29,767	1,259 (4.23%)	2,778
12	27,827	1,070 (3.85%)	1,590	38	26,179	1,084 (4.14%)	3,499
13	31,663	1,490 (4.71%)	5,996	39	23,477	1,249 (5.32%)	2,981
14	30,508	1,193 (3.91%)	509	40	24,263	991 (4.08%)	172
15	29,143	1,170 (4.01%)	2,232	41	23,962	1,190 (4.97%)	1,527
16	31,959	1,095 (3.43%)	1,298	42	24,546	975 (3.97%)	65
17	29,760	839 (2.82%)	15,615	43	25,124	2,154 (8.57%)	679
18	31,520	1,180 (3.74%)	11,864	44	17,442	573 (3.29%)	6,490
19	30,370	1,323 (4.36%)	5,833	45	31,155	940 (3.02%)	11,376
20	29,870	1,231 (4.12%)	4,523	46	29,606	568 (1.92%)	18,992
21	32,061	1,582 (4.93%)	388	47	17,336	607 (3.50%)	5,447
22	29,243	1,504 (5.14%)	2,176	48	19,360	673 (3.48%)	7,298
23	27,000	1,386 (5.13%)	1,131	49	7,747	395 (5.10%)	1,618
24	27,749	1,465 (5.28%)	4,505	50	64,281	2,441 (3.80%)	47,572
25	28,754	1,506 (5.24%)	705	51	4,614	117 (2.54%)	1,000
26	28,428	1,395 (4.91%)	138				

²²⁷ <https://bit.ly/2Tj98zB>

Asociația Promo-LEX

Ștefan cel Mare 127, Chișinău

Republica Moldova

tel./fax: + 373 / 22 45 00 24, 44 96 26

e-mail: info@promolex.md

web: www.promolex.md, www.monitor.md

Pentru corespondență:

C.P. 89, MD - 2004, Chișinău,

Republica Moldova